

PRVI DEO - Prečišćeni tekst

Drugi deo - Osnovni tekst

Treći deo - Izmene

Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima

*Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. [41/2009](#),
[53/2010](#) i [101/2011](#).*

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom se uređuju pravila saobraćaja, ponašanje učesnika u saobraćaju na putu, ograničenja saobraćaja, saobraćajna signalizacija, znaci i naredbe kojih se moraju pridržavati učesnici u saobraćaju, uslovi koje moraju da ispunjavaju vozači za upravljanje vozilima, osposobljavanje kandidata za vozače, polaganje vozačkih ispita, pravo na upravljanje vozilima, izdavanje vozačkih dozvola, izdavanje nalepnica za vozila za osobe sa invaliditetom, uslovi koje moraju da ispunjavaju vozila, tehnički pregledi, ispitivanje i registracija vozila, posebne mere i ovlašćenja koji se primenjuju u saobraćaju na putu, kao i druga pitanja koja se odnose na bezbednost saobraćaja na putevima (u daljem tekstu: bezbednost saobraćaja).

Ovim zakonom uređuju se osnovni uslovi koje moraju ispunjavati putevi u pogledu bezbednosti saobraćaja.

+ [Sudska praksa](#)

Član 2.

Kontrolu i neposredno regulisanje saobraćaja na putevima vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava saobraćajne policije i područne policijske uprave.

Izuzetno, kontrolu i neposredno regulisanje saobraćaja vojnih vozila na putevima mogu da vrše i nadležni vojni organi.

Neposredno regulisanje saobraćaja u zoni škole mogu vršiti školske saobraćajne patrole i saobraćajne patrole građana.

Na delu puta na kome se izvode radovi neposredno regulisanje saobraćaja mogu vršiti lica ovlašćena ovim zakonom.

Bliže propise o načinu vršenja kontrole i neposrednog regulisanja saobraćaja na putevima donosi ministar unutrašnjih poslova.

Bliže propise o načinu vršenja kontrole i neposrednog regulisanja saobraćaja vojnih vozila na putevima donosi ministar nadležan za poslove odbrane.

Bliže propise o načinu neposrednog regulisanja saobraćaja na putevima u zoni škole donosi ministar unutrašnjih poslova uz pribavljeno mišljenje ministra nadležnog za poslove obrazovanja.

Bliže propise o načinu vršenja neposrednog regulisanja saobraćaja na putevima na delu na kome se izvode radovi donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

+ Sudska praksa

II. OSNOVNA NAČELA BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

Član 3.

Svaki učesnik u saobraćaju dužan je da se ponaša na način kojim neće ometati, ugroziti ili povrediti druge učesnike, kao i da preduzme sve potrebne mere radi izbegavanja ili otklanjanja opasnih situacija nastalih ponašanjem drugih učesnika u saobraćaju, ako sebe ili drugog time ne dovodi u opasnost.

Licu koje nije sposobno ili je ograničeno sposobno za bezbedno učešće u saobraćaju, odnosno licu koje se nalazi u situaciji u kojoj mu je potrebna pomoć, učesnik u saobraćaju je dužan da pruži pomoć, osim ako time sebe izlaže opasnosti.

Član 4.

Svako pravno lice i preduzetnik koji obavlja delatnost proizvodnje, održavanja, stavljanja u promet, popravljanja ili prepravljanja vozila ili uređaja, rezervnih delova i opreme za vozila, dužan je da te poslove obavlja na propisan način i u skladu sa pravilima struke u cilju bezbednog učestvovanja vozila u saobraćaju.

Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji projektuje, gradi, rekonstruiše, održava i upravlja putevima, dužno je da to čini na način koji omogućava bezbedno odvijanje saobraćaja.

Pravna lica i preduzetnici iz stava 1. ovog člana mogu obavljati ove delatnosti ako dobiju dozvolu od ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge.

+ Sudska praksa

Član 5.

Svako pravno lice i preduzetnik koji je vlasnik, odnosno korisnik vozila, dužan je da obezbedi:

1) da njegova vozila u saobraćaju na putevima budu tehnički ispravna i da ispunjavaju druge propisane uslove,

2) da vozači njegovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uslove za bezbedno upravljanje vozilima.

Svako fizičko lice vlasnik, odnosno korisnik vozila, dužan je da obezbedi da njegova vozila u saobraćaju na putevima budu tehnički ispravna.

Član 6.

Odgovornost za sprovođenje mera saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja u cilju sticanja znanja, veština i navika neophodnih za bezbedno učešće u saobraćaju, unapređivanja i učvršćivanja pozitivnih stavova i ponašanja značajnih za bezbedno učešće u saobraćaju imaju:

- 1) porodica za saobraćajno obrazovanje i vaspitanje dece,
- 2) organi i organizacije nadležni za brigu o deci za donošenje programa saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja dece predškolskog uzrasta i za praćenje realizacije ovog programa,
- 3) organi i organizacije nadležni za poslove obrazovanja za donošenje programa saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja u predškolskim ustanovama i za praćenje realizacije ovog programa,
- 4) organi nadležni za unutrašnje poslove za realizaciju dela programa saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama na zahtev ovih ustanova, a posebno za rad školskih saobraćajnih patrola i saobraćajnih patrola građana,
- 5) organi nadležni za poslove saobraćaja za unapređenje saobraćajnog okruženja u zonama škola i drugim zonama sa povećanim prisustvom ranjivih učesnika u saobraćaju i za unapređenje ponašanja učesnika u saobraćaju u ovim zonama,
- 6) organi nadležni za poslove zdravlja za edukaciju građana o zdravstvenim aspektima bezbednog ponašanja u saobraćaju,
- 7) Agencija za bezbednost saobraćaja za analizu, praćenje i unapređenje bezbednosti saobraćaja,
- 8) organi lokalne samouprave za podršku u planiranju i sprovođenju svih mera i aktivnosti saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja na nivou lokalne samouprave, kao i za preduzimanje posebnih mera zaštite ranjivih učesnika u saobraćaju i zaštite u određenim zonama,
- 9) predškolske ustanove, osnovne i srednje škole za realizaciju programa saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja dece u okviru svojih nadležnosti,
- 10) stručne i naučne institucije koje se bave bezbednošću saobraćaja za unapređenje naučnih osnova sistema saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja,
- 11) sredstva javnog informisanja za informisanje građana u pogledu bezbednog učestvovanja u saobraćaju i obaveštavanju o posledicama nebezbednog ponašanja u saobraćaju,
- 12) udruženja i grupe građana koje se bave bezbednošću saobraćaja, brigom o deci i omladini da u skladu sa svojim delokrugom rada učestvuju u saobraćajnom obrazovanju i vaspitanju.

Nastavni planovi i programi u predškolskim ustanovama i osnovnim i srednjim školama moraju da sadrže poglavlja koja se odnose na bezbednost dece i učenika u saobraćaju.

Bliže propise o sadržaju nastavnih planova i programa koji se odnose na bezbednost dece i učenika u saobraćaju donosi ministar nadležan za poslove obrazovanja.

Svako pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače dužno je da osposobljavanje sprovodi na način koji obezbeđuje da kandidat stekne teorijska i praktična znanja i veštine koje su potrebne za samostalno i bezbedno upravljanje vozilom, u saobraćaju na putu.

Član 7.

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *saobraćaj* je kretanje vozila i lica na putevima, čije je ponašanje uređeno u cilju njegovog bezbednog i nesmetanog odvijanja,

2) *put* je izgrađena, odnosno utvrđena površina koju kao saobraćajnu površinu mogu da koriste svi ili određeni učesnici u saobraćaju, pod uslovima određenim zakonom i drugim propisima,

3) *javni put* je put od opšteg značaja koji mogu da pod jednakim uslovima koriste svi ili određeni učesnici u saobraćaju i koji je nadležni organ proglasio kao takav,

4) *nekategorisani put* je put koji može pod jednakim uslovima da koristi veći broj korisnika,

5) *autoput* je državni put namenjen isključivo za saobraćaj motocikala, putničkih vozila, teretnih vozila i autobusa, sa ili bez priključnih vozila, sa fizički odvojenim kolovoznim trakama za saobraćaj iz suprotnih smerova, sa najmanje dve saobraćajne trake po smeru i jednom zaustavnom trakom za svaki smer, bez ukrštanja u nivou sa drugim putevima i železničkim ili tramvajskim prugama, sa potpunom kontrolom pristupa, na koji se može uključiti ili isključiti samo određenim i posebno izgrađenim javnim putem i kao takav obeležen propisanim saobraćajnim znakom,

6) *motoput* je državni put namenjen isključivo za saobraćaj motocikala, putničkih vozila, teretnih vozila i autobusa, sa ili bez priključnih vozila i kao takav obeležen propisanim saobraćajnim znakom,

7) *ulica* je javni put u naselju koji saobraćajno povezuje delove naselja,

8) *protivpožarni put* je posebno obeleženi uzdužni deo oko stambenih objekata, garažnih prostora, sportskih i drugih poslovnih objekata na kojima je zabranjeno zaustavljanje i parkiranje vozila,

9) *zemljani put* je put bez izgrađenog kolovoznog zastora, pa i kada na priključku na drugi put ima izgrađen kolovozni zastor,

10) *kolovoz* je deo puta namenjen prvenstveno za kretanje vozila,

11) *kolovozna traka* je uzdužni deo kolovoza namenjen za saobraćaj vozila u jednom smeru,

12) *saobraćajna traka* je obeleženi uzdužni deo kolovozne trake namenjen za saobraćaj jedne kolone vozila,

13) *biciklistička traka* je saobraćajna traka namenjena isključivo za saobraćaj bicikala, mopeda i lakih tricikala,

14) *saobraćajna traka za spora vozila* je saobraćajna traka kojom se moraju kretati spora vozila koja se kreću brzinom manjom od određene da ne bi ometala saobraćaj drugih vozila,

15) *zaustavna traka* je obeleženi uzdužni deo puta namenjen isključivo za zaustavljanje vozila koja se zbog nepredvidivih razloga moraju zaustaviti (neispravnost, iznenadna nesposobnost vozača za upravljanje vozilom i sl.),

16) *saobraćajna traka za uključivanje* je saobraćajna traka namenjena za uključivanje vozila na put,

17) *saobraćajna traka za isključivanje* je saobraćajna traka namenjena za isključivanje vozila sa puta,

18) *saobraćajna traka za vozila javnog prevoza putnika* je saobraćajna traka namenjena isključivo za kretanje vozila javnog prevoza putnika i koja može biti izgrađena tako da se po njoj mogu kretati tramvaji,

19) *raskrsnica* je deo kolovoza na kome se ukrštaju, spajaju ili razdvajaju putevi u istom nivou,

20) *tramvajaska baštica* je posebno uređen deo puta namenjen isključivo za kretanje tramvaja,

21) *trotoar* je posebno uređen deo puta pored kolovoza namenjen prvenstveno za kretanje pešaka,

22) *parkiralište* je deo puta namenjen, uređen i označen prvenstveno za parkiranje vozila, koji se sastoji od jednog ili više parking mesta,

23) *parking mesto* je označeni deo parkirališta isključivo namenjen za parkiranje jednog vozila,

24) *pešački prelaz* je označeni deo kolovoza namenjen za prelazak pešaka preko kolovoza,

25) *pešačka staza* je put koji je namenjen isključivo za kretanje pešaka,

26) *biciklistička staza* je put namenjen isključivo za kretanje bicikala,

27) *trg* je poseban plato namenjen kretanju i okupljanju pešaka koji je definisan urbanističkim planovima i proglašen od strane organa lokalne samouprave,

28) *prelaz puta preko pruge* je mesto na kojem se u istom nivou ukrštaju put i železnička ili tramvajska pruga,

29) *pešačko ostrvo* je obeleženi ili uzdignuti deo kolovoza koji je određen za privremeno zadržavanje pešaka koji prelaze preko kolovoza, ulaze ili izlaze iz vozila za javni prevoz putnika,

30) *naselje* je izgrađen, funkcionalno objedinjen prostor, koji je namenjen za život i rad stanovnika i čije su granice obeležene odgovarajućim saobraćajnim znakom,

31) *vozilo* je sredstvo koje je po konstrukciji, uređajima, sklopovima i opremi namenjeno i osposobljeno za kretanje po putu,

32) *bicikl* je vozilo sa najmanje dva točka koje se pokreće snagom vozača, odnosno putnika, koja se pomoću pedala ili ručica prenosi na točak, odnosno točkove,

33) *motorno vozilo* je vozilo koje se pokreće snagom sopstvenog motora, koje je po konstrukciji, uređajima, sklopovima i opremi namenjeno i osposobljeno za prevoz lica, odnosno stvari, za obavljanje radova, odnosno za vuču priključnog vozila, osim šinskih vozila,

34) *moped* je motorno vozilo sa dva točka čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, ne prelazi 45 km/h, pri čemu radna zapremina motora, kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorevanjem ne prelazi 50 cm³, ili sa motorom čija najveća trajna nominalna snaga ne prelazi 4 kW kada vozilo ima električni pogon,

35) *laki tricikl* je motorno vozilo sa tri točka čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, ne prelazi 45 km/h, pri čemu radna zapremina motora, kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorevanjem sa pogonom na benzin, ne prelazi 50 cm³, ili čija najveća efektivna snaga motora ne prelazi 4 kW kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorevanjem sa drugom vrstom pogonskog goriva ili čija najveća trajna nominalna snaga motora ne prelazi 4 kW kada vozilo ima električni pogon,

36) *motocikl* je motorno vozilo sa dva točka ili sa tri točka asimetrično raspoređena u odnosu na srednju podužnu ravan vozila (motocikl sa bočnim sedištem), čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, prelazi 45 km/h, ili sa motorom čija radna zapremina motora kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorevanjem prelazi 50 cm³, ili sa motorom čija najveća trajna nominalna snaga prelazi 4 kW kada vozilo ima električni pogon,

37) *teški tricikl* je motorno vozilo sa tri točka, simetrično raspoređenih u odnosu na srednju podužnu ravan vozila, čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, prelazi 45 km/h, ili sa motorom čija radna zapremina motora kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorevanjem sa pogonom na benzin prelazi 50 cm³, ili čija najveća efektivna snaga motora prelazi 4 kW kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorevanjem sa drugom vrstom pogonskog goriva ili čija najveća trajna nominalna snaga motora prelazi 4 kW kada vozilo ima električni pogon,

38) *laki četvorocikl* je motorno vozilo sa četiri točka, čija masa ne prelazi 350 kg, što ne uključuje masu baterija vozila sa električnim pogonom, čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, ne prelazi 45 km/h, pri čemu radna zapremina motora, kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorevanjem sa pogonom na benzin, ne prelazi 50 cm³, ili čija najveća efektivna snaga motora ne

prelazi 4 kW kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorevanjem sa drugom vrstom pogonskog goriva ili čija najveća trajna nominalna snaga motora ne prelazi 4 kW kada vozilo ima električni pogon,

39) *teški četvorocikl* je motorno vozilo sa četiri točka, osim lakog četvorocikla, čija masa ne prelazi 400 kg, odnosno 550 kg za teretna vozila, što ne uključuje masu baterija vozila sa električnim pogonom, i čija najveća efektivna snaga, odnosno najveća trajna nominalna snaga motora ne prelazi 15 kW,

40) *vozilo za prevoz putnika* je motorno vozilo prvenstveno namenjeno za prevoz lica, čija je masa veća od 400 kg, i čija najveća efektivna snaga, odnosno najveća trajna nominalna snaga motora je veća od 15 kW,

41) *putničko vozilo* je vozilo za prevoz putnika koje ima najviše devet mesta za sedenje uključujući i mesto za sedenje vozača,

42) *autobus* je vozilo za prevoz putnika koje ima više od devet mesta za sedenje uključujući i mesto za sedenje vozača,

43) *trolejbus* je autobus koji se preko provodnika napaja električnom energijom,

44) *teretno vozilo* je motorno vozilo sa najmanje četiri točka, koje je namenjeno za prevoz tereta, odnosno vršenje rada na način da se vozilom ne može prevoziti nikakav drugi teret, odnosno vuču priključnih vozila, čija je masa veća od 550 kg, i čija najveća efektivna snaga, odnosno najveća trajna nominalna snaga motora je veća od 15 kW,

45) *skup vozila* je sastav vučnog vozila i priključnog, odnosno priključnih vozila, koji u saobraćaju na putu učestvuje kao jedna celina,

46) *turistički voz* je skup vozila koji čine vučno vozilo i priključna vozila, namenjen za prevoz putnika u parkovima, hotelsko-turističkim i sličnim naseljima, na površini na kojoj se ne obavlja saobraćaj i putu na kome se saobraćaj obavlja u turističke svrhe i čija najveća konstruktivna brzina kretanja ne prelazi 25 km/h,

47) *radna mašina* je motorno vozilo koje je prvenstveno namenjeno za izvođenje određenih radova (kombajn, valjak, grejder, utovarivač, rovokopač, buldožer, viljuškar i sl.) i čija najveća konstruktivna brzina kretanja ne prelazi 45 km/h,

48) *traktor* je motorno vozilo koje ima najmanje dve osovine i koje je prvenstveno namenjeno za vučenje, guranje, nošenje ili pogon izmenjivih priključaka za izvođenje prvenstveno poljoprivrednih, šumskih ili drugih radova i za vuču priključnih vozila za traktor,

49) *motokultivator* je motorno vozilo koje se sastoji iz pogonsko-upravljačkog i tovarnog dela, koji su konstruktivno razdvojivi, a u saobraćaju na putu učestvuju isključivo kao jedna celina, čiji pogonski deo prema konstrukciji, uređajima, sklopovima i opremi je namenjen i osposobljen za guranje, vučenje, nošenje ili pogon izmenjivih priključaka za izvođenje poljoprivrednih radova, čija najveća konstrukcijska brzina nije veća od 30 km/h i čija snaga motora nije veća od 12 kW,

50) *priključno vozilo* je vozilo koje je po konstrukciji, uređajima, sklopovima i opremi namenjeno i osposobljeno da bude vučeno od drugog vozila, a služi za prevoz putnika, odnosno stvari, odnosno za obavljanje radova,

51) *priključno vozilo za traktor* je priključno vozilo koje je namenjeno da bude vučeno isključivo od strane traktora,

52) *priključak za izvođenje radova* je izmenljivo oruđe koje služi obavljanju poljoprivrednih, šumskih ili drugih radova, i koje se u svrhu izvođenja radova postavlja ili priključuje na motorno vozilo,

53) *zaprežno vozilo* je vozilo koje je namenjeno i osposobljeno da ga vuče upregnuta životinja,

54) *tramvaj* je šinsko vozilo namenjeno prvenstveno za prevoz putnika, koje se kreće po šinama, i

koje je radi napajanja električnom energijom povezano na električni vod,

55) *vojno vozilo* je svako borbeno i neborbeno vozilo i drugo vozilo koje je registrovano po posebnim propisima ministarstva nadležnog za poslove odbrane, kao i svako drugo propisno obeleženo vozilo dok se, po osnovu izvršavanja materijalne obaveze, nalazi na korišćenju u jedinicama i ustanovama ministarstva nadležnog za poslove odbrane i Vojske Srbije,

56) *registrovano vozilo* je vozilo koje je upisano u jedinstveni registar vozila i za koje je izdata saobraćajna dozvola, registarske tablice i registraciona nalepnica,

57) *masa vozila* je masa praznog vozila sa svim punim rezervoarima i propisanom opremom,

58) *nosivost vozila* je masa do koje se vozilo može opteretiti prema deklaraciji proizvođača, pri čemu se u tu masu računa i vertikalno opterećenje koje vozilo prima od priključnog vozila,

59) *najveća dozvoljena masa vozila* je zbir mase vozila i nosivosti vozila,

60) *ukupna masa vozila* je masa vozila i masa kojom je vozilo opterećeno (lica i teret),

61) *najveća dozvoljena ukupna masa vozila*, odnosno skupa vozila je najveća masa opterećenog vozila, odnosno skupa vozila, koji je nadležni državni organ propisao kao najveću dozvoljenu,

62) *najveća dozvoljena masa skupa vozila* je zbir najvećih dozvoljenih masa vozila koja čine skup, umanjen za vertikalno opterećenje koje vozilo prima od priključnog vozila,

63) *ukupna masa skupa vozila* je masa opterećenog skupa vozila (lica i teret),

64) *osovinsko opterećenje* je deo ukupne mase vozila u horizontalnom položaju kojim njegova osovina opterećuje kolovoz u stanju mirovanja vozila,

65) *prepravka vozila* je promena konstruktivnih karakteristika vozila kojim se menja namena ili vrsta vozila ili deklarisanе tehničke karakteristike vozila ili deklarisanе karakteristike uređaja i sklopova vozila,

66) *popravka vozila* je dovođenje vozila, odnosno uređaja i sklopova vozila u ispravno stanje,

67) *učesnik u saobraćaju* je lice koje na bilo koji način učestvuje u saobraćaju,

68) *vozač* je lice koje na putu upravlja vozilom,

69) *pešak* je lice koje se kreće po putu, odnosno koje po putu sopstvenom snagom vuče ili gura vozilo, ručna kolica, dečje prevozno sredstvo, kolica za nemoćna lica ili lice u dečjem prevoznom sredstvu ili lice u kolicima za nemoćna lica koje pokreće sopstvenom snagom ili snagom motora ili lice koje klizi klizaljčkama, skijama, sankama ili se vozi na koturaljkama, skejtbordu i sl,

70) *srednja (prosečna) brzina kretanja vozila*, na određenoj deonici puta, predstavlja količnik između dužine te deonice i vremena za koje vozilo tu dužinu pređe,

71) *zaustavljanje vozila* je svaki prekid kretanja vozila na putu u trajanju do tri minuta, pri čemu vozač ne napušta vozilo, osim prekida radi postupanja po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj,

72) *parkiranje vozila* je svaki prekid kretanja vozila, osim prekida radi postupanja po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj, koje se ne smatra zaustavljanjem,

73) *mimoilaženje* je prolaženje učesnika u saobraćaju pored drugog učesnika u saobraćaju koji dolazi iz suprotnog smera,

74) *preticanje* je prolaženje učesnika u saobraćaju pored drugog učesnika u saobraćaju koji se kreće kolovozom u istom smeru,

75) *obilaženje* je prolaženje učesnika u saobraćaju pored drugog učesnika u saobraćaju koji se ne pomera, objekta ili prepreke na kolovozu,

76) *propuštanje* je radnja koju učesnik u saobraćaju preduzima kako bi omogućio kretanje drugog učesnika u saobraćaju koji ima prvenstvo prolaza, tako da ne dođe do promene dotadašnjeg načina kretanja učesnika u saobraćaju koji ima prvenstvo prolaza, odnosno do njihovog kontakta,

77) *kolona vozila* je niz od najmanje tri vozila koja su zaustavljena ili se kreću jedno iza drugog istom saobraćajnom trakom u istom smeru, čiji je način kretanja međusobno uslovljen i između kojih ne može bez ometanja ući drugo vozilo,

78) *vidljivost* je odstojanje na kome učesnik u saobraćaju može jasno videti kolovoz,

79) *preglednost* je odstojanje na kome učesnik u saobraćaju, s obzirom na fizičke prepreke, može u uslovima normalne vidljivosti jasno videti drugog učesnika u saobraćaju, odnosno drugu moguću prepreku na putu,

80) *uslovi smanjene vidljivosti* su uslovi u kojima je vidljivost manja od 200 m na putu izvan naselja, odnosno 100 m na putu u naselju,

81) *svetloodbojni prsluk* je prsluk koji reflektuje svetlost,

82) *saobraćajna nezgoda* je nezgoda koja se dogodila na putu ili je započeta na putu, u kojoj je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojoj je najmanje jedno lice poginulo ili povređeno ili je nastala materijalna šteta,

83) *evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi* je propisani obrazac koji učesnici u saobraćajnoj nezgodi popunjavaju nakon saobraćajne nezgode sa manjom materijalnom štetom,

84) *instruktor vožnje* je vozač motornog vozila koji je ovlašćen da obavlja praktičnu obuku kandidata za vozača,

85) *ispitivač* je lice koje u ispitnoj komisiji za vozački ispit utvrđuje da li je kandidat stekao potrebna znanja i veštine za samostalno i bezbedno upravljanje vozilom u saobraćaju na putu,

86) *odstojanje* je najkraća uzdužna udaljenost između najisturenijih tačaka vozila, lica, odnosno objekata,

87) *rastojanje* je najkraća bočna udaljenost između najisturenijih tačaka vozila, lica, odnosno objekata,

88) *vozilo od istorijskog značaja (oldtajmer)* je motorno ili priključno vozilo koje predstavlja materijalni spomenik tehničke kulture, tradicije i društvenog nasleđa,

89) *odbačeno vozilo* je vozilo na putu koje je vidno zapušteno i koje nije registrovano,

90) *mesto za sedenje* je sedište ili prostor bez sedišta sa dostupnim elementima za montažu sedišta ili prostor bez sedišta sa dostupnim priključcima sigurnosnih pojaseva, pri čemu se dostupnim elementima za montažu sedišta i priključcima sigurnosnih pojaseva smatraju oni elementi i priključci koji nisu mehanički onesposobljeni,

91) *saobraćajna signalizacija* je sistem sredstava, uređaja i oznaka za regulisanje i vođenje saobraćaja,

92) *saobraćajni znak* je znak kojim se upotrebom grafičkih ili svetlosnih ili brojčanih ili slovničkih oznaka ili drugih simbola, učesnici u saobraćaju upozoravaju na opasnosti na putu, stavljaju im se do znanja ograničenje, zabrane i obaveze, odnosno daju obaveštenja potrebna za bezbedno kretanje po putu,

93) *saobraćajna dozvola* je javna isprava (rešenje) koja sa registracionom nalepnicom daje pravo na korišćenje vozila u saobraćaju za vreme važenja registracione nalepnice,

94) *registarska tablica* je oznaka na vozilu kojom se označava da je vozilo upisano u jedinstveni

registar vozila,

95) *registraciona nalepnica* je oznaka kojom se određuje da vozilo može da učestvuje u saobraćaju u određenom vremenskom roku,

96) *vozačka dozvola* je javna isprava (rešenje) nadležnog organa kojim se nekom licu daje pravo da u saobraćaju na putu upravlja vozilom određene kategorije na određeno vreme,

97) *dozvola (licenca) za instruktora ili predavača ili ispitivača* je javna isprava (rešenje) koja licima daje pravo da vrše praktičnu obuku ili obavljaju teoretsku nastavu ili poslove ispitivača na određeno vreme,

98) *dozvola (licenca) za kontrolora tehničkog pregleda* je javna isprava (rešenje) koja licima daje pravo da obavljaju tehnički pregled vozila na određeno vreme,

99) *"psihološka supstanca"* je vrsta droge, leka na kome je naznačeno da se ne sme upotrebljavati pre i za vreme vožnje, kao i druga hemijska materija koja može uticati na psihofizičku sposobnost učesnika u saobraćaju (osim alkohola),

100) *"dnevno vreme upravljanja"* je ukupno vreme upravljanja vozilom između dva dnevna odmora ili između dnevnog i nedeljnog odmora,

101) *"dnevni odmor"* je neprekidni vremenski period tokom koga vozač slobodno raspolaže svojim vremenom i može biti puni dnevni odmor, kada traje najmanje 11 sati ili skraćeni dnevni odmor, kada traje najmanje devet sati, a manje od 11 sati,

102) *"nedelja"* je vremenski period između ponedeljka u 00:00 sati i nedelje u 24:00 sata,

103) *"nedeljni odmor"* je neprekidni vremenski period tokom koga vozač slobodno raspolaže svojim vremenom i može biti puni nedeljni odmor, kada traje najmanje 45 sati ili skraćeni nedeljni odmor, kada traje najmanje 24 sata, a manje od 45 sati.

Bližu podelu motornih i priključnih vozila iz stava 1. ovog člana propisuje ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu a nisu posebno definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje određeno drugim propisima.

+ **Vidi:**

čl. 1. i 14. Zakona - 53/2010-12.

+ **Sudska praksa**

+ **Pravna mišljenja**

III. OSNOVI SISTEMA BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA

1. Telo za koordinaciju bezbednosti saobraćaja na putevima

Član 8.

U cilju ostvarivanja saradnje i usklađenog obavljanja poslova u funkciji unapređenja bezbednosti saobraćaja na putevima, kao i iniciranja i praćenja preventivnih i drugih aktivnosti u oblasti bezbednosti saobraćaja na putevima, Vlada obrazuje Telo za koordinaciju poslova bezbednosti saobraćaja na putevima (u daljem tekstu: Telo za koordinaciju), kao koordinaciono telo Vlade, u čiji sastav ulaze ministri nadležni za poslove saobraćaja, unutrašnje poslove, zdravlja, rada, pravde, prosvete i trgovine i

usluga.

Izvršni organ jedinice teritorijalne autonomije, odnosno jedinice lokalne samouprave, opštinsko veće, odnosno gradsko veće, može da osnuje telo za koordinaciju (komisija, savet i sl.), radi usklađivanja poslova bezbednosti saobraćaja na putevima koji su iz delokruga jedinice teritorijalne autonomije, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Aktom Vlade, odnosno nadležnog izvršnog organa bliže se uređuje organizacija i način rada Tela za koordinaciju i obrazuju se stručne radne grupe za potrebe Tela za koordinaciju.

2. Agencija za bezbednost saobraćaja

Član 9.

Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja, osniva Agenciju za bezbednost saobraćaja, kao javnu agenciju (u daljem tekstu: Agencija).

Agencija:

1) analizira, prati i unapređuje sistem bezbednosti saobraćaja (razvoj i korišćenje jedinstvene baze podataka od značaja za bezbednost saobraćaja),

2) radi na unapređenju bezbednosti vozača i drugih učesnika u saobraćaju, kao i na unapređenju bezbednosti saobraćaja sa stanovišta vozila,

3) obavlja preventivno-promotivne aktivnosti u saradnji sa centrima za promociju zdravlja naroda, odnosno instituta za javno zdravlje, osnovanih u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i vodi kampanje o bezbednosti saobraćaja,

4) obezbeđuje bazu podataka o tehničkim karakteristikama motornih i priključnih vozila, koji su od značaja za primenu propisa o bezbednosti saobraćaja na putevima,

5) sprovodi stručni ispit, organizuje seminare unapređenja znanja i obavlja proveru znanja za predavače teorijske nastave u obuci vozača,

6) organizuje seminare unapređenja znanja i obavlja proveru znanja za instruktora vožnje i za profesionalnog vozača,

7) sprovodi stručni ispit za ispitivača, organizuje seminare unapređenja znanja i obavlja provere znanja za ispitivače na vozačkom ispitu,

8) organizuje obuku i organizuje i sprovodi stručni ispit za vozača turističkog voza,

9) organizuje obuku i organizuje i sprovodi stručni ispit za vozača tramvaja,

10) organizuje obuku i organizuje i sprovodi ispit znanja za vozače kojima je oduzeta vozačka dozvola zbog nesavesnog upravljanja,

11) sprovodi stručni ispit za kontrolora tehničkog pregleda, organizuje seminare unapređenja znanja i obavlja provere znanja za kontrolora tehničkog pregleda,

12) izdaje dozvole (licence) i izdaje uverenja u skladu sa ovim zakonom,

13) saraduje sa regionalnim i lokalnim telima za bezbednost saobraćaja,

14) izdaje periodične analize i publikacije sa podacima o saobraćaju i saobraćajnim nezgodama,

15) organizuje i obezbeđuje objavljivanje stručne literature iz oblasti osposobljavanja vozača,

16) obavlja poslove u vezi sa primenom digitalnih tahografa,

17) obavlja i druge zadatke vezane za unapređenje bezbednosti saobraćaja, utvrđene ovim zakonom i drugim propisima.

Poslove iz stava 2. ovog člana Agencija vrši kao poverene poslove.

Za izvršavanje pojedinih poslova, koji se odnose na organizaciju poslova iz stava 2. ovog člana, Agencija može angažovati pravno lice koje je materijalno i stručno osposobljeno da obavlja te poslove.

Član 10.

Agencija se finansira iz:

1) cene usluga koje plaćaju korisnici usluga i posebnih naknada za obavljanje poslova koje vrši Agencija,

2) donacija, priloga i drugih bespovratnih davanja datih osnivaču ili Agenciji,

3) ostalih izvora.

Visinu cena i naknada iz stava 1. tačka 1) ovog člana utvrđuje Vlada na predlog Agencije, a po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za saobraćaj i za trgovinu i usluge.

Sredstva za osnivanje i početak rada Agencije obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije.

Saglasnost na akt kojim se utvrđuje visina plata i broj zaposlenih u Agenciji daje Vlada.

Izvršavanje rashoda Agencije ne može se vršiti ukoliko Vlada nije dala saglasnost na finansijski plan.

3. Strategija bezbednosti saobraćaja

Član 11.

Vlada donosi Nacionalnu strategiju bezbednosti saobraćaja na putevima (u daljem tekstu: Nacionalna strategija).

Nacionalna strategija sadrži najznačajnija obeležja postojećeg stanja bezbednosti saobraćaja, dugoročne i kratkoročne ciljeve, smernice, ključne oblasti rada i rokove za donošenje odgovarajućeg Nacionalnog plana.

Nacionalnu strategiju predlaže Telo za koordinaciju za period od najmanje pet godina, do kraja juna u poslednjoj godini važenja Nacionalne strategije.

Član 12.

Na osnovu Nacionalne strategije, na predlog Tela za koordinaciju, Vlada donosi Nacionalni plan bezbednosti saobraćaja na putevima (u daljem tekstu: Nacionalni plan), za period od najmanje jedne godine.

Nacionalni plan sadrži naročito: zadatke, mere po prioritetima, odgovorne subjekte, rokove i finansijska sredstva u ključnim oblastima rada.

Član 13.

Skupštine jedinica teritorijalne autonomije, odnosno jedinica lokalne samouprave, donose strategiju i godišnji plan bezbednosti saobraćaja na putevima na svom području u skladu sa Nacionalnom strategijom i Nacionalnim planom.

4. Praćenje bezbednosti saobraćaja

Član 14.

Vlada podnosi Narodnoj skupštini izveštaj o stanju bezbednosti saobraćaja na putevima, najmanje dvaput godišnje.

Nadležni izvršni organ jedinice teritorijalne autonomije, odnosno jedinice lokalne samouprave, opštinsko veće, odnosno gradsko veće, podnosi skupštini izveštaj o stanju bezbednosti saobraćaja na tom području najmanje dvaput godišnje.

Član 15.

U cilju neprekidnog praćenja stanja bezbednosti saobraćaja na putevima u Republici Srbiji, Agencija predlaže sistem jedinstvene osnove evidentiranja i praćenja najznačajnijih obeležja bezbednosti saobraćaja.

Državni organi i drugi subjekti dužni su da Agenciji dostavljaju propisane podatke o obeležjima značajnim za bezbednost saobraćaja.

Član 16.

Informacije o obeležjima bezbednosti saobraćaja iz jedinstvene baze podataka iz člana 9. stav 2. tačka 1) ovog zakona su javne i dostupne svima pod jednakim uslovima, osim onih čije objavljivanje je zakonom zabranjeno.

5. Finansiranje bezbednosti saobraćaja

Član 17.

Republika, jedinica teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave, u okviru svojih prava i dužnosti, obezbeđuju sredstva za finansiranje unapređenja bezbednosti saobraćaja.

Izvori sredstava za unapređenje bezbednosti saobraćaja su:

- 1) budžet Republike Srbije, budžet jedinice teritorijalne autonomije i budžet jedinice lokalne samouprave,
- 2) naplaćene novčane kazne za prekršaje predviđene propisima o bezbednosti saobraćaja na putevima,
- 3) pokloni ili prilozi pokrovitelja dati Republici, jedinici teritorijalne autonomije ili jedinici lokalne samouprave,
- 4) ostali prihodi.

Član 18.

Sredstva od novčanih kazni iz člana 17. stav 2. tačka 2) ovog zakona, u visini od 70% pripadaju budžetu Republike, a u visini od 30% pripadaju budžetu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji je prekršaj učinjen. Od 70% sredstava koja pripadaju budžetu Republike, 75% se koristi za potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova. Od 30% sredstava koja pripadaju budžetu jedinice lokalne

samouprave na čijoj teritoriji je prekršaj učinjen, 50% sredstava se koristi za popravljjanje saobraćajne infrastrukture jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji je prekršaj učinjen.

Sredstva iz stava 1. ovog člana koriste se za namene utvrđene u tom stavu, odnosno za finansiranje unapređenja bezbednosti saobraćaja na putevima.

+ **Vidi:**

čl. 1. Zakona - 101/2011-270.

Član 19.

Sredstva iz člana 17. ovog zakona koriste se za:

- 1) rad Tela za koordinaciju,
- 2) unapređenje saobraćajnog vaspitanja i obrazovanja,
- 3) preventivno-promotivne aktivnosti iz oblasti bezbednosti saobraćaja,
- 4) naučno-istraživački rad u oblasti bezbednosti saobraćaja,

5) tehničko opremanje jedinica saobraćajne policije koje kontrolišu i regulišu saobraćaj na putevima i drugih organa nadležnih za poslove bezbednosti saobraćaja.

Sredstva iz člana 17. ovog zakona koriste se prema programu koji donosi Vlada, nadležni izvršni organ jedinice teritorijalne autonomije, odnosno nadležni izvršni organ jedinice lokalne samouprave, na predlog tela za koordinaciju.

+ **Sudska praksa**

IV. PRAVILA SAOBRAĆAJA

1. Opšte odredbe

Član 20.

Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju u skladu sa propisima o pravilima saobraćaja, saobraćajnoj signalizaciji i znacima i naredbama koje daje ovlašćeno službeno lice nadležnog organa.

Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju u skladu sa saobraćajnom signalizacijom i kada time odstupaju od propisa o pravilima saobraćaja. Učesnici u saobraćaju su dužni da postupaju po saobraćajnim znakovima i kada se njihovo značenje razlikuje od značenja oznaka na kolovozu i trotoaru.

Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju u skladu sa svetlosnim saobraćajnim znakom i kad se značenje tog znaka razlikuje od značenja ostalih saobraćajnih znakova ili pravila saobraćaja. Međusobno prvenstvo prolaza učesnika u saobraćaju, koji na raskrsnici svetlosnim saobraćajnim znakovima istovremeno dobijaju pravo prolaza, reguliše se pravilima saobraćaja.

Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju prema znacima, odnosno naredbama koja daju ovlašćena lica (u daljem tekstu: policijski službenici) i kad time odstupaju od svetlosnog saobraćajnog znaka, ili drugog saobraćajnog znaka ili pravila saobraćaja.

Član 21.

Vozač je dužan da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti saobraćaja, vozilo drži na takvom odstojanju i rastojanju od drugih vozila, odnosno učesnika u saobraćaju, da ne izaziva opasnost i

ne ometa druge učesnike u saobraćaju.

Član 22.

Predmet, odnosno materija koja može da ugrozi, odnosno ometa bezbednost saobraćaja, ne sme se nalaziti na putu.

Učesnik u saobraćaju je dužan da, bez odlaganja, sa puta ukloni predmet, odnosno materiju koja se na kolovozu našla njegovim činjenjem, kao i predmet, odnosno materiju koja potiče sa vozila kojim upravlja.

Ukoliko je u mogućnosti i ako time ne ometa bezbednost saobraćaja, učesnik u saobraćaju je dužan, u cilju bezbednosti saobraćaja, da ukloni predmete i prepreke koji ugrožavaju bezbednost saobraćaja sa kolovoza, a ako nije u mogućnosti, dužan je da o tome, bez odlaganja, obavesti policiju ili preduzeće koje se stara o održavanju puta.

Učesnik u saobraćaju je dužan da, bez odlaganja, obavesti policiju o svakom događaju, odnosno pojavi, koja može ugroziti ili ugrožava bezbednost saobraćaja.

Vlasnik, odnosno korisnik vozila, ne sme dozvoliti da se odbačeno vozilo nalazi na putu, odnosno mestu na kome je dozvoljeno zaustavljanje ili parkiranje vozila.

Član 23.

Vozač je dužan da obrati pažnju na pešake koji se nalaze na kolovozu ili stupaju na kolovoz ili iskazuju nameru da će stupiti na kolovoz.

Kada prilazi pešačkom prelazu, vozač mora da prilagodi brzinu vozila tako da u svakoj situaciji koju vidi ili ima razloga da predvidi, može bezbedno da zaustavi vozilo ispred pešačkog prelaza.

Na delu puta na kome se kreću deca, odnosno su postavljeni saobraćajni znakovi o učešću dece u saobraćaju, vozač je dužan da vozi sa naročitom oprežnošću, tako da može blagovremeno da zaustavi vozilo.

Član 24.

Slepa osoba koja samostalno učestvuje u saobraćaju kao pešak, treba da se kreće uz pomoć belog štapa i/ili obučenog psa vodiča.

Vozilo koje je podešeno da njime upravlja osoba sa invaliditetom može, na zahtev te osobe, biti označeno nalepnicom čiji izgled, sadržaj, način postavljanja i bliže uslove za izdavanje utvrđuje ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Oznaku iz stava 2. ovog člana izdaje nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Član 25.

Vozač vozila koje obilazi vozilo za javni prevoz putnika, odnosno autobus kojim se obavlja prevoz putnika za sopstvene potrebe, koje se nalazi na stajalištu, mora da upravlja vozilom tako da ne ugrožava lice koje u to vozilo ulazi ili izlazi.

Lice iz stava 1. ovog člana, koje zbog ulaska, odnosno izlaska iz vozila treba da stupi na kolovoz, dužno je da se prethodno uveri da stupanjem na kolovoz ne ometa saobraćaj i ne ugrožava bezbednost saobraćaja.

Vozač vozila mora da se zaustavi iza vozila iz stava 1. ovog člana, kada lica koja ulaze, odnosno izlaze iz tog vozila, moraju da pređu preko saobraćajne trake, odnosno biciklističke staze ili trake kojom se vozilo kreće.

Član 26.

Ukoliko se vozilo za organizovan prevoz dece zaustavlja radi ulaska ili izlaska dece, na putu sa po jednom saobraćajnom trakom po smeru, vozači ostalih vozila su dužni da se zaustave dok deca ulaze ili izlaze iz vozila.

Za vreme ulaska i izlaska dece iz vozila, vozač tog vozila mora uključiti sve pokazivače pravca.

Vozilo kojim se vrši organizovan prevoz dece mora biti obeleženo posebnim znakom, koji propisuje ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Bliže propise o izgledu i načinu postavljanja posebnog znaka za obeležavanje vozila kojim se organizovano prevoze deca donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Član 27.

Vozač je dužan da, u naselju, omogući uključivanje u saobraćaj autobusu koji se propisno uključuje u saobraćaj sa stajališta.

Član 28.

Vozač ne sme da koristi telefon, odnosno druge uređaje za komunikaciju ukoliko nema, odnosno ne koristi, opremu koja omogućava telefoniranje bez angažovanja ruku za vreme vožnje.

Vozač ne sme da koristi audio, odnosno video uređaje na način da ne čuje zvučne signale drugih učesnika u saobraćaju, niti da preduzima druge radnje koje ometaju njegovu pažnju pri upravljanju vozilom.

Lice koje se prevozi vozilom ne sme da ometa vozača u upravljanju vozilom, niti da utiče na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje bezbednost saobraćaja.

Odredbe stava 1. ovog člana koje se odnose na druge uređaje za komunikaciju ne primenjuju se na vozače vozila Ministarstva unutrašnjih poslova, Bezbednosno-informativne agencije, Vojske Srbije, Vojno-bezbednosne agencije, Vojno-obaveštajne agencije, hitne medicinske pomoći i vatrogasne službe, dok upravljaju vozilom prilikom izvršavanja poslova u vezi sa službenom dužnošću, odnosno delatnošću, kao i vozače vozila Ministarstva pravde - Uprave za izvršenje krivičnih sankcija kada prevoze lica lišena slobode i vozače auto taksi prevoza u obavljanju službene dužnosti.

+ **Vidi:**

čl. 2. Zakona - 101/2011-270.

Član 29.

U vozilu se u saobraćaju na putu ne sme koristiti, niti nalaziti, uređaj odnosno sredstvo, kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za merenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namenjenih za otkrivanje i dokumentovanje prekršaja.

Zabranjeno je stavljati u promet i reklamirati uređaje i predmete iz stava 1. ovog člana.

Član 30.

Vozač i putnici u motornom vozilu u kome su ugrađeni, odnosno postoje mesta za ugradnju sigurnosnih pojaseva, dužni su da u saobraćaju na putu koriste sigurnosni pojas na način koji je predvideo proizvođač vozila.

Kada vozilo učestvuje u saobraćaju na putu, u putničkom, teretnom vozilu i autobusu se mora nalaziti odgovarajući svetloodbojni prsluk.

Član 31.

U motornom vozilu na prednjem sedištu ne sme da se prevozi dete mlađe od 12 godina, kao ni lice koje je pod uticajem alkohola, odnosno psihoaktivnih supstanci ili iz drugih razloga nije sposobno da upravlja svojim postupcima.

Dete do tri godine starosti prevozi se u bezbednosnom sedištu, odnosno korpi, osim u vozilima za javni prevoz putnika.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, dete do tri godine, može se prevoziti na prednjem sedištu, ukoliko se prevozi u bezbednosnom sedištu - korpi, koja je okrenuta suprotno pravcu kretanja vozila, kada vozilo nema ili je isključen bezbednosni vazdušni jastuk.

Bliže propise o načinu prevoženja dece i uslovima koje mora da ispunjava bezbednosno sedište - korpa donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Član 32.

Vozač ne sme naglo da menja način vožnje, osim u slučaju izbegavanja neposredne opasnosti.

Vozač koji namerava da pomeri vozilo udesno ili ulevo, menja saobraćajnu traku, pretiče, obilazi, zaustavlja, skreće, okreće se polukružno, vozi unazad, prestrojava se i sl., sme da otpočne takvu radnju samo ako se uverio da to može da učini na bezbedan način.

Nakon uveravanja da sme da otpočne željenu radnju vozač je dužan da druge učesnike u saobraćaju jasno i blagovremeno obavesti o tome, dajući im znak pomoću pokazivača pravca ili, ako oni ne postoje, odgovarajući znak rukom. Vozač koji pokazivačem pravca daje propisani znak, mora davati znak za sve vreme vršenja radnje vozilom, a po izvršenoj radnji mora prestati sa davanjem tog znaka.

2. Uključivanje vozila u saobraćaj

Član 33.

Vozač sme da se uključi vozilom u saobraćaj na putu sa površine na kojoj se ne vrši saobraćaj ili sa mesta na kome je vozilo bilo zaustavljeno ili parkirano ili da se uključi vozilom u saobraćaj, samo ako se uverio da time neće ometati ostale učesnike u saobraćaju i o tome obavestio druge učesnike u saobraćaju.

Kada se vozač uključuje u saobraćaj iz dvorišta, garaže ili druge površine, u uslovima nedovoljne preglednosti ili vidljivosti, dužan je da bezbedno uključenje izvede uz pomoć lica koje se nalazi na pogodnom mestu van vozila i koje mu daje odgovarajuće znakove.

3. Kretanje vozila po putu

Član 34.

Za kretanje vozila vozač mora da koristi površinu namenjenu za saobraćaj one vrste vozila kojim upravlja, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Vozač vozila koji se kreće površinom koja nije namenjena za saobraćaj te vrste vozila, ako je ovim zakonom to dozvoljeno, obavezan je da upravlja vozilom sa naročitom pažnjom.

+ **Sudska praksa**

Član 35.

Vozilo se kreće desnom stranom kolovoza u smeru kretanja.

Vozač je dužan da vozilo u kretanju drži što bliže desnoj ivici kolovoza i na tolikoj udaljenosti od nje da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uslove saobraćaja i na stanje i osobine puta, ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i ne izlaže sebe opasnosti.

Na putu u naselju sa najmanje dve saobraćajne trake za isti smer, vozač može da se kreće vozilom saobraćajnom trakom koja se ne nalazi uz desnu ivicu kolovoza, ako time ne ometa vozila koja se kreću iza njegovog vozila.

Odredba stava 3. ovog člana ne odnosi se na vozača teretnog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, vozača vozila koje na ravnom putu ne može razviti brzinu veću od 40 km/h i na vozača vozila koje nije motorno vozilo, osim na delu puta ispred raskrsnice ili drugog mesta na kome vozilo skreće ulevo, odnosno kada vrši preticanje ili obilaženje.

U slučaju zastoja saobraćaja na putu gde postoje fizički odvojene kolovozne trake, vozači su dužni da ostave slobodan prostor za prolaz vozila pod pratnjom i vozila sa pravom prvenstva prolaza, na taj način što će vozači koji se nalaze u desnoj odnosno srednjim saobraćajnim trakama zauzeti položaj uz desnu ivicu saobraćajne trake, a vozači koji se nalaze u levoj saobraćajnoj traci zauzeti položaj uz levu ivicu saobraćajne trake, tako da ostavljen prostor mora biti dovoljan za nesmetani prolaz ovih vozila.

+ **Vidi:**

čl. 3. Zakona - 101/2011-270.

Član 36.

Na putu za saobraćaj vozila u oba smera na kome postoje najmanje četiri saobraćajne trake, vozač ne sme vozilom da se kreće, odnosno prelazi na kolovoznu traku namenjenu za saobraćaj vozila iz suprotnog smera.

Na putu za saobraćaj vozila u oba smera na kome postoje tri saobraćajne trake, vozač ne sme vozilom da se kreće saobraćajnom trakom koja se nalazi uz levu ivicu puta u pravcu kretanja vozila.

Na putu na kome su kolovozne trake fizički odvojene jedna od druge, vozač ne sme vozilom da se kreće kolovoznom trakom namenjenom za saobraćaj vozila iz suprotnog smera.

Na putu za saobraćaj vozila u jednom smeru, vozač ne sme vozilom da se kreće u zabranjenom smeru.

Ukoliko je na putu sa više saobraćajnih traka za kretanje u istom smeru onemogućen saobraćaj na jednoj od traka ili se traka završava, vozač koji se kreće u istom smeru, u saobraćajnoj traci pored, dužan je da omogući uključivanje jednog vozila u traku kojom se on kreće.

Član 37.

Vozač ne sme da se kreće vozilom unazad.

Kretanje vozilom unazad dozvoljeno je isključivo na kratkom delu puta, onom stranom kolovoza

kojom se do tada vozilo kretalo unapred ako se time ne ugrožavaju niti ometaju drugi učesnici u saobraćaju.

Kretanje vozila unazad nije dozvoljeno na nepreglednom delu puta, pri smanjenoj vidljivosti, u tunelima, na delu puta gde je zabranjeno zaustavljanje i na prelazima preko železničke pruge.

Član 38.

Vozač ne sme naglo da uspori vozilo, osim u slučaju izbegavanja neposredne opasnosti.

Vozač koji znatno usporava vozilo dužan je da to učini na način kojim neće ugroziti, odnosno ometati vozače koji se kreću iza njega.

Član 39.

Tramvajskom bašticom, odnosno saobraćajnom trakom namenjenom za kretanje vozila za javni prevoz putnika, dozvoljen je saobraćaj vozila sa prvenstvom prolaza i vozila pod pratnjom.

Član 40.

Za vožnju bicikla, gde ne postoji posebna staza, odnosno traka, sme da se koristi kolovoz u širini od najviše jedan metar od desne ivice kolovoza.

4. Nasilnička vožnja

Član 41.

Nasilnička vožnja je postupanje vozača koje je u gruboj suprotnosti sa pravilima saobraćaja, odnosno, prilikom koje vozač ne pokazuje obzir prema bezbednosti ostalih učesnika u saobraćaju.

Pod nasilničkom vožnjom smatra se i:

- 1) kada vozač dva ili više puta prođe svetlosni saobraćajni znak kada mu je tim znakom zabranjen prolaz, ako između dva uzastopna prolaska nije prošlo više od 10 minuta,
- 2) kada vozač izvrši preticanje kolone vozila pri čemu svojim vozilom prelazi ili se kreće po neisprekidanoj uzdužnoj liniji koja razdvaja kolovozne trake po smerovima kretanja.

5. Brzina

Član 42.

Vozač je dužan da brzinu kretanja vozila prilagodi osobinama i stanju puta, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustini saobraćaja i drugim saobraćajnim uslovima, tako da vozilo može blagovremeno da zaustavi pred svakom preprekom koju pod datim okolnostima može da vidi ili ima razloga da predvidi, odnosno da vozilom upravlja na način kojim ne ugrožava bezbednost saobraćaja.

Ako vozač vozi sporo u meri u kojoj ometa normalan saobraćaj, dužan je da na prvom odgovarajućem mestu omogućí da ga drugo vozilo bezbedno pretekne, obiđe ili prođe.

Sve odredbe ovog zakona koje se odnose na brzinu primenjuju se na trenutno izmerenu brzinu i srednju (prosečnu) brzinu.

+ Sudska praksa

Član 43.

Na putu u naselju, vozač ne sme vozilom da se kreće brzinom većom od 50 km/h, odnosno brzinom većom od brzine dozvoljene postavljenim saobraćajnim znakom za celo naselje ili njegov deo.

Izuzetno, na putu u naselju, čiji saobraćajno-tehnički elementi to omogućavaju, može da se saobraćajnim znakom dozvoli kretanje vozilom brzinom i do 80 km/h.

Član 44.

Na putu van naselja vozač ne sme vozilom da se kreće brzinom većom od:

- 1) 120 km/h na auto-putu,
- 2) 100 km/h na motoputu,
- 3) 80 km/h na ostalim putevima.

Na putu van naselja vozač ne sme vozilom da se kreće brzinom većom od brzine dozvoljene saobraćajnim znakom.

Član 45.

Brzina kretanja vozila na putevima prema vrsti vozila ograničava se na:

1) 80 km/h - za autobuse i autobuse sa priključnim vozilom za prevoz tereta kao i za teretna motorna vozila čija najveća dozvoljena masa nije veća od 7.500 kg, osim na autoputu gde je najveća dozvoljena brzina 100 km/h,

2) 80 km/h - za motorna vozila koja vuku priključno vozilo za stanovanje (karavan),

3) 70 km/h - za autobuse kada se vrši organizovani prevoz dece, za zglobne autobuse bez mesta za stajanje, za teretna motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg i za teretna motorna vozila sa priključnim vozilom, osim na autoputu gde je najveća dozvoljena brzina 90 km/h,

4) 50 km/h - za autobuse sa priključnim vozilom za prevoz lica, za gradske autobuse, autobuse koji, pored ugrađenih sedišta imaju i određena mesta za stajanje,

5) 40 km/h - za traktore, odnosno 30 km/h kada se u priključnom vozilu koje vuče traktor prevozi najmanje jedno lice,

6) 20 km/h - za turistički voz i radnu mašinu na kojoj se prevoze lica.

U teretna vozila i skupove vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 3500 kg i u autobuse mora biti ugrađen ispravan graničnik brzine.

+ Vidi:

čl. 2. Zakona - 53/2010-12.

+ Sudska praksa

6. Skretanje

Član 46.

Vozač vozila koji skreće udesno dužan je da skretanje izvrši krećući se krajnjom saobraćajnom trakom koja se proteže uz desnu ivicu kolovoza, ako saobraćajnim znakom nije drugačije određeno.

Vozač vozila koji skreće ulevo dužan je da skretanje izvrši krećući se krajnjom levom saobraćajnom trakom koja se proteže uz razdelnu liniju, odnosno saobraćajnom trakom koja se proteže uz levu ivicu puta sa jednosmernim saobraćajem, ako saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

Vozač vozila koji skreće udesno dužan je da propusti vozilo koje se kreće sa njegove desne strane, saobraćajnom trakom za vozila javnog prevoza putnika.

7. Prvenstvo prolaza

Član 47.

Na raskrsnici ili u susretu sa drugim vozilom, vozač je dužan da propusti vozilo koje dolazi sa njegove desne strane.

Vozač vozila koji na raskrsnici skreće ulevo, dužan je da propusti vozilo koje, dolazeći iz suprotnog smera na raskrsnici zadržava pravac kretanja ili skreće udesno, ako saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, tramvaj u svim slučajevima ima prvenstvo prolaza, ako saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

Vozač koji ulazi vozilom na put sa prvenstvom prolaza dužan je da propusti sva vozila koja se kreću tim putem.

Vozač je dužan da propusti sva vozila koja se kreću putem na koji se uključuje i kada taj put nije saobraćajnim znakom označen kao put sa prvenstvom prolaza, ako vozilom ulazi sa zemljanog puta na put sa savremenim kolovoznim zastorom ili ako na put ulazi sa površine na kojoj se ne vrši javni saobraćaj.

Vozač koji pri skretanju vozila preseca biciklističku stazu ili traku, dužan je da propusti vozila koja se kreću stazom, odnosno trakom.

8. Saobraćaj na raskrsnici

Član 48.

Vozač koji se približava raskrsnici dužan je da prilagodi vožnju uslovima saobraćaja na raskrsnici, a naročito da vozi brzinom pri kojoj može da se zaustavi i propusti vozila koja na raskrsnici imaju prvenstvo prolaza.

Vozač je dužan da, na dovoljnom odstojanju pred raskrsnicom, vozilom izvrši prestrojavanje i zauzme položaj na saobraćajnoj traci predviđenoj za prolazak kroz raskrsnicu u smeru u kojem želi nastaviti kretanje.

Član 49.

Vozač ne sme vozilom da uđe u raskrsnicu, iako ima prvenstvo prolaza ili mu je semaforom to dozvoljeno, ako će se zbog gustine saobraćaja zaustaviti na raskrsnici ili pešačkom prelazu, i time ometati ili onemogućiti saobraćaj vozila, odnosno pešaka.

9. Polukružno okretanje

Član 50.

Vozač ne sme da vrši polukružno okretanje vozila u tunelu, na mostu, vijaduktu, podvožnjaku, nadvožnjaku, kao i u uslovima smanjene vidljivosti, odnosno na mestu gde je nedovoljna preglednost, kao i na delu puta koji nema dovoljnu širinu za polukružno okretanje tog vozila.

10. Mimoilaženje

Član 51.

Prilikom mimoilaženja vozač je dužan da sa svoje leve strane ostavi dovoljno rastojanja između svog vozila i vozila sa kojim se mimoilazi, po potrebi i da vozilo pomeri ka desnoj ivici kolovoza.

Pri mimoilaženju sa pešakom, vozač je dužan da drži bezbedno rastojanje između vozila i pešaka.

Ukoliko zbog prepreke na putu ili drugih učesnika u saobraćaju vozač ne može da postupi po odredbi stava 1. ovog člana, dužan je da uspori kretanje svog vozila i da ga, po potrebi, zaustavi da bi propustio vozilo iz suprotnog smera.

Ukoliko je zbog nedovoljne širine puta ili prepreke mimoilaženje onemogućeno, vozač kojem je to, s obzirom na karakteristike i stanje puta i okolnosti saobraćaja, lakše da izvede, dužan je da se prvi zaustavi i po potrebi, kretanjem unazad ili na drugi način, pomeri svoje vozilo i zauzme na putu položaj koji omogućava mimoilaženje.

Kada na raskrsnici vozila dolaze iz suprotnih smerova i skreću u levo, vozač mimoilazi vozilo iz suprotnog smera tako što ga propušta sa svoje desne strane.

Član 52.

Na delu puta koji je saobraćajnim znakom označen kao opasan uspon, odnosno kao opasna nizbrdica, na kome je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano, vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je da zaustavi svoje vozilo na pogodnom mestu ako primeti da mu drugo vozilo ide u susret uz nagib.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, vozač koji se kreće uz nagib dužan je da zaustavi svoje vozilo ako ispred sebe ima pogodno mesto za zaustavljanje, koje omogućava bezbedno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtevalo kretanje unazad jednog od vozila.

Na putu iz stava 1. ovog člana, kada jedno od vozila koja se mimoilaze mora da se kreće unazad, kretaće se unazad:

- 1) svako vozilo koje se susrelo sa vozilom koje vuče priključno vozilo,
- 2) teretno vozilo koje se susrelo sa autobusom,
- 3) vozilo koje se susrelo sa vozilom više vrste,

4) ako se mimoilaze vozila iste vrste - vozilo koje se kreće niz nagib, osim ako je, s obzirom na uslove i položaj vozila na putu, lakše da to učini vozač vozila koje se kreće uz nagib.

U smislu stava 3. tač. 3) i 4) ovog člana, vozila se klasifikuju od niže ka višoj vrsti na sledeći način: motocikli kao i mopedi, tricikli i četvorocikli, putničko vozilo, traktor, radna mašina, teretno vozilo, autobus i skup vozila.

11. Preticanje i obilaženje

Član 53.

Preticanje i obilaženje vrši se sa leve strane vozila koje se pretiče.

Preticanje mora da se vrši sa desne strane ako je vozilo na kolovozu zauzelo takav položaj i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulevo.

Tramvaj koji se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza sme da se pretiče samo sa desne strane, ako između njega i desne ivice kolovoza postoji saobraćajna traka.

Na putu na kome postoje najmanje dve saobraćajne trake namenjene za saobraćaj vozila u istom smeru, na kome su kolone vozila, brže kretanje vozila u jednoj traci od kretanja vozila u drugoj traci ne smatra se preticanjem.

Na putu u naselju na kome postoje najmanje dve saobraćajne trake namenjene za saobraćaj vozila u istom smeru, prolazanje sa desne strane vozila koje se ne kreće krajnjom desnom saobraćajnom trakom, ne smatra se preticanjem.

Član 54.

Vozač kome je dat znak za preticanje dužan je da pomeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza.

Vozač ne sme da povećava brzinu kretanja svog vozila dok ga drugo vozilo pretiče.

Član 55.

Preticanje ili obilaženje vozač sme da vrši samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnog smera kada na putu ima dovoljno prostora za bezbedno izvođenje tih radnji.

Vozač ne sme da vrši preticanje ili obilaženje kada time može ugroziti druge učesnike u saobraćaju.

Vozač ne sme vozilom da vrši preticanje ili obilaženje:

- 1) kolone vozila,
- 2) ako je vozač koji se kreće iza njega otpočeo preticanje ili obilaženje,
- 3) ako je vozač ispred njega na istoj saobraćajnoj traci dao znak za preticanje ili obilaženje,
- 4) ako bi time ugrozio bezbednost saobraćaja ili ometao saobraćaj iz suprotnog smera,
- 5) ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne bi mogao da se vrati u saobraćajnu traku kojom se kretao pre toga bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju,
- 6) zaustavnom trakom,
- 7) na početku prevoja, na prevoju, ispred i u nepreglednoj krivini, osim na kolovozu sa najmanje dve saobraćajne trake za kretanje vozila u istom smeru,
- 8) u tunelu, osim u tunelu sa najmanje dve saobraćajne trake za kretanje vozila u istom smeru,
- 9) vozila koje se približava pešačkom prelazu ili ga prelazi,
- 10) vozila koje se zaustavilo i zaustavlja radi propuštanja pešaka na pešačkom prelazu,
- 11) na prelazu puta preko železničke ili tramvajske pruge,

12) kolone vozila pod pratnjom,

13) saobraćajnom trakom za spora vozila,

14) na mestu gde je to zabranjeno saobraćajnom signalizacijom,

15) na način da prelazi vozilom preko neisprekidane uzdužne linije pri čemu koristi saobraćajnu traku namenjenu za kretanje vozila iz suprotnog smera.

Obilaženje zaustavljene kolone na putu je zabranjeno ako se vozač nakon obilaženja ne bi mogao bezbedno uključiti na saobraćajnu traku namenjenu kretanju vozila u smeru u kome se on kreće.

Izuzetno, obilaženje u slučaju iz stava 3. tačka 15) ovog člana je dozvoljeno, pod uslovima iz stava 1. ovog člana.

Vozač koji pretiče dužan je da svoje vozilo drži na potrebnom rastojanju i odstojanju od vozila koje pretiče, tako da ga ne ometa niti ugrožava druge u saobraćaju.

+ **Vidi:**

čl. 4. Zakona - 101/2011-270.

Član 56.

Posle preticanja ili obilaženja vozač je dužan da se, bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju, vrati u saobraćajnu traku kojom se kretao pre toga.

Član 57.

Vozač ne sme da pretiče drugo vozilo neposredno ispred raskrsnice ili na raskrsnici koja nije sa kružnim tokom saobraćaja.

Neposredno ispred raskrsnice i na raskrsnici vozač u slučaju kada se kreće putem sa prvenstvom prolaza, sme da pretiče:

1) vozilo koje skreće u levo, a pretiče se sa desne strane,

2) vozilo koje skreće u desno, ali da pri tom svojim vozilom ne prelazi na deo kolovoza namenjen za saobraćaj vozila iz suprotnog smera,

3) vozilo koje se kreće na putu sa prvenstvom prolaza,

4) vozilo koje se kreće raskrsnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima koje daje policijski službenik,

5) bicikl, moped ili motocikl.

+ **Sudska praksa**

Član 58.

Ako se na sredini kolovoza nalazi površina koja nije namenjena za saobraćaj vozila, objekat ili uređaj, vozila moraju da ih obilaze sa desne strane.

Površine, objekti ili uređaji iz stava 1. ovog člana koji se nalaze na sredini puta sa jednosmernim saobraćajem mogu da se obilaze sa obe strane, ako saobraćajnim znakom nije drugačije određeno.

12. Zvučni i svetlosni znaci upozorenja

Član 59.

Vozač je dužan da upotrebi zvučni znak upozorenja kada to zahtevaju razlozi bezbednosti saobraćaja, a naročito:

- 1) na putu van naselja zbog upozorenja drugom učesniku u saobraćaju da želi da ga pretekne ili obide, ako bi bez tog znaka postojala opasnost nastanka saobraćajne nezgode,
- 2) ako se pored kolovoza nalazi dete koje ne obraća pažnju na kretanje vozila,
- 3) na putu van naselja pre ulaska u nepreglednu i uzanu krivinu ili dolaska na prevoj, gde je mimoilaženje otežano.

Vozač je dužan da zvučni znak upozorenja daje u meri koja je dovoljna da se drugi učesnici u saobraćaju upozore.

Vozač ne sme da upotrebljava zvučni znak promenljive frekvencije, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Član 60.

Svetlosni znak upozorenja daje se uzastopnim ili naizmeničnim paljenjem dugih svetala, vodeći računa da se time ne zaslepljuju vozači koji dolaze iz suprotnog smera.

Vozač može noću, umesto zvučnog znaka upozorenja, da upotrebi svetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može da upotrebi i u naselju prilikom preticanja drugog vozila.

Svetlosni znak upozorenja vozač može da upotrebi i danju, ako takav način upozorenja više odgovara uslovima na putu.

Član 61.

Vozač vozila je dužan da na javnom putu uključi sve pokazivače pravca na vozilu, ukoliko je propisana obaveza postojanja takvog uređaja za to vozilo:

- 1) za vreme ulaska ili izlaska putnika,
- 2) ako upozorava druge učesnike na opasnost u saobraćaju,
- 3) u uslovima izrazito smanjene vidljivosti (gusta magla, dim i sl.),
- 4) ako je poslednji u koloni vozila koja se zaustavila na putu izvan naselja, osim ako je kolona zaustavljena zbog postupanja po saobraćajnom znaku ili pravilu saobraćaja,
- 5) ako se kreće unazad,
- 6) ako se zaustavi na kolovozu, osim prilikom parkiranja na obeleženom parkingu, odnosno zbog postupanja po saobraćajnom znaku ili pravilu saobraćaja.

13. Zaustavljanje i parkiranje

Član 62.

Vozač ne sme da zaustavi, odnosno parkira vozilo na mestu na kome bi ono ugrožavalo bezbednost drugih učesnika u saobraćaju ili predstavljalo smetnju za normalno odvijanje saobraćaja ili kretanje pešaka.

Odredbe ovog zakona o zaustavljanju i parkiranju ne primenjuju se na policijske službenike u

obavljanju službene dužnosti ako bi obaveza poštovanja odredbi o zabrani zaustavljanja ili parkiranja vozila omela uspešno obavljanje službene dužnosti.

Član 63.

Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nezgode ili drugog opravdanog razloga, prinuđen da vozilo zaustavi na kolovozu, dužan je da preduzme mere iz člana 68. ovog zakona da vozilom ne dovede u opasnost druga vozila i da ga što pre ukloni sa kolovoza.

Ukoliko je vozač zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nezgode ili iz drugog opravdanog razloga, prinuđen da vozilo zaustavi na šinama, dužan je da ga sa šina odmah ukloni, a ako to nije moguće, da odmah preduzme potrebne mere da vozači šinskog vozila na vreme budu upozoreni na opasnost.

Član 64.

Na javnom putu van naselja, vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo dužan je da uvek kad za to postoji mogućnost, zaustavi ili parkira vozilo van kolovoza.

Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnom putu dužan je da ga zaustavi, odnosno parkira, neposredno uz desnu ivicu kolovoza, a na javnom putu na kome se saobraćaj odvija samo u jednom smeru, sme da ga zaustavi, odnosno parkira, uz desnu ili levu ivicu kolovoza.

Ukoliko se uz desnu ivicu kolovoza nalaze tramvajske ili druge šine, vozač ne sme da zaustavi ili parkira vozilo.

Vozač može da zaustavi ili parkira vozilo na mestima koja se nalaze na sredini kolovoza, samo ako su ta mesta obeležena saobraćajnim znakom kao mesta za parkiranje vozila.

Član 65.

Prilikom parkiranja vozač je dužan da vozilo parkira na jednom parking mestu predviđenom za parkiranje te vrste vozila.

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smeju da se otvaraju vrata, ako se time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju ili ugrožava bezbednost saobraćaja.

Član 66.

Vozač ne sme da zaustavi ili parkira vozilo:

1) na pešačkom prelazu i na prelazu biciklističke staze preko kolovoza kao i na odstojanju, odnosno rastojanju manjem od pet metara od tih prelaza,

2) na prelazu puta preko železničke pruge, odnosno tramvajskih šina i na odstojanju, odnosno rastojanju manjem od pet metara od prelaza, kao i u blizini železničke pruge, odnosno tramvajskih šina, ako se time sprečava saobraćaj vozila koja se kreću po šinama,

3) na raskrsnici i na odstojanju, odnosno rastojanju manjem od pet metara od najbliže ivice poprečnog kolovoza,

4) u tunelu, u podvožnjaku, u galeriji, na mostu, na nadvožnjaku,

5) u blizini vrha prevoja ili u krivini gde je preglednost puta nedovoljna ili se obilaženje vozila ne može izvršiti bez opasnosti,

6) na delu puta gde bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do neisprekidane

uzdužne linije na kolovozu, suprotne ivice kolovoza ili prepreke na putu bila manja od tri metra,

7) na mestu na kome bi zaklanjalo saobraćajni znak,

8) na biciklističkoj stazi, odnosno traci,

9) na stajalištu za vozila javnog saobraćaja i na odstojanju, odnosno rastojanju manjem od 15 metara ispred i iza oznake na kolovozu kojim je stajalište označeno,

10) na putu na kome su kolovozne trake fizički odvojene, osim ako je to dozvoljeno saobraćajnim znakom,

11) iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizaciju ili drugu mrežu komunalnih službi,

12) na mestu na kome bi se onemogućio pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranom vozilu,

13) na trotoaru, osim ako je to dozvoljeno (regulisano) saobraćajnom signalizacijom, i ako na trotoaru, kada je vozilo parkirano, ostane slobodan prolaz za pešake najmanje širine 1,60 metara, koji ne sme biti uz ivicu kolovoza,

14) na pešačkoj stazi, odnosno na delu trotoara koji je namenjen za kretanje lica sa posebnim potrebama,

15) na trgovima, na pešačkoj zoni i protivpožarnom putu,

16) na pristupnoj saobraćajnici, kolskom prolazu između stambenih zgrada, odnosno prolazima u blokovima naselja,

17) na saobraćajnicama van uličnih parkirališta koje povezuju parking prostore i stambene zgrade sa drugim saobraćajnicama,

18) na kolskom ulazu, odnosno izlazu iz zgrade, dvorišta ili garaže,

19) na saobraćajnoj traci za uključivanje, isključivanje, zaustavnoj traci, saobraćajnoj traci za vozila javnog prevoza i tramvajskoj baštici,

20) na parking mestu koje je dopunskom tablom saobraćajnog znaka ili oznakom na kolovozu obeleženo kao mesto za parkiranje za vozila za osobe sa invaliditetom, ako na vozilu ne poseduje odgovarajuću oznaku,

21) na parking mestu koje je dopunskom tablom saobraćajnog znaka ili oznakom na kolovozu označeno kao mesto rezervisano za vozila određenih korisnika, kada vozilo kojim upravlja ne pripada tim vozilima,

22) na površinama na kojima je saobraćajnim znakom zabranjen saobraćaj vozila.

Izuzetno, vozač vozila kojim se obavlja auto taksi prevoz putnika može zaustaviti vozilo na mestima iz stava 1. tač. 6), 9), 10), 11) 12), 13) i 18) ovog člana, kao u saobraćajnoj traci za vozila javnog prevoza kojom se ne kreću tramvaji, i to samo za vreme potrebno za ulazak, odnosno izlazak putnika.

Član 67.

Vozač je dužan da motorno, odnosno priključno vozilo, osim motocikla bez bočnog sedišta i mopeda, koje je zaustavljeno na kolovozu obeleži sigurnosnim trouglom:

1) kada je bio prinuđen da svoje vozilo zaustavi na mestu ili delu puta određenom u članu 66. stav 1. ovog zakona, osim u slučaju iz tačke 21),

2) kada je vozilo zaustavljeno na kolovozu na takvom mestu da vozači vozila koja se kreću istim

smerom ne mogu ili teško mogu blagovremeno da ga uoče,

3) na putu van naselja, kao i na putu u naselju noću ili u uslovima smanjene vidljivosti kada je mesto na kome se vozilo zaustavlja nedovoljno osvetljeno.

Sigurnosni trougao postavlja se na kolovoz iza zaustavljenog vozila, u vertikalnom položaju i na udaljenosti koja na putu van naselja ne može biti manja od 50 metara, a u naselju 10 metara, tako da vozač koji nailazi iz smera na kome je znak postavljen može blagovremeno da zaustavi svoje vozilo, odnosno da bezbedno obiđe zaustavljeno vozilo.

Kada je na putu zaustavljena kolona motornih vozila, znak se postavlja na način iz stava 2. ovog člana, s tim što se umesto jednog znaka postavljaju na kolovoz dva znaka, jedan pored drugog.

Pored sigurnosnog trougla, na vozilu iz stava 1. ovog člana moraju biti uključeni svi pokazivači pravca.

Ako se vozač nalazi van svog vozila, na kolovozu, dužan je da nosi svetloodbojni prsluk.

Član 68.

Vozač koji ostavlja vozilo na putu, pre nego što napusti vozilo, dužan je da preduzme sve potrebne mere kojim se sprečava da se vozilo samo pokrene sa mesta na kome je zaustavljeno, odnosno parkirano kao i da preduzme sve potrebne mere da obezbedi vozilo od neovlašćene upotrebe.

14. Vučenje vozila

Član 69.

U saobraćaju na putu, motornom vozilu mogu da budu pridodata najviše dva priključna vozila za prevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prevoz lica, a na auto-putu i motoputu samo jedno priključno vozilo.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, turistički voz sme da ima najviše tri priključna vozila.

Traktor sme da vuče samo priključno vozilo za traktor, a ostala motorna vozila ne smeju da vuku priključno vozilo za traktor.

Motorno vozilo sme da vuče samo priključno vozilo koje ne umanjuje njegovu stabilnost.

Priključno vozilo u kome se prevoze putnici može biti pridodato samo autobusima u javnom gradskom, odnosno prigradskom prevozu.

Član 70.

Zabranjeno je vučenje neispravnog vozila na autoputu i motoputu.

Ukoliko je razlog za vuču nastao za vreme kretanja motornog vozila po autoputu, odnosno motoputu, vučenje je dozvoljeno do prvog isključenja sa autoputa, odnosno motoputa.

Član 71.

Motorno vozilo sme da vuče drugo motorno vozilo samo ako ono, zbog neispravnosti ili nedostatka pojedinih delova, ne može samo da se kreće.

Motorno vozilo ne sme da vuče motocikl, moped kao i laki i teški tricikl.

Član 72.

Neispravno motorno vozilo na putu može da se vuče pomoću užeta, krute veze (rude) i oslanjanjem ili vešanjem vozila o vučno vozilo.

Pomoću užeta ne sme da se vuče motorno vozilo na kome su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, teretno vozilo ili autobus.

Krutom vezom ne sme da se vuče motorno vozilo koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti motorno vozilo čija je ukupna masa veća od ukupne mase vučnog vozila ako mu je neispravna radna kočnica.

Ukoliko se motorno vozilo vuče pomoću užeta ili krute veze, lice koje upravlja vučenim vozilom mora da ima odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Član 73.

Za vreme vučenja neispravnog vozila na vučnom vozilu moraju biti uključeni svi pokazivači pravca, a na vučenom ukoliko su ispravni. Na oba vozila mora biti postavljen sigurnosni trougao.

Na motorno vozilo koje vuče drugo motorno vozilo sigurnosni trougao se postavlja sa prednje, a na vučeno vozilo sa zadnje strane.

Vučenim vozilom zabranjen je prevoz lica, osim vozača koji njime upravlja.

Član 74.

Motorno vozilo sme da se vuče noću, i danju u slučaju smanjene vidljivosti, isključivo ako na svojoj zadnjoj strani ima uključena zadnja poziciona svetla ili ako ga vuče motorno vozilo koje pri vučenju koristi žuto rotaciono svetlo.

Član 75.

Odstojanje između vučnog i vučenog motornog vozila, ako se vuče užetom, mora da iznosi od tri do pet metara, a ako se vuče pomoću krute veze, može da iznosi i manje od tri ali ne više od pet metara.

Motorno vozilo koje na putu vuče neispravno vozilo ne sme se kretati brzinom većom od 40 km/h.

Član 76.

Vučenje natovarenog teretnog vozila sa priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora sa priključnim vozilom, dozvoljeno je samo do prvog mesta pogodnog za pretovar tereta, a izuzetno i do prvog mesta na kome se može otkloniti neispravnost na vozilu.

15. Upotreba svetala u saobraćaju

Član 77.

Danju, na motornom vozilu za vreme vožnje u saobraćaju na putu, moraju da budu uključena kratka, odnosno dnevna svetla.

Noću, na motornom vozilu za vreme vožnje u saobraćaju na putu, moraju da budu uključena duga svetla.

Vozač je dužan da umesto dugih svetala upotrebljava kratka:

- 1) kad pri mimoilaženju sa drugim vozilom oceni da svetlom svog vozila zaslepljuje vozača vozila koje mu dolazi u susret, a uvek na odstojanju manjem od 200 m,
- 2) ako ometa vozača ispred,
- 3) na putu osvetljenom uličnom rasvetom,
- 4) u tunelu,
- 5) ako ometa upravljača šinskog vozila ili plovila,
- 6) za vreme magle,
- 7) kada je vozilo zaustavljeno.

Odredbe st. 2. i 3. ovog člana ne odnose se na vozača vozila za koje ne postoji obaveza ugradnje dugih svetala.

Član 78.

Poziciona svetla moraju biti uključena sve vreme kada je uključeno dugo, odnosno kratko svetlo, odnosno svetlo za maglu.

Noću i danju u uslovima smanjene vidljivosti, na vozilu na putu moraju biti uključena zadnja poziciona svetla.

Svetla, odnosno katadiopteri, za vreme vožnje ne smeju da budu zaklonjeni niti zaprljani u meri da su neuočljivi za ostale učesnike u saobraćaju.

Član 79.

Za vreme magle, na motornom vozilu moraju da budu uključena kratka svetla, odnosno svetla za maglu ili obe vrste svetala.

Zadnje svetlo za maglu upotrebljava se samo po magli ili u slučaju smanjene vidljivosti.

Član 80.

Zaustavljeno ili parkirano vozilo na kolovozu, noću i u uslovima smanjene vidljivosti, mora imati uključena poziciona, odnosno parkirna, svetla.

U naselju je dovoljno da vozilo iz stava 1. ovog člana ima poziciona, odnosno parkirna svetla na onoj strani vozila koja je okrenuta prema sredini puta.

Na vozilu iz stava 1. ovog člana svetla ne moraju biti uključena ako se ono nalazi na delu puta gde je ulično osvetljenje takvo da je vozilo dovoljno vidljivo, na za to posebno obeleženom mestu.

Član 81.

Prilikom kretanja noću i u uslovima smanjene vidljivosti:

- 1) pešak koji se kreće po kolovozu na javnom putu van naselja, mora biti osvetljen ili označen reflektujućom materijom,
- 2) pešak koji na kolovozu vuče ili gura ručna kolica mora da nosi svetloodbojni prsluk ili na levoj strani kolica drži upaljeno najmanje jedno belo ili žuto svetlo koje mora biti uočljivo sa prednje i zadnje

strane, osim kada je ulično osvetljenje takvo da su pešak i kolica dovoljno vidljivi,

3) osoba koja koristi invalidska kolica mora na kolicima da ima uključeno najmanje jedno belo ili žuto svetlo na levoj strani koje mora biti uočljivo sa prednje i zadnje strane, osim kada je ulično osvetljenje takvo da je pešak dovoljno vidljiv,

4) pešaci koji se kreću po kolovozu u organizovanoj koloni, osim pogrebnih ili odobrenih povorki, vojnih ili policijskih jedinica, dužni su da nose svetloodbojni prsluk ili napred drže upaljeno najmanje jedno belo ili žuto svetlo, a na zadnjoj strani svetlo crvene boje,

5) bicikl mora da ima upaljeno jedno belo svetlo na prednjoj strani i jedno crveno svetlo na zadnjoj strani,

6) zaprežno vozilo mora da ima upaljeno najmanje jedno belo svetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svetlo na zadnjoj strani. Ova svetla moraju biti postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj levoj strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedna svetiljka, postavlja se na vidnom mestu na levoj strani vozila,

7) vođiči i goniči životinja, kada se kreću po kolovozu van naselja, moraju da nose svetloodbojni prsluk.

16. Odstojanje između vozila

Član 82.

Vozač mora da drži bezbedno odstojanje od vozila koje se kreće ispred njega, tako da može blagovremeno da uspori ili se zaustavi, ako vozilo ispred njega uspori ili se zaustavi.

Član 83.

Kada se na javnom putu van naselja koji ima samo jednu saobraćajnu traku za saobraćaj vozila u jednom smeru, kreću jedno za drugim motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ili čija je dužina veća od sedam metara, vozač takvog vozila je dužan da, osim kada vrši preticanje ili se priprema za preticanje, između svog i vozila koje se kreće ispred njega, drži odstojanje koje omogućava bezbedno preticanje od strane vozila koja se kreću iza njega.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na deo puta na kome je preticanje zabranjeno.

17. Saobraćaj tramvaja i drugih vozila na šinama

Član 84.

Odredbe ovog zakona shodno se primenjuju i na saobraćaj tramvaja i drugih vozila koja se na putu kreću po šinama, osim ako to ne isključuju konstrukcione osobine tih vozila ili način njihovog kretanja.

18. Posebne odredbe o saobraćaju traktora, radnih mašina, motokultivatora i zaprežnih vozila

Član 85.

Traktor i radna mašina smeju u saobraćaju na putu da imaju samo priključke za izvođenje radova shodno njihovoj nameni koji moraju biti propisno označeni.

Radna mašina i motokultivator ne smeju u saobraćaju na putu da vuku priključno vozilo.

19. Saobraćaj zaprežnih vozila i učešće životinja u saobraćaju

Član 86.

Vozač zaprežnog vozila mora biti uzrasta od najmanje 14 godina života i sposoban da kontroliše upregnute životinje.

Vozač zaprežnog vozila je dužan da u saobraćaju na putu zaprežnim vozilom upravlja iz vozila ili da vodi upregnutu stoku krećući se sa njene desne strane.

Zaprežno vozilo mora da ima uređaje za kočenje koji moraju omogućavati bezbedno zaustavljanje zaprežnog vozila.

Zaprežno vozilo koje se kreće iza drugog zaprežnog vozila mora se kretati na odstojanju od najmanje 50 metara, da bi se omogućilo preticanje bržim vozilima.

Za zaprežno vozilo koje se kreće na putu može biti privezano jedno grlo stoke, i to sa desne strane zadnjeg dela vozila.

Zaprežno vozilo ne sme da se ostavlja na putu bez nadzora vozača ili drugog lica sposobnog da kontroliše upregnute životinje.

Član 87.

Domaće životinje mogu biti na putu samo u pratnji lica koja su dužna da ih vode i obezbeđuju tako da životinje ne ugrožavaju bezbednost saobraćaja. Životinje je zabranjeno voditi iz vozila ili sa vozila. Na autoputu, motoputu, državnim putevima prvog reda kao i biciklističkim stazama nije dozvoljen pristup životinjama, odnosno vođenje životinja.

Ukoliko se životinje iz stava 1. ovog člana prevoze u vozilu, prevoz se mora obavljati na način da se ne ugrožava ili ometa vozač, odnosno ostali učesnici u saobraćaju. Životinje koje se nalaze pored puta moraju biti pod nadzorom ili obezbeđene tako da ne mogu izaći na put.

Životinje se vode ili gone što bliže desnoj ivici kolovoza na takav način da drugi učesnici u saobraćaju ne budu ugroženi.

Vlasnik, gonič, odnosno vodič životinja ne sme na javnim putevima da hrani, zadržava ili prikuplja životinje, kao i da ih na putu ostavlja bez nadzora. Jahač ili drugo lice koje vodi životinju dužan je da ukloni sve materije koje je životinja nanela na put.

Jahači za kretanje mogu koristiti kolovoz puta samo ukoliko je to omogućeno režimom saobraćaja na tom putu. Za kretanje jahača po kolovozu shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se primenjuju za kretanje bicikala.

20. Posebne odredbe o saobraćaju bicikala, mopeda, tricikala, četvorocikala i motocikala

Član 88.

Dete mlađe od 12 godina ne sme da upravlja biciklom na javnim putevima.

Izuzetno u pešačkoj zoni, zoni usporenog saobraćaja, zoni "30", zoni škole i nekategorisanom putu,

biciklom može upravljati i dete sa navršenih devet godina.

Izuzetno u pešačkoj zoni i zoni usporenog saobraćaja, biciklom može da upravlja i dete mlađe od devet godina ako je pod nadzorom lica starijeg od 16 godina.

Član 89.

Vozač bicikla ne sme da se kreće biciklističkom stazom brzinom većom od 35 km/h.

Ukoliko na putu postoji biciklistička traka, vozač bicikla, mopeda i lakog tricikla mora da se kreće desnom biciklističkom trakom u odnosu na smer kretanja saobraćaja.

Na biciklističkim stazama za saobraćaj u oba smera vozila, vozač bicikla mora da se kreće desnom stranom u smeru kretanja vozila.

Ako se dva ili više vozača bicikala, mopeda, tricikala i motocikala kreću u grupi, dužni su da se kreću jedan za drugim.

Član 90.

Vozač bicikla, mopeda, tricikla i motocikla mora da upravlja vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometa druge učesnike u saobraćaju, a naročito ne sme da:

- 1) ispušta upravljač iz ruku,
- 2) sklanja noge sa pedala,
- 3) se pridržava za drugo vozilo,
- 4) vodi, vuče ili potiskuje druga vozila, odnosno životinje, osim da vuče priključno vozilo za bicikl,
- 5) dopusti da vozilo kojim upravlja bude vučeno ili potiskivano,
- 6) prevozi predmete koji mogu da ga ometaju tokom upravljanja,
- 7) upotrebljava na oba uva slušalice za audio uređaje.

Član 91.

Vozač i putnik motocikla, mopeda, tricikla i četvorocikla moraju za vreme vožnje nositi na glavi zakopčanu homologovanu zaštitnu kacigu, na način propisan deklaracijom proizvođača kacige.

Vozač bicikla, mopeda, tricikla, odnosno motocikla, ne sme da prevozi lice koje je pod uticajem alkohola, odnosno psihoaktivnih supstanci ili iz drugih razloga nije sposobno da upravlja svojim postupcima.

Bliže propise o uslovima koje moraju da ispunjavaju zaštitne kacige koje koriste vozači, odnosno lica koja se prevoze na motociklu, mopedu, triciklu i četvorociklu, donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Član 92.

Bicikl, moped i motocikl u saobraćaju na putu mogu da imaju priključno vozilo sa dva točka namenjeno za prevoz tereta, priključeno tako da je obezbeđena stabilnost vozila u kom ne smeju da se prevoze putnici. Priključno vozilo ne sme biti šire od jednog metra, a na zadnjoj levoj strani mora imati poziciono svetlo crvene boje ili trouglasti katadioptr ako je vuče bicikl.

21. Kretanje pešaka

Član 93.

Pešak ne sme da se kreće i zadržava na kolovozu, izuzev u slučajevima predviđenim ovim zakonom, kao ni da iznenada stupi na kolovoz.

Ukoliko se pešak kreće po kolovozu na putu van naselja, mora da se kreće što bliže levoj ivici kolovoza u smeru kretanja, na način kojim ne ometa ili ne sprečava saobraćaj vozila.

Pešak koji učestvuje u saobraćaju u kolicima za osobe sa invaliditetom, ili se vozi na koturaljkama, skejtbordu i slično, ne sme da se pridržava za vozilo u pokretu.

Na putu koji nema trotoar ili drugu površinu namenjenu za kretanje pešaka, pešaci mogu koristiti za kretanje kolovoz u širini najviše do jednog metra, računajući od ivice kolovoza.

Kada se kreću kolovozom pešaci su dužni da se kreću jedan za drugim, osim lica koje vodi dete mlađe od sedam godina starosti.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, pešak može da se kreće uz desnu ivicu kolovoza samo kada je takvo kretanje za njega bezbednije (nepregledna krivina, provalija, usek, odron i sl.).

Pešak koji gura ručna kolica, bicikl, bicikl sa motorom ili motocikl, osobe sa invaliditetom koje se kreću u invalidskim kolicima, moraju se kretati uz desnu ivicu kolovoza u smeru kretanja.

Član 94.

Na putu koji ima trotoar ili drugu površinu namenjenu za kretanje pešaka, odnosno površinu pored kolovoza pogodnu za kretanje pešaka, pešak je dužan da se kreće tim površinama.

Radi obilaženja neke prepreke na trotoaru, pešak je dužan da, pre stupanja na kolovoz, obrati pažnju na udaljenost i brzinu kretanja vozila koje mu se približava i da se prethodno uveri da stupanjem na kolovoz ne ugrožava bezbednost saobraćaja.

Član 95.

Kolona pešaka koja se kolovozom kreće pod kontrolom vodiča (organizovana kolona pešaka) mora se kretati uz desnu ivicu kolovoza u smeru kretanja.

Organizovana kolona pešaka ne sme da onemogućava normalno odvijanje saobraćaja niti da bude duža od 100 metara.

Ukoliko se kolovozom kreće više organizovanih kolona pešaka, odstojanje između pojedinih kolona mora biti najmanje 30 metara.

Član 96.

Pešak je dužan da preko kolovoza i biciklističke staze prelazi pažljivo i najkraćim putem, nakon što se uveri da to može da učini na bezbedan način.

Prilikom prelaska preko kolovoza pešak ne sme da upotrebljava mobilni telefon niti da koristi slušalice na ušima.

Na putu sa pešačkim prelazom ili posebno izgrađenim prelazom, odnosno prolazom za pešake, pešak je dužan da se pri prelazanju puta kreće tim prelazom, odnosno prolazom, ako oni nisu od njega udaljeni

više od 100 metara.

Član 97.

Na pešačkom prelazu, na kome je saobraćaj pešaka regulisan svetlosnim saobraćajnim znacima, pešak je dužan da postupa u skladu sa tim znacima.

Na pešačkom prelazu, na kome je saobraćaj pešaka regulisan znacima koje daje policijski službenik, pešaci mogu da prelade kolovoz samo kad je datim znakom dozvoljen prelaz.

Na pešačkom prelazu, na kome saobraćaj nije regulisan svetlosnim saobraćajnim znacima ni znacima koje daje policijski službenik, pešak je dužan da se pre stupanja na pešački prelaz, prethodno uveri da može da pređe na bezbedan način, tako da stupanjem na kolovoz ne ugrožava bezbednost saobraćaja.

Član 98.

Pešak ne sme stupiti ni kretati se po autoputu ili motoputu.

Zabrana iz stava 1. ovog člana ne važi za:

- 1) policijskog službenika tokom obavljanja službene dužnosti,
- 2) lice koja obavlja uviđaj saobraćajne nezgode ili učestvuje u uviđaju,
- 3) radnika koji obavlja radove,
- 4) lice koje obavlja poslove na otklanjanju posledica saobraćajne nezgode ili neispravnosti na vozilu i teretu,
- 5) lice koje pruža hitnu medicinsku ili prvu pomoć,
- 6) inspektora za puteve tokom obavljanja službene dužnosti kao i na radnike uprave puta,
- 7) vozača vozila koje je prinudno zaustavljeno.

Lica iz stava 2. ovog člana i mesta na kojima ona preduzimaju radnje moraju biti obeležena na način da se omogući bezbednost svih učesnika u saobraćaju.

+ **Vidi:**

[čl. 5. Zakona - 101/2011-270.](#)

22. Obaveze vozača prema pešacima

Član 99.

Ukoliko je saobraćaj na pešačkom prelazu regulisan svetlosnim saobraćajnim znakovima ili znakovima policijskog službenika, vozač je dužan da svoje vozilo zaustavi ispred pešačkog prelaza kada mu je datim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prelazu datim znakom dozvoljen prolaz, vozač je dužan da propusti pešaka koji je već stupio na pešački prelaz ili pokazuje nameru da će stupiti na pešački prelaz dok mu je svetlosnim saobraćajnim znakom ili znakom policijskog službenika prelaz bio dozvoljen.

Ukoliko se pešački prelaz iz stava 1. ovog člana nalazi na ulazu na bočni put, vozač koji skreće na taj put dužan je da skretanje izvrši na bezbedan način i da propusti pešaka koji je već stupio ili stupa na pešački prelaz ili pokazuje nameru da će stupiti na pešački prelaz, a po potrebi, zaustavi svoje vozilo.

Ukoliko na pešačkom prelazu saobraćaj nije regulisan uređajima za davanje svetlosnih saobraćajnih znakova niti znacima policijskih službenika, vozač je dužan da prilagodi brzinu vozila tako da u svakoj

situaciji koju vidi ili ima razloga da predvidi može bezbedno da zaustavi vozilo ispred pešačkog prelaza i propusti pešaka koji je već stupio ili stupa na pešački prelaz ili pokazuje nameru da će stupiti na pešački prelaz.

Vozač koji skreće na bočni put na čijem ulazu ne postoji pešački prelaz dužan je da propusti pešake koji su već stupili ili stupaju na kolovoz.

Ukoliko su u slučaju iz st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana pešaci deca, nemoćna lica, slepe osobe koje se kreću uz upotrebu belog štapa i/ili psa vodiča, osobe sa invaliditetom koje se kreću u invalidskim kolicima, ili za kretanje koriste druga ortotičko-protetička pomagala, vozač je obavezan da zaustavi vozilo i da ih propusti.

Vozač ne sme vozilom da preseca organizovanu kolonu pešaka koja se kreće po kolovozu.

+ **Sudska praksa**

23. Saobraćaj na prelazu puta preko železničke pruge

Član 100.

Na prelazu puta preko železničke pruge, vozač je dužan da propusti šinsko vozilo koje se kreće po železničkoj pruzi.

Vozač koji se vozilom približava prelazu puta preko železničke pruge, dužan je da kretanje vozila podese tako da ga može zaustaviti pred uređajem za zatvaranje saobraćaja na prelazu ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, odnosno da može da zaustavi vozilo pre nego što stupa na železničku prugu.

Član 101.

Učesnici u saobraćaju dužni su da se zaustave pred prelazom puta preko železničke pruge, ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja spušten, ako je taj uređaj počeo da se spušta ili ako se daju svetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno kada im je svetlosnim saobraćajnim znakom kojim se najavljuje približavanje voza prelazu puta preko železničke pruge u istom nivou bez branika, zabranjen prolaz.

24. Saobraćaj na autoputu i motoputu

Član 102.

Autoputem i motoputem dozvoljeno je kretanje samo motocikla, putničkih vozila, teretnih vozila i autobusa, sa ili bez priključnih vozila.

Autoputem i motoputem ne smeju se kretati vozila iz stava 1. ovog člana čija je najveća konstruktivna brzina manja od 50 km/h.

Odredba st. 1. i 2. ovog člana ne odnosi se na policijska i vojna vozila.

Član 103.

Na autoput, odnosno motoput, vozač može da se uključi, odnosno isključi samo prilaznim putem namenjenim za uključenje na taj put, odnosno isključenje sa puta.

Vozač koji se motornim vozilom uključuje u saobraćaj na autoputu ili motoput dužan je da:

1) koristi saobraćajnu traku za uključivanje, kada takva traka postoji u produženju priključnog puta i da se u saobraćaj na taj put uključi dajući znak pokazivačem pravca, na način kojim ne ugrožava saobraćaj vozila koja se kreću po tom putu,

2) propusti vozila koja se kreću po tom putu, ako na mestu na kome se uključuje u saobraćaj na autoputu ne postoji posebna traka za uključivanje.

Vozač koji se vozilom isključuje iz saobraćaja sa autoputa ili motoputa, dužan je da svojim vozilom blagovremeno zauzme položaj na krajnjoj desnoj saobraćajnoj traci i da što pre pređe na saobraćajnu traku za isključivanje, ako takva traka postoji na ulazu u priključni put.

Član 104.

Na autoputu i motoputu sa više saobraćajnih traka namenjenih kretanju vozila u jednom smeru, vozač motornog vozila mora se kretati krajnjom desnom saobraćajnom trakom, osim ako nije zauzeta vozilima koja se kreću u koloni, kao i prilikom preticanja.

Zaustavnom trakom zabranjeno je kretanje vozila.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, vozila pod pratnjom i vozila sa pravom prvenstva prolaza, mogu se kretati zaustavnom trakom kada su ostale saobraćajne trake zauzete vozilima.

Na autoputu i motoputu sa tri ili više saobraćajnih traka, namenjenih za saobraćaj vozila u jednom smeru, vozači teretnih vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg i skupova vozila čija je dužina veća od sedam metara, smeju da koriste samo dve saobraćajne trake koje se prostiru uz desnu ivicu kolovoza.

Vozač vozila iz stava 4. ovog člana, na autoputu i motoputu sa dve saobraćajne trake namenjenih za kretanje vozila u jednom smeru, mora se kretati krajnjom desnom saobraćajnom trakom, osim prilikom preticanja.

U slučaju zastoja saobraćaja na autoputu, gde ne postoji zaustavna traka, vozači su dužni da ostave slobodan prostor za prolaz vozila pod pratnjom i vozila sa pravom prvenstva prolaza, na taj način što će vozači koji se nalaze u desnoj saobraćajnoj traci zauzeti položaj uz desnu ivicu saobraćajne trake, a vozači koji se nalaze u levoj saobraćajnoj traci zauzeti položaj uz levu ivicu saobraćajne trake, tako da ostavljen prostor mora biti dovoljan za nesmetani prolaz ovih vozila.

Član 105.

Na autoputu i motoputu vozač ne sme da zaustavlja i parkira motorno vozilo, osim na mestima koja su za to posebno uređena i obeležena.

Na autoputu i motoputu vozač ne sme da vrši polukružno okretanje vozilom niti da se kreće vozilom unazad.

Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu ili iz drugih razloga prinuđen da zaustavi vozilo na kolovozu autoputa ili motoputa, dužan je da ga zaustavi na zaustavnoj traci i da preduzme potrebne mere da vozilo što pre ukloni sa kolovoza.

25. Vozila pod pratnjom

Član 106.

Vozilo pod pratnjom je vozilo kome je dodeljena pratnja vozila policije, Bezbednosno-informativne

agencije, Vojske Srbije, odnosno Vojno-bezbednosne agencije, kada daju posebne zvučne i svetlosne znake. Kao vozilo pod pratnjom smatra se i samo vozilo policije, Vojske Srbije, Bezbednosno-informativne agencije i Vojno-bezbednosne agencije, kada daje posebne zvučne i svetlosne znake.

Posebni svetlosni i zvučni znaci vozila pod pratnjom su crveno i plavo trepćuće svetlo koja se naizmenično pale (u daljem tekstu: crveno i plavo svetlo) i zvučni znak promenljive frekvencije (u daljem tekstu: sirena).

Izuzetno od stava 1. ovog člana, vozilo pod pratnjom sme davati samo posebne svetlosne znake bez sirene, ako je omogućena dovoljna vidljivost tog vozila i bezbednost učesnika u saobraćaju, osim kada se vozilo pod pratnjom kreće brzinom većom od dozvoljene na tom delu puta.

Radi bolje vidljivosti, vozilo pod pratnjom može pored trepćućih svetala davati i svetlosni znak upozorenja iz člana 60. ovog zakona.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svetlosnih znakova iz st. 1. i 2. ovog člana, smeju se ugrađivati i postavljati samo na vozilima iz stava 1. ovog člana namenjenim da vrše pratnju.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svetlosnih znakova iz st. 1. i 2. ovog člana, smeju se upotrebljavati samo na vozilima iz stava 1. ovog člana kada ta vozila vrše pratnju.

Vozila pod pratnjom imaju prvenstvo prolaza u odnosu na sva druga vozila, osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrslom na kojoj je saobraćaj regulisan svetlosnim saobraćajnim znakovima ili znakovima policijskog službenika kada im je tim znakovima zabranjen prolaz i na njih se ne primenjuju odredbe ovog zakona o ograničenju brzine, o propuštanju pešaka, o zabrani presecanja kolone pešaka, o zabrani preticanja i obilaženja vozila, pod uslovom da ne ugrožavaju bezbednost drugih učesnika u saobraćaju.

Bliže odredbe o tehničkim karakteristikama uređaja, ugradnji i postavljanju i načinu upotrebe posebnih znakova donosi ministar nadležan za unutrašnje poslove.

Bliže propise o tehničkim karakteristikama uređaja, ugradnji i postavljanju znakova na vojna vozila donosi ministar nadležan za poslove odbrane.

Član 107.

Vozač koji na putu susretne ili ga sustigne vozilo, odnosno vozila pod pratnjom, dužan je da propusti ta vozila, da im omogući mimoilaženje i preticanje, odnosno obilaženje i, po potrebi, da ukloni vozilo sa kolovoza ili da se zaustavi, kao i da se pridržava naredbi koje mu daju lica iz pratnje, odnosno da kretanje nastavi tek pošto prođu sva vozila pod pratnjom.

Pešaci ne smeju da stupe na kolovoz, odnosno dužni su da se sklone sa kolovoza da bi omogućili nesmetan prolaz vozilima pod pratnjom.

U pogledu međusobnog prava prvenstva prolaza vozila iz stava 1. ovog člana važe opšte odredbe ovog zakona o prvenstvu prolaza.

26. Vozila sa prvenstvom prolaza

Član 108.

Vozilo sa prvenstvom prolaza je vozilo policije, Bezbednosno-informativne agencije, Vojske Srbije, Vojno-bezbednosne agencije, hitne medicinske pomoći, odnosno vatrogasne službe, kada daju posebne zvučne i svetlosne znake.

Vozila sa prvenstvom prolaza su i vozila ministarstva nadležnog za izvršenje zavodskih sankcija kada

prevoze lica lišena slobode, kada daju posebne zvučne i svetlosne znake.

Posebni svetlosni i zvučni znaci vozila sa prvenstvom prolaza su najmanje jedno plavo trepćuće ili rotaciono svetlo (u daljem tekstu: plavo svetlo) i zvučni znak promenljive frekvencije (u daljem tekstu: sirena).

Izuzetno od stava 1. ovog člana vozilo sa prvenstvom prolaza sme davati samo posebne svetlosne znake bez sirene, ako je omogućena dovoljna vidljivost tog vozila i bezbednost učesnika u saobraćaju, osim kada se vozilo sa prvenstvom prolaza kreće brzinom većom od dozvoljene na tom delu puta i ako bi upotreba sirene onemogućila ili omela uspešno izvršenje službenog zadatka.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svetlosnih znakova smeju se ugrađivati i postavljati samo na vozilima iz st. 1. i 2. ovog člana.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svetlosnih znakova smeju se upotrebljavati samo na vozilima iz st. 1. i 2. ovog člana kada je to neophodno za efikasno i bezbedno izvršenje službene radnje koja ne trpi odlaganje.

Vozila sa prvenstvom prolaza imaju prvenstvo prolaza u odnosu na sva druga vozila, osim u odnosu na vozila pod pratnjom i vozila koja se kreću raskrscnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svetlosnim saobraćajnim znacima ili znacima policijskog službenika, kada im je tim znacima zabranjen prolaz i na njih se ne primenjuju odredbe ovog zakona o ograničenju brzine, o propuštanju pešaka, o zabrani presecanja kolone pešaka i o zabrani preticanja i obilaženja vozila, pod uslovom da ne ugrožavaju bezbednost drugih učesnika u saobraćaju.

Bliže odredbe o tehničkim karakteristikama uređaja, ugradnji i postavljanju i načinu upotrebe posebnih znakova donosi ministar unutrašnjih poslova.

Bliže propise o tehničkim karakteristikama uređaja, ugradnji i postavljanju znakova na vojna vozila donosi ministar nadležan za poslove odbrane.

Član 109.

Vozač koji na putu susretne ili ga sustigne vozilo, odnosno vozila sa prvenstvom prolaza, dužan je da propusti ta vozila, da im omogući mimoilaženje i preticanje, odnosno obilaženje, i po potrebi da ukloni vozilo sa kolovoza ili se zaustavi, kao i da se pridržava naredbi koje mu daju lica iz pratnje, odnosno da kretanje nastavi tek pošto ova vozila prođu.

Kada vozilo sa prvenstvom prolaza obezbeđuje prolaz vozilima koja se kreću iza njega, ostali učesnici u saobraćaju imaju obavezu postupanja prema tim vozilima kao prema vozilima sa prvenstvom prolaza.

Lice koje upravlja vozilom sa prvenstvom prolaza dužno je da vodi računa o bezbednosti ostalih učesnika u saobraćaju.

Pešaci ne smeju da stupe na kolovoz, odnosno dužni su da se sklone sa kolovoza da bi omogućili nesmetan prolaz vozilima sa prvenstvom prolaza.

U pogledu međusobnog prava prvenstva prolaza vozila iz stava 1. ovog člana važe opšte odredbe ovog zakona o prvenstvu prolaza.

Član 110.

Kada policijsko vozilo sa prvenstvom prolaza daje istovremeno i svetlosni znak upozorenja iz člana 60. ovog zakona, vozač vozila koje se kreće neposredno ispred policijskog vozila koje daje te znake, mora odmah bezbedno da zaustavi svoje vozilo uz desnu ivicu kolovoza, a po mogućnosti van kolovoza.

Vozač vozila koje se kreće neposredno iza policijskog vozila koje daje posebne zvučne i svetlosne

znake, dužan je da postupi po znacima i naredbama policajca, odnosno da prati policijsko vozilo do pogodnog mesta i da se bezbedno zaustavi iza policijskog vozila.

27. Upotreba žutog rotacionog ili trepćućeg svetla

Član 111.

Vozilo koje se upotrebljava prilikom izvođenja radova, odnosno aktivnosti na putu, a naročito za gradnju, održavanje puteva, električnih, poštanskih i drugih uređaja i instalacija, pružanje pomoći na putu, za odnošenje oštećenih, neispravnih i na nedozvoljenom mestu parkiranih vozila, kao i za održavanje komunalnog reda, mora da ima uključeno žuto rotaciono ili trepćuće svetlo, dok se ti radovi, odnosno aktivnosti, obavljaju na kolovozu ili u blizini kolovoza.

U saobraćaju na putu, uključeno žuto rotaciono ili trepćuće svetlo mora da ima:

- 1) vozilo koje prelazi propisane dimenzije, odnosno vozilo na kome teret prekoračuje dozvoljene dimenzije i vozilo koje prati takav prevoz kada je to određeno u dozvoli za vanredni prevoz,
- 2) traktor noću, u uslovima smanjene vidljivosti i kada ima priključke za izvođenje radova na najisturenijoj tački tih uređaja,
- 3) radna mašina noću i u uslovima smanjene vidljivosti.

Žuto trepćuće ili rotaciono svetlo može da se upotrebljava na vozilu kao upozorenje za prinudno zaustavljeno vozilo, saobraćajnu nezgodu, priredbu na putu ili drugu prepreku na putu.

Vozač koji se susretne sa vozilom na kome su uključena žuta rotaciona ili trepćuća svetla, dužan je da poveća opreznost i prilagodi brzinu i način kretanja svog vozila.

Upotreba žutog rotacionog ili trepćućeg svetla dozvoljena je samo u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

28. Prevoz tereta na vozilu

Član 112.

U saobraćaju na putu vozilo ne sme da se optereti:

- 1) preko nosivosti upisane u saobraćajnu dozvolu, odnosno preko najvećeg osovinskog opterećenja pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila,
- 2) preko osovinskog opterećenja propisanog tehničkim normativima za vozila i najveće dozvoljene ukupne mase,
- 3) tako da vozilo sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije za pojedine vrste vozila (dužina, širina i visina).

Izuzetno od odredbi stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, vozilo, odnosno skup vozila, sme da učestvuje u saobraćaju na putu, uz posebnu dozvolu nadležnog organa.

Teret na vozilu mora da bude smešten i obezbeđen tako da pri vožnji ostaje u položaju postavljenom prilikom utovara, tako da:

- 1) ne ugrožava bezbednost učesnika u saobraćaju i ne nanosi štetu putu i objektima na putu,
- 2) ne umanjuje stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom, kao i da ne utiče na funkcionisanje i korišćenje sklopova i delova vozila,

- 3) ne umanjuje preglednost vozaču,
- 4) ne pada i ne rasipa se sa vozila po putu, odnosno ne vuče se po putu,
- 5) ne zaklanja svetla, registarske tablice i druge propisane oznake na vozilu,
- 6) ne zagađuje životnu sredinu.

Teret u rasutom stanju, sem na priključnom vozilu za traktor, mora da bude prekriven.

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice, koje naloži vršenje utovara ili vrši utovar dužno je da prilikom utovara robe vodi računa o poštovanju odredbi ovog člana.

Ukoliko je utovar tereta izvršen u inostranstvu, za potrebe primaoca, odnosno naručioca prevoza koji ima prebivalište ili sedište u Srbiji, za poštovanje odredbi ovog člana odgovoran je i primalac tereta, odnosno naručilac prevoza.

+ Sudska praksa

Član 113.

Teret na motornom vozilu može da pređe najudaljeniju tačku na prednjoj strani vozila do jednog metra.

Teret na vozilu ne sme da pređe najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila za više od 1/6 svoje dužine, a najviše za 1,5 m, s tim da teret preostalim delom dužine mora biti oslonjen na tovarni prostor. Izuzetno, u saobraćaju na putu može da učestvuje vozilo na kome teret nije smešten na način propisan ovim stavom, ukoliko to odobri upravljac puta.

Ukoliko teret na vozilu prelazi najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila, mora biti označen. Kod teretnih i priključnih vozila, teret se označava propisanom tablom, kod ostalih vozila crvenom tkaninom, a u uslovima smanjene vidljivosti crvenim svetlom ili svetloodbojnom materijom crvene boje.

Bliže propise o načinu smeštaja tereta, njegovog obezbeđenja i označavanja donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Član 114.

Vozila koja su namenjena za izvođenje radova van puta kada u saobraćaju na putu imaju instalirana oruđa za izvođenje radova, koja nisu sklop vozila već izmenjivo sredstvo za rad, moraju biti propisano označena.

Utovar ili istovar tereta na putu mora se obavljati tako da ne ometa, odnosno ne ugrožava, ostale učesnike u saobraćaju.

29. Vanredni prevoz

Član 115.

Kretanje po putu vozila, odnosno skupa vozila, koja ne ispunjavaju uslove u pogledu dimenzija (dužina, širina i visina), najveće dozvoljene ukupne mase ili osovinskog opterećenja, odnosno na kojima vozilo sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije (dužina, širina i visina) za pojedine vrste vozila, predstavlja vanredni prevoz.

Vanredni prevoz se obavlja na osnovu dozvole koju izdaje upravljac puta. Dozvolom se mogu odrediti posebni uslovi pod kojima će se vanredni prevoz obaviti.

Kada je dozvolom određeno da pratnju vanrednog prevoza vrše policijski službenici, saglasnost za prevoz daje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Vanredni prevoz se mora obaviti u skladu sa uslovima koji su određeni u dozvoli za vanredni prevoz.

Kada je za obavljanje vanrednog prevoza dozvolom za obavljanje vanrednog prevoza određeno da se vanredni prevoz obavlja u pratnji policije, troškovi pratnje padaju na teret prevoznika.

Bliže uslove o načinu obavljanja vanrednog prevoza i vozilima kojima se taj prevoz obavlja, donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

30. Prevoz lica vozilima

Član 116.

U motornom vozilu, odnosno na vozilu i priključnom vozilu u saobraćaju na putu, dozvoljeno je prevoziti onoliko lica koliko je označeno u saobraćajnoj dozvoli, na mestima koja su za to predviđena.

Izuzetno od stava 1. ovog člana u teretnom vozilu Vojske Srbije, odnosno policije, mogu se prevoziti lica u prostoru za smeštaj tereta.

Na priključnom vozilu koje vuče traktor može se prevoziti najviše pet lica, a u tovarnom prostoru motokultivatora mogu se prevoziti najviše tri lica.

Lica iz stava 3. ovog člana koja se prevoze u tovarnom prostoru ne smeju stajati, sedeti na stranicama karoserije, na nestabilnom teretu ili teretu koji prelazi visinu tovarnog sanduka. Lica koja nisu navršila 14 godina života smeju se prevoziti samo u pratnji punoletnog lica.

Član 117.

U zatvorenom prostoru vozila koje se ne može iznutra otvoriti, ne smeju se prevoziti lica.

Izuzetno od stava 1. ovog člana u policijskim, vojnim i vozilima organa za izvršenje krivičnih i prekršajnih sankcija, smeju se prevoziti lica i to samo za službene potrebe.

U priključnom vozilu za stanovanje (kamp prikolica) ne smeju se prevoziti lica.

Član 118.

Vozač bicikla stariji od 18 godina može na biciklu prevoziti dete do osam godina starosti, ako je na biciklu ugrađeno posebno sedište, prilagođeno veličini deteta i čvrsto spojeno sa biciklom.

Dete mlađe od 12 godina ne sme se prevoziti na mopedu, triciklu, motociklu i četvorociklu.

Motocikl može da ima bočno sedište za prevoz putnika.

Član 119.

Za vreme kretanja vozila ne sme se uskakati u vozilo, iskakati iz vozila, otvarati vrata, naginjati se van vozila, isturati delove tela iz vozila i voziti se na spoljnim delovima vozila ili na traktorskim prikolicama.

Vozač ne sme upravljati na način koji omogućava iskakanje iz vozila, otvaranje vrata, naginjanje van vozila, vožnju na spoljnim delovima vozila ili na traktorskim priklučcima.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, na spoljnim delovima vozila i priključnog vozila mogu se voziti lica koja obavljaju poslove svog radnog mesta u vezi s namenom vozila (na vozilima vatrogasne službe,

komunalne službe, elektrodistribucije i drugih delatnosti), ako je na tim vozilima ugrađena platforma za stajanje i držači.

Ukoliko se na vozilu iz stava 3. ovog člana prevoze lica, brzina kretanja ne sme biti veća od 30 km/h.

Član 120.

Vrata vozila nije dozvoljeno držati otvorena tokom kretanja vozila, niti započeti kretanje ukoliko nisu zatvorena.

Vozač ne sme započeti kretanje vozila dok putnici bezbedno ne uđu, odnosno izađu iz vozila i dok vrata ne budu zatvorena.

Član 121.

Turistički voz sme da se kreće samo po trasi koju je odredio nadležni organ jedinice lokalne samouprave. Kada se turistički voz kreće van odobrene trase, mora imati posebnu dozvolu nadležnog organa za poslove saobraćaja.

Turističkim vozom sme upravljati samo vozač koji ima vozačku dozvolu najmanje za upravljanje vozilima "BE" kategorije i posebnu dozvolu za upravljanje turističkim vozom koju izdaje Agencija.

Posebna dozvola se izdaje na rok od pet godina.

Bliže propise o obuci, načinu sprovođenja ispita i vođenju evidencija donosi ministar unutrašnjih poslova na predlog Agencije.

Bliže uslove u pogledu korišćenja i tehničkih karakteristika turističkog voza, propisuje ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Agencija poslove iz stava 2. ovog člana obavlja kao poverene poslove.

31. Probna vožnja

Član 122.

Za probnu vožnju pri kojoj se, radi ispitivanja proizvedenog ili prepravljenog motornog, odnosno priključnog vozila, mora odstupiti od pojedinih odredbi propisa o bezbednosti saobraćaja na putevima, potrebna je dozvola.

Zahtev za izdavanje dozvole o ispunjavanju uslova za probnu vožnju sadrži: podatke o vozilu (vrsta, marka, tip i identifikaciona oznaka), svrhu probe, ime i prezime vozača koji mogu upravljati i broj njihove vozačke dozvole, podatke o licima koja će se za vreme vožnje nalaziti u vozilu, naziv puta i relaciju na kojoj se probna vožnja obavlja, vreme izvođenja i naznačenje odredbi iz propisa o bezbednosti saobraćaja od kojih će se odstupati za vreme vožnje.

Ako bi se probnom vožnjom mogli oštetiti put ili putni objekti, dozvola za probnu vožnju izdaje se uz prethodno pribavljenu saglasnost upravljača puta za obavljanje probne vožnje.

Dozvolom iz stava 1. ovog člana određuje se sadržaj i način probne vožnje, mere bezbednosti, odnosno mere osiguranja koje organizator mora preduzeti o svom trošku, mere koje mora preduzeti prilikom ispitivanja novoprodučenih motornih i priključnih vozila, odredbe propisa o bezbednosti saobraćaja od kojih se odstupa tokom probne vožnje, imena lica koja obavljaju ispitivanje prilikom probne vožnje, kao i vreme u kom će se obavljati probna vožnja koje ne može biti duže od jedne godine. Dozvola se može izdati za jedno ili više vozila, na kojima se vrši ispitivanje.

Probna vožnja može se obaviti samo u vreme i na način predviđen dozvolom za probnu vožnju.

Dozvolu, iz stava 1. ovog člana, izdaje teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, na čijem području vožnja počinje. Ako se probna vožnja odvija na teritoriji za koju su nadležne dve ili više organizacionih jedinica, dozvolu izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Troškovi državnih organa, organa jedinica lokalne samouprave i upravljača puta, nastali usled održavanja probne vožnje padaju na teret pravnog, odnosno fizičkog lica, koje obavlja probnu vožnju.

+ **Vidi:**

čl. 6. Zakona - 101/2011-270.

V. SPORTSKE I DRUGE PRIREDBE NA PUTU

Član 123.

Zabranjeno je održavanje sportskih ili drugih priredbi na putu.

Izuzetno, sportska ili druga priredba na putu se može održati kada teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova izda dozvolu za njeno održavanje.

Ukoliko se priredba održava na teritoriji za koju su nadležne dve ili više organizacionih jedinica, dozvolu izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Ukoliko je prilikom održavanja sportskih ili drugih priredbi na putu potrebno obustaviti saobraćaj ili izvršiti druge izmene u režimu saobraćaja, dozvola se izdaje uz prethodnu saglasnost ministarstva, odnosno organa jedinica lokalne samouprave, nadležnog za poslove saobraćaja.

Član 124.

Dozvola za održavanje sportskih i drugih priredbi na putu može se izdati organizatoru koji ima svojstvo pravnog lica sa sedištem u Republici Srbiji.

Zahtev za izdavanje dozvole podnosi se najkasnije 15 dana pre održavanja sportske ili druge priredbe na putu.

Zahtev za izdavanje dozvole sadrži: poslovno ime organizatora priredbe, ime i prezime odgovornog lica za bezbednost priredbe, put (relaciju i mesto) na kojem će se priredba održati, vreme održavanja, sa satnicom svih karakterističnih obeležja priredbe i mere koje će organizator preduzeti radi obezbeđenja učesnika priredbe i gledalaca, program sportske ili druge priredbe, kalendar i pravila takmičenja (elaborat). Uz zahtev se prilaže saglasnost upravljača puta za održavanje priredbe na putu, primerak identifikacionih oznaka lica koja obezbeđuju priredbu i oznake vozila koja prate učesnike priredbe.

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove dužno je da u roku od sedam dana od prijema izda rešenje po podnetom zahtevu.

U dozvoli kojom se odobrava održavanje sportske ili druge priredbe na putu odrediće se vreme i mesto održavanja, mere koje je potrebno preduzeti radi bezbednog održavanja priredbe i troškovi koji proizilaze iz njenog održavanja.

Organizator je dužan da sportsku ili drugu priredbu na putu organizuje i sprovede bezbedno, na način određen u dozvoli.

Troškovi državnih organa, organa jedinica lokalne samouprave i upravljača puta, nastali usled održavanja sportske i druge priredbe, padaju na teret pravnog lica koje organizuje priredbu.

Član 125.

Organizator sportske ili druge priredbe na putu obavezan je da, o merama ograničenja ili zabrane saobraćaja, obavesti javnost putem sredstava javnog informisanja najkasnije 48 sati pre početka priredbe.

Ministarstvo unutrašnjih poslova može zabraniti, odnosno prekinuti održavanje sportske ili druge priredbe na putu, kada utvrdi da organizator nije preduzeo mere određene u dozvoli ili ako to zahtevaju drugi razlozi bezbednosti.

Rešenje o zabrani, odnosno prekidu priredbe donosi se u skraćenom postupku ili usmeno, saglasno odredbama Zakona o opštem upravnom postupku.

Član 126.

Odredbe propisa kojima se uređuje javno okupljanje građana i sprečavanje nasilja na sportskim priredbama važe i za sportske i druge priredbe na putu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 127.

Organizator ne sme početi sa održavanjem sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu, ako nije preduzeo sve mere obezbeđenja određene u dozvoli.

Organizator je dužan da prekine održavanje sportske i druge priredbe na putu:

- 1) ako su ugroženi učesnici ili gledaoci,
- 2) ako se u većoj meri naruši javni red i mir,
- 3) ako se ne sprovode mere bezbednosti određene u dozvoli,
- 4) ako to zahtevaju drugi razlozi bezbednosti.

Ukoliko organizator ne može da obezbedi posebne bezbednosne mere u toku priredbe, organ koji je izdao dozvolu može odrediti potreban broj policijskih službenika radi preduzimanja tih mera. U navedenom slučaju troškove preduzimanja tih mera snosi organizator priredbe.

Član 128.

Takmičare na priredbi i učesnike drugih aktivnosti mogu pratiti samo vozila obeležena posebnom oznakom, koju određuje organizator.

Ukoliko se priredba održava na teritoriji dve ili više organizacionih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova primerak oznake iz stava 1. ovog člana organizator dostavlja tim organizacionim jedinicama najkasnije 48 sati pre početka priredbe.

Član 129.

Lica koja obezbeđuju priredbu i nalaze se na putu ili delu puta na kojem se priredba održava, moraju nositi svetloodbojni prsluk i identifikacione oznake lica zaduženih za obezbeđenje priredbe.

Ukoliko se priredba održava na teritoriji dve ili više organizacionih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova primerak oznake iz stava 1. ovog člana organizator dostavlja tim organizacionim jedinicama najkasnije 48 sati pre početka priredbe.

Član 130.

Po završetku sportske i druge priredbe ili aktivnosti na putu, organizator je dužan da odmah, a najkasnije u roku koji je određen dozvolom:

1) ukloni sa puta saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti,

2) postavi na put sve saobraćajne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni zbog održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti,

3) popravi i dovede u prvobitno stanje put i objekte na putu ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno pri obavljanju aktivnosti.

Ukoliko organizator ne postupi na način propisan u stavu 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana, upravljač puta će preduzeti odgovarajuće mere da se o trošku organizatora uklone, odnosno postave saobraćajni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na putu.

Troškove uklanjanja i postavljanja saobraćajnih znakova, predmeta i objekata na putu, kao i troškove popravke oštećenja puta i objekata na putu koji su nastali održavanjem priredbe, odnosno obavljanjem aktivnosti na putu, snosi organizator.

VI. POSEBNI USLOVI SAOBRAĆAJA

Član 131.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja će bliže propisati način, vreme posedovanja i korišćenja zimske opreme na vozilu u saobraćaju na putevima.

Vozač je dužan da u saobraćaju na putu zimsku opremu poseduje i koristi na propisan način.

Ministar nadležan za poslove uređenja, održavanja i opremanja javnog skijališta i pružanje usluga na skijalištu će bliže propisati uslove koje moraju da ispunjavaju motorne sanke i vozači motornih sanki, kao i način njihove upotrebe na skijalištu, uz saglasnost ministra unutrašnjih poslova.

VII. SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA

1. Opšte odredbe

Član 132.

Javni putevi moraju da se obeleže propisanom saobraćajnom signalizacijom, kojom se učesnici u saobraćaju upozoravaju na opasnost koja im pretila na putu, odnosno delu puta, stavljaju do znanja ograničenja, zabrane i obaveze kojih se učesnici u saobraćaju moraju pridržavati i daju potrebna obaveštenja za bezbedno i nesmetano odvijanje saobraćaja.

Saobraćajnom signalizacijom moraju da se obeleže i opasnosti privremenog karaktera, naročito one koje nastanu usled iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja puta, kao i privremena ograničenja i privremene zabrane u saobraćaju, a ti znakovi se moraju ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni.

Učesnici u saobraćaju dužni su da se pridržavaju ograničenja, zabrana i obaveza izraženih saobraćajnom signalizacijom i da postupe u skladu sa njihovim značenjem.

Učesnici u saobraćaju su dužni da na mestima, odnosno deonicama puta koje su označene znakovima opasnosti, svoje kretanje prilagode opasnostima na koje ih ti znakovi upozoravaju.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja donosi bliže propise o saobraćajnoj signalizaciji.

Član 133.

Saobraćajnu signalizaciju čine saobraćajni znakovi, oznake na kolovozu i trotoaru, uređaji za davanje svetlosnih saobraćajnih znakova (u daljem tekstu: semafori), svetlosne i druge oznake na putu.

Saobraćajna signalizacija se postavlja i održava tako da učesnici u saobraćaju mogu na vreme i lako da ih uoče danju i noću i da blagovremeno postupe u skladu sa njihovim značenjem.

Saobraćajna signalizacija mora se ukloniti, dopuniti ili zameniti, ako njeno značenje ne odgovara izmenjenim uslovima saobraćaja na putu ili zahtevima bezbednosti saobraćaja.

Sadržaj, oblik, boja i veličina saobraćajne signalizacije mora da bude ista u svim vremenskim uslovima, pri dnevnom svetlu i pri osvetljavanju farovima.

Saobraćajna signalizacija mora da bude osvetljena ili izrađena od svetloodbojnih materijala.

Član 134.

Na saobraćajnu signalizaciju i na njenom nosaču, zabranjeno je postavljanje bilo čega što nije u vezi sa značenjem same signalizacije.

Zabranjeno je neovlašćeno postavljanje, uklanjanje, oštećivanje i izmena značenja saobraćajne signalizacije kao i opreme puta.

Ne smeju da se postavljaju table, znakovi, svetla, stubovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili umanjuje uočljivost postavljene saobraćajne signalizacije.

Zabranjeno je postavljati predmete koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mestom postavljanja podražavaju ili liče na saobraćajnu signalizaciju, ili zaslepljuju učesnike u saobraćaju ili odvrćaju njihovu pažnju u meri koja može biti opasna za bezbednost saobraćaja.

2. Saobraćajni znakovi

Član 135.

Saobraćajni znakovi su znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi, znakovi obaveštenja. Uz saobraćajni znak može biti postavljena dopunska tabla koja je sastavni deo saobraćajnog znaka i koja bliže određuje njegovo značenje.

Znakovi opasnosti služe da se učesnici u saobraćaju upozore na opasnost koja im pretila na određenom mestu, odnosno delu puta i da se obaveste o prirodi te opasnosti.

Znakovi izričitih naredbi učesnicima u saobraćaju na putu stavljaju do znanja zabrane, ograničenja i obaveze kojih se moraju pridržavati.

Znakovi obaveštenja služe da pruže učesnicima u saobraćaju potrebna obaveštenja o putu kojim se kreću i druga obaveštenja koja im mogu biti korisna.

Ukoliko bezbednost saobraćaja ili saobraćajno - tehnički uslovi to zahtevaju učesnicima u saobraćaju određeni saobraćajni znakovi, odnosno poruke mogu biti preneti putem znakova koji u celini ili delimično mogu da menjaju sadržaj.

Na znakovima sa izmenljivim sadržajem poruka, odnosno saobraćajni znak mogu biti stalno aktivirane ili se aktiviraju prema potrebi i uslovima saobraćaja na putu.

Upravljač puta, koji je ovlašćen za upravljanje saobraćajem, obavlja promenu sadržaja na znaku.

3. Semafori

Član 136.

Za regulisanje saobraćaja i označavanje radova i prepreka na putu, upotrebljavaju se i semafori koji emituju svetlosne saobraćajne znakove.

Svetlosni saobraćajni znakovi su svetla crvene, žute, zelene, odnosno bele boje.

Svetlo koje daju uređaji iz st. 1. i 2. ovog člana može biti postojano (neprekidno) ili trepćuće (prekidajuće).

Brzina kretanja vozila može se regulisati semaforom za regulisanje kretanja vozilom određenom brzinom.

Član 137.

Semaforima sa trobojnim svetlima reguliše se kretanje vozila.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, na prelazu puta preko železničke pruge saobraćaj vozila se reguliše samo svetlima crvene boje, a na mestima gde se reguliše pristup vozila, dvobojnim svetlima crvene i zelene boje.

Kretanje tramvaja i vozila javnog prevoza putnika po putu može biti regulisano i svetlosnim saobraćajnim znakovima bele boje.

Kretanje pešaka preko kolovoza se reguliše dvobojnim svetlima crvene i zelene boje.

Član 138.

Na semaforima sa trobojnim svetlima svetla su u obliku kruga, odnosno sa simbolom jedne ili više strelica.

Semafori sa trobojnim svetlima u obliku kruga služe za regulisanje kretanja vozila na putu, odnosno raskrsnici.

Semafori sa trobojnim svetlima sa simbolom jedne, odnosno dve strelice (direkcionni svetlosni saobraćajni znak) služe za regulisanje kretanja vozila po smerovima na raskrsnici.

Na semaforima sa trobojnim svetlima sa simbolom jedne ili više strelica crveno i žuto svetlo su u obliku kruga sa simbolima crne boje u obliku jedne ili više strelica, dok je zeleno svetlo u obliku jedne ili više strelica u krugu crne boje.

Član 139.

Na semaforima sa trobojnim svetlima, svetla se postavljaju po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dole. Ako je semafor postavljen iznad saobraćajne trake, svetla mogu biti postavljena po horizontalnoj osi, jedno pored drugog, i to: crveno levo, žuto u sredini, a zeleno desno.

Član 140.

Za regulisanje kretanja bicikala i mopeda na biciklističkim trakama ili stazama, mogu se upotrebljavati semafori sa trobojnim svetlima.

Svetla na semaforu iz stava 1. ovog člana su crvene, žute i zelene boje, na kojima se svetla postavljaju po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dole. Crveno i žuto svetlo su u obliku kruga sa simbolom bicikla crne boje dok je zeleno svetlo sa simbolom bicikla smešteno u krugu crne boje.

Na prelasku biciklističke staze za kretanje vozila iz stava 1. ovog člana preko kolovoza, mogu se koristiti uređaji za regulisanje kretanja pešaka, ako se staza nalazi uz obeleženi pešački prelaz.

Član 141.

Na semaforima sa trobojnim svetlima:

- 1) crveno i zeleno svetlo ne sme da bude uključeno istovremeno,
- 2) žuto svetlo može da bude uključeno kao postojano samostalno svetlo u intervalu od prestanka zelenog do pojave crvenog svetla ili istovremeno sa crvenim svetlom pre uključjenja zelenog svetla, ili kao samostalno trepćuće svetlo,
- 3) zeleno svetlo može biti trepćuće.

Član 142.

Svetlosni saobraćajni znakovi iz člana 137. stav 1. i čl. 138. i 140. ovog zakona imaju sledeće značenje:

- 1) crveno svetlo - zabranjen prolaz,
- 2) žuto svetlo - zabranjen prolaz, osim u slučaju kada se vozilo ne može bezbedno zaustaviti ispred navedenog znaka,
- 3) zeleno svetlo - dozvoljen prolaz,
- 4) istovremeno uključeno žuto i crveno svetlo - zabranjen prolaz i nagoveštaj da će se uključiti zeleno svetlo,
- 5) trepćuće žuto svetlo - obaveza za sve učesnike u saobraćaju da se kreću uz povećanu opreznost,
- 6) trepćuće zeleno svetlo - dozvoljen prolaz i nagoveštaj skorog prestanka dozvoljenog prolaza uključenjem žutog, a zatim crvenog svetla.

Vozač ne sme proći svetlosni saobraćajni znak iz stava 1. ovog člana kada mu je tim znakom zabranjen prolaz.

± Sudska praksa

Član 143.

Semafor sa trobojnim svetlima može da ima dodatni svetlosni saobraćajni znak u obliku zelene strelice (uslovni znak).

Znak iz stava 1. ovog člana označava da vozač može vozilom da prođe svetlosni znak samo u pravcu označenim strelicom i za vreme dok je upaljeno crveno ili žuto svetlo pri čemu mora da propusti sva vozila koja se kreću po putu na koji ulazi kao i da propusti pešake koji prelaze preko kolovoza.

Član 144.

Za regulisanje pristupa vozila upotrebljavaju se semafori sa dvobojn timer svetlima. Svetla moraju biti postavljena po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno svetlo gore, a zeleno svetlo dole, odnosno po horizontalnoj osi, jedno pored drugog: crveno svetlo levo, a zeleno svetlo desno.

Svetla iz stava 1. ovog člana imaju značenje: crveno svetlo - zabranjen pristup, a zeleno svetlo - dozvoljen pristup. Ta svetla ne smeju da budu uključena istovremeno.

Vozač ne sme proći svetlosni saobraćajni znak iz stava 1. ovog člana kada mu je tim znakom zabranjen prolaz.

Član 145.

Za regulisanje kretanja vozila po saobraćajnim trakama na kolovozu sa više od dve saobraćajne trake mogu se koristiti svetlosni saobraćajni znakovi crvene, zelene i žute boje.

Crveno svetlo u obliku ukrštenih linija ima značenje zabrane kretanja vozila duž saobraćajne trake iznad koje se ovaj znak nalazi.

Zeleno svetlo u obliku strelice nadole ima značenje slobodnog prolaza duž saobraćajne trake iznad koje se ovaj znak nalazi.

Žuta trepuća strelica usmerena koso nadole ima značenje obavezne promene saobraćajne trake iznad, odnosno u kojoj se ovaj znak nalazi i obavezuje vozača da se kreće saobraćajnom trakom na koju upućuje strelica.

Vozač ne sme da se kreće saobraćajnom trakom kojom mu je svetlosnim saobraćajnim znakom iz ovog člana zabranjeno kretanje, odnosno mora da promeni saobraćajnu traku kojom se kreće kada je to određeno na način iz stava 4. ovog člana.

Član 146.

Za regulisanje kretanja pešaka upotrebljavaju se semafori sa svetlima crvene i zelene boje. Svetla moraju biti postavljena po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno svetlo gore, a zeleno svetlo dole, odnosno po horizontalnoj osi, jedno pored drugog: crveno svetlo levo, a zeleno svetlo desno.

Svetlosni saobraćajni znakovi iz stava 1. ovog člana imaju sledeće značenje:

- 1) crveno svetlo - zabranjen prolaz,
- 2) zeleno svetlo - dozvoljen prolaz,
- 3) trepuće zeleno svetlo - dozvoljen prolaz i nagoveštaj da će se uskoro uključiti crveno svetlo.

Na semaforu iz stava 1. ovoga člana mogu se dodati zvučni uređaji koji pešacima daju obaveštenje o tome da je upaljeno zeleno svetlo semafora, odnosno da im je dozvoljen prolaz.

Svetla iz stava 1. ovog člana sastoje se od svetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pešaka ili od tamne površine na kojoj se nalazi svetleća silueta pešaka crvene ili zelene boje.

Svetla iz stava 1. ovog člana ne smeju da budu uključena istovremeno.

Pešak, odnosno vozač bicikla iz člana 140. stav 3. ovog zakona, ne sme preći niti započeti prelazak kolovoza kada mu je svetlosnim saobraćajnim znakom, kojim se reguliše kretanje pešaka, prelazak zabranjen.

Član 147.

Za regulisanje kretanja tramvaja upotrebljavaju se posebni uređaji za davanje svetala bele boje.

Svetla bele boje mogu biti u obliku položene, uspravne ili kose crte na tamnoj podlozi.

Položena crta znači zabranu saobraćaja tramvaja, a uspravna ili kosa slobodan prolaz u odgovarajućem smeru.

Kada se vozila javnog prevoza putnika kreću saobraćajnom trakom kojom se kreću i tramvaji svetlosni saobraćajni znakovi iz stava 1. ovog člana odnose se na ta vozila.

Vozači vozila koja se kreću saobraćajnom trakom na kojoj je saobraćaj regulisan svetlosnim saobraćajnim znakovima iz ovog člana ne smeju proći svetlosni saobraćajni znak iz ovog člana kada im je tim znakom zabranjen prolaz.

Član 148.

Za regulisanje kretanja vozila određenom brzinom koriste se semafori koji daju brojčane oznake brzine koja se preporučuje da bi vozilo na narednom semaforu imalo slobodan prolaz.

Brojčana oznaka svetlosnih znakova iz stava 1. ovog člana je bele boje na tamnoj podlozi.

Semafori za regulisanje kretanja vozila određenom brzinom mogu biti sa više svetala.

Član 149.

Svetlosni saobraćajni znakovi kojima se najavljuje približavanje voza prelazu puta preko železničke pruge u istom nivou daju se naizmeničnim paljenjem dva crvena trepćuća svetla u obliku kruga.

Na semaforu iz stava 1. ovog člana mogu se dodati zvučni uređaji kojima se učesnici u saobraćaju obaveštavaju o tome da je dat svetlosni saobraćajni znak kojim se najavljuje približavanje voza.

Svetlosni saobraćajni znak iz stava 1. ovog člana označava obavezu učesnika u saobraćaju da se zaustave.

Član 150.

Svetlosni saobraćajni znakovi za označavanje radova i prepreka na putu su trepćuća svetla u obliku kruga narandžaste boje i označavaju mesto na putu ili deo puta na kome se izvode radovi ili su nastale prepreke na putu.

4. Svetlosne oznake na putu

Član 151.

Pružanje puta može da se obeleži svetlosnim oznakama na putu (svetlima, refleksnim staklima ili reflektujućim materijama) i to desna strana kolovoza oznakama crvene boje, a leva strana oznakama bele boje.

Oznakama iz stava 1. ovog člana moraju biti obeležene ivice kolovoza na delu puta kroz tunel.

Ako pešačka ostrva, ostrva za usmeravanje saobraćaja i drugi objekti na kolovozu nisu noću dovoljno vidljivi, moraju se obeležiti svetlima, tehničkim sredstvima za poboljšanje uočljivosti (markeri,

prizme, i sl.), odnosno svetlosnim oznakama žute boje.

5. Oznake na kolovozu i trotoaru

Član 152.

Oznakama na kolovozu učesnicima u saobraćaju stavljaju se do znanja ograničenja, zabrane i obaveze i daju obaveštenja, odnosno vrši se usmeravanje kretanja učesnika u saobraćaju.

Oznake na kolovozu mogu biti izvedene samostalno ili uz druge saobraćajne znakove, pri čemu njihovo značenje mora biti međusobno usaglašeno.

Oznake na kolovozu čine linije, strelice, natpisi i druge oznake.

Oznake na kolovozu mogu imati i reflektujuća svojstva.

Na javnom putu van naselja, sa savremenim kolovozom za saobraćaj u oba smera na kome postoje samo dve saobraćajne trake, te trake moraju da budu odvojene odgovarajućom razdelnom linijom na kolovozu, a na državnom putu prvog reda obeležene i ivičnim linijama.

Oznakama na trotoaru učesnicima u saobraćaju stavljaju se do znanja ograničenja, zabrane i obaveze, kao i obaveštenja. Oznake mogu biti izvedene samostalno ili uz drugu saobraćajnu signalizaciju pri čemu njihovo značenje mora biti međusobno usaglašeno.

6. Obeležavanje prelaza puta preko železničke pruge

Član 153.

Prelaz puta preko železničke pruge mora biti obeležen propisanom saobraćajnom signalizacijom.

Na prelazu puta sa savremenim kolovoznim zastorom (asfalt, beton, kocka i sl.) preko železničke pruge moraju se postaviti semafori kojima se najavljuje približavanje voza.

Na prelazu puta preko železničke pruge postavljaju se branici ili polubranici kojima se zabranjuje i sprečava prelazak vozila preko železničke pruge, kojima mogu biti pridodati uređaji za davanje zvučnih znakova koji upozoravaju na spuštanje branika, odnosno polubranika.

Kada su na prelazu puta preko železničke pruge postavljeni branici ili polubranici, a uređaj za njihovu upotrebu nije ispravan ili se ne koristi, ti branici moraju biti uklonjeni ili na odgovarajući način prekriveni. Ukoliko se radi o delu puta koji nema savremeni kolovozni zastor na tom mestu mora se postaviti svetlosni saobraćajni znak koji najavljuje približavanje voza.

Bliže propise u pogledu vrste, izgleda, tehničkih karakteristika i načina postavljanja i mestima na kojima se moraju postaviti branici ili polubranici, uređaja za davanje svetlosnih, zvučnih znakova i načinu njihove upotrebe, donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

7. Obeležavanje prepreka na putu i mesta na kome se izvode radovi na putu

Član 154.

Deo puta na kome su nastale prepreke, odnosno oštećenja, koje se ne mogu odmah ukloniti, odnosno otkloniti ili na kome se izvode radovi, mora biti obeležen propisanom saobraćajnom signalizacijom, a učesnici u saobraćaju obezbeđeni postavljanjem branika.

Za postavljanje privremene saobraćajne signalizacije iz stava 1. ovog člana mora se izraditi saobraćajni projekat, osim u slučajevima izvođenja hitnih radova koji ne traju duže od 24 sata. Saglasnost na saobraćajni projekat daje ministarstvo, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Bliže propise o privremenoj saobraćajnoj signalizaciji, načinu izvođenja radova na putu, izgledu, tehničkim karakteristikama, načinu postavljanja i upotrebe branika i drugih sredstava za obezbeđenje mesta na kome se izvode radovi donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Upravljač puta dužan je da obezbedi postavljanje privremene saobraćajne signalizacije na delu puta na kome su nastala oštećenja ili prepreke koje se ne mogu odmah otkloniti i da obezbedi učesnike u saobraćaju.

Izvođač radova dužan je da pre početka radova postavi privremenu saobraćajnu signalizaciju i obezbedi mesto na kome se izvode radovi i da istu održava u propisanom stanju tokom izvođenja radova, a nakon završetka radova da istu ukloni.

Član 155.

Prilikom izvođenja radova na putu ili obavljanja drugih poslova na putu, na delu koji nije zatvoren za saobraćaj, lica koja izvode radove i nalaze se na putu, moraju na sebi imati svetloodbojni prsluk.

Učesnik u saobraćaju ne sme da ometa radnika koji obavlja radove na putu ili pored puta, i dužan je da ukloni svoje vozilo na zahtev izvođača radova. Zahtev izvođača radova može biti dat i kao javni poziv.

VIII. PUTEVI

Član 156.

Putevi moraju biti projektovani, izgrađeni, rekonstruisani i održavani tako da se saobraćaj na njima može odvijati nesmetano i bezbedno i moraju ispunjavati propisane uslove.

Na prolazu državnog puta kroz naselje mora biti izgrađen trotoar.

Prilikom opredeljivanja za izgradnju novog ili rekonstrukciju postojećeg javnog puta, upravljač javnog puta mora obezbediti projekat strateške komparativne analize uticaja tog puta na bezbednost saobraćaja na putnoj mreži.

Upravljač javnog puta mora obezbediti da se za projekat javnog puta sačini projekat revizije bezbednosti saobraćaja. Revizija bezbednosti saobraćaja na putu predstavlja nezavisnu i sistematsku proveru projekata puta sa aspekta bezbednosti saobraćaja, za sve faze projektovanja zaključno sa puštanjem u saobraćaj. Upravljač javnog puta mora obezbediti nezavisne projekte provere bezbednosti saobraćaja na putu i to: periodične provere u periodu od pet godina za sve deonice državnih puteva, ciljane provere za najugroženije deonice državnih puteva i periodične i ciljane provere za ostale puteve prema mogućnostima, odnosno potrebama.

Redovnu kontrolu javnog puta u eksploataciji sa aspekta bezbednosti saobraćaja na putu vrši organ nadležan za poslove saobraćaja - inspektor za javne puteve. Upravljač javnog puta mora obezbediti da se, na osnovu nalaza inspektora za javne puteve, sačini projekat kojim se utvrđuju mere za bezbedno odvijanje saobraćaja na putu.

Upravljač puta dužan je da prati stanje bezbednosti saobraćaja na putu, obezbedi nezavisne projekte u cilju identifikacije opasnih mesta najmanje jedanput godišnje i nezavisne projekte mapiranja rizika na deonicama i identifikacija najopasnijih deonica, obavlja stručne analize visoko rizičnih deonica puta (crne

tačke), sačini pojedinačan projekat za saniranje rizičnih deonica i opasnih mesta i preduzme mere za saniranje visoko rizičnih deonica puta i opasnih mesta u skladu sa tim projektom.

U slučaju saobraćajne nezgode sa najmanje jednim poginulim licem, upravljač javnog puta dužan je da na osnovu nezavisne ocene, u roku od mesec dana, utvrdi uzrok, odnosno doprinos javnog puta nastanku, odnosno posledicama saobraćajne nezgode i preduzme mere u cilju unapređenja bezbednosti puta.

Upravljač javnog puta dužan je da blagovremeno i tačno obaveštava javnost o ograničenju i zabrani saobraćaja na javnim putevima, o vanrednim uslovima i posebnim merama za saobraćaj na njima, kao i o prohodnosti javnih puteva u zimskom periodu i u slučaju elementarnih nepogoda ili vanrednih događaja zbog kojih je nastao prekid saobraćaja, odnosno zbog čega su znatno otežani uslovi saobraćaja.

Upravljač javnog puta dužan je, istovremeno sa obaveštavanjem javnosti, da informacije iz stava 8. ovog člana dostavi subjektu koji je, u skladu sa zakonom o poveravanju javnih ovlašćenja, dobio ovlašćenje da građanima daje obaveštenja o stanju prohodnosti javnih puteva.

Upravljač javnog puta dužan je da organizuje snimanje saobraćaja i drugih veličina saobraćajnog toka na javnim putevima i da rezultate dostavi ministarstvu, odnosno organu teritorijalne autonomije, odnosno organu lokalne samouprave, nadležnom za poslove saobraćaja, Ministarstvu unutrašnjih poslova i Agenciji za bezbednost saobraćaja. Način i vođenje podataka propisuje ministar nadležan za poslove saobraćaja na predlog Agencije, a podaci su javni.

Na javnom putu i na njegovom zaštitnom pojasu nije dozvoljeno podizati spomenike, postavljati krajputaše i druge spomen-znakove, prodavati proizvode, odnosno preduzimati druge radnje kojima se ugrožava bezbednost saobraćaja.

Bliže uslove u pogledu strateške komparativne analize uticaja novog, odnosno rekonstruisanog puta na bezbednost saobraćaja na putnoj mreži, revizije bezbednosti saobraćaja, provere bezbednosti puta, redovne provere puta u eksploataciji, praćenja stanja bezbednosti saobraćaja, analize visoko rizičnih deonica, analize doprinosa puta saobraćajnoj nezgodi sa poginulim licima, obaveštavanja, snimanja saobraćaja i drugih veličina saobraćajnog toka, uslove koje moraju ispunjavati revizori, način sprovođenja obuke i polaganje ispita za revizora, uslove koje sa aspekta bezbednosti saobraćaja moraju da ispunjavaju putni objekti i drugi elementi javnog puta propisuje ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Bliže uslove koje moraju ispunjavati tuneli u pogledu bezbednosti saobraćaja donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

+ **Vidi:**

čl. 3. Zakona - 53/2010-12.

IX. TEHNIČKO REGULISANJE SAOBRAĆAJA

1. Opšte odredbe

Član 157.

Tehničko regulisanje saobraćaja na državnim putevima obavlja ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja, a na opštinskim putevima i ulicama u naseljima organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove saobraćaja.

Na delu puta gde dolaze u dodir državni i opštinski putevi, odnosno ulice u naselju, organ jedinice lokalne samouprave je dužan da, prilikom tehničkog regulisanja saobraćaja iz svoje nadležnosti, odluku uskladi sa načinom tehničkog regulisanja saobraćaja na državnom putu.

Član 158.

Pod tehničkim regulisanjem saobraćaja podrazumevaju se sve mere i akcije kojima se utvrđuje režim saobraćaja u redovnim uslovima i u uslovima radova na putu, a naročito: usmeravanje i vođenje saobraćaja, upravljanje brzinama u funkciji gustine saobraćajnog toka, ograničenje brzine u funkciji stanja kolovoza i vremenskih uslova, određivanje jednosmernih puteva i ulica, utvrđivanje puteva i ulica u kojima se zabranjuje saobraćaj ili saobraćaj određene vrste vozila, ograničenje brzine kretanja za sve ili pojedine kategorije vozila, određivanje prostora za parkiranje i zaustavljanje vozila, snabdevanje, usmeravanje i preusmeravanje korisnika, određivanje bezbednog i efikasnog načina regulisanja saobraćaja na raskrsnicama, lokacija autobuskih stajališta, dozvoljena osovinska opterećenja, radi zaštite životne sredine i slično.

Saobraćajno-tehničkim merama u naselju uređuje se režim saobraćaja u redovnim uslovima i u toku radova na putu, a naročito: usmeravanje tranzitnog, teretnog, biciklističkog, pešačkog saobraćaja, utvrđivanje puteva i ulica namenjenih javnom prevozu putnika, način korišćenja saobraćajnih traka za vozila javnog prevoza putnika, ograničenje brzine za sve ili pojedine kategorije vozila, određivanje jednosmernih ulica, pešačkih zona, zona usporenog saobraćaja, Zona "30", zona škole, zona zaštite životne sredine, određivanje bezbednog i efikasnog načina regulisanja saobraćaja na raskrsnicama, određivanje prostora za parkiranje i zaustavljanje vozila, snabdevanje, usmeravanje i preusmeravanje korisnika i slično.

Za sprovođenje utvrđenog režima saobraćaja mora se izraditi saobraćajni projekat i na putu postaviti saobraćajna signalizacija prema projektu. Nadležni organ iz člana 157. stav 1. ovog zakona daje saglasnost da je projekat izrađen u skladu sa utvrđenim režimom saobraćaja.

Član 159.

Upravljač puta je obavezan da saobraćajni znak koji označava naselje, postavi na putu u neposrednoj blizini mesta gde postoje izgrađeni redovi, odnosno grupe stambenih ili poslovnih objekata, na mestu gde je očekivano veće prisustvo pešaka koji ostvaruju potrebe u tom naselju.

Upravljač puta je obavezan da saobraćajni znak koji označava prestanak naselja postavi na putu u neposrednoj blizini mesta gde prestaje deo puta na kome su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana.

Kolski ulaz u zgradu, dvorište ili garažu, mora biti obeležen propisanom saobraćajnom signalizacijom kojima se označava zabrana zaustavljanja i parkiranja na kolovozu, odnosno trotoaru.

2. Pešačka zona

Član 160.

Pešačka zona je deo puta, ulice ili deo naselja po kome je dozvoljen isključivo saobraćaj pešaka.

Pešačka zona mora biti obeležena propisanom saobraćajnom signalizacijom.

U pešačkoj zoni, u određenom vremenskom periodu, nadležni organ opštine ili grada, može dozvoliti kretanje određenih vozila brzinom kretanja pešaka, tako da ne ugrožavaju pešake.

3. Zona usporenog saobraćaja

Član 161.

Zona usporenog saobraćaja vozila je deo puta, ulice ili deo naselja u kome kolovoz koriste pešaci i vozila.

Vozač je obavezan da se u zoni usporenog saobraćaja kreće tako da ne ometa kretanje pešaka i biciklista, brzinom kretanja pešaka, a najviše 10 km/h.

Zona usporenog saobraćaja mora biti obeležena propisanom saobraćajnom signalizacijom.

4. Zona "30"

Član 162.

Zona "30" je deo puta, ulice ili naselja u kojoj je brzina kretanja vozila ograničena do 30 km/h.

Zona "30" mora biti obeležena propisanom saobraćajnom signalizacijom.

5. Zona škole

Član 163.

Zona škole je deo puta ili ulice koja se nalazi u neposrednoj blizini škole, i kao takva obeležena je odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom.

Brzina kretanja vozila u zoni škole u naselju je ograničena do 30 km/h, a van naselja do 50 km/h, u vremenu od 7,00 do 21,00 sat, osim ako saobraćajnom znakom vreme zabrane nije drugačije određeno.

U zoni škole nadležni organ za saobraćaj naložice upravljачu puta primenu posebnih tehničkih sredstava za zaštitu bezbednosti dece.

Upravljач putа dužan je da primeni posebna tehnička sredstva.

Bliže propise vezane za utvrđivanje zone škole donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja na predlog ministra prosvete.

6. Zaštita životne sredine

Član 164.

Učesnici u saobraćaju ne smeju da preduzimaju radnje koje mogu izazvati ili izazivaju ugrožavanje životne sredine.

Vozilo u saobraćaju ne sme da prouzrokuje prekomernu buku.

Vozač motornog vozila je dužan da isključi motor:

- 1) na zahtev policajca ili drugog službenog lica,
- 2) kada je to određeno saobraćajnom signalizacijom,
- 3) kada je vozilo zaustavljeno u tunelu duže od jednog minuta,
- 4) kada vozilo stoji duže od tri minuta.

Učesnici u saobraćaju ne smeju, na putu ili pored njega, da ispuštaju, odnosno odlažu materije, otpad kojim se ugrožava život i zdravlje ljudi, životinja, biljaka ili zagađuje životna sredina.

Ministarstvo ili nadležni organ opštine, odnosno grada za poslove saobraćaja može, na predlog ministarstva ili nadležnog organa opštine, odnosno grada za zaštitu životne sredine, ograničiti ili zabraniti saobraćaj određenih ili svih vrsta motornih vozila na određenoj deonici puta, u vreme kada je zagađenje vazduha prekoračilo propisane normative.

7. Tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja

Član 165.

Tehničkim sredstvima za usporavanje saobraćaja učesnicima u saobraćaju se fizički ograničava brzina kretanja vozila, odnosno dodatno se upozoravaju da brzina kojom se kreću nije bezbedna.

Tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja su fizičke prepreke, vibracione i šušteće trake.

Tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja moraju biti obeležena propisanom saobraćajnom signalizacijom.

Fizičke prepreke za usporavanje saobraćaja dozvoljeno je postavljati samo na opštinskim putevima u naselju. Izuzetno, fizičke prepreke za usporavanje saobraćaja mogu se postavljati na državnim putevima u zonama škola, vrtića i drugih objekata pored kojih je radi bezbednosti svih učesnika u saobraćaju dodatno ograničena dozvoljena brzina u naselju.

Tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja postavljaju se prema projektu na koji saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja, odnosno organ lokalne samouprave nadležan za poslove saobraćaja.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja donosi bliže propise o vrsti, izgledu, tehničkim karakteristikama i načinu postavljanja tehničkih sredstava za usporavanje saobraćaja na putu i posebnih tehničkih sredstava za zaštitu bezbednosti dece.

8. Znaci i naredbe koje daju ovlašćena lica

Član 166.

Učesnici u saobraćaju moraju postupati po znacima i naredbama koje daje policijski službenik ili zakonom ovlašćeno drugo lice za neposredno regulisanje ili kontrolu saobraćaja.

Znaci se daju rukama, odnosno položajem tela ovlašćenog lica, uređajima za davanje svetlosnih i zvučnih znakova, tablicom ili zastavicom za regulisanje saobraćaja, a naredbe usmeno.

Znaci i naredbe mogu se davati i iz vozila.

Na delu puta na kome se izvode radovi i gde je nastala prepreka koja se ne može odmah ukloniti, regulisanje saobraćaja mogu da obavljaju najmanje dva, za to određena radnika izvođača radova, odnosno upravljača puta.

Regulisanje saobraćaja u slučaju iz stava 4. ovog člana vrši se zastavicama crvene i zelene boje, koje imaju sledeće značenje:

- 1) podignuta zelena zastavica - slobodan prolaz za vozila iz smera gde je ta zastavica podignuta,
- 2) podignuta crvena zastavica - zabranjen prolaz za vozila iz smera gde je ta zastavica podignuta.

Izvođač radova, odnosno upravljač puta i radnici određeni da regulišu saobraćaj odgovorni su da se regulisanje saobraćaja iz stava 4. ovog člana obavlja na propisan način.

Znaci i naredbe se daju na propisan način i moraju biti jasni, nedvosmisleni, uočljivi, odnosno čujni i imaju prvenstvo u odnosu na saobraćajnu signalizaciju i propisana pravila saobraćaja.

Bliže propise o izgledu, načinu davanja znakova koje daju određena lica iz stava 4. ovog člana propisuje ministar nadležan za poslove saobraćaja.

Znake i naredbe koje daje policijski službenik, njihovo značenje i način davanja bliže propisuje ministar unutrašnjih poslova.

+ Sudska praksa

X. DUŽNOSTI UČESNIKA U SAOBRAĆAJU U SLUČAJU SAOBRAĆAJNE NEZGODE

Član 167.

Lice koje se zatekne ili naiđe na mesto saobraćajne nezgode u kojoj ima povređenih lica dužno je da odmah obavesti policiju i/ili službu hitne medicinske pomoći i da u skladu sa svojim znanjima, sposobnostima i mogućnostima, pruži pomoć licima povređenim u saobraćajnoj nezgodi i po potrebi ih preveze do najbliže zdravstvene ustanove i da preduzme sve što je u njegovoj moći da spreči uvećavanje postojećih, odnosno nastajanje novih posledica.

Član 168.

Vozač, odnosno drugi učesnik saobraćajne nezgode u kojoj je neko lice zadobilo telesne povrede, odnosno poginulo, ili je nastala velika materijalna šteta dužan je da:

1) zaustavi vozilo, isključi motor, uključi sve pokazivače pravca, postavi sigurnosni trougao na bezbednom rastojanju, obavesti policiju i/ili službu hitne pomoći i preduzme druge raspoložive mere kako bi upozorio ostale učesnike u saobraćaju o postojanju nezgode,

2) upozori sva lica da se sklone sa kolovoza da ne bi bila povređena i da ne bi uništavala tragove nezgode,

3) obavesti policiju i ostane na mestu nezgode do dolaska policije i završetka uviđaja,

4) ukaže pomoć povređenima, odnosno prvu pomoć ili medicinsku pomoć u skladu sa svojim znanjima, sposobnostima i mogućnostima,

5) da preduzme sve mere zaštite koje su u njegovoj moći da se spreči nastajanje novih i uvećavanje postojećih posledica i povreda,

6) da obezbedi tragove i predmete nezgode, pod uslovom da time ne ugrožava bezbednost saobraćaja.

Ukoliko na mestu saobraćajne nezgode iz stava 1. ovog člana nije prisutan vlasnik, odnosno vozač drugog vozila koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, prisutni vozač učesnik u saobraćajnoj nezgodi dužan je da odsutnom licu, odnosno vlasniku drugog vozila dostavi svoje ime i prezime i adresu stana.

Izuzetno, lice iz stava 1. ovog člana može se udaljiti sa mesta nezgode ako mu je neophodna hitna medicinska pomoć ili radi prevoženja povređenog do najbliže zdravstvene ustanove.

U slučaju iz stava 3. ovog člana lice je dužno da se vrati na mesto nezgode čim bude u mogućnosti.

Član 169.

Policija je dužna da odmah po saznanju za nezgodu sa povređenim ili poginulim licima obavesti službu hitne medicinske pomoći i izađe na mesto nezgode.

Zdravstvena ustanova koja je obaveštena o saobraćajnoj nezgodi iz bilo kog izvora ili je primila na lečenje lice povređeno u saobraćajnoj nezgodi dužna je da o tome odmah obavesti nadležni organ unutrašnjih poslova.

Ukoliko lice povređeno u saobraćajnoj nezgodi premine od zadobijenih povreda ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača usled povrede došlo do smanjenja psihičke ili fizičke sposobnosti za upravljanje motornim vozilom ili tramvajem, zdravstvena ustanova dužna je da o tome, bez odlaganja, obavesti nadležni organ unutrašnjih poslova.

Član 170.

Lice ovlašćeno zakonom dužno je da izađe na mesto saobraćajne nezgode sa povređenim, odnosno poginulim licima ili kada je nastupila velika materijalna šteta.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da povodom nezgode iz stava 1. ovog člana sačini uviđajnu dokumentaciju (zapisnik o uviđaju, skica lica mesta, situacioni plan, foto-dokumentacija i ostali prilozi).

Član 171.

Policijski službenik dužan je da izađe na mesto saobraćajne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta, ako to zahteva jedan od učesnika saobraćajne nezgode ili lice koje je pretrpelo materijalnu štetu u toj nezgodi i izvrši uviđaj.

Ukoliko bar jedan od učesnika saobraćajne nezgode ili lice koje je pretrpelo materijalnu štetu u toj nezgodi iz stava 1. ovog člana, neposredno nakon saobraćajne nezgode zahteva vršenje uviđaja, ostali učesnici su dužni da ostanu na mestu saobraćajne nezgode do završetka uviđaja.

U slučaju iz stava 1. ovog člana troškove vršenja uviđaja snosi osiguravajuće društvo kod koga je osigurano vozilo čiji vozač zahteva vršenje uviđaja.

Član 172.

Vozač, odnosno učesnik saobraćajne nezgode u kojoj je nastala samo manja materijalna šteta dužan je da:

1) upozori ostale učesnike u saobraćaju o postojanju vozila i drugih prepreka na putu, ukoliko ih sam ne može ukloniti,

2) ukloni vozilo i druge predmete sa kolovoza, ako onemogućavaju ili ugrožavaju odvijanje saobraćaja, odnosno ako preči opasnost od novih saobraćajnih nezgoda,

3) popuni Evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi u slučaju kada ovlašćeno lice ne vrši uviđaj saobraćajne nezgode,

4) upozori sva lica da se sklone sa kolovoza da ne bi ometala saobraćaj,

5) ostavi podatke o sebi i vozilu vozaču oštećenog vozila ili držaocu druge oštećene stvari u nezgodi, odnosno policiji,

6) preduzme mere zaštite koje su u njegovoj moći da se spreči nastajanje novih i uvećavanje postojećih posledica nezgode.

Ako učesnik u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je nastala samo manja materijalna šteta na drugom

vozilu, zbog odsutnosti vozača drugog vozila, nije u mogućnosti da pruži lične podatke i podatke o osiguranju vozila, dužan je da o toj nezgodi obavesti nadležni organ unutrašnjih poslova i da dostavi svoje lične podatke i podatke o oštećenom vozilu.

Član 173.

Osiguravajuća društva su dužna da vode evidenciju o saobraćajnim nezgodama za koje je sačinjen Evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi.

Podatke iz evidencije iz stava 1. ovog člana pravno lice koje obavlja poslove osiguranja dužno je da mesečno dostavlja Ministarstvu unutrašnjih poslova i Agenciji za bezbednost saobraćaja.

Osiguravajuće društvo prilikom izdavanja polise obaveznog osiguranja od autoodgovornosti osiguraniku izdaje i Evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi.

Član 174.

Lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi ne sme uzimati alkoholna pića i/ili psihoaktivne supstance dok se ne izvrši uviđaj.

Ovlašćeno lice koji vrši uviđaj saobraćajne nezgode u kojoj ima poginulih, odnosno povređenih lica, određuje da se neposrednim učesnicima saobraćajne nezgode uzme krv ili urin radi utvrđivanja količine alkohola u krvi, odnosno prisustva psihoaktivnih supstanci u organizmu.

Prilikom vršenja uviđaja saobraćajne nezgode u kojoj nema poginulih, odnosno povređenih lica, službeno lice će vozače koji su učestvovali u saobraćajnoj nezgodi obavezno podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.).

Član 175.

Ukoliko su na vozilu koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi očigledno neispravni sklopovi i uređaji vozila bitni za bezbedno kretanje vozila, odnosno ukoliko vozilo nije u voznom stanju, ovlašćeno službeno lice će isključiti vozilo iz saobraćaja i oduzeti registarske tablice.

Ovlašćeno službeno lice će vozaču izdati potvrdu o privremeno oduzetim registarskim tablicama.

Isključenje vozila iz saobraćaja traje dok se nadležnom organu ne dostavi dokaz da je vozilo tehnički ispravno.

Član 176.

Organ koji vrši uviđaj dužan je da prilikom uviđaja, pored ostalog, utvrdi podatke o identitetu lica koja su bila prisutna kada se dogodila saobraćajna nezgoda, odnosno koja imaju bitna saznanja o saobraćajnoj nezgodi.

Organ unutrašnjih poslova obavestiće porodicu nastradalog učesnika u saobraćajnoj nezgodi o saobraćajnoj nezgodi i posledicama.

Ovlašćeno lice koje vrši uviđaj, dužno je da organizuje popis imovine koja na mestu događaja ostane iza lica koje je u saobraćajnoj nezgodi poginulo ili teže povređeno i da istu obezbedi do momenta preuzimanja stvari.

Stvari i imovina iz stava 3. ovog člana ne smeju se koristiti niti se sa njima može raspolagati, do preuzimanja.

Član 177.

Nakon obavljenog uviđaja vozač, odnosno vlasnik vozila, dužan je da vozilo, teret, stvari ili drugi materijal rasut po putu, bez odlaganja ukloni sa kolovoza.

Ukoliko vozač, odnosno vlasnik, ne postupi na način iz stava 1. ovog člana, teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova naložiće upravljajuću putu da o trošku vlasnika, na sigurno mesto, ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal sa kolovoza.

Upravljajući putu dužan je da bez odlaganja postupi po nalogu iz stava 2. ovog člana i obezbedi prohodnost puta.

XI. VOZAČI

1. Uslovi za upravljanje vozilom

Član 178.

Motornim vozilom, odnosno skupom vozila može samostalno da upravlja vozač koji ispunjava propisane uslove i ima vozačku dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojim upravlja.

Imalac vozačke dozvole zemlje članice Evropske unije koji privremeno boravi u Republici Srbiji i državljanin Republike Srbije sa privremenim ili stalnim boravkom na teritoriji Evropske unije, sme na osnovu važeće vozačke dozvole koju je izdao nadležni organ zemlje članice Evropske unije da upravlja motornim vozilom na teritoriji Republike Srbije, u vreme njenog važenja.

Stranac koji privremeno boravi u Republici Srbiji ili državljanin Republike Srbije koji boravi ili prebiva u inostranstvu pa privremeno dođe u Republiku Srbiju, može upravljati vozilom na osnovu strane vozačke dozvole, odnosno međunarodne vozačke dozvole u vreme njenog važenja, pod uslovom reciprociteta za vreme svog privremenog boravka.

Stranac kome je odobreno stalno nastanjenje u Republici Srbiji, osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Republici Srbiji, stranih trgovinskih, saobraćajnih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava i državljanin Republike Srbije koji se vrati iz inostranstva, odnosno dođe u Republiku Srbiju da u njoj stalno boravi, može, na osnovu strane vozačke dozvole, da upravlja motornim vozilom, odnosno skupom vozila za vreme od šest meseci od dana ulaska u Republiku Srbiju.

Izuzetno od odredbi st. 1, 2, 3. i 4. ovog člana vozač ne sme da upravlja vozilom u saobraćaju na putu:

- 1) kad mu je odlukom nadležnog organa zabranjeno upravljanje,
- 2) kada je isključen iz saobraćaja.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova vodi registar o vozačima kojima su izdate vozačke dozvole.

+ **Vidi:**

[čl. 7. Zakona - 101/2011-270.](#)

+ **Sudska praksa**

Član 179.

Vozačka dozvola će se izdati licu:

- 1) koje ispunjava starosne uslove,
- 2) koje ispunjava zdravstvene uslove,
- 3) koje ima prebivalište ili odobren privremeni boravak od najmanje 6 meseci u Republici Srbiji,
- 4) koje je položilo vozački ispit za vozača određene kategorije motornih vozila, odnosno skupa vozila,
- 5) koje je položilo ispit iz prve pomoći,
- 6) kome nije zabranjeno upravljanje motornim vozilom, odnosno skupom vozila.

Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, vozačka dozvola za upravljanje traktorom i radnom mašinom (kategorija F) i motokultivatorom (kategorija M) će se izdati i bez prilaganja dokaza iz stava 1. tačka 5) ovog člana.

Licima iz člana 178. st. 3. i 4. ovog zakona će se izdati srpska vozačka dozvola na njihov zahtev bez polaganja vozačkog ispita i ispita iz prve pomoći, na osnovu strane vozačke dozvole (osim privremenih, probnih i sličnih vozačkih dozvola) kojoj nije istekao rok važenja, pod uslovima iz stava 1. tač. 1), 2), 3) i 6) ovog člana. Od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Republici Srbiji, pod uslovima reciprociteta, neće se zahtevati dokaz iz stava 1. tačka 2) ovog člana. Srpska vozačka dozvola ne može se izdati na osnovu međunarodne vozačke dozvole. Na osnovu strane vozačke dozvole iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila je izdata ili da li joj je istekao rok važenja, može se izdati srpska vozačka dozvola samo ako podnosilac zahteva priloži ispravu iz koje se vidi kojim vozilima može da upravlja, odnosno da joj nije istekao rok važenja.

Bliže zdravstvene uslove koje moraju da ispunjavaju vozači određenih kategorija motornih vozila propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

2. Starosni uslovi za dobijanje vozačke dozvole

Član 180.

Vozačku dozvolu može dobiti lice koje je navršilo:

- 1) 15 godina za kategoriju M,
- 2) 16 godina za kategoriju F,
- 3) 16 godina za kategorije AM i A1,
- 4) 18 godina za kategoriju A2,
- 5) 18 godina za kategorije B, B1 i BE,
- 6) 18 godina za kategorije C1 i C1E,
- 7) 21 godinu za kategorije C, CE, D1, D1E,
- 8) 24 godine za kategorije D i DE,
- 9) 24 godine za kategoriju A, osim za lica koja vozačku dozvolu za kategoriju A2 poseduju najmanje dve godine.

Izuzetno od odredbi iz stava 1. ovog člana učenik srednje škole koji se obrazuje za zanimanje vozač motornih vozila mora imati navršениh 18 godina života za dobijanje vozačke dozvole kategorije C i SE.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, vozačku dozvolu za kategoriju C može dobiti lice koje navršila 18 godina, a za kategoriju D lice koje navršila 21 godinu ako upravlja vozilom koje koriste vozila vatrogasne službe i vozila za očuvanje javnog reda i mira, odnosno odbrane.

Član 181.

Vozačku dozvolu za kategorije BE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B.

Vozačku dozvolu za kategorije C1E mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije C1.

Vozačku dozvolu za kategoriju CE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije C.

Vozačku dozvolu za kategoriju D1E mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije D1.

Vozačku dozvolu za kategoriju DE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije D.

Vozačku dozvolu za kategorije C i C1 mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije B.

Vozačku dozvolu za kategoriju D mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije C najmanje dve godine.

Vozačku dozvolu za kategoriju D1 mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije C1 najmanje dve godine.

3. Probna vozačka dozvola

Član 182.

Licu koje ispunjava sve uslove za upravljanje vozilom B kategorije, a nije navršilo 18 godina života izdaje se probna vozačka dozvola kad navršila 17 godina, sa rokom važenja od jedne godine.

Probna vozačka dozvola se može koristiti samo u Republici Srbiji.

Vozač koji ima probnu vozačku dozvolu B kategorije ne sme da započne i upravlja vozilom bez nadzora lica u vozilu koje ima vozačku dozvolu B kategorije u trajanju od najmanje pet godina.

Vozač koji ima probnu vozačku dozvolu ne sme da upravlja motornim vozilom u periodu od 23,00 do 5,00 sati, koristi telefon i druga sredstva za komunikaciju za vreme vožnje.

Vozač koji ima probnu vozačku dozvolu se ne sme kretati brzinom većom od 90% od brzine koja je dozvoljena na delu puta kojim se kreće.

Lice koje vrši nadzor dužno je da se stara da vozač vozilom upravlja na bezbedan način i u skladu sa propisima.

Motorno vozilo, kojim upravlja vozač koji ima probnu vozačku dozvolu, mora biti označeno posebnom oznakom "R", koja mora biti na vidljivom mestu sa prednje i zadnje strane vozila.

Probna vozačka dozvola će se izdati i licu koje je navršilo 18 godina, koje prvi put stiče pravo na upravljanje motornim vozilima "B" kategorije. Na ovo lice primenjuju se odredbe propisane u st. 2, 4, 5. i 7. ovog člana.

Probna vozačka dozvola za lica iz stava 8. ovog člana izdaje se sa rokom važenja od jedne godine.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja propisaće posebne uslove o izgledu, tehničkim karakteristikama i načinu postavljanja posebne oznake iz stava 9. ovog člana.

4. Izdavanje vozačke dozvole

Član 183.

Vozačku dozvolu i probnu vozačku dozvolu, izdaje teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova na čijem području lice kome se izdaje dozvola ima prebivalište, a licu koje zbog zaposlenja, studiranja ili drugih opravdanih razloga boravi van mesta prebivališta duže od tri meseca, kao i strancu kome je odobren privremen boravak duži od tri meseca, može izdati nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova na čijem području lice ima boravište.

Niko ne može u isto vreme koristiti dve vozačke dozvole izdate od strane dve države.

Vozač ne sme koristiti obrazac vozačke dozvole čiji je nestanak prijavio nadležnom organu.

Ministar unutrašnjih poslova bliže će propisati postupak izdavanja, izgled, sadržinu, karakteristike obrasca vozačke dozvole i probne vozačke dozvole i način vođenja evidencija o vozačima kojima su izdate te dozvole.

Vozač motornog vozila koji promeni prebivalište obavezan je da se, u roku od 30 dana od dana promene prebivališta, prijavi organu unutrašnjih poslova na teritoriji na kojoj ima novo prebivalište, radi upisa u evidenciju vozača.

Član 184.

Kada upravlja motornim vozilom, odnosno skupom vozila vozač mora imati kod sebe vozačku, odnosno probnu dozvolu i dužan je da, na zahtev ovlašćenog lica, dozvolu da na uvid.

Vozač je dužan da prilikom upravljanja vozilom na putu koristi pomagala koja su upisana u vozačku, odnosno probnu dozvolu.

Član 185.

Vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima izdaje se na rok od 10 godina, a licima starijim od 65 godina života - na rok važenja do najviše pet godina, prema nalazu i mišljenju datom u uverenju o zdravstvenoj sposobnosti.

Licima iz stava 1. ovog člana koja u vreme izdavanja vozačke dozvole imaju više od 55 godina života vozačka dozvola izdaje se sa rokom važenja do navršene 65. godine života.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, vozačka dozvola se može izdati na kraće vreme, na osnovu nalaza i mišljenja u uverenju o zdravstvenoj sposobnosti za vozača.

Licima kojima je istekao rok važenja vozačke dozvole izdaće se nova vozačka dozvola uz prilaganje fotografije ne starije od šest meseci.

Lica kojima je po lekarskom nalazu i mišljenju vozačka dozvola izdata na kraći rok od propisanog u stavu 1. ovog člana, kao i lica starija od 65 godina, prilažu i dokaz o zdravstvenoj sposobnosti.

U nalazu i mišljenju datom u uverenju o zdravstvenoj sposobnosti za vozača može se odrediti da je neophodno da vozač koristi određena pomagala prilikom upravljanja vozilom.

Nadležni organ će obavezu korišćenja pomagala iz stava 6. ovog člana upisati u vozačku, odnosno probnu vozačku dozvolu.

Član 186.

Vozaču kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom izdaće se na njegov zahtev međunarodna vozačka dozvola.

U međunarodnu vozačku dozvolu mora biti upisano svako važeće ograničenje i mera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Međunarodna vozačka dozvola izdata u Republici Srbiji ne sme se koristiti za upravljanje motornim vozilima na teritoriji Republike Srbije.

Međunarodnu vozačku dozvolu izdaje pravno lice kome je to povereno na osnovu posebnog zakona.

Pravno lice iz stava 4. ovog člana dužno je da poslove izdavanja međunarodnih vozačkih dozvola vrši savesno i na propisan način.

Bliže propise o postupku i načinu izdavanja i vođenju evidencija izdatih međunarodnih vozačkih dozvola propisuje ministar unutrašnjih poslova.

5. Psihofizički uslovi za upravljanje vozilom

Član 187.

Vozač koji je nesposoban za bezbedno upravljanje vozilom, odnosno u tolikoj meri umoran, odnosno bolestan ili je u takvom psihičkom stanju da nije sposoban da bezbedno upravlja vozilom, ne sme da upravlja vozilom u saobraćaju.

Vozač ne sme da upravlja vozilom u saobraćaju na putu niti da počne da upravlja vozilom ako je pod dejstvom alkohola i /ili psihoaktivnih supstanci.

Pod dejstvom alkohola je vozač, odnosno lice za koje se analizom odgovarajućeg uzorka krvi utvrdi sadržaj alkohola veći od 0,30 mg/ml ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima za merenje alkoholisanosti (alkometrom i dr.), što odgovara sadržini alkohola u krvi većoj od 0,30 mg/ml.

Izuzetno od odredbi stava 3. ovog člana kada učestvuje u saobraćaju ne sme da ima u organizmu psihoaktivnih supstanci ili alkohola ili da pokazuje znake poremećaja, koje su posledica konzumiranja alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci:

1) vozač motornog vozila koje je registrovano za prevoz više od osam lica, osim vozača, odnosno čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg,

2) vozač motornog vozila koji obavlja javni prevoz lica, odnosno stvari,

3) vozač vozila kojim se prevoze opasne materije, odnosno vrši vanredni prevoz,

4) vozač vozila kategorije A1, A2, AM i A,

5) instruktor vožnje,

6) kandidat za vozača tokom praktične obuke i polaganja praktičnog dela vozačkog ispita,

7) vozač sa probnom vozačkom dozvolom,

8) lice koje nadzire vozača sa probnom vozačkom dozvolom,

9) ispitivač na praktičnom delu vozačkog ispita,

10) vozač vozila sa pravom prvenstva prolaza i vozač vozila pod pratnjom.

Prema utvrđenom sadržaju alkohola u krvi stepeni alkoholisanosti vozača, instruktora vožnje i kandidata za vozača su:

- 1) do 0,30 mg/ml - blaga alkoholisanost,
- 2) više od 0,30 mg/ml do 0,50 mg/ml - umerena alkoholisanost,
- 3) više od 0,50 mg/ml do 1,20 mg/ml - srednja alkoholisanost,
- 4) više od 1,20 mg/ml do 1,60 mg/ml - teška alkoholisanost,
- 5) više od 1,60 mg/ml do 2,00 mg/ml - veoma teška alkoholisanost,
- 6) više od 2,00 mg/ml - potpuna alkoholisanost.

Pod dejstvom psihoaktivnih supstanci je lice za koje se ispitivanjem pomoću odgovarajućih sredstava i metoda (test za utvrđivanje prisustva psihoaktivnih supstanci i dr.) utvrdi prisustvo ovih supstanci u organizmu.

Vozač je nesposoban za bezbedno upravljanje vozilom kada se stručnim pregledom utvrdi da je u tolikoj meri umoran, bolestan ili je u takvom psihofizičkom stanju da nije sposoban da bezbedno upravlja vozilom.

Smatraće se da vozač upravlja vozilom u saobraćaju kada je pokrenuo vozilo sa mesta na putu.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na vozače tramvaja.

6. Zdravstveni pregledi

Član 188.

Zdravstvena sposobnost za vozača motornih vozila, odnosno skupova vozila, instruktora vožnje i vozače tramvaja utvrđuje se lekarskim pregledom koji može da vrši pravno lice koje ispunjava propisane uslove i dobije ovlašćenje ministarstva nadležnog za poslove zdravlja da može obavljati zdravstvene preglede vozača.

O zdravstvenoj sposobnosti za vozača motornih vozila, odnosno skupova vozila, instruktora vožnje i tramvaja, pravno lice iz stava 1. ovog člana izdaje uverenje.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana koje je prilikom zdravstvenog pregleda vozača utvrdilo zdravstvenu nesposobnost dužno je da o tome obavesti teritorijalno nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova na čijem području to lice ima prebivalište.

Zdravstvena ustanova iz stava 1. ovog člana dužna je da zdravstvene preglede vozača vrši zakonito po pravilima struke i na savestan način.

Uslove koje pravno lice iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava u pogledu kadrova, prostora i opreme, kao i način obavljanja zdravstvenog pregleda, način i postupak izdavanja uverenja i vođenja evidencija o obavljenim pregledima i izdatim uverenjima, propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

Član 189.

Vozači koji upravljaju motornim vozilom, odnosno skupom vozila kojima se obavlja javni prevoz, instruktori vožnje, kao i drugi vozači kojima je upravljanje motornim vozilima osnovno zanimanje, moraju

se podvrgnuti zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja psihofizičke sposobnosti za vozača u roku koji ne može biti duži od tri godine.

U lekarskom uverenju o sposobnosti za vozača iz stava 1. ovog člana može se u nalazu i mišljenju odrediti da se sledeći pregled mora obaviti u roku koji je kraći od tri godine.

Ako se na zdravstvenom pregledu utvrdi da lice nije psihofizički sposobno za vozača motornog vozila ili skupa vozila određene kategorije, odnosno instruktora vožnje određene kategorije, zdravstvena ustanova koja je izvršila pregled dužna je da o tome odmah, a najkasnije u roku od 15 dana, obavesti teritorijalno nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova na čijem području lice ima prebivalište, odnosno organ koji je izdao dozvolu (licencu) za instruktora vožnje.

Organ koji vodi vozača u evidenciji oduzeće licu iz stava 3. ovog člana vozačku dozvolu za upravljanje vozilima, odnosno skupovima vozila, određene kategorije.

Organ koji je izdao dozvolu (licencu) za instruktora vožnje, oduzeće tu dozvolu (licencu) licu iz stava 3. ovog člana.

Član 190.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše javni prevoz ili prevoz za sopstvene potrebe dužni su da obezbede da se njihovi vozači, odnosno instruktori vožnje podvrgnu zdravstvenom pregledu iz člana 189. stav 1. ovog zakona.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz stava 1. ovog člana ne smeju da dozvole da vozilom, odnosno skupom vozila upravlja vozač koji se u propisanom roku nije podvrgao zdravstvenom pregledu, odnosno za koga je na tom pregledu utvrđeno da nije sposoban za vozača određene kategorije.

Privredna društva i druga pravna lica iz stava 1. ovog člana ne smeju da dozvole da instruktor vožnje obavlja praktičnu obuku, a u propisanom roku se nije podvrgao zdravstvenom pregledu, odnosno, za koga je na tom pregledu utvrđeno da nije sposoban za instruktora vožnje određene kategorije.

Instruktor vožnje koji se u propisanom roku nije podvrgao zdravstvenom pregledu, odnosno za koga je na tom pregledu utvrđeno da nije sposoban za instruktora vožnje određene kategorije, ne sme obavljati praktičnu obuku.

Vozač iz člana 189. stava 1. ovog zakona koji u tom svojstvu upravlja vozilom čiji vlasnik, odnosno korisnik nije pravno lice, mora kod sebe imati lekarsko uverenje i pružiti ga na uvid ovlašćenom licu.

Troškove zdravstvenog pregleda vozača snosi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik kod kojeg je vozač zaposlen.

Član 191.

Na kontrolni zdravstveni pregled uputiće se vozač, odnosno instruktor vožnje za koga se posumnja da zbog psihofizičkih smetnji, odnosno nedostataka, nije u stanju bezbedno da upravlja vozilom.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova koja vodi vozača u evidenciji, odnosno organ koji je izdao dozvolu (licencu) za instruktora vožnje, uputiće na kontrolni zdravstveni pregled vozača, odnosno instruktora vožnje.

Zahtev za upućivanje na kontrolni zdravstveni pregled može podneti teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, inspektor za drumski saobraćaj, javni tužilac, organ ovlašćen za vođenje prekršajnog postupka, pravno lice ili preduzetnik kod koga je vozač zaposlen, odnosno Agencija za bezbednost saobraćaja.

Žalba na rešenje o upućivanju na kontrolni zdravstveni pregled ne odlaže izvršenje.

Rešenjem o upućivanju na kontrolni zdravstveni pregled određiće se zdravstvena ustanova koja će izvršiti kontrolni zdravstveni pregled i utvrditi rok za izvršenje kontrolnog zdravstvenog pregleda.

Kontrolni zdravstveni pregled obavlja ovlašćena zdravstvena ustanova.

Član 192.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno organ koji je izdao dozvolu (licencu) za instruktora vožnje, oduzeće vozačku dozvolu odnosno dozvolu (licencu) za instruktora vožnje, licu koje se ne podvrgne kontrolnom zdravstvenom pregledu u određenom roku.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno organ koji je izdao dozvolu (licencu) za instruktora vožnje, oduzeće vozačku dozvolu, odnosno dozvolu (licencu) za instruktora vožnje licu za koga se na kontrolnom zdravstvenom pregledu utvrdi da je postao zdravstveno nesposoban za vozača određene kategorije vozila.

Vozaču, odnosno instruktoru vožnje koji ima pravo da upravlja vozilima više kategorija, a to mu pravo za pojedine kategorije bude oduzeto iz razloga predviđenih u ovom članu, izdaće se vozačka dozvola, odnosno dozvola (licenca) za instruktora vožnje, za one kategorije za koje to pravo nije oduzeto.

Član 193.

Ukoliko se prilikom pregleda ili lečenja osobe koja ima vozačku dozvolu, osnovano posumnja, da je nesposobna da upravlja svim vozilima ili vozilima pojedinih kategorija, zdravstvena ustanova, odnosno drugi oblici zdravstvene službe, odnosno izabrani lekar ili drugi lekar koji je pregledao ili lečio osobu koja ima vozačku dozvolu, je dužan da o tome odmah pismenim putem obavesti teritorijalno nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova na čijem području ovo lice ima prebivalište, a najkasnije u roku od 15 dana.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova uputiće lice iz stava 1. ovog člana na kontrolni zdravstveni pregled.

Troškove kontrolnog zdravstvenog pregleda na kome je utvrđena psihofizička nesposobnost snosi upućeno lice, a troškove kontrolnog zdravstvenog pregleda na kome je utvrđena sposobnost, snosi organ, odnosno lice koji je zahtevalo upućivanje na pregled.

Član 194.

Ukoliko postoje dva ili više lekarskih nalaza sa oprečnim mišljenjem o zdravstvenoj sposobnosti vozača, odnosno instruktora vožnje, smatraće se da je vozač, odnosno instruktor vožnje zdravstveno nesposoban sve do konačnog nalaza i mišljenja drugostepene lekarske komisije koju obrazuje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja.

U slučaju iz stava 1. ovog člana teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova oduzima vozaču vozačku dozvolu, odnosno Agencija oduzima instruktoru vožnje dozvolu (licencu), do konačne odluke drugostepene lekarske komisije.

Ukoliko postoje dva ili više lekarskih nalaza sa različitim mišljenjem o zdravstvenoj sposobnosti vozača, odnosno instruktora vožnje, vozaču, odnosno instruktoru vožnje, oduzima se postojeća vozačka dozvola, odnosno dozvola (licenca) i izdaje vozačka dozvola, odnosno dozvola (licenca), u skladu sa lekarskim nalazom u kojem je iskazan manji stepen zdravstvene sposobnosti, do konačnog nalaza i

mišljenja drugostepene lekarske komisije koju obrazuje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja.

Odredbe stava 3. ovog člana shodno se primenjuju i na lice kome nije izdata vozačka dozvola, odnosno dozvola (licenca), a koje je nadležnom organu podnelo zahtev za izdavanje iste.

Sastav, način rada i postupak pred drugostepenom komisijom propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

7. Vozačke dozvole za kategorije motornih vozila

Član 195.

Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim vozilima, odnosno skupovima vozila sledećih kategorija:

- 1) **AM** - Mopedi, laki tricikli ili laki četvorocikli,
- 2) **A1** - Motocikli čija radna zapremina motora nije veća 125 cm^3 i snage motora do 11 kW čiji odnos snage motora i mase vozila nije veći od 0,1 kW/kg i teški tricikli čija snaga motora ne prelazi 15 kW,
- 3) **A2** - Motocikli čija snaga motora nije veća od 35 kW i čiji odnos snage motora i mase vozila nije veći od 0,2 kW/kg,
- 4) **A** - Motocikli i teški tricikli čija snaga motora prelazi 15 kW,
- 5) **B1** - Teški četvorocikli,
- 6) **B** - Motorna vozila, osim vozila kategorije A, A1, A2, AM, F i M, čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju više od osam mesta za sedenje ne računajući sedišta za vozača,
- 7) **BE** - Skup vozila čije vučno vozilo pripada kategoriji V, najveća dozvoljena masa priključnog vozila je veća od 750 kg, a nije veća od 3.500 kg,
- 8) **C1** - Motorna vozila, osim vozila kategorije A, A1, A2, AM, F, M, V, D i D1, čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, a nije veća od 7.500 kg,
- 9) **C1E** - Skup vozila čije vučno vozilo spada u kategoriju C1, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila prelazi 750 kg i najveća dozvoljena masa skupa ne prelazi 12.000 kg, kao i skup vozila čije vučno vozilo spada u kategoriju V, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila prelazi 3.500 kg i najveća dozvoljena masa skupa vozila ne prelazi 12.000 kg,
- 10) **C** - Motorna vozila, osim kategorije A, A1, A2, AM, F, M, V, D i D1, čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg,
- 11) **CE** - Skup vozila čije vučno vozilo pripada kategoriji C, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila je veća od 750 kg,
- 12) **D1** - Motorna vozila za prevoz lica, koja osim sedišta za vozača imaju više od osam, a najviše 16 sedišta i čija maksimalna dužina ne prelazi osam metara,
- 13) **D1E** - Skup vozila čije vučno vozilo pripada kategoriji D1, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila je veća od 750 kg,
- 14) **D** - Motorna vozila za prevoz lica, koja osim sedišta za vozača imaju više od osam sedišta,
- 15) **DE** - Skup vozila čije vučno vozilo pripada kategoriji D, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila je veća od 750 kg,

16) **F** - Traktori sa ili bez priključnih vozila i radne mašine,

17) **M** - Motokultivator.

Vozač vozila kategorije C1E, CE, D1E ili DE može da upravlja skupom vozila kategorije BE.

Vozač vozila kategorije CE može da upravlja skupom vozila kategorije DE, ukoliko ima kategoriju D.

Vozač vozila kategorije CE može da upravlja skupom vozila kategorije C1E, odnosno vozač kategorije DE kategorijom D1E.

Vozač vozila B kategorije ima pravo da upravlja i lakim triciklima i lakim četvorociklima, teškim triciklima čija snaga motora nije veća od 15 kW i teškim četvorociklima, kao i teškim triciklima čija snaga motora je veća od 15 kW kada napuni 21 godinu.

Vozač vozila V1 kategorije ima pravo da upravlja i lakim triciklima, teškim triciklima čija snaga motora nije veća od 15 kW, lakim i teškim četvorociklima.

Traktorom i radnom mašinom može upravljati samo vozač koji ima vozačku dozvolu za vozila kategorije F.

Vozač vozila kategorije A2 može da upravlja vozilom kategorije A1.

Vozač vozila kategorije A, može da upravlja vozilom kategorije A1, A2 i AM, vozač vozila kategorije C može da upravlja vozilom C1 kategorije, vozač vozila kategorije B može da upravlja vozilom V1 kategorije i vozač vozila kategorije D može da upravlja vozilom D1 kategorije.

Vozači kategorija B, C, C1, D i D1 mogu da upravljaju tim vozilima i kada im je pridodato priključno vozilo čija najveća dozvoljena masa nije veća od 750 kg.

Motokultivatorom može upravljati vozač koji ima vozačku dozvolu za upravljanje vozilom bilo koje kategorije.

Član 196.

Licima koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla pravo na upravljanje motornim vozilima, odnosno skupovima vozila određene kategorije, traktorima, radnim mašinama, motokultivatorima, biciklima sa motorom i tramvajima, na njihov zahtev izdaće se vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom, odnosno skupom vozila sledećih kategorija:

1) A kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija A, A1, A2, F, AM i M,

2) B kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija B, B1, BE, F, AM i M,

3) C kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija C, C1, B, B1, BE, F, AM i M,

4) D kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija D, D1 C, C1, B, B1, BE, F, AM i M,

5) potvrda o poznavanju saobraćajnih propisa - F, M i AM,

6) C, D i E kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija BE, CE, C1E, DE i D1E,

7) C i E kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija BE, CE i C1E,

8) B i E kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija BE,

9) dozvola za vozače traktora - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija F, M i AM.

8. Oduzimanje vozačke dozvole

Član 197.

Vozač je dužan da vozilom u saobraćaju upravlja savesno i na propisan način.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova koja vozača vodi u evidenciji oduzeće vozačku dozvolu vozaču koji vozilom ne upravlja savesno i na propisan način.

Smatra se da vozač ne upravlja vozilom savesno i na propisan način ako je ispunjen najmanje jedan od uslova:

1) ima 18 ili više kaznenih poena,

2) ukoliko je pravnosnažnom presudom osuđen za krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja, koje za posledicu ima smrt lica,

3) ukoliko je više od jednom u roku od pet godina pravnosnažno osuđen za krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja, koje za posledicu ima teške telesne povrede drugog lica,

4) ukoliko je više od jednom u roku od tri godine pravnosnažno osuđen za krivično delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja, koje za posledicu ima telesne povrede drugog lica ili imovinsku štetu.

Izuzetno od odredbi stava 3. tačka 1) ovog člana vozač koji ima probnu vozačku dozvolu smatraće se da ne upravlja vozilom savesno i na propisan način ako ima 9 ili više kaznenih poena.

Kazneni poeni koji su vozaču izrečeni za vreme posedovanja probne vozačke dozvole važe i nakon sticanja vozačke dozvole do njihovog brisanja u skladu sa odredbama ovog zakona.

Žalba na rešenje iz stava 2. ovog člana ne odlaže izvršenje.

Organ nadležan za vođenje prekršajnog postupka (u daljem tekstu: organ za prekršaje) donosilac pravnosnažnog rešenja kojim se izriču kazneni poeni obavezan je da isto dostavi podnosiocu zahteva odmah, a najkasnije u roku od 15 dana.

Ministar unutrašnjih poslova bliže će propisati način vođenja evidencija o kaznenim poenima vozača i oduzimanju vozačkih dozvola.

Član 198.

Vozaču koji izvrši određeni prekršaj iz ovog zakona izriču se, odlukom kojom je kažnjen, kazneni poeni u skladu sa ovim zakonom.

Kaznene poene evidentira teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova koja vodi vozača u evidenciji na osnovu pravnosnažne odluke o kažnjavanju.

Kazneni poeni se brišu nakon isteka 24 meseca od dana pravnosnažnosti odluke o prekršaju.

Za vreme dok se vozač nalazi na izdržavanju kazne zatvora zbog učinjenih prekršaja iz ovog zakona, kao i kazne zatvora zbog učinjenih krivičnih dela navedenih u članu 197. stav 3. tač. 2), 3) i 4) ovog zakona, kao i trajanja izrečene zaštitne mere, odnosno mere bezbednosti zabrane upravljanja motornim vozilom, ne teče predviđeni rok za brisanje kaznenih poena iz stava 3. ovog člana.

Uvid u evidenciju kaznenih poena imaju samo policijski službenici koji rade na poslovima oduzimanja vozačke dozvole u slučaju iz člana 197. ovog zakona.

Na pisani zahtev vozaču će se, u roku od najviše sedam dana, dati obaveštenje o stanju broja kaznenih poena koje taj vozač ima u trenutku podnošenja zahteva. Izuzetno ovi podaci se mogu dati roditelju, usvojiocu, odnosno staratelju maloletnika, kao i organu socijalnog staranja.

Troškove izdavanja obaveštenja snosi vozač podnosilac zahteva.

Član 199.

Licu kome je oduzeta vozačka dozvola iz razloga što nije savesno i na propisan način upravljalo vozilom u saobraćaju na putu može ponovo biti izdata vozačka dozvola, na njegov zahtev:

- 1) ako je na posebnom zdravstvenom pregledu utvrđeno da je sposoban za vozača određenih kategorija motornih vozila, odnosno skupova vozila,
- 2) ako je prisustvovao obaveznom seminaru unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja,
- 3) ako je položio ispit iz oblasti unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja,
- 4) ako je izmirio obavezu plaćanja izrečene novčane kazne za prekršaje zbog kojih su mu izrečeni kazneni poeni, odnosno ako je izmirio obavezu plaćanja izrečene novčane kazne za krivična dela zbog kojih mu je oduzeta vozačka dozvola, odnosno ako je izdržao izrečenu kaznu zatvora za navedene prekršaje, odnosno krivična dela,
- 5) ako su izvršene sve mere zabrane upravljanja motornim vozilom koje su mu izrečene.

Lice iz stava 1. ovog člana ne može prisustvovati seminaru unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja i polagati ispit iz provere znanja iz bezbednosti saobraćaja iz stava 1. tačka 3) ovog člana dok ne priloži dokaz o zdravstvenoj sposobnosti iz stava 1. tačka 1) ovog člana.

Lice iz stava 1. ovog člana može prisustvovati obaveznom seminaru unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja i polagati ispit iz provere znanja iz bezbednosti saobraćaja iz stava 1. tačka 3) ovog člana kada prođe 90 dana od dana kada je ispunilo uslove iz stava 1. tač. 4) i 5) ovog člana.

Zdravstvene uslove koje mora da ispuni vozač u slučaju iz stava 1. tačka 1) ovog člana, način i postupak obavljanja tih zdravstvenih pregleda i vođenje evidencije o tim zdravstvenim pregledima propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

Agencija organizuje i sprovodi ispit iz oblasti unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja, izdaje potvrdu o završenom seminaru i uverenje o položenom ispitu i vodi propisane evidencije o obavljanim seminarima i ispitima. Agencija može, uz saglasnost ministarstva nadležnog za saobraćaj da ovlasti privredno društvo za organizaciju i sprovođenje seminara unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja.

Nastavni plan i program seminara unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja, način njihovog organizovanja i sprovođenja, sadržaj i način obavljanja ispita iz oblasti unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja, sadržaj potvrda i uverenja, način i postupak njihovog izdavanja, kao i način vođenja evidencija donosi Agencija uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova i ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

Najmanje jedan od ispitivača iz oblasti unapređenja znanja iz bezbednosti saobraćaja mora ispunjavati sledeće uslove:

- 1) da ima završen saobraćajni ili pravni fakultet i najmanje tri godine radnog iskustva u oblasti bezbednosti saobraćaja,
- 2) da ima najmanje pet godina vozačku dozvolu za vozila B kategorije,
- 3) da u poslednje četiri godine nije pravnosnažno osuđivan za krivična dela: teška dela protiv bezbednosti javnog saobraćaja, iz grupe protiv života i tela, protiv službene dužnosti, kao i da se protiv

njega ne vodi istraga za ova krivična dela, odnosno nije podignuta optužnica za ova krivična dela.

Troškove vezane za ispunjavanje uslova iz stava 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana snosi vozač.

Agencija poslove iz stava 5. ovog člana obavlja kao poverene.

Član 200.

Vozačima kojima se vozačka dozvola izdaje nakon oduzimanja zbog nesavesnog i nepropisnog načina upravljanja, preostali kazneni poeni brišu se iz evidencije, a najveći dozvoljeni zbir kaznenih poena, nakon svakog ponovnog izdavanja vozačke dozvole smanjuje se za po tri poena, najniže do devet kaznenih poena.

9. Izvršenje mera zabrane upravljanja

Član 201.

Zaštitnu meru, odnosno meru bezbednosti izvršava teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova koja vodi vozača u evidenciji, odnosno na čijem području ima prebivalište vozač koji nije upisan u registar vozača.

Meru iz stava 1. ovog člana izrečenu licu koje ima stranu vozačku dozvolu izvršava teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova na čijem je području sedište organa, odnosno suda koji je meru izrekao.

± Sudska praksa

Član 202.

Vreme trajanja zaštitne mere, odnosno mere bezbednosti zabrane upravljanja motornim vozilom teče od dana kada je teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova meru izvršila.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u vreme trajanja mere iz stava 1. ovog člana.

Zaštitna mera, odnosno mera bezbednosti zabrane upravljanja motornim vozilom smatra se izvršenom kada teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, na osnovu pravnosnažne odluke organa, odnosno suda koji je meru izrekao, to vozaču saopšti u pisanoj formi i taj podatak evidentira u registar vozača, odnosno registar stranih vozača kojima je izrečena zaštitna mera, odnosno mera bezbednosti.

Zaštitna mera, odnosno mera bezbednosti počinje da teče od dana kad je vozaču saopštena.

Izuzetno, ukoliko postoje opravdani razlozi, teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova može, vozaču kome je izrečena zaštitna mera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od najviše šest meseci, odrediti da ova mera počne da teče najkasnije u roku od 30 dana od dana kada mu je saopštena.

Ministar unutrašnjih poslova propisaće način i postupak izvršenja ovih mera, vođenje evidencija, kao i izgled obrasca kojim se vozač u pisanoj formi obaveštava o vremenu trajanja izrečene mere.

O izvršenim merama iz ovog člana za lica koja imaju stranu vozačku dozvolu, Ministarstvo unutrašnjih poslova treba da, bez odlaganja, obavesti državu čiji je organ izdao stranu vozačku dozvolu.

± Sudska praksa

10. Lica kojima je upravljanje vozilom osnovno zanimanje, odnosno koja obavljaju javni prevoz - profesionalni vozači

Član 203.

Vozač motornog vozila, odnosno skupa vozila kome je upravljanje vozilom osnovno zanimanje, odnosno koji obavlja javni prevoz, da bi obavljao poslove tog zanimanja, mora posedovati licencu za obavljanje poslova profesionalnog vozača (sertifikat o profesionalnoj kompetentnosti - Certificate of Professional Competence - CPC, u daljem tekstu: CPC).

Licenca iz stava 1. ovog člana može biti nacionalna, koja važi za teritoriju Republike Srbije i međunarodna, koja važi u međunarodnom prevozu.

Odredbe iz stava 1. ovog člana odnose se na vozače koji upravljaju vozilima kategorija C, C1, D, D1, CE, C1E, DE i D1E.

Licencu iz stava 1. ovog člana izdaje Agencija i vodi evidencije o izdatim dozvolama.

Licenca iz stava 1. ovog člana se može izdati vozaču koji ispunjava sledeće uslove:

- 1) da ima vozačku dozvolu za upravljanje vozilima kategorija navedenih u stavu 2. ovog člana,
- 2) da je završio propisanu obuku,
- 3) da je položio stručni ispit iz provere znanja.

Izuzetno od uslova propisanih u stavu 5. ovog člana, lica koja su obavljala ili stekla pravo da obavljaju poslove vozača kojima je to osnovno zanimanje do dana stupanja na snagu ovog zakona, mogu obavljati poslove profesionalnog vozača (CPC) bez licence najduže pet godina. Vozaču iz ovog stava koji u navedenom roku podnese zahtev za dobijanje licence ista će biti izdata ukoliko ispunjava uslove iz stava 5. tač. 1) i 3) ovog člana.

Licenca iz stava 1. ovog člana ima rok važenja od pet godina.

Licenca iz stava 1. ovog člana obnoviće se vozaču ako je prisustvovao obaveznim seminarima unapređenja znanja.

Privredno društvo i drugo pravno lice, odnosno preduzetnik, dužni su da obezbede da poslove vozača koji upravljaju vozilima kategorija navedenih u stavu 2. ovog člana, kojima je to osnovno zanimanje, odnosno koji obavljaju javni prevoz, obavljaju vozači koji poseduju dozvolu za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC).

Način utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje dozvola za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC) u slučajevima iz stava 6. ovog člana propisaće ministar nadležan za poslove saobraćaja, na predlog Agencije.

Agencija obavlja poslove iz stava 4. ovog člana kao poverene.

Član 204.

Obuku za sticanje licence za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC), organizaciju i sprovođenje seminara unapređenja znanja i polaganja ispita provere znanja stečenog na seminaru, vrši pravno lice koje dobije dozvolu ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja. Stručni ispit za sticanje licence za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC) i izdavanje uverenja o položenom stručnom ispitu, obavlja Agencija.

Uverenje o položenom ispitu provere znanja stečenog na seminaru izdaje pravno lice kod kojeg je

ispit položen.

Pravno lice iz člana 203. stav 1. ovog zakona dužno je da obuku, seminare i ispit iz provere znanja stečenog na seminaru, sprovodi i o tome vodi evidenciju, na propisan način.

Bliže uslove koje mora da ispunjava pravno lice iz stava 1. ovog člana, o programu obuke i seminara unapređenja znanja, načinu polaganja stručnog ispita i ispita provere znanja stečenog na seminaru, izgledu i sadržaju obrasca licence za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC), uverenja o položenom stručnom ispitu i uverenja o položenom ispitu iz provere znanja stečenog na seminaru, propisaće ministar nadležan za poslove saobraćaja na predlog Agencije, uz pribavljeno mišljenje strukovnih udruženja prevoznika.

Srednje stručne škole koje obrazuju lica za zanimanje vozač motornog vozila moraju da ispunjavaju uslove iz stava 4. ovog člana i dužne su da u nastavne planove i programe ugrade najmanje sadržaj iz stava 4. ovog člana.

11. Vozači tramvaja

Član 205.

Tramvajem može upravljati vozač koji ima vozačku dozvolu za upravljanje motornim vozilom "B" kategorije i posebnu dozvolu za upravljanje tramvajem koju izdaje Agencija.

Dozvolu za upravljanje tramvajem može steći lice koje je navršilo 21 godinu života, položilo ispit za upravljanje tramvajem kao i da mu odlukom nadležnog organa nije izrečena mera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Kada upravlja tramvajem vozač mora imati kod sebe posebnu dozvolu za upravljanje tramvajem i vozačku dozvolu i dužan je da je stavi na uvid ovlašćenom licu.

Agencija organizuje obuku za vozača tramvaja i organizuje i sprovodi ispit za vozače tramvaja.

Bliže propise o obuci, načinu sprovođenja ispita i vođenju evidencija donosi ministar unutrašnjih poslova na predlog Agencije.

Vozač tramvaja koji promeni prebivalište obavezan je da se u roku od 30 dana od dana promene prebivališta prijavi Agenciji, radi promene podataka.

Agencija obavlja poslove iz stava 1. ovog člana kao poverene.

Tramvajem ne sme upravljati vozač tramvaja kome je izrečena zaštitna mera zabrana upravljanja motornim vozilom, odnosno mera bezbednosti zabrane upravljanja motornim vozilom, u vreme dok ta mera traje.

XII. OSPOSobljAVANjE KANDIDATA ZA VOZAČE

1. Opšte odredbe

Član 206.

Osposobljavanje kandidata za vozače je delatnost od opšteg interesa koja ima za cilj da kandidat za vozača stekne teorijska i praktična znanja i veštine potrebne za samostalno i bezbedno upravljanje vozilom u saobraćaju na putu.

Osposobljavanje kandidata za vozače se sastoji od: teorijske obuke, praktične obuke u upravljanju vozilom i vozačkog ispita.

Član 207.

Osposobljavanje kandidata za vozače, može da obavlja samo privredno društvo ili srednja stručna škola u svojoj organizacionoj jedinici, koji ispunjavaju propisane uslove i koji za to dobiju dozvolu.

Dozvolom iz stava 1. ovog člana može se odrediti da se u pravnom licu iz stava 1. ovog člana može obavljati obuka kandidata za vozače samo pojedinih kategorija vozila.

Dozvolu iz stava 1. ovog člana izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Ukoliko privredno društvo obavlja druge delatnosti osim osposobljavanja kandidata za vozače, odnosno tu delatnost obavlja van sedišta, osniva ogranak privrednog društva u kojem se isključivo obavlja delatnost osposobljavanje kandidata za vozače, koji se u skladu sa propisima upisuje u registar privrednih društava.

Dozvolu iz stava 1. ovog člana ne može dobiti pravno lice nad kojim je otvoren postupak stečaja.

Ukoliko je pravnom licu koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače, do datuma podnošenja zahteva za izdavanje dozvole, oduzimana dozvola više od dva puta za poslednjih 10 godina, dozvola se neće izdati.

Obrazovanje lica za zanimanje vozač motornog vozila, kao i učenika koji se za vozače obučavaju u okviru redovnog nastavnog plana i programa, vrše srednje stručne škole po propisima koje donosi ministar nadležan za obrazovanje. Program obrazovanja ovih lica mora obuhvatiti najmanje sadržaj programa utvrđenog u skladu sa ovim zakonom.

Program osposobljavanja pripadnika ministarstva nadležnog za poslove odbrane za vozače motornih vozila koje se obavlja u Vojsci Srbije mora obuhvatiti najmanje sadržaj programa utvrđenog u skladu sa ovim zakonom. Bliže propise o vaspitanju i obrazovanju vojnih lica za vozače motornih vozila donosi ministar nadležan za poslove odbrane.

Ministarstvo unutrašnjih poslova vodi registar privrednih društava, odnosno njihovih ogranaka, odnosno srednjih stručnih škola, za koje je izdalo dozvolu. Registar sadrži najmanje: broj upisa u registar, poslovno ime privrednog društva, odnosno ogranka, sedište privrednog društva, odnosno ogranka, kategorije za koje obavlja obuku, datum izdavanja dozvole i datum oduzimanja dozvole.

Ministar nadležan za unutrašnje poslove donosi bliže propise o načinu vođenja registra iz stava 9. ovog člana.

Član 208.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno ogranak privrednog društva iz člana 207. stav 4. ovog zakona, mora da ima:

1) najmanje jednu propisno opremljenu školsku učionicu za teorijsku obuku i polaganje vozačkih ispita za najmanje 10 kandidata, u vlasništvu privrednog društva, odnosno srednje stručne škole ili uzetu u zakup. Učionica može biti zakupljena samo za potrebe jednog pravnog lica, odnosno ogranka,

2) poslovni prostor za administrativne poslove u vlasništvu pravnog lica ili uzet u zakup. Poslovni prostor može biti zakupljen samo za potrebe jednog pravnog lica, odnosno ogranka,

3) propisana nastavna sredstva i učila,

4) najmanje tri vozila "B" kategorije i najmanje po jedno vozilo za ostale kategorije vozila, za koje

pravno lice, odnosno ogranak vrši obuku kandidata za vozače, koja su registrovana na pravno lice ili su obezbeđena po osnovu lizinga. Ukoliko se ne obavlja obuka kandidata za vozače motornih vozila "B" kategorije, pravno lice mora imati ukupno najmanje tri vozila odgovarajućih kategorija koja su registrovana na pravno lice ili su obezbeđena po osnovu lizinga,

5) uređeni poligon za početnu praktičnu obuku vozača, koji omogućava izvođenje radnji sa vozilom propisanih nastavnim programom, u vlasništvu pravnog lica ili uzet u zakup.

Član 209.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno ogranak iz člana 207. stav 4. ovog zakona, dužno je da ima u radnom odnosu, na određeno ili neodređeno vreme:

1) sa punim radnim vremenom, najmanje tri instruktora vožnje "B" kategorije i najmanje jednog instruktora za svaku od kategorija vozila za koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače. Ukoliko pravno lice ne vrši osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila "B" kategorije mora imati ukupno najmanje tri instruktora vožnje odgovarajućih kategorija,

2) najmanje jednog predavača teorijske nastave,

3) najmanje jednog ispitivača za svaku od kategorija vozila za koje pravno lice vrši osposobljavanje.

Član 210.

Ministar unutrašnjih poslova donosi bliže propise o uslovima koje mora ispunjavati pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona.

Pravno lice dužno je da obezbedi ispunjenost propisanih uslova za obuku kandidata za vozače.

Pravno lice će privremeno prestati sa teorijskom obukom kandidata za vozače kada prestane da ispunjava uslove:

1) iz člana 208. stav 1. tačka 1. ili,

2) iz člana 209. stav 1. tačka 2. ovog zakona.

Pravno lice će privremeno prestati sa praktičnom obukom kandidata za vozače određene kategorije vozila kada prestane da ispunjava uslove:

1) iz člana 208. stav 1. tačka 4. ili,

2) iz člana 208. stav 1. tačka 5. ili,

3) iz člana 209. stav 1. tačka 1. ovog zakona.

Pravno lice će privremeno prestati sa organizovanjem i sprovođenjem vozačkog ispita određene kategorije vozila kada prestane da ispunjava uslove:

1) iz člana 208. stav 1. tačka 1. ili,

2) iz člana 208. stav 1. tačka 4. ili,

3) iz člana 208. stav 1. tačka 5. ili,

4) iz člana 209. stav 1. tačka 3. ovog zakona.

O privremenom prestanku sa radom pravno lice će najkasnije prvog sledećeg radnog dana obavestiti organ koji vrši nadzor. Za vreme privremenog prestanka sa radom pravno lice ne sme vršiti osposobljavanje kandidata u skladu sa odredbama ovog člana.

Privremeni prestanak rada može trajati najduže tri meseca.

O završetku privremenog prestanka rada, pravno lice je dužno da obavesti organ koji vrši nadzor najkasnije jedan dan pre početka nastavka sa radom.

Član 211.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno ogranak iz člana 207. stav 4. ovog zakona mora da vodi na propisan način, tačno i uredno evidencije koje čine:

- 1) registar kandidata za vozače,
- 2) dnevnik teorijske nastave,
- 3) registar o polaganju vozačkog ispita,
- 4) registar izdatih potvrda o položenom teorijskom delu ispita,
- 5) registar izdatih uverenja o položenom vozačkom ispitu,
- 6) knjige praktične obuke instruktora vožnje,
- 7) knjižica obuke kandidata za vozače,
- 8) izveštaji o obavljenom osposobljavanju kandidata za vozače.

Bliže propise o sadržaju, načinu vođenja i rokovima čuvanja evidencija iz stava 1. ovog člana doneće ministar unutrašnjih poslova.

Član 212.

Obuka kandidata za vozače može se započeti najranije 12 meseci pre nego što kandidat za vozača ispuni starosni uslov iz čl. 180. i 182. stav 1. ovog zakona.

Kandidat ne može započeti niti vršiti obuku i polagati vozački ispit u vreme trajanja zaštitne mere, odnosno mera bezbednosti zabrane upravljanja motornim vozilom kao ni za vreme dok mu je vozačka dozvola oduzeta zbog nesavesnosti.

2. Teorijska obuka

Član 213.

Teorijska obuka u upravljanju vozilom se ostvaruje po propisanom programu obuke.

Teorijska obuka upravljanja vozilom mora da ima sadržaje koji će omogućiti da kandidat nakon završetka osposobljavanja stekne potrebna znanja i veštine za samostalno i bezbedno upravljanje vozilom u saobraćaju na putu.

Program teorijske obuke kandidata za vozače donosi ministar unutrašnjih poslova.

Član 214.

Teorijska obuka obuhvata najmanje sledeće gradivo:

- 1) pravila saobraćaja i saobraćajna signalizacija - pojam i značaj pravila saobraćaja, primena pravila, pojam i značenje saobraćajnih znakova i znaci koje daju ovlašćena službena lica,

2) vozač - značaj i uticaj vozača na bezbednost saobraćaja, osobine i postupci vozača koji utiču na bezbednost saobraćaja, sociološki činioci koji utiču na ponašanje vozača, značaj procena saobraćajne situacije i način donošenja odluka vozača, orijentacija vozača u vremenu i prostoru, psihološki činioci koji utiču na procene, donošenje i sprovođenje odluka vozača u toku vožnje, vreme reakcije, pažnja i umor vozača, promene kod vozača koje nastaju usled korišćenja alkohola i/ili drugih psihoaktivnih supstanci čija je upotreba zabranjena pre i za vreme vožnje,

3) put - pojam puta, karakteristike puta koje su od značaja za bezbednost saobraćaja, uticaj vremenskih prilika na stanje puta i bezbedno odvijanje saobraćaja i noćni uslovi vožnje,

4) vozilo - pojam i osobine vozila koje utiču na bezbedno odvijanje saobraćaja na putevima, značaj i uticaj tehničke ispravnosti vozila na bezbedno odvijanje saobraćaja, značaj i uticaj opterećenja i načina opterećenja vozila na bezbednost saobraćaja, osnovni sklopovi i uređaji vozila i njihov uticaj na bezbednost saobraćaja na putu, najčešće neispravnosti vozila i mogućnosti njihovog otklanjanja od strane vozača raspoloživom opremom i sredstvima,

5) pasivna bezbednost vozila - pojam i značaj, uticaj pojedinih delova i sklopova vozila na pasivnu bezbednost i delovi, sklopovi i uređaji vozila čiji je osnovni cilj obezbeđivanje pasivne bezbednosti,

6) ostali učesnici u saobraćaju - pojam i njihove osobine koje utiču na bezbedno odvijanje saobraćaja, karakteristike ponašanja u saobraćaju dece, starih lica, osoba sa posebnim potrebama, pešaka, biciklista, motociklista i drugih lica, pojam, karakteristike i uticaj šinskih vozila na bezbedno odvijanje saobraćaja, mogući uticaj životinja na bezbedno odvijanje saobraćaja na putu,

7) opšte odredbe - propisi vezani za pravo na upravljanje vozilom u saobraćaju na putu, pravo učešća vozila u saobraćaju na putu, vreme upravljanja vozilom u saobraćaju na putu i odmori vozača, postupak u slučaju saobraćajne nezgode i posebne mere bezbednosti,

8) mere predostrožnosti prilikom napuštanja vozila,

9) osnovi ekonomične vožnje i uticaj saobraćaja na stanje životne sredine i njeno ugrožavanje,

10) opasnosti koje nastaju usled nepoštovanja propisa iz oblasti bezbednosti saobraćaja, moguće štetne posledice nepoštovanja propisa i kaznene mere za učinioce povreda odredbi i propisa iz oblasti bezbednosti saobraćaja (kazna zatvora, novčana kazna, mere bezbednosti i zaštitne mere),

11) teorijsko objašnjenje radnji sa vozilom u saobraćaju na putu i postupanje vozača u saobraćaju na putu - osnovne radnje vozilom: polazak, vožnja unapred, vožnja unazad, promena pravca kretanja i zaustavljanje vozila, uključivanje vozila u saobraćaj na putu, izbor brzine kretanja vozila u zavisnosti od saobraćajne situacije i uslova puta i vremena, skretanje, obilaženje, mimoilaženje, preticanje, promena saobraćajne trake, polukružno okretanje, zaustavljanje i naglo kočenje, ustupanje prava prvenstva prolaza, postupanje vozača pri nailasku i prolazak kroz raskrslu na kojoj je saobraćaj regulisan pravilom desne strane, saobraćajnim znakom, svetlosnim saobraćajnim znakom i znacima i naredbama koje daje ovlašćeno lice, postupanje vozača pri nailasku na pešački prelaz, prelaz puta preko železničke i tramvajske pruge i vožnja kroz tunel, postupanje vozača u uslovima padavina, smanjene vidljivosti, u noćnim uslovima i kada se kreće putem na kojem se izvode radovi.

Bliže propise o načinu sprovođenja teorijske obuke kandidata za vozače donosi ministar unutrašnjih poslova.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona dužno je da teorijsku obuku kandidata za vozače obavlja na propisan način.

3. Praktična obuka

Član 215.

Praktična obuka obuhvata ovladavanje veštinama u upravljanju vozilom u saobraćaju na putu, u pogledu:

- 1) provere i pripreme vozila za bezbedno učestvovanje u saobraćaju na putu,
- 2) upotrebe komandi i uređaja vozila,
- 3) izvođenja propisanih radnji vozilom na uređenom poligonu,
- 4) izvođenja radnji vozilom u saobraćaju na putu iz člana 214. stav 1. tačka 11) ovog zakona,
- 5) upravljanja vozilom u saobraćaju na putu u naselju, u uslovima slabog, srednjeg i jakog intenziteta saobraćaja,
- 6) upravljanja vozilom u saobraćaju na putu van naselja, u uslovima slabog, srednjeg i jakog intenziteta saobraćaja,
- 7) upravljanja vozilom na putu u naselju i van naselja, u noćnim uslovima,
- 8) uvežbavanja radnji vozilom i postupanje vozača u različitim saobraćajnim situacijama,
- 9) razvijanja odnosa poverenja i poštovanja prema drugim učesnicima u saobraćaju, sticanja navike pomaganja drugim učesnicima u saobraćaju i preduzimanja mera da ne dođe do saobraćajne nezgode.

Bliže propise o načinu sprovođenja praktične obuke kandidata za vozače donosi ministar unutrašnjih poslova.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona dužno je da praktičnu obuku kandidata za vozače obavlja na propisan način.

Član 216.

Sa praktičnom obukom kandidata za vozače može se otpočeti tek nakon što kandidat za vozača položi teorijski deo ispita i dobije potvrdu o položenom teorijskom delu ispita.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona ne sme otpočeti sa praktičnom obukom kandidata za vozača koji nema uverenje o zdravstvenoj sposobnosti za kategoriju vozila za koju se obučava, odnosno otpočeti ili obavljati praktičnu obuku ako je od izdavanja tog uverenja proteklo više od jedne godine.

Član 217.

Kandidat za vozača koji vrši praktični deo obuke sme upravljati vozilom one kategorije za koju se obučava samo pod nadzorom instruktora vožnje.

Izuzetno od stava 1. ovog člana kandidat za vozača može upravljati bez nadzora instruktora vožnje vozilima kategorije AM, A1, A2, A, B1 i F, osim prilikom obavljanja početne praktične obuke na uređenom poligonu.

4. Prava i obaveze kandidata za vozače

Član 218.

Vlada određuje najnižu cenu teorijske i praktične obuke na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova, a po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge.

Pravno lice ne može odrediti nižu cenu obuke od cene određene na način iz stava 1. ovog člana.

U ukupnu cenu teorijske i praktične obuke uključeno je i izdavanje svih potvrda u vezi navedenih obuka.

Član 219.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona i kandidat za vozača obavezno, pre početka obuke, sklapaju ugovor o uslovima pod kojima će se obaviti obuka, čije odredbe moraju biti u skladu sa ovim zakonom.

Ovim ugovorom se moraju posebno odrediti međusobni odnosi u slučaju prestanka osposobljavanja u tom pravnom licu.

Pravno lice ne može početi obuku kandidata za vozača pre nego što bude sklopljen ugovor iz stava 1. ovog člana.

Član 220.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona izdaje potvrde o završenoj teorijskoj i praktičnoj obuci i potvrde o broju sati teorijske i praktične obuke koje je imao kandidat u slučaju prestanka osposobljavanja u tom pravnom licu.

Potvrde se moraju izdati nakon završene teorijske i praktične obuke, odnosno u slučaju prekida navedenih obuka, u roku od tri dana od dana podnošenja zahteva.

5. Predavač teorijske obuke

Član 221.

Predavač teorijske obuke mora da ispunjava propisane uslove i da ima dozvolu (licencu) za predavača teorijske nastave.

Predavač teorijske obuke mora ispunjavati sledeće uslove:

1) da ima najmanje višu stručnu spremu saobraćajne struke - smer drumski saobraćaj ili visoku stručnu spremu druge struke i najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti bezbednosti saobraćaja,

2) da ima najmanje tri godine vozačku dozvolu za vozila B kategorije,

3) da ima položen stručni ispit za predavača.

Dozvolu (licencu) iz stava 1. ovog člana izdaje Agencija.

Dozvola (licenca) za predavača teorijske obuke ima rok važenja pet godina.

Dozvola (licenca) iz stava 1. ovog člana će se obnoviti predavaču teorijske obuke ako je:

1) prisustvovao obaveznim seminarima unapređenja znanja,

2) položio ispit provere znanja.

Poslove navedene u stavu 3. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

Član 222.

Program za polaganje stručnog ispita za predavača teorijske obuke obuhvata sadržaje iz oblasti:

1) saobraćajne etike,

- 2) bezbednosti drumskog saobraćaja,
- 3) propisa bezbednosti saobraćaja, obuke vozača i polaganja vozačkih ispita,
- 4) teorije izvođenja radnji sa vozilom u saobraćaju na putu,
- 5) metodiku izvođenja teorijske obuke.

Program za polaganje stručnog ispita za predavača teorijske obuke, program obaveznih seminara unapređenja znanja, način polaganja stručnog ispita i polaganja provere znanja, rokovima za održavanje seminara i izgled i sadržaj obrasca dozvole (licence) bliže će propisati ministar nadležan za poslove saobraćaja na predlog Agencije.

Agencija sprovodi stručni ispit, organizuje seminare unapređenja znanja, obavlja proveru znanja, propisuje i vodi registar izdatih dozvola (licenci) za predavača teorijske obuke.

Poslove iz stava 3. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

+ Sudska praksa

6. Instruktor vožnje

Član 223.

Instruktor vožnje obrazuje se u sistemu srednjeg obrazovanja.

Ispit za instruktora vožnje može polagati vozač koji je navršio 21 godinu života i ima najmanje tri godine vozačku dozvolu za vozače vozila one kategorije za koju polaže ispit za instruktora vožnje.

Bliže propise o programu, uslovima i načinu obrazovanja i polaganja ispita za instruktora vožnje donosi ministar nadležan za poslove obrazovanja.

Član 224.

Praktičnu obuku može da obavlja instruktor vožnje koji ispunjava propisane uslove i ima dozvolu (licencu) za instruktora vožnje.

Instruktor vožnje mora ispunjavati sledeće uslove:

1) da ima položen ispit za vozača instruktora ili stečenu (javnu školsku ispravu) školsku diplomu za instruktora vožnje odgovarajuće kategorije,

2) da je zdravstveno sposoban,

3) da u poslednje četiri godine nije pravosnažno osuđivan za krivična dela: teška dela protiv bezbednosti javnog saobraćaja, iz grupe protiv života i tela, protiv službene dužnosti, kao i da se protiv njega ne vodi istraga za ova krivična dela, odnosno nije podignuta optužnica za ova krivična dela.

Dozvolu (licencu) iz stava 1. ovog člana izdaje Agencija.

Dozvola (licenca) za instruktora vožnje ima rok važenja pet godina.

Dozvola (licenca) iz stava 1. ovog člana će se obnoviti instruktoru vožnje ako je:

1) prisustvovao obaveznim seminarima unapređenja znanja,

2) položio ispit provere znanja i

3) zdravstveno sposoban.

Dozvola za instruktora vožnje određene kategorije važi samo u vreme kada i njegova vozačka dozvola za tu kategoriju vozila.

Ukoliko je instruktoru vožnje, do datuma podnošenja zahteva za izdavanje dozvole za instruktora vožnje, oduzimana dozvola (licenca) više od dva puta za poslednjih 10 godina, dozvola se neće izdati.

Poslove iz stava 3. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

Član 225.

Agencija organizuje seminare unapređenja znanja, obavlja proveru znanja, propisuje i vodi registar izdatih dozvola (licenci) za instruktora vožnje.

Program obaveznih seminara unapređenja znanja, način polaganja provere znanja, rokove za održavanje seminara i izgled i sadržaj obrasca dozvole (licence) bliže će propisati ministar nadležan za poslove saobraćaja na predlog Agencije.

Poslove iz st. 1. i 2. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

Član 226.

Instruktor vožnje može praktičnu obuku obavljati samo sa kandidatima za vozače koji se osposobljavaju kod pravnog lica iz člana 207. stav 1. ovog zakona u kojem je on u radnom odnosu, u skladu sa odredbama člana 209. ovog zakona.

Za vreme izvođenja praktičnog dela osposobljavanja, instruktor vožnje mora kod sebe imati vozačku dozvolu (licencu) za instruktora vožnje.

Za vreme izvođenja praktičnog dela osposobljavanja, instruktor vožnje mora kod sebe imati knjigu praktične obuke instruktora vožnje i knjižicu obuke kandidata za vozača i dužan ih je dati na uvid ovlašćenom službenom licu Ministarstva unutrašnjih poslova.

Član 227.

Instruktor vožnje može imati najviše osam sati praktične obuke kandidata za vozače u toku radnog dana.

Instruktor vožnje između dva radna dana mora imati prekid u obavljanju svoje delatnosti u trajanju od najmanje 11 sati.

Instruktor vožnje između časova praktične obuke mora imati odmor u trajanju od najmanje 10 minuta, osim kada sa istim kandidatom za vozača izvodi dva spojena časa, nakon čega mora imati odmor u trajanju od najmanje 20 minuta.

U toku nedelje instruktor vožnje mora imati najmanje jedan slobodan dan.

Član 228.

Za vreme obavljanja praktične obuke u vozilu mogu se nalaziti samo instruktor vožnje, kandidat za vozača i lice koje vrši nadzor.

Za vreme praktične obuke kandidat za vozača kod sebe mora imati i staviti na uvid dokaz o zdravstvenoj sposobnosti za vozača, potvrdu o položenom teorijskom ispitu, ličnu kartu, odnosno drugi dokument sa fotografijom ukoliko zbog starosti ne ispunjava uslov za izdavanje lične karte.

Čas praktične obuke ne može početi dok se instruktor vožnje ne uveri da su ispunjeni uslovi iz st. 1. i

2. ovog člana.

7. Vozila za osposobljavanje vozača

Član 229.

Vozilo za obuku kandidata za vozače vozila B kategorije mora imati ugrađene duple nožne komande, osim komande za ubrzavanje, a vozila kategorije C i D umesto duplih komandi mogu imati ugrađenu komandu pomoćne-parkirne kočnice na dohvat ruke instruktora vožnje.

Vozilo za obuku kandidata za vozače vozila B kategorije ne može imati automatski menjač.

Motorno vozilo kategorije B, C1, C, D1 i D mora imati ugrađen tahograf.

Član 230.

Motorno i priključno vozilo za obuku kandidata za vozače, kada učestvuje u saobraćaju i kada se na njemu obučava kandidat za vozača, mora biti označeno na propisan način.

Bliže propise o načinu označavanja vozila iz stava 1. ovog člana doneće ministar unutrašnjih poslova.

Član 231.

Praktična obuka kandidata za vozača osoba sa invaliditetom, može se obavljati na vozilu proizvedenom ili prepravljenom u skladu sa njegovim potrebama iako nije registrovano na pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona, odnosno nije obezbeđeno po osnovu lizinga.

8. Vozački ispit

Član 232.

Na vozačkom ispitu se utvrđuje da li je kandidat stekao teorijska i praktična znanja i veštine potrebne za samostalno i bezbedno upravljanje vozilom u saobraćaju na putu.

Vozački ispit se sprovodi na srpskom jeziku, odnosno jezicima nacionalnih manjina u skladu sa zakonom.

Vozački ispit se sastoji iz dve celine: teorijskog ispita i praktičnog ispita.

Kandidat je položio vozački ispit kada položi teorijski ispit i praktični ispit.

O položenom teorijskom ispitu pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona izdaje potvrdu, najkasnije u roku od tri dana od dana kada je kandidat za vozača položio teorijski ispit.

Kandidatu za vozača koji je položio vozački ispit pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona izdaje uverenje u roku od tri dana od dana kada je položio vozački ispit.

Bliže uslove o organizovanju, sprovođenju i načinu polaganja vozačkog ispita, vođenju evidencija, rokovima njihovog čuvanja i uslovima koje mora da ispuni vozilo na kojem se vrši obuka i obavlja vozački ispit, propisuje ministar unutrašnjih poslova.

Član 233.

Teorijski ispit se polaže putem testa čija ispitna pitanja obuhvataju sadržaj programa iz člana 214.

ovog zakona.

Praktični ispit se polaže iz upravljanja vozilom na uređenom poligonu i u saobraćaju na javnom putu i tom prilikom se utvrđuje da li kandidat za vozača ima znanja, veštinu i postupanja u skladu sa odredbama člana 215. ovog zakona.

Član 234.

Ispitna pitanja za teorijski ispit su javna i određuje ih Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Kombinacija ispitnih pitanja sadržana u testu je službena tajna i određuje je Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Član 235.

Teorijskom ispitu može pristupiti kandidat za vozača kojem je izdata potvrda o završenoj teorijskoj obuci za vozača određene kategorije.

Praktičnom ispitu može da pristupi kandidat za vozača:

- 1) koji je zdravstveno sposoban za vozača određene kategorije,
- 2) koji ispunjava starosni uslov za sticanje prava upravljanja vozilom odgovarajuće kategorije,
- 3) kome je izdata potvrda o položenom teorijskom ispitu pri čemu od dana polaganja teorijskog ispita ne sme proći više od jedne godine,
- 4) kome je izdata potvrda o završenoj praktičnoj obuci odgovarajuće kategorije,
- 5) kome je izdata potvrda o položenom ispitu iz prve pomoći.

Kandidat za vozača nakon završene obuke podnosi prijavu za polaganje teorijskog, odnosno praktičnog ispita.

Kandidat za vozača uz prijavu mora da podnese dokaze o ispunjenosti uslova iz st. 1. i 2. ovog člana i člana 237. stav 6. ovog zakona.

Ispunjenost uslova za polaganje ispita iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuje pravno lice koje obavlja obuku vozača.

Ministarstvo unutrašnjih poslova poništiće teorijski ispit ili praktični ispit ili vozački ispit, ako nisu bili ispunjeni uslovi za izlazak kandidata na ispit i to:

- 1) teorijski ispit u roku od jedne godine od dana položenog teorijskog ispita,
- 2) praktični ispit, ako nisu bili ispunjeni uslovi iz stava 2. tačka 1) ili tačka 3) ili tačka 4) ovog člana u roku od jedne godine od dana položenog praktičnog ispita,
- 3) vozački ispit, ako nisu bili ispunjeni uslovi iz stava 2. tačka 2) ovog člana u roku do navršenih godina propisanih za dobijanje vozačke dozvole odgovarajuće kategorije.

Član 236.

Vozački ispit organizuje i sprovodi pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona.

Vozački ispit se polaže pred ispitnom komisijom koja se sastoji od dva člana, od kojih je jedan ispitivač policijski službenik, a drugi je ispitivač iz pravnog lica.

Ispitivača policijskog službenika određuje nadležni starešina, u skladu sa odredbama člana 238. ovog

zakona, a ispitivača iz pravnog lica odgovorno lice u pravnom licu.

O polaganju vozačkog ispita ispitna komisija sačinjava zapisnik u dva primerka od kojih se jedan čuva u pravnom licu, a drugi kod teritorijalno nadležne organizacione jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova.

Pravno lice iz člana 207. stav 1. ovog zakona je dužno da vozački ispit organizuje i sprovodi na propisan način.

Kandidat je položio vozački ispit ako oba ispitivača daju pozitivnu ocenu na teorijskom i praktičnom ispitu.

Član 237.

Troškove polaganja vozačkog ispita snosi kandidat za vozača.

Cena polaganja vozačkog ispita se sastoji iz dela koji kandidat plaća pravnom licu i dela koji kandidat plaća Ministarstvu unutrašnjih poslova radi podmirenja troškova učešća ispitivača u ispitnoj komisiji.

Vlada određuje najnižu cenu za polaganje vozačkog ispita, odnosno delova cene iz stava 1. ovog člana na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova, a po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge.

Pravno lice ne može odrediti nižu cenu za polaganje vozačkog ispita od cene određene na način iz stava 3. ovog člana.

U ukupnu cenu polaganja vozačkog ispita uključeno je i izdavanje potvrde o položenom teorijskom ispitu i uverenja o položenom vozačkom ispitu.

Kandidat za vozača ne može pristupiti polaganju vozačkog ispita dok ne izmiri obaveze prema Ministarstvu unutrašnjih poslova iz stava 1. ovog člana.

9. Ispitivač

Član 238.

Ispitivač mora da ispunjava propisane uslove i ima dozvolu (licencu) za ispitivača.

Ispitivač mora ispunjavati sledeće uslove:

- 1) da ima dozvolu (licencu) za instruktora vožnje odgovarajuće kategorije,
- 2) da je navršio najmanje 23 godine života,
- 3) da ima najmanje višu stručnu spremu saobraćajne struke - drumski saobraćaj, odnosno visoku stručnu spremu druge struke i najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti bezbednosti saobraćaja, odnosno za lica koja obavljaju ove poslove na dan stupanja na snagu ovog zakona da imaju najmanje dve godine radnog iskustva na poslovima instruktora vožnje ili ispitivača,
- 4) da ima položen stručni ispit za ispitivača,
- 5) da mu za poslednje dve godine nije izrečena zaštitna mera zabrane upravljanja vozilom,
- 6) da u poslednje četiri godine nije pravosnažno osuđivan za krivična dela: teška dela protiv bezbednosti javnog saobraćaja, iz grupe protiv života i tela, protiv službene dužnosti, kao i da se protiv njega ne vodi istraga za ova krivična dela, odnosno nije podignuta optužnica za ova krivična dela.

Na teorijskom ispitu ispitivač mora imati licencu za ispitivača B kategorije, a na praktičnom delu one

kategorije vozila za koju kandidat za vozača polaže ispit.

Dozvolu (licencu) iz stava 1. ovog člana izdaje Agencija.

Dozvola (licenca) za ispitivača ima rok važenja pet godina.

Dozvola (licenca) iz stava 1. ovog člana će se obnoviti ispitivaču ako je prisustvovao obaveznim seminarima unapređenja znanja i položio ispit provere znanja.

Dozvola (licenca) za ispitivača određene kategorije važi samo u vreme kada i njegova dozvola (licenca) za instruktora vožnje, odnosno vozačka dozvola te kategorije.

Ukoliko je instruktoru vožnje, do datuma podnošenja zahteva za izdavanje dozvole za instruktora vožnje, oduzimana dozvola (licenca) više od dva puta za poslednjih 10 godina, dozvola se neće izdati.

Poslove iz stava 4. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

Član 239.

Program za polaganje stručnog ispita za ispitivača obuhvata sadržaje iz oblasti:

- 1) saobraćajne etike,
- 2) saobraćajne psihologije,
- 3) pedagogije i andragogije,
- 4) bezbednosti drumskog saobraćaja,
- 5) propisa o bezbednosti saobraćaja, obuke vozača i polaganja vozačkih ispita,
- 6) vozila,
- 7) teorije izvođenja radnji sa vozilom u saobraćaju na putu.

Program za polaganje stručnog ispita za ispitivača, program obaveznih seminara unapređenja znanja, način polaganja stručnog ispita i polaganja provere znanja, rokovima za održavanje seminara i izgled i sadržaj obrasca dozvole (licence) bliže će propisati ministar nadležan za poslove saobraćaja na predlog Agencije.

Agencija sprovodi stručni ispit za ispitivača, organizuje seminare unapređenja znanja, obavlja proveru znanja, propisuje i vodi registar izdatih dozvola (licenci) za ispitivača.

Poslove iz stava 3. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

10. Saobraćajni uslovi za održavanje praktičnog dela ispita

Član 240.

Naseljeno mesto u kojem se obavlja polaganje praktičnog ispita mora ispunjavati propisane uslove koji omogućavaju da ispitna komisija može da utvrdi da li kandidat ima potrebno znanje i veštinu za samostalno i bezbedno upravljanje vozilom u saobraćaju na putu odgovarajuće kategorije vozila.

Bliže uslove iz stava 1. ovog člana i evidencijama iz stava 4. ovog člana propisuje ministar unutrašnjih poslova na predlog Agencije.

Rešenje o ispunjenosti uslova donosi Ministarstvo unutrašnjih poslova na predlog organa jedinice lokalne samouprave iz člana 157. stav 1. ovog zakona.

Evidenciju o mestima koja ispunjavaju propisane uslove vodi Ministarstvo unutrašnjih poslova.

XIII. OBUKA IZ PRVE POMOĆI

Član 241.

Obuku iz prve pomoći i organizovanje i sprovođenje ispita obavlja Crveni krst Srbije, odnosno zdravstvena ustanova koja ispunjava propisane uslove i koja za to dobije odgovarajuću dozvolu (ovlašćenje).

Bliže uslove koje mora da ispunjava pravno lice iz stava 1. ovog člana, u pogledu prostorija, opreme i stručnog kadra, kao i program obuke i način organizovanja i sprovođenja ispita i izdavanja potvrde o položenom ispitu, sadržaju, izgledu, načinu njenog izdavanja i vođenju propisanih evidencija donosi ministar nadležan za poslove zdravlja.

Član 242.

Obuku i ispit iz prve pomoći mogu da obavljaju samo lica koja ispunjavaju propisane uslove i koja za to dobiju odgovarajuću dozvolu (licencu) za predavača - ispitivača koju izdaje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja. Dozvola (licenca) se izdaje na period od pet godina.

Bliže uslove koje mora da ispunjava predavač - ispitivač, način sticanja dozvole (licence), izgled i sadržaj dozvole (licence) predavača - ispitivača, propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana i predavači - ispitivači iz stava 1. ovog člana dužni su da obuku i ispit iz prve pomoći obavljaju na propisan način.

XIV. TRAJANJE UPRAVLJANJA MOTORNIM VOZILOM, ODNOSNO SKUPOM VOZILA

Član 243.

Kada upravlja teretnim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3500 kg ili autobusom, vozač ne sme imati dnevno vreme upravljanja duže od devet sati, odnosno najviše dva puta nedeljno po deset sati.

Vozač vozila, odnosno skupa vozila iz stava 1. ovog člana mora nakon 4 sata i 30 minuta upravljanja vozilom napraviti pauzu (prekid upravljanja vozilom radi odmora) u trajanju od najmanje 45 minuta.

Vozač iz stava 1. ovoga člana može pauzu iz stava 2. ovog člana koristiti tako da napravi više pauza u trajanju od po najmanje 15 minuta raspoređenih tokom vožnje, s tim da vreme upravljanja ne sme biti duže od 4 sata i 30 minuta.

Ukupno vreme upravljanja vozilom ne sme preći 90 sati u razdoblju od dve uzastopne nedelje.

Izuzetno od st. 1. 2 i 3. ovoga člana, vozač autobusa, trolejbusa i tramvaja u javnom gradskom prevozu putnika, sme upravljati vozilom najduže osam sati, uz uslov da na polaznim stajalištima ima prekid vožnje od najmanje pet minuta.

Bliže propise o trajanju upravljanja vojnim vozilima i odmorima vozača vojnih vozila donosi ministar nadležan za poslove odbrane.

+ **Vidi:**

čl. 4. Zakona - 53/2010-12.

+ **Sudska praksa**

Član 244.

Vozač mora da iskoristi dnevni odmor u roku od 24 sata nakon završetka prethodnog dnevnog ili nedeljnog odmora.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako se u upravljanju vozilom smenjuju najmanje dva vozača, svaki od njih mora da iskoristi dnevni odmor u trajanju od najmanje devet sati, najkasnije 30 sati nakon završetka prethodnog dnevnog ili nedeljnog odmora.

Odmor iz st. 1. i 2. ovog člana vozač mora koristiti van vozila ili u vozilu kada se ono ne kreće.

Vozač mora da započne sa korišćenjem nedeljnog odmora najkasnije nakon šest dvadesetčetvorosatnih perioda od završetka prethodnog nedeljnog odmora.

Vremena odmora i upravljanja vozača motornih vozila registrovanih u inostranstvu, kao i vozača vozila registrovanih u Republici Srbiji kada obavljaju međunarodni prevoz, kao primenu sistema digitalnih tahografa urediće Vlada.

Bliže propise o trajanju, upravljanju i odmorima vozača donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

+ **Vidi:**

čl. 5. Zakona - 53/2010-12.

Član 245.

Motorna vozila koja moraju biti opremljena tahografom, moraju imati ispravan tahograf s pravilno uloženim propisanim nosačem podataka (tahografski listić ili drugi način pamćenja podataka) na kojem su upisani propisani podaci.

Uređaj iz stava 1. ovog člana vozila mora se koristiti na propisan način.

Vozač vozila iz stava 1. ovog člana mora kod sebe imati ključ tahografa i prethodno korišćene nosače podataka iz tahografa svih vozila kojim je upravljao u poslednjih šest dana, odnosno od poslednjeg nedeljnog odmora, iz kojih su vidljive aktivnosti vozača, odnosno vozačku karticu u slučaju digitalnog tahografa.

Privredno društvo, pravno lice i preduzetnik dužni su da vode evidenciju o izdatim i iskorišćenim nosačima podataka na kojima su upisani propisani podaci, da iste čuva najmanje dve godine i da ove podatke pruže na uvid licu koje je u smislu ovog zakona ovlašćeno da vrši nadzor.

Bliže propise o načinu upotrebe i korišćenja uređaja iz stava 1. ovog člana donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja.

+ **Sudska praksa**

XV. VOZILA

1. Opšte odredbe

Član 246.

Vozilo u saobraćaju na putu mora da ispunjava propisane tehničke uslove, tehničke propise i da bude

tehnički ispravno.

Vozilo je tehnički ispravno ako ima ispravne sve propisane uređaje i opremu i ako zadovoljava sve tehničke normative za vozilo.

Vozila u saobraćaju na putu ne mogu imati uređaje, sklopove i opremu čija upotreba može ugroziti, ometati ili izazvati zabunu drugog učesnika u saobraćaju.

Vozila ne smeju na prednjoj strani da imaju uređaje ili materije koje daju, odnosno odbijaju svetlost crvene boje, a na zadnjoj strani koje daju, odnosno odbijaju svetlost bele boje, izuzev uređaja i materija predviđenih propisima iz stava 6. ovog člana, kao ni trepćuće svetlo koje nije predviđeno odredbama ovog zakona.

Na vozilu se ne smeju nalaziti niti koristiti uređaji koji daju, odnosno odbijaju svetlost vidljivu učesnicima u saobraćaju u bojama koje nisu predviđene propisima iz stava 6. ovog člana.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja donosi bliže propise o uslovima koje moraju da ispunjavaju vozila u saobraćaju na putu u pogledu dimenzija, tehničkih uslova i uređaja, sklopova i opreme i tehničkih normativa.

U saobraćaju na putu ne sme da učestvuje prevozno sredstvo koje ovim zakonom nije određeno kao vozilo.

+ Sudska praksa

Član 247.

Vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je da, na zahtev policijskog službenika, da podatke o identitetu lica kome je dao vozilo na upravljanje, odnosno korišćenje.

Fizičko lice, vlasnik, odnosno korisnik vozila ne sme dati vozilo na upravljanje licu koje je pod dejstvom alkohola, odnosno psihoaktivnih supstanci ili je u tolikoj meri umorno, bolesno ili je u takvom psihofizičkom stanju da nije sposobno da bezbedno upravlja vozilom, nema vozačku dozvolu odgovarajuće kategorije ili je rok važenja vozačke dozvole istekao.

+ Sudska praksa

Član 248.

Vozila registrovana u inostranstvu mogu da učestvuju u saobraćaju na teritoriji Republike Srbije ako imaju sklopove, uređaje i opremu, propisane važećom međunarodnom Konvencijom o saobraćaju na putevima i ako su u ispravnom stanju.

Vozila iz stava 1. ovog člana u pogledu dimenzija, najveće dozvoljene ukupne mase i osovinskog opterećenja, moraju ispunjavati uslove propisane za vozila u Republici Srbiji.

Vozila iz stava 1. ovog člana moraju biti osigurana u skladu propisima Republike Srbije o obaveznom osiguranju vozila.

2. Ispitivanje vozila

Član 249.

Motorna i priključna vozila koja se pojedinačno ili serijski proizvode ili prepravljaju, odnosno njihovi uređaji, sklopovi i oprema, moraju biti usaglašeni sa jednoobraznim tehničkim uslovima u skladu sa propisima o homologaciji.

Pre stavljanja u promet, odnosno puštanja u saobraćaj vozila iz stava 1. ovog člana, mora se utvrditi i da li ova vozila ispunjavaju propisane uslove u skladu sa ovim zakonom.

Uverenje (potvrdu) o ispunjenosti uslova iz stava 2. ovog člana izdaje Agencija.

Jedan primerak uverenja iz stava 3. ovog člana za pojedinačno proizvedeno ili prepravljeno vozilo mora se nalaziti u vozilu, kada vozilo učestvuje u saobraćaju na putu, a vozač je dužan da ga pokaže na zahtev ovlašćenog lica.

Bliže uslove o postupku i načinu ispitivanja vozila, izdavanja uverenja i potvrda i vođenju evidencija o obavljenim ispitivanjima donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja na predlog Agencije.

Poslove iz stava 3. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

Član 250.

U postupku izdavanja uverenja iz člana 249. stav 3. ovog zakona za vozilo koje se serijski proizvodi i za koje je izdato uverenje o usklađenosti sa propisima o homologaciji Agencija utvrđuje da li vozilo ispunjava uslove iz člana 249. stav 2. ovog zakona.

U postupku izdavanja uverenja iz člana 249. stav 3. ovog zakona za vozilo koje se pojedinačno proizvodi, a za koje nije izdato uverenje o usklađenosti sa propisima o homologaciji Agencija utvrđuje da li uređaji i sklopovi vozila ispunjavaju uslove iz propisa o homologaciji i da li vozilo u celini ispunjava uslove iz člana 249. stava 2. ovog zakona.

Prepravka vozila, sem u slučaju ugradnje uređaja za pogon na alternativna pogonska goriva, mora biti izvršena u skladu sa smernicama koje određuje proizvođač vozila koje se prepravlja ili na način za koji je proizvođač potvrdio da se može izvesti na vozilu.

Pre izvršenja prepravke vozila mora se sačiniti tehnička dokumentacija o prepravci koju odobrava Agencija.

Agencija nakon uvida u tehničku dokumentaciju može istu odobriti i bez ispunjenja uslova iz stava 3. ovog člana, a posebno u slučajevima kada se takvim prepravkama unapređuje bezbednost vozila, tehnička kultura i pronalazaštvo, odnosno omogućava obavljanje određenih delatnosti za koje se vozilo posebno ne proizvodi. Agencija na zahtev privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika, koji ispunjava uslove iz člana 4. stav 3. ovog zakona, može odobriti tehničku dokumentaciju za ugradnju uređaja na pogon na alternativna pogonska goriva u vozila određene marke i tipa, sa identičnim načinom pripreme goriva i smeše. U tom slučaju nije potrebna overa tehničke dokumentacije za pojedinačno vozilo te marke i tipa pod uslovom da je ugradnju izvršilo lice kome je odobrena ta tehnička dokumentacija.

Prepravku, odnosno pojedinačnu proizvodnju vozila može da izvrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik iz člana 4. stav 3. ovog zakona.

Agencija može odobriti da prepravku vozila na osnovu odobrene tehničke dokumentacije, izvrši i građanin, samo ako to čini za sopstvene potrebe, kada se takvim prepravkama unapređuje bezbednost vozila, tehnička kultura i pronalazaštvo, odnosno omogućava obavljanje određenih delatnosti za koje se vozilo posebno ne proizvodi.

Agencija u postupku utvrđivanja da li motorna i priključna vozila koja se pojedinačno ili serijski proizvode ili prepravljaju, ispunjavaju propisane uslove iz člana 249. st. 1. i 2. ovog zakona može, nakon uvida u tehničku dokumentaciju, obavljanje pojedinih ispitivanja vozila, odnosno uređaja na vozilu, kao i merenja, poveriti određenom privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje je materijalno i stručno osposobljeno da ta ispitivanja, odnosno merenja izvrši.

U slučaju iz stava 8. ovog člana Agencija će u zahtevu za ispitivanje jasno odrediti koja pojedina

ispitivanja i merenja se tom prilikom moraju obaviti.

Uverenje iz člana 249. stav 3. ovog zakona za vozila koja su prepravljena može se izdati samo kada se tokom ispitivanja utvrdi da su tehnički ispravna.

Poslove navedene u st. 1, 2, 4, 5, 7, 8. i 9. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

Član 251.

Kada se na tehničkom pregledu ili na drugi način, za vozila koja su registrovana u Republici Srbiji ili se uvoze u Republiku Srbiju, utvrdi neslaganje podataka za vozilo koji su upisani u saobraćajnu dozvolu, sa podacima iz Baze podataka o motornim i priključnim vozilima (koju obezbeđuje Agencija) sprovede se, pre izdavanja saobraćajne dozvole, odnosno izdavanja registracione nalepnice, postupak utvrđivanja da li vozilo ispunjava propisane uslove iz ovog zakona i tom prilikom utvrditi stvarno stanje u pogledu spornih tehničkih karakteristika.

Postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana obavlja Agencija ili druga stručna organizacija koju Agencija odredi.

Poslove navedene u st. 1. i 2. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

Član 252.

Uređaji za pogon vozila na gas koji su ugrađeni u motorna vozila moraju se podvrgavati periodičnom pregledu kod pravnog lica koga ovlasti Agencija.

Pregledi iz stava 1. ovog člana moraju se obavljati u rokovima koji ne mogu biti duži od pet godina.

O ispravnosti uređaja pravno lice iz stava 1. ovog člana izdaje potvrdu.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su da pregled vrše propisno i na savestan način.

Vozilo u koje su ugrađeni uređaji za pogon na gas, ne sme da učestvuje u saobraćaju na putu, dok se na pregledu iz stava 2. ovog člana ne utvrdi da su isti ispravni .

Vozač vozila sa ugrađenim pogonom na gas mora posedovati kod sebe potvrdu iz stava 5. ovog člana i istu pružiti na uvid ovlašćenom licu.

Poslove iz stava 1. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

3. Identifikaciona oznaka vozila

Član 253.

Identifikaciona oznaka vozila, određena od strane proizvođača, jednoznačno određuje svako pojedino vozilo.

Za vozila koja nemaju identifikacionu oznaku, a koja su proizvedena, ili puštena u saobraćaj pre stupanja na snagu propisa o obavezi postojanja identifikacione oznake na vozilu ili za koja tim propisima nije određena obaveza postojanja identifikacione oznake, broj šasije utisnut na vozilu smatra se identifikacionom oznakom.

Kada se na vozilu ošteti identifikaciona oznaka nadležni organ unutrašnjih poslova može, kada na pouzdan način utvrdi o kom konkretnom vozilu se radi, dozvoliti da se na vozilu utisne identifikaciona oznaka i odrediti njen izgled i sadržaj.

Utiskivanje identifikacione oznake vozila, u slučajevima iz stava 3. ovog člana, obavlja ovlašćeno pravno lice koje ispunjava propisane uslove i ima dozvolu za vršenje ovih poslova. Ukoliko je do datuma podnošenja zahteva za dobijanje dozvole za utiskivanje identifikacione oznake, pravnom licu više od dva puta za poslednjih 10 godina oduzimana dozvola, dozvola se neće ponovo izdati.

Pravno lice iz stava 4. ovog člana dužno je da utiskivanje identifikacione oznake vrši na propisan način i savesno.

Bliže uslove koje moraju ispunjavati ovlašćena pravna lica koja utiskuju identifikacione oznake, način i postupak utiskivanja na vozilu propisuje ministar unutrašnjih poslova.

Ovlašćenje za utiskivanje brojeva pravnim licima daje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

XVI. TEHNIČKI PREGLED MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

1. Opšte odredbe

Član 254.

Radi utvrđivanja tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila vrši se tehnički pregled tih vozila.

Na tehničkom pregledu se utvrđuje da li je motorno, odnosno priključno vozilo tehnički ispravno i da li ispunjava druge tehničke propise i uslove za učešće u saobraćaju.

Tehnički pregledi vozila iz stava 1. ovog člana mogu biti: redovni, vanredni i kontrolni.

Ministar unutrašnjih poslova donosi propise o tehničkom pregledu vozila.

Član 255.

Tehnički pregled vozila je delatnost od opšteg interesa, koju može da obavlja samo privredno društvo koje ispunjava propisane uslove i koje za to dobije ovlašćenje.

Ukoliko privredno društvo obavlja druge delatnosti osim tehničkog pregleda vozila, odnosno tu delatnost obavlja van sedišta, osniva ogranak privrednog društva u kojem se isključivo obavlja delatnost tehničkog pregleda vozila, koji se u skladu sa propisima upisuje u registar privrednih društava.

Privredno društvo može tehnički pregled vozila vršiti u više građevinskih objekata, pri čemu se za svaki objekat osniva poseban ogranak i za svaki se mora dobiti ovlašćenje.

Ovlašćenje iz stava 1. ovog člana izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Ovlašćenje iz stava 1. ovog člana se u zavisnosti od tehničkih karakteristika objekta za vršenje tehničkog pregleda vozila i uređaja i opreme kojima raspolaže može dati za vršenje tehničkih pregleda samo pojedinih vrsta vozila.

Dozvolu iz stava 1. ovog člana ne može dobiti pravno lice nad kojim je otvoren postupak stečaja.

Ukoliko je privrednom društvu koje vrši tehnički pregled vozila, do datuma podnošenja zahteva za dobijanje ovlašćenja, oduzimano ovlašćenje više od dva puta za poslednjih 10 godina, ovlašćenje se neće izdati.

Ministarstvo unutrašnjih poslova vodi registar privrednih društava, odnosno njihovih ogranka, za koje je izdalo ovlašćenje. Registar sadrži najmanje: broj upisa u registar - identifikaciona oznaka, poslovno ime privrednog društva, odnosno ogranka, sedišta privrednog društva, odnosno ogranka, vrste vozila čiji

tehnički pregled vrši, datum izdavanja dozvole i datum oduzimanja dozvole.

Ministar unutrašnjih poslova donosi bliže propise o načinu vođenja registra iz prethodnog stava.

Član 256.

Ministar unutrašnjih poslova donosi bliže propise o uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva koja vrše tehnički pregled vozila.

Privredno društvo ovlašćeno za vršenje tehničkog pregleda vozila dužno je da obezbedi ispunjenost propisanih uslova za vršenje tehničkog pregleda motornih vozila.

Privredno društvo će privremeno prestati sa vršenjem tehničkog pregleda vozila, kada prestane da ispunjava propisane uslove za vršenje tehničkog pregleda vozila i o tome najkasnije prvog sledećeg radnog dana obavestiti organ koji vrši nadzor. Za vreme privremenog prestanka sa radom ovlašćeno preduzeće ne sme vršiti tehnički pregled vozila.

Privremeni prestanak rada može trajati najduže tri meseca.

O završetku privremenog prestanka rada, privredno društvo je dužno da obavesti organ koji vrši nadzor najkasnije jedan dan pre početka nastavka sa radom.

Član 257.

Privredno društvo za vršenje tehničkog pregleda vozila mora da ispunjava propisane uslove u pogledu:

- 1) građevinskog objekta sa prilaznim i izlaznim putevima,
- 2) uređaja i opreme za vršenje tehničkog pregleda,
- 3) stručnog kadra.

Građevinski objekat iz stava 1. tačka 1) ovog člana mora biti u vlasništvu privrednog društva koje vrši tehnički pregled ili njegovo korišćenje mora biti obezbeđeno zaključenim ugovorom o zakupu.

Član 258.

Privredno društvo ovlašćeno da vrši tehnički pregled vozila dužno je da obezbedi da uređaji i oprema pomoću kojih se vrši tehnički pregled vozila budu uvek u ispravnom stanju.

Uređaji koji se koriste za vršenje tehničkog pregleda vozila, a predstavljaju merila, moraju ispunjavati sve uslove određene metrološkim propisima.

Privredno društvo dužno je da odmah prestane sa radom u slučaju neispravnosti uređaja i opreme pomoću kojih se vrši tehnički pregled vozila ili ukoliko prestane da ispunjava druge propisane uslove za vršenje tehničkog pregleda vozila i najkasnije prvog narednog radnog dana obavesti organ koji vrši nadzor. Za vreme privremenog prestanka sa radom ovlašćeno preduzeće ne sme vršiti tehnički pregled vozila.

Privremeni prestanak rada može trajati najduže tri meseca.

O završetku privremenog prestanka rada, privredno društvo je dužno da obavesti organ koji vrši nadzor najkasnije jedan dan pre početka nastavka sa radom.

Član 259.

Privredno društvo koje je ovlašćeno za vršenje tehničkog pregleda mora imati najmanje dva kontrolora tehničkog pregleda.

Kontrolori tehničkog pregleda moraju biti u radnom odnosu na određeno ili neodređeno vreme sa punim radnim vremenom u privrednom društvu iz stava 1. ovog člana.

Član 260.

U prostoru u kojem se obavlja tehnički pregled vozila mogu se vršiti samo poslovi vezani za tehnički pregled vozila i utvrđivanje tehničkih karakteristika vozila u skladu sa odredbama ovog zakona.

Privredno društvo ne sme obavljati tehnički pregled vozila koja su registrovana na to privredno društvo ili ih je ono uzelo u zakup ili lizing, ili na kojima je vršilo opravku u poslednjih 12 meseci.

Izuzetno, tehnički pregled trolejbusa može vršiti privredno društvo na koje su trolejbusi registrovani, odnosno koje ih je uzelo u zakup ili lizing.

Član 261.

Privredno društvo tehnički pregled vozila vrši u radno vreme, koje mora biti vidno istaknuto u objektu i mora biti prethodno prijavljeno organu koji vrši nadzor.

U toku svakog radnog dana radno vreme mora trajati najmanje osam sati.

Privredno društvo mora obezbediti da se tehnički pregled vozila može obaviti tokom celog radnog vremena.

Privredno društvo mora izvršiti tehnički pregled svih vozila, osim vozila iz člana 260. stav 2. ovog zakona.

Izuzetno, privredno društvo dužno je da po potrebi na zahtev Ministarstva unutrašnjih poslova, radi van svog radnog vremena.

Član 262.

Tehnički pregled vozila mora se vršiti savesno, na propisan način i u skladu sa pravilima struke.

Privredno društvo dužno je da obezbedi da se tehnički pregled vozila vrši savesno, na propisan način i u skladu sa pravilima struke.

Za tehnički ispravna vozila privredno društvo ovlašćeno za vršenje tehničkih pregleda vozila overava tehničku ispravnost vozila.

Privredno društvo ovlašćeno za vršenje tehničkog pregleda vozila ne sme overiti tehnički pregled vozila koje nije tehnički ispravno.

2. Kontrolori tehničkog pregleda vozila

Član 263.

Tehnički pregled vozila može obavljati samo kontrolor koji ispunjava propisane uslove i ima važeću dozvolu (licencu).

Dozvolu (licencu) za kontrolora tehničkog pregleda izdaje Agencija.

Kontrolor tehničkog pregleda mora ispunjavati sledeće uslove:

1) da ima najmanje završenu srednju stručnu školu u četvorogodišnjem ili trogodišnjem trajanju, struke mašinske, obrazovnog profila vezanog za motore i vozila, i struke saobraćajne, obrazovnog profila iz oblasti drumskog saobraćaja,

2) da ima vozačku dozvolu za upravljanje motornim vozilima one kategorije vozila čiji pregled obavlja,

3) da ima završenu obuku za kontrolora tehničkog pregleda,

4) da ima položen stručni ispit za kontrolora tehničkog pregleda vozila,

5) da u poslednje četiri godine nije pravosnažno osuđivan za krivična dela iz grupe protiv života i tela, krivična dela protiv službene dužnosti, kao i da se protiv njega ne vodi istraga za ova krivična dela, odnosno nije podignuta optužnica za ova krivična dela.

Bliže propise o nastavnom programu obuke kontrolora tehničkog pregleda, načinu organizovanja i sprovođenja stručnog ispita za kontrolora tehničkog pregleda, program unapređenja znanja i veština kontrolora tehničkog pregleda i načinu organizovanja i sprovođenja provere znanja i veština kontrolora tehničkog pregleda, sadržaju i izgledu dozvole (licence) za kontrolora tehničkih pregleda, i načinu vođenja evidencija o izdatim dozvolama (licencama) donosi ministar unutrašnjih poslova na predlog Agencije.

Dozvola (licenca) ima rok važenja tri godine.

Dozvola (licenca) za kontrolora tehničkog pregleda će se obnoviti ako je kontrolor:

1) prisustvovao seminarima za unapređenje znanja i veština,

2) položio ispit provere znanja.

Agencija organizuje i sprovodi obuku kontrolora tehničkog pregleda, stručni ispit za kontrolora tehničkog pregleda, unapređenje znanja i veština za kontrolora tehničkog pregleda i organizuje, sprovodi proveru znanja i veština za kontrolora tehničkog pregleda i vodi evidenciju o izdatim dozvolama (licencama).

Kontrolor tehničkog pregleda ne može, ni van radnog vremena, obavljati poslove u vezi: održavanja, popravki, osiguranja i registracije vozila.

Ukoliko je kontroloru tehničkog pregleda, do datuma podnošenja zahteva za izdavanje dozvole, oduzimana dozvola (licenca) više od dva puta za poslednjih 10 godina, dozvola se neće izdati.

Poslove iz st. 2. i 7. ovog člana Agencija obavlja kao poverene.

3. Redovni tehnički pregledi

Član 264.

Redovni tehnički pregledi su godišnji i šestomesečni.

Redovnom godišnjem tehničkom pregledu vozilo se podvrgava pre izdavanja saobraćajne dozvole, odnosno izdavanja registracione nalepnice kao i izdavanja posebne nalepnice o redovnom tehničkom pregledu traktora, priključnih vozila za traktor i motokultivatora (u daljem tekstu: nalepnice o tehničkom pregledu traktora, priključnih vozila za traktor i motokultivatora). Ovaj tehnički pregled se može izvršiti do 30 dana pre podnošenja zahteva za registraciju, odnosno nakon isteka roka važenja saobraćajne dozvole.

Izuzetno od odredbi stava 2. ovog člana novoproducedeno vozilo nakon registracije se podvrgava sledećem redovnom tehničkom pregledu nakon dve godine.

Redovni šestomesečni tehnički pregled se mora obaviti pre isteka roka od šest meseci od dana početka važenja saobraćajne dozvole, odnosno registracione nalepnice. Redovni šestomesečni tehnički pregled se može obaviti najranije 15 dana pre isteka napred navedenog roka.

Redovnom šestomesečnom tehničkom pregledu se moraju podvrgavati:

- 1) motorna i priključna vozila kojima se obavlja javni prevoz,
- 2) autobusi,
- 3) motorna i priključna vozila za prevoz opasnih materija,
- 4) motorna i priključna vozila koja se koriste za obuku kandidata za vozače,

5) motorna vozila koja imaju ugrađene uređaje za davanje posebnih svetlosnih i zvučnih znakova ili se upotrebljavaju kao vozilo iz čl. 106. i 108. ovog zakona (vozila pod pratnjom i vozila sa pravom prvenstva prolaza),

6) motorna i priključna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg,

7) motorno, odnosno priključno vozilo za iznajmljivanje bez vozača (rent-a-car),

8) motorno vozilo starosti preko 15 godina (starost vozila se utvrđuje u odnosu na godinu proizvodnje).

U saobraćaju na putu ne sme učestvovati vozilo iz stava 5. ovog člana dok se na redovnom šestomesečnom pregledu, u roku iz stava 4. ovog člana, ne utvrdi da je tehnički ispravno.

Vlada određuje najnižu cenu redovnog tehničkog pregleda vozila, na predlog ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge.

Pravno lice ne može odrediti nižu cenu za vršenje redovnog tehničkog pregleda vozila od najniže cene određene u smislu stava 7. ovog člana.

+ **Vidi:**

čl. 8. Zakona - 101/2011-270.

+ **Sudska praksa**

4. Vanredni tehnički pregledi vozila

Član 265.

Vanredni tehnički pregled obavlja se nakon popravke i pre puštanja u saobraćaj vozila, kod kojeg su u saobraćanoj nezgodi ili na drugi način oštećeni vitalni sklopovi i uređaji bitni za bezbedno učestvovanje vozila u saobraćaju, odnosno koje nakon toga nije bilo u voznom stanju, kao i vozila koje je isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti utvrđene na kontrolnom tehničkom pregledu.

Troškove vanrednog tehničkog pregleda snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila.

Vlada određuje najnižu cenu vanrednog tehničkog pregleda vozila, na predlog ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge.

Pravno lice ne može odrediti nižu cenu za vršenje vanrednog tehničkog pregleda vozila od najniže cene određene u smislu stava 3. ovog člana.

5. Kontrolni tehnički pregledi vozila

Član 266.

Kontrolni tehnički pregled se vrši po nalogu ovlašćenog lica Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno inspektora za drumski saobraćaj, radi kontrole tehničke ispravnosti vozila.

Na kontrolni tehnički pregled može se uputiti samo vozilo koje je u voznom stanju, odnosno vozilo kod kojeg u saobraćajnoj nezgodi nije došlo do mehaničkih oštećenja uređaja i sklopova od presudnog značaja za bezbedno upravljanje vozilom.

Član 267.

Troškove kontrolnog tehničkog pregleda, u slučaju da je na kontrolnom tehničkom pregledu utvrđeno da je vozilo neispravno, snosi vlasnik vozila ili korisnik vozila, a u slučaju da je na kontrolnom tehničkom pregledu utvrđeno da je vozilo ispravno, organ čije je službeno lice naložilo kontrolni tehnički pregled.

Vlasnik, odnosno korisnik, koji nije na licu mesta izmirio troškove kontrolnog tehničkog pregleda, dužan je da to učini u roku od osam dana od dana vršenja kontrolnog tehničkog pregleda.

Ukoliko vlasnik, odnosno korisnik vozila ne izmiri troškove kontrolnog tehničkog pregleda na licu mesta, izmirenje troškova će se sprovesti prinudnim putem.

Vlada određuje cenu kontrolnog tehničkog pregleda vozila, na predlog ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge.

Pravno lice ne može odrediti višu cenu za vršenje kontrolnog tehničkog pregleda vozila od najniže cene određene u smislu stava 4. ovog člana.

XVII. REGISTRACIJA MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

1. Opšte odredbe

Član 268.

Za registrovano vozilo izdaje se saobraćajna dozvola, registarske tablice i registraciona nalepnica. U saobraćaju na putu mogu da učestvuju samo motorna i priključna vozila za koje je izdata saobraćajna dozvola, registarske tablice i registraciona nalepnica. Motorno i priključno vozilo ne sme da učestvuje u saobraćaju na putu nakon isteka roka važenja registracione nalepnice.

Izuzetno od stava 1. ovog člana ne moraju se registrovati:

- 1) motorna i priključna vozila koja su prepravljena ili popravljena, kojima se obavlja probna vožnja radi ispitivanja ili prikazivanja svojstva,
- 2) novoproduzvedena vozila koja se kreću od proizvođača do skladišta,
- 3) vozila koja se kreću od mesta preuzimanja kao neregistrovana do mesta u kome će biti registrovana,
- 4) radi sprovođenja propisanog carinskog postupka.

Za vozila iz stava 2. ovog člana izdaju se tablice za privremeno označavanje i potvrda o njihovom korišćenju sa rokom važenja najduže 15 dana.

Za novoproduzvedena vozila kojima se obavlja probna vožnja radi ispitivanja ili prikazivanja svojstava izdaju se metalne tablice sa rokom važenja od jedne godine.

Upis u jedinstveni registar vozila, izdavanje saobraćajne dozvole, registarskih tablica i registracione nalepnice obavlja teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, prema mestu prebivališta, odnosno sedišta vlasnika vozila.

Na vozilu u saobraćaju na putu, propisane registarske tablice i registraciona nalepnica moraju biti postavljane na propisan način.

Registracionu nalepnicu može izdavati i pravno lice koje je ovlašćeno za vršenje tehničkog pregleda vozila i koje dobije ovlašćenje od Ministarstva unutrašnjih poslova za vršenje tih poslova. Ukoliko je pravnom licu, do datuma podnošenja zahteva za dobijanje ovlašćenja za izdavanje registracionih nalepnica, oduzimano ovlašćenje za izdavanje registracionih nalepnica više od dva puta za poslednjih 10 godina, ovlašćenje se neće izdati.

Registraciju motornih, odnosno priključnih vojnih vozila obavlja ministarstvo nadležno za poslove odbrane i za registrovana vozila izdaje registarske tablice.

Registraciona nalepnica se izdaje sa rokom važenja od jedne godine.

Izuzetno od odredbi stava 8. ovog člana, na zahtev vlasnika ili korisnika, registraciona nalepnica se izdaje na kraći vremenski period koji ne može biti kraći od jednog meseca za:

- 1) vozilo od istorijskog značaja (oldtajmere) i
- 2) motorna ili priključna vozila koja nisu prvenstveno namenjena za učestvovanje u saobraćaju.

Izuzetno od odredbi stava 9. ovog člana, registraciona nalepnica se izdaje u trajnom važenju za traktore, priključna vozila za traktor i motokultivatore koji podležu ponovnoj registraciji samo prilikom promene vlasnika, nosioca prava korišćenja, promene prebivališta vlasnika na teritoriju drugog registarskog područja ili drugih podataka koji se unose u saobraćajnu dozvolu.

Vlasnici traktora, priključnih vozila za traktor i motokultivatora, dužni su da nakon izdavanja registracione nalepnice, svake godine obave redovni tehnički pregled, o čemu se izdaje nalepnica o tehničkom pregledu traktora, priključnih vozila za traktor i motokultivatora koja služi kao dokaz da je tehnički pregled traktora izvršen.

Ministar unutrašnjih poslova bliže određuje sadržinu i način vođenja jedinstvenog registra vozila, uslove za upis vozila u registar, način i uslove za izdavanje saobraćajne dozvole, registarskih tablica i registracione nalepnice, nalepnice o tehničkom pregledu traktora, priključnih vozila za traktor i motokultivatora i sadržaj, izgled i tehničke karakteristike saobraćajne dozvole, registarskih tablica i registracione nalepnice, nalepnice o tehničkom pregledu traktora, priključnih vozila za traktor i motokultivatora, način postavljanja registarskih tablica, registracione nalepnice, nalepnice o tehničkom pregledu traktora, priključnih vozila za traktor i motokultivatora a za vozila Vojske Srbije ministar nadležan za poslove odbrane.

Kad upravlja vozilom vozač mora imati kod sebe saobraćajnu dozvolu i dužan je da je pokaže na zahtev ovlašćenog lica.

U saobraćaju na putu ne smeju učestvovati vozila koja su isključena iz saobraćaja u skladu sa odredbama ovog zakona.

Bliže uslove koje mora da ispunjava pravno lice koje izdaje registracione nalepnice propisuje ministar unutrašnjih poslova.

Pravno lice koje izdaje registracione nalepnice dužno je da to radi savesno i na propisan način.

+ **Vidi:**

čl. 9. Zakona - 101/2011-270.

+ **Sudska praksa**

Član 269.

Izuzetno u saobraćaju na putu može da učestvuje registrovano vozilo nakon isteka roka važenja registracione nalepnice, radi odlaska na tehnički pregled, opravku, odnosno ispitivanje, ako je označeno tablicama za privremeno označavanje i ako mu je izdata potvrda o njihovom korišćenju.

Tablice za privremeno označavanje i potvrdu o njihovom korišćenju izdaje teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, odnosno pravno lice koje dobije ovlašćenje od teritorijalno nadležne organizacione jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova. Ako je pravnom licu, do datuma podnošenja zahteva za dobijanje ovlašćenja za izdavanje tablica za privremeno označavanje i potvrda o njihovom korišćenju, oduzimano to ovlašćenje više od dva puta za poslednjih 10 godina, ovlašćenje se neće izdati.

Ministar unutrašnjih poslova bliže određuje sadržinu i način vođenja evidencija o izdatim tablicama za privremeno označavanje i potvrdama o njihovom korišćenju, načinu i uslovima za izdavanje, sadržaju, izgledu, tehničkim karakteristikama, načinu postavljanja tablica za privremeno označavanje i uslovima koje mora da ispunjava pravno lice iz stava 2. ovog člana.

Pravno lice koje izdaje tablice za privremeno označavanje i potvrde o njihovom korišćenju dužno je da to radi na propisan način.

Vozač kome su izdate registarske tablice za privremeno označavanje i potvrda o njihovom korišćenju, mora označiti, na propisan način, vozilo tim tablicama i mora imati kod sebe potvrdu koju je dužan da pokaže na zahtev ovlašćenog lica, kao i da se kreće relacijom i u vreme označeno u potvrdi.

Član 270.

Motorno, odnosno priključno vozilo upisuje se u jedinstveni registar vozila i izdaje se saobraćajna dozvola i registarske tablice, na zahtev vlasnika ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da postoje dokazi o poreklu i vlasništvu vozila u pisanoj formi, kao i izmirenim propisanim troškovima za registraciju vozila, kao i poreske i carinske obaveze za to vozilo,

2) da je na tehničkom pregledu utvrđeno da je vozilo tehnički ispravno, odnosno da je izdato uverenje o ispitivanju pojedinačno proizvedenog ili prepravljenog vozila kojim se utvrđuje da vozilo ispunjava propisane uslove.

Za motorno i priključno vozilo upisano u jedinstven registar vozila izdaje se, na zahtev vlasnika, odnosno korisnika vozila, registraciona nalepnica ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1) da je na tehničkom pregledu utvrđeno da je vozilo tehnički ispravno, odnosno da je izdato uverenje o ispitivanju pojedinačno proizvedenog ili prepravljenog vozila kojim se utvrđuje da vozilo ispunjava propisane uslove,

2) da su priloženi dokazi o obaveznom osiguranju vozila,

3) da su izmireni propisani troškovi za izdavanje registracione nalepnice.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova neće registrovati vozilo, odnosno izdati registracionu nalepnicu, ukoliko ima saznanja da fizičko lice (osim preduzetnika), podnosilac zahteva za registraciju, odnosno izdavanje registracione nalepnice, nije izmirilo sve novčane obaveze povodom učinjenih prekršaja, odnosno krivičnih dela propisanih ovim zakonom, ili povodom povrede odredaba lokalnih propisa vezanih za poslove saobraćaja.

Pravno lice koje ima ovlašćenje Ministarstva unutrašnjih poslova za izdavanje registracione nalepnice neće izvršiti izdavanje registracione nalepnice, ukoliko ima saznanja da fizičko lice (osim preduzetnika), podnosilac zahteva za registraciju, odnosno izdavanje registracione nalepnice, nije izmirilo sve novčane obaveze povodom učinjenih prekršaja, odnosno krivičnih dela propisanih ovim zakonom.

Član 271.

Vozilo se registruje na ime vlasnika.

Ako je vozilo svojina više lica, registruje se na ime jednog od vlasnika, prema njihovom sporazumu.

Ako je vozilo predmet ugovora o finansijskom lizingu, odnosno zakupu, pored podataka o vlasniku, u saobraćajnu dozvolu biće upisani i podaci o primaocu lizinga odnosno zakupcu.

Član 272.

Motorna i priključna vozila diplomatsko-konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Republici Srbiji i stranaca koji rade u njima, mogu da učestvuju u saobraćaju samo ako su registrovana u Republici Srbiji.

Vozila stranih predstavništava u Republici Srbiji, i stranaca koji rade u njima, stranaca kojima je izdato odobrenje za privremeni boravak duži od šest meseci ili za stalno nastanjenje kao i motorna i priključna vozila državljana Republike Srbije koji se vrata iz inostranstva u cilju stalnog nastanjenja, mogu da učestvuju u saobraćaju samo ako su registrovana u Republici Srbiji.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana ova vozila mogu učestvovati u saobraćaju iako su registrovana u inostranstvu, a najduže tri meseca od dana ulaska vozila u Republiku Srbiju. Rok za vozila koja su vlasništvo stranaca kojima je izdato odobrenje za privremeni boravak duži od šest meseci ili za stalno nastanjenje, počinje teći nakon dobijanja ovog statusa.

Član 273.

Vozilom registrovanim u inostranstvu na putevima u Republici Srbiji, ne mogu upravljati lica koja imaju stalno prebivalište u Republici Srbiji.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ovim vozilima mogu upravljati lica koja imaju stalno prebivalište u Republici Srbiji, ukoliko imaju odobreno privremeno boravište u inostranstvu do šest meseci kao i njihovi članovi uže porodice ili lica koja upravljaju "rent-a-car" vozilima.

Član 274.

Vlasnik, odnosno korisnik registrovanog vozila, ako u roku od 30 dana od dana isteka važenja registracione nalepnice ne podnese zahtev za izdavanje nove registracione nalepnice, dužan je da vrati registarske tablice organu koji je iste izdao.

Vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je da u roku od 15 dana odjavi vozilo ako je uništeno ili otpisano ili da prijavi promenu bilo kog podatka koji se upisuje u saobraćajnu dozvolu.

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice koje nije vlasnik vozila, ne sme u saobraćaju na putu koristiti vozilo koje je predmet finansijskog lizinga, odnosno zakupa, pre nego što se podatak o korišćenju ne upiše u saobraćajnu dozvolu u skladu sa odredbama člana 271. stav 3. ovog zakona.

+ Pravna mišljenja

2. Registarske tablice

Član 275.

Za vozila koja se registruju izdaje se jedna od sledećih vrsta registarskih tablica:

- 1) registarske tablice za motorna vozila, osim za motocikle, mopede, lake i teške tricikle, lake četvorocikle, traktore, radne mašine i motokultivatore,
- 2) registarske tablice za motocikle, teške tricikle,
- 3) registarske tablice za mopede, lake tricikle i lake četvorocikle,
- 4) registarske tablice za motokultivatore,
- 5) registarske tablice za traktore i radne mašine,
- 6) registarske tablice za priključna vozila,
- 7) registarske tablice priključnog vozila za traktor,
- 8) registarske tablice za motorna i priključna vozila diplomatsko-konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Srbiji i njihovog osoblja,
- 9) registarske tablice za motorna i priključna vozila Vojske Srbije,
- 10) registarske tablice za privremeno registrovana motorna i priključna vozila,
- 11) privremene registarske tablice za vozila koja se odvoze iz Republike Srbije,
- 12) registarske tablice za motorna i priključna vozila organa unutrašnjih poslova,
- 13) registarske tablice za motorna i priključna vozila koja ne ispunjavaju propisane uslove u pogledu dimenzija (dužina, širina, visina), odnosno čija je najveća dozvoljena masa veća od dozvoljene, odnosno čije osovinsko opterećenje sopstvene mase je veće od dozvoljenog opterećenja.

Sve vrste registarskih tablica iz stava 1. ovog člana jednoobrazne su na celoj teritoriji Republike Srbije.

Član 276.

U slučaju gubitka ili nestanka registarske tablice, odnosno registracione nalepnice, vlasnik, odnosno vozač je dužan da odmah o tome obavesti najbližu organizacionu jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova.

U slučaju da je do gubitka ili nestanka registarske tablice, odnosno registracione nalepnice došlo van mesta u kojem je vozilo registrovano, teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova izdaće na zahtev vlasnika, odnosno korisnika vozila potvrdu o izgubljenju registarskoj tablici i tablice za privremeno označavanje i potvrdu o njihovom korišćenju u kojoj će biti određena maršruta, koja važi do dolaska u mesto u kojem je vozilo registrovano.

U slučaju da su izgubljene ili nestale registarske tablice za vozilo registrovano u inostranstvu, teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova izdaće na zahtev vlasnika, odnosno korisnika vozila potvrdu o izgubljenju registarskoj tablici, privremene registarske tablice za vozila koja se odvoze iz Republike Srbije i potvrdu o privremenoj registraciji vozila koja se odvoze iz Republike Srbije koja daje pravo korišćenja vozila na putu i može da važi najviše 15 dana.

Tablice za privremeno označavanje i potvrda o njihovom korišćenju važe samo na teritoriji Republike Srbije, ne mogu se dobiti dva ili više puta za redom, osim u slučaju njihovog gubitka ili nestanka u roku

za koje su izdati, i moraju se predati teritorijalno nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva unutrašnjih poslova kod koje se vozilo vodi u evidenciji, a najkasnije u roku od sedam dana od isteka roka važenja potvrde o korišćenju.

3. Privremena registracija

Član 277.

Privremeno se registruju motorna i priključna vozila koja su privremeno uvezena iz inostranstva ili nabavljena u Republici Srbiji radi izvoženja u inostranstvo, motorna i priključna vozila koja se koriste na osnovu ugovora o poslovnoj saradnji ili ugovora o zakupu zaključenog između domaćeg i stranog prevoznika, kao i motorna i priključna vozila radi učešća na sajmovima i sportskim takmičenjima.

Na putevima Republike Srbije ne može u saobraćaju učestvovati vozilo sa stranim registarskim tablicama na kojima oznake i broj nisu u skladu sa odredbama ratifikovanih međunarodnih ugovora, a takvo vozilo mora se privremeno registrovati i označiti registarskim tablicama za vozila koja se odvoze iz Republike Srbije.

Privremena registracija vozila vrši se najviše na period od jedne godine, prema odobrenju nadležnog carinskog organa o privremenom uvozu, uz ispunjenje uslova za upis vozila u jedinstveni registar vozila i izdavanje registracione nalepnice.

Za privremeno registrovana vozila izdaju se registarske tablice za privremeno registrovana motorna i priključna vozila, potvrda o privremenoj registraciji sa rokom važenja iz stava 3. ovog člana.

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice, ne sme u saobraćaju na putu koristiti vozilo registrovano u inostranstvu, pre nego što se vozilo privremeno registruje u skladu sa stavom 1. ovog člana.

4. Registracija vozila koja su odlukom Direkcije za upravljanje oduzetom imovinom poverena drugom pravnom ili fizičkom licu

Član 277a

Vozila koja su odlukom Direkcije za upravljanje oduzetom imovinom poverena drugom pravnom ili fizičkom licu privremeno se registruju na ime pravnog ili fizičkog lica kome su poverena.

Motorno, odnosno priključno vozilo iz stava 1. ovog člana upisuje se u jedinstveni registar vozila i izdaju se potvrda o privremenoj registraciji, privremene registarske tablice i registraciona nalepnica na zahtev pravnog ili fizičkog lica kome su poverena ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da postoji odluka Direkcije za upravljanje oduzetom imovinom kojom se vozilo poverava na upravljanje (korišćenje) podnosiocu zahteva;
- 2) da je na tehničkom pregledu utvrđeno da je vozilo tehnički ispravno;
- 3) da su priloženi dokazi o obaveznom osiguranju vozila;
- 4) da su izmireni propisani troškovi za privremenu registraciju vozila.

Za privremenu registraciju vozila iz stava 1. ovog člana nije potrebno odobrenje nadležnog carinskog organa o privremenom uvozu.

Privremenu registraciju vozila iz stava 1. ovog člana vrši teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, prema mestu prebivališta, odnosno sedišta pravnog ili fizičkog lica

kome je vozilo odlukom Direkcije za upravljanje oduzetom imovinom povereno.

+ **Vidi:**

čl. 10. Zakona - 101/2011-270.

XVIII. POSEBNE MERE I OVLAŠĆENJA

1. Opšte odredbe

Član 278.

Posebne mere i ovlašćenja preduzimaju se radi sprečavanja ugrožavanja bezbednosti učesnika u saobraćaju, odnosno omogućavanja odvijanja saobraćaja.

Posebne mere, odnosno ovlašćenja iz stava 1. ovog člana su:

- 1) isključenje vozača iz saobraćaja,
- 2) zadržavanje vozača,
- 3) upućivanje vozača na kontrolni lekarski pregled,
- 4) utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci kod učesnika u saobraćaju,
- 5) zaustavljanje, odnosno upućivanje radi zaustavljanja vozila na bezbednom mestu ili uključivanja na put za tu vrstu ili kategoriju vozila,
- 6) isključenje vozila iz saobraćaja,
- 7) nalaganje mera radi otklanjanja, odnosno sprečavanja nastanka opasnosti na putu,
- 8) snimanje saobraćaja i učesnika u saobraćaju korišćenjem odgovarajućih sredstava kao i dokumentovanje prekršaja i drugih delikta u saobraćaju,
- 9) privremeno oduzimanje predmeta prekršaja,
- 10) oduzimanje obrasca strane vozačke dozvole kada vozač poseduje više od jedne vozačke dozvole,
- 11) upućivanje na kontrolni tehnički pregled vozila,
- 12) uklanjanje, odnosno premeštanje vozila, kao i postavljanje uređaja kojima se sprečava odvoženje vozila,
- 13) merenje osovinskog opterećenja vozila i ukupne mase vozila.

Mere i ovlašćenja iz stava 2. tač. 1), 4), 5), 6), 9), 10), 11) i 12) ovog člana nalaže i preduzima policijski službenik prilikom kontrole saobraćaja, mere i ovlašćenja iz stava 2. tač. 2), 3), 7) i 8) ovog člana nalaže i preduzima teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova ili drugi organ ovlašćen ovim zakonom. Mere iz stava 2. tačka 13) ovog člana nalažu i preduzimaju policijski službenik prilikom kontrole saobraćaja, odnosno ovlašćeno lice ministarstva nadležnog za saobraćaj.

Izuzetno mere i ovlašćenja iz stava 2. tačka 12) ovog člana mogu se poveriti ovlašćenom pravnom licu ili preduzetniku kojem je aktom nadležnog državnog organa poverena delatnost organizacije funkcionisanja, upravljanja i održavanja javnih parkirališta.

Posebne mere i ovlašćenja iz ove glave, koje se odnose na vozača, shodno se primenjuju na instruktora vožnje, na lice koje nadzire vozača sa probnom vozačkom dozvolom, kandidata za vozača i

ispitivača na praktičnom delu vozačkog ispita.

Ministar unutrašnjih poslova će propisati način, postupak i sredstva sprovođenja kao i vođenje obaveznih evidencija o primeni posebnih mera i ovlašćenja.

Bliže propise o posebnim merama bezbednosti vojnih učesnika u saobraćaju donosi ministar nadležan za poslove odbrane.

2. Isključenje vozača iz saobraćaja

Član 279.

Policijski službenik će privremeno isključiti vozača iz saobraćaja:

1) ako je zbog telesnog, odnosno duševnog stanja očigledno smanjena njegova sposobnost za upravljanje vozilom (umor, bolest, povrede i sl.),

2) ako je pod dejstvom alkohola koje je nedozvoljeno ovim zakonom,

3) ako je pod dejstvom psihoaktivnih supstanci,

4) ako odbije da se podvrgne ispitivanju, odnosno stručnom pregledu,

5) ako vozač zahteva analizu krvi, odnosno urina u smislu ovog zakona,

6) ako ne poštuje ograničenja koja su mu naložena ili određena,

7) ako prekorači vreme dozvoljenog trajanja upravljanja vozilom u toku 24 sata,

8) ako se nasilnički ponaša u saobraćaju (nasilnička vožnja),

9) koji nema vozačku dozvolu za kategoriju vozila kojim upravlja, odnosno ako upravlja vozilom nakon isteka roka važenja vozačke dozvole, odnosno probne dozvole,

10) koji koristi stranu vozačku dozvolu iz čijeg sadržaja se ne može utvrditi da li vozač ima pravo na upravljanje tim vozilom,

11) koji upravlja vozilom za vreme trajanja zaštitne mere ili mere bezbednosti,

12) vozač koji je zatečen da upravlja vozilom u saobraćaju za vreme trajanja isključenja.

U slučajevima isključenja iz stava 1. tač. 1), 2), 3), 4), 5), 6) i 8) ovog člana, isključenje traje 24 sata, a u ostalim slučajevima dok traju razlozi zbog kojih je vozač isključen. U slučaju isključenja vozača iz stava 1. tačka 7) ovog člana isključenje traje dok ne prestanu razlozi, a najduže 24 sata.

Izuzetno od odredbi stava 2. ovog člana isključenje vozača koji je blago, odnosno umereno alkoholisan traje 12 sati.

Isključenje vozača se sprovodi na osnovu naredbe ovlašćenog policijskog službenika.

3. Utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci kod učesnika u saobraćaju

Član 280.

Radi utvrđivanja prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu, policijski službenik može vozača da podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.).

Policijski službenik može radi utvrđivanja prisustva alkohola, odnosno psihoaktivnih supstanci u

organizmu, da pešaka koji neposredno ugrožava bezbednost saobraćaja podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.).

Vozač, odnosno pešak je dužan da bez odlaganja postupi po nalogu ovlašćenog lica i omogući vršenje ispitivanja pomoću odgovarajućih sredstava iz st. 1 i 2. ovog člana.

Ukoliko se iz očigledno opravdanih razloga ne može izvršiti ispitivanje propisano u st. 1. ili 2. ovog člana, policijski službenik može lice da dovede radi stručnog pregleda u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Učesnik u saobraćaju dužan je da se podvrgne takvom pregledu.

Učesnik u saobraćaju iz st. 1. i 2. ovog člana, koji nakon izvršenog ispitivanja pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, drogatest i dr.) osporava dobijene rezultate, može zahtevati da se izvrši analiza krvi, odnosno krvi i urina ili drugih telesnih materija, u odgovarajućoj ustanovi, o sopstvenom trošku. Zahtev se podnosi u pisanoj formi, na licu mesta, u zapisnik u kome su utvrđeni rezultati ispitivanja.

Bliže propise u vezi naplate troškova ovog člana, donosi Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove zdravlja.

Ako je utvrđivanjem sprovedenim prema odredbama ovog člana utvrđeno da je pod dejstvom alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci, troškove utvrđivanja snosi učesnik u saobraćaju iz st. 1. i 2. ovog člana.

Analizu krvi, urina i/ili drugih telesnih materija u cilju utvrđivanja sadržaja alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu može vršiti samo zdravstvena ustanova koja dobije ovlašćenje za to od ministarstva nadležnog za zdravlje.

Zdravstvena ustanova iz stava 8. ovog člana dužna je da analize krvi, odnosno krvi i urina ili drugih telesnih materija vrši zakonito po pravilima struke i na savestan način.

Ministar nadležan za poslove zdravlja propisuje uslove koje u pogledu stručnih kadrova, opreme i drugih uslova moraju ispunjavati zdravstvene ustanove koje vrše analizu krvi, urina i/ili drugih telesnih materija u cilju utvrđivanja sadržaja alkohola i/ili drugih psihoaktivnih supstanci u organizmu, koje su zabranjene za upotrebu pre i za vreme vožnje, kao i način uzimanja navedenih uzoraka, shodno pravilima struke.

+ Sudska praksa

Član 281.

Stručni pregled učesnika u saobraćaju u smislu ovog zakona, jeste pregled kojim se utvrđuju znaci poremećenosti u ponašanju koji mogu da prouzrokuju nebezbedno ponašanje u saobraćaju.

Na stručnom pregledu stručno lice može odrediti da se izvrši analiza telesnih materija, radi utvrđivanja prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci.

Zdravstvena ustanova, odnosno laboratorija o rezultatima izvršene analize iz stava 2. ovog člana mora najkasnije u roku od tri dana od dana prijema uzorka dati pismeni nalaz.

O izvršenom stručnom pregledu, zdravstvena ustanova je dužna, bez odlaganja, dati pismeni nalaz i mišljenje policijskom službeniku i licu nad kojim je vršen pregled.

Ako zdravstvena ustanova nije u mogućnosti da u potpunosti izvrši analizu, stručno obezbeđene telesne materije će se dostaviti službenim putem najbližoj ovlašćenoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno laboratoriji gde se može izvršiti dalja analiza.

Ako je stručnim pregledom sprovedenim prema odredbama ovog člana utvrđeno da pokazuje znake poremećenosti u ponašanju koji mogu da prouzrokuju nebezbedno ponašanje u saobraćaju, troškove pregleda snosi učesnik u saobraćaju.

4. Premeštanje vozila

Član 282.

Policijski službenik može premestiti vozilo, odnosno naložiti da se vozilo kojim je upravljao vozač koji je isključen iz saobraćaja, odnosno vozilo koje je isključeno iz saobraćaja, premesti, ako isto ometa nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja.

U slučaju iz stava 1. ovog člana policijski službenik može angažovati privredni subjekat koji je osposobljen za obavljanje ovih poslova, da o trošku vozača, vlasnika ili korisnika, premesti vozilo.

Vlasnik ili korisnik vozila dužan je da naknadi troškove premeštanja, skladištenja i čuvanja vozila i preuzme vozilo odmah po prestanku razloga za premeštanje, a najkasnije u roku od 24 sata.

Visinu naknada za premeštanje vozila donosi Vlada.

5. Zadržavanje vozača koji su isključeni zbog psihofizičkog stanja

Član 283.

Vozač kod koga je utvrđena teška, veoma teška ili potpuna alkoholisanost i/ili je pod dejstvom psihoaktivnih supstanci, zadržaće se po naredbi policijskog službenika do otrežnjenja, a najduže 12 sati.

Mera iz stava 1. ovog člana može se primeniti na vozača pod dejstvom alkohola kod koga je utvrđena i manja sadržina alkohola u krvi ako izražava nameru, odnosno ako postoji opasnost da će nastaviti sa upravljanjem vozilom nakon što je isključen iz saobraćaja.

Zadržavanje je obavezno i za vozača koji odbije da se podvrgne ispitivanju na prisustvo alkohola i/ili drugih psihoaktivnih supstanci.

Bliže propise o uslovima koje mora ispunjavati prostorija za zadržavanje propisuje ministar nadležan za poslove zdravlja uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

6. Zadržavanje vozača kod koga postoji namera za dalje činjenje prekršaja i mere za obezbeđenje prisustva vozača koji može izbeći odgovornost za prekršaj

Član 284.

Vozač koji je zatečen u činjenju prekršaja i koji izražava nameru za dalje činjenje prekršaja, odnosno koji je nastavio sa činjenjem tog prekršaja, dovešće se nadležnom organu za prekršaje.

Ako se dovođenje iz stava 1. ovog člana ne može izvršiti odmah, teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova će ovo lice zadržati najduže 24 sata.

U cilju osiguranja izvršenja kazne ili zaštitne mere, odnosno mere bezbednosti, kao i obezbeđenja prisustva u prekršajnom postupku, za prekršaje predviđene ovim zakonom, policijski službenik može licu koje nema prebivalište ili stalni boravak u Republici Srbiji, odnosno licu koje bi odlaskom u inostranstvo na duže vreme izbeglo odgovornost za prekršaj propisan ovim zakonom, privremeno oduzeti putnu ili drugu ispravu za prelazak državne granice.

Zadržavanje isprave iz stava 3. ovog člana može trajati do prestanka razloga, a najduže pet dana.

+ Sudska praksa

7. Oduzimanje obrasca strane vozačke dozvole

Član 285.

Ukoliko se u kontroli saobraćaja zatekne vozač koji, osim srpske, poseduje i inostranu vozačku dozvolu, policijski službenik će na licu mesta oduzeti inostranu vozačku dozvolu.

Ukoliko se u kontroli saobraćaja zatekne vozač koji poseduje dve ili više inostranih vozačkih dozvola policijski službenik će oduzeti vozačku dozvolu koja je kasnije izdata.

Oduzeta vozačka dozvola će biti dostavljana ministarstvu nadležnom za spoljne poslove radi vraćanja organu koji je oduzetu vozačku dozvolu izdao.

+ Sudska praksa

8. Snimanje saobraćaja i učesnika u saobraćaju korišćenjem odgovarajućih sredstava

Član 286.

Organ nadležan za poslove saobraćaja i organ nadležan za poslove policije, imaju ovlašćenje za snimanje saobraćaja, u svrhu dokumentovanja saobraćajnih prekršaja, ponašanja učesnika u saobraćaju, praćenja bezbednosti i protočnosti saobraća.

Organ nadležan za poslove saobraćaja može, uz prethodno pribavljenu saglasnost organa nadležnog za poslove policije, da ovlasti upravljača puta, javno preduzeće i ustanovu za snimanje saobraćaja u svrhu iz prethodnog stava.

U cilju otkrivanja i dokazivanja prekršaja policijski službenici mogu koristiti vozila sa ili bez spoljnih obeležja policije, sa ugrađenim uređajima za utvrđivanje prekršaja u saobraćaju (vozilo - presretač).

Na vozilo - presretač se, dok vrši utvrđivanje prekršaja i drugih delikata i njihovo dokumentovanje, ne odnose odredbe ovog zakona o ograničenju brzine kretanja, pod uslovom da time ne ugrožava bezbednost saobraćaja.

Vozilo - presretač je vozilo sa prvenstvom prolaza kada daje propisane posebne svetlosne i zvučne znake, najmanje jedno plavo trepćuće ili rotaciono svetlo i zvučni znak promenljive frekvencije. Znakovi se daju nakon što prekršaj bude otkriven i dokumentovan u cilju zaustavljanja i daljeg procesuiranja učinioca prekršaja, odnosno drugog delikta.

Bliže propise o načinu upotrebe sredstava za snimanje i njihovim tehničkim karakteristikama propisuje ministar nadležan za poslove saobraćaja uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

9. Upućivanje vozila na kontrolni tehnički pregled, odnosno radi merenja osovinskog opterećenja, odnosno ukupne mase

Član 287.

Policijski službenik koji posumnja u tehničku ispravnost vozila može uputiti vozilo na kontrolni tehnički pregled.

Policijski službenik određiće gde će se kontrolni tehnički pregled izvršiti vodeći računa o vrsti vozila i ovlašćenju za vršenje tehničkog pregleda koje ima privredno društvo, a posebno o udaljenosti objekta za vršenje tehničkog pregleda.

Vozač je dužan da bez odlaganja postupi po nalogu ovlašćenog lica i omogući vršenje kontrolnog tehničkog pregleda.

Policijski službenik mora prisustvovati vršenju kontrolnog tehničkog pregleda, radi preduzimanja odgovarajućih mera i radnji, u slučaju kada se na tom pregledu utvrdi da je vozilo tehnički neispravno.

Privredno društvo ovlašćeno za vršenje tehničkog pregleda vozila dužno je da o rezultatu kontrolnog tehničkog pregleda, bez odlaganja, obavesti organ čiji je službenik uputio vozilo na kontrolni tehnički pregled.

Vozilo na kontrolni tehnički pregled može uputiti i ovlašćeno lice organa nadležnog za poslove saobraćaja.

Član 288.

Policijski službenik koji posumnja da vozilo ne ispunjava propisane uslove u pogledu osovinskog opterećenja i ukupne mase vozila izvršiće, odnosno narediće da se izvrše merenja ovih karakteristika vozila.

Policijski službenik odrediće gde će se merenje izvršiti, vodeći računa o mernom opsegu uređaja za merenje i očekivanih vrednosti merenja.

Vozač je dužan da, bez odlaganja, postupi po nalogu ovlašćenog lica i omogući merenja.

Policijski službenik mora prisustvovati merenju radi preduzimanja odgovarajućih mera i radnji, u slučaju kada se merenjem utvrdi da vozilo ne ispunjava propisane uslove iz stava 1. ovog člana.

Vozilo na merenje može uputiti i ovlašćeno lice organa nadležnog za poslove saobraćaja.

Troškove merenja, u slučaju da je na merenju utvrđeno da vozilo ne ispunjava propisane uslove iz stava 1. ovog člana, snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila, a u slučaju da je na merenju utvrđeno da vozilo ispunjava uslove, organ čije je službeno lice naložilo merenje.

10. Isključenje vozila iz saobraćaja

Član 289.

Policijski službenik će isključiti iz saobraćaja vozilo:

1) kod koga je tehnički neispravan uređaj za upravljanje ili uređaj za zaustavljanje, odnosno kod koga su u tolikoj meri tehnički neispravni i drugi uređaji i oprema, da mogu ugroziti bezbednost saobraćaja i životnu sredinu,

2) koje ima nepropisno smešten, obeležen ili pričvršćen teret,

3) koje je opterećeno preko svoje nosivosti za više od 5%,

4) ako ne obavlja vanredni prevoz u skladu sa uslovima navedenim u odobrenju o vanrednom prevozu,

5) kojim se vrši probna vožnja suprotno uslovima datim u dozvoli,

6) koje se vuče na nepropisan način,

7) koje ne ispunjava uslove u pogledu dimenzija, najveće dozvoljene ukupne mase ili osovinskog opterećenja, odnosno koje sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije (dužina, širina i visina) za pojedine vrste vozila, odnosno kada nema odgovarajuću posebnu dozvolu,

8) vozilo koje ima, suprotno odredbama ovog zakona, ugrađene uređaje za davanje posebnih svetlosnih i zvučnih znakova, a vozač uređaje ne ukloni u roku kojim mu je to određeno naredbom policijskog službenika,

9) koje nije upisano u jedinstveni registar vozila ili mu je istekao rok važenja registracione nalepnice, odnosno potvrde o korišćenju tablica za privremeno označavanje,

10) koje je umesto registarskim tablicama označeno nepropisnim tablicama,

11) kojim se obavlja probna vožnja bez dozvole,

12) koje je registrovano u inostranstvu, a nije osigurano u skladu sa propisima Republike Srbije o obaveznom osiguranju vozila,

13) koje nije podvrgnuto kontrolnom tehničkom pregledu na koji je upućen,

14) koje nije podvrgnuto merenju osovinskog opterećenja, odnosno ukupne mase na koje je upućeno,

15) koje je pojedinačno proizvedeno ili prepravljeno, a nije izvršeno ispitivanje i izdato uverenje o ispitivanju,

16) koje je prethodno isključeno iz saobraćaja za vreme dok isključenje traje.

Troškove smeštaja putnika i obezbeđenja vozila i tereta snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila koje je isključeno iz saobraćaja.

Policijski službenik isključiće iz saobraćaja prevozno sredstvo koje ovim zakonom nije određeno kao vozilo, a kreće se po putu.

Član 290.

Policijski službenik će narediti vozaču koji se kreće na putu na kome kretanje te vrste vozila, odnosno tom vozilu, nije dozvoljeno, da bez odlaganja najkraćim putem napusti taj put.

Vozač mora postupati po naredbi iz stava 1. ovog člana.

Ukoliko vozač ne postupi po naredbi iz stava 2. ovog člana, policijski službenik isključiće vozilo iz saobraćaja.

Ako vozilo ugrožava ili ometa bezbednost saobraćaja, odnosno kada se radi o preduzimanju izuzetno hitnih mera radi obezbeđenja javnog reda i mira i bezbednosti ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili opasnosti za imovinu, odnosno životnu sredinu, policijski službenik će preduzeti mere da se vozilo ukloni o trošku vlasnika, odnosno korisnika.

Član 291.

Policijski službenik narediće vozaču koji se kreće po putu ili delu puta na kome je obavezna upotreba zimske opreme, odnosno lanaca za sneg, a iste ne upotrebljava i time ugrožava ili može ugroziti nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja, da ih upotrebi.

Vozač mora postupati po naredbi iz stava 1. ovog člana.

Ukoliko vozač ne postupi po naredbi iz stava 2. ovog člana policijski službenik isključiće vozilo iz saobraćaja, odnosno, po mogućnosti, uputiće ga na put gde upotreba zimske opreme nije neophodna.

Član 292.

Isključivanje vozila, odnosno otklanjanje razloga za isključenje, obavlja se na mestu i na način da se ne ometa saobraćaj, odnosno ne ugrožava bezbednost saobraćaja.

Ukoliko je razlog za isključenje nastao na delu puta gde nije moguće ostvariti uslove iz stava 1. ovog člana, policijski službenik će narediti vozaču da odveze vozilo do najbližeg mesta gde je to moguće, pod nadzorom policijskog službenika.

Isključenje vozila traje do prestanka razloga za isključenje.

Kada je vozilo isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti utvrđene na kontrolnom tehničkom pregledu, vanredni tehnički pregled se po pravilu obavlja u privrednom društvu u kom je izvršen kontrolni tehnički pregled. Izuzetno, teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova može dozvoliti da se vanredni tehnički pregled izvrši i u drugom privrednom društvu ovlašćenom za vršenje tehničkog pregleda, kada je to zbog okolnosti slučaja celishodno, odnosno opravdano.

Policijski službenik koji isključi vozilo oduzeće registarske tablice, a vozač je dužan da mu iste preda. Policijski službenik, uz pristanak vozača, može skinuti registarske tablice.

Ukoliko vozač ne izvrši naredbu iz stava 5. ovog člana, policijski službenik će vozača dovesti nadležnom organu za prekršaje i angažovati stručno lice, da o trošku vozača, skine registarske tablice.

Ukoliko se dovođenje iz stava 6. ovog člana ne može izvršiti odmah, teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova će ovo lice zadržati najduže 24 sata.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova dužna je da vodi evidencije o vozilima isključenim iz saobraćaja i oduzetim registarskim tablicama.

Policijski službenik koji je oduzeo registarske tablice zbog isključenja vozila, dužan je da vozaču izda potvrdu o oduzimanju registarskih tablica.

Teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova čiji je policijski službenik oduzeo registarske tablice dužna je vratiti registarske tablice vlasniku, odnosno korisniku vozila, kada utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih je vozilo isključeno.

Ako vozač, odnosno vlasnik vozila ne otkloni razloge i ne zahteva vraćanje registarskih tablica, organ unutrašnjih poslova čiji je policijski službenik oduzeo registarske tablice, nakon isteka roka od 30 dana od dana isteka važenja registracione nalepnice, oduzete registarske tablice vratiće organu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji.

Ukoliko isključeno vozilo ugrožava ili ometa bezbednost saobraćaja, odnosno kada se radi o preduzimanju izuzetno hitnih mera radi obezbeđenja javnog reda i bezbednosti ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovine, odnosno životne sredine, a vozač odbije ili nije u mogućnosti da ukloni vozilo, policijski službenik će preduzeti mere da se vozilo ukloni o trošku vlasnika, odnosno korisnika.

Član 293.

Policijski službenik može, za razumno vreme, a najduže 30 minuta, privremeno da zabrani kretanje vozila ili grupe vozila, iza kojih se, zbog spore vožnje, stvorila kolona vozila.

Vozač iz stava 1. ovog člana dužan je da postupi po naredbi policijskog službenika iz stava 1. ovog člana.

Vozila iz stava 1. ovog člana moraju biti zaustavljena na mestu gde ne ugrožavaju i ne ometaju odvijanje saobraćaja na putu, a po pravilu van kolovoza.

11. Otklanjanje, odnosno sprečavanje nastanka opasnosti na putu

Član 294.

Kada se u kontroli saobraćaja utvrdi postojanje neposredne opasnosti po učesnike u saobraćaju, nadležni organ unutrašnjih poslova narediće upravljачu puta da preduzme mere za otklanjanje neposredne opasnosti po učesnike u saobraćaju na putu, odmah po saznanju o postojanju takve opasnosti i o tome će obavestiti organ nadležan za nadzor nad stanjem puteva.

Organ koji vrši nadzor nad stanjem puteva dužan je da se stara da se otklone nastale opasnosti na putu u skladu sa svojim nadležnostima.

Upravljač puta, dužan je da bez odlaganja postupi po naredbi iz stava 1. ovog člana i preduzme mere za otklanjanje opasnosti, a ako nastalu opasnost nije moguće otkloniti u kratkom roku, da preduzme mere da se spreči nastajanje opasnosti po učesnike u saobraćaju.

O preduzetim merama i izvršenim radnjama upravljач puta dužan je da izvesti organ koji je naredbu izdao.

12. Privremeno oduzimanje predmeta, odnosno dokaza o učinjenom prekršaju

Član 295.

Policijski službenik može u kontroli saobraćaja, odnosno u vršenju nadzora, radi dokumentovanja i dokazivanja prekršaja i drugih delikta, privremeno, a najduže 24 sata, od učinioca prekršaja, odnosno drugog delikta, oduzeti ispravu podobnu za dokazivanje protivpravnog ponašanja.

Oduzetu ispravu iz stava 1. ovog člana teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, nakon isteka roka iz stava 2. ovog člana, bez odlaganja dostavlja pravnom, odnosno fizičkom licu od koga je oduzeta isprava po propisima koji važe za lično dostavljanje.

13. Uklanjanje nepropisno zaustavljenih, odnosno parkiranih vozila

Član 296.

Ukoliko policijski službenik u kontroli saobraćaja zatekne vozilo parkirano ili zaustavljeno suprotno odredbama ovog zakona, narediće vozaču, ukoliko je prisutan, da odmah ukloni vozilo, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Ukoliko vozač nije prisutan na licu mesta iz stava 1. ovog člana policijski službenik će doneti rešenje u pisanoj formi kojim će naložiti uklanjanje vozila u roku koji ne može biti kraći od tri minuta. Primerak rešenja o nalaganju uklanjanja vozila postavlja se na vidno mesto vozila i time se smatra da je isto uručeno vozaču. Naknadno uklanjanje ili uništenje ovog rešenja ne utiče na valjanost njegove dostave.

Ukoliko policijski službenik ili nadležni inspeksijski organ u kontroli saobraćaja putem video nadzora ili foto zapisa utvrdi da je vozilo parkirano ili zaustavljeno suprotno odredbama ovog zakona, doneće rešenje u elektronskoj formi kojim će naložiti uklanjanje vozila u roku koji ne može biti kraći od tri minuta. Rešenje u elektronskoj formi kojim se nalaže uklanjanje vozila dostavlja se elektronskim putem licu koje vrši uklanjanje vozila i koje postavlja obaveštenje o donetom rešenju u elektronskoj formi na vidno mesto vozila, kojim obaveštava vozača da će vozilo biti uklonjeno na osnovu tog rešenja.

Ukoliko vozač, u roku određenim rešenjem iz stava 2. ovog člana, ne ukloni vozilo, policijski službenik će ukloniti vozilo na za to određeno mesto, o trošku vozača ili vlasnika, odnosno korisnika

vozila.

Policijski službenik, odnosno zaposleni u organu jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove saobraćaja, na način predviđen u prethodnim stavovima ovog člana, postupiće i kada u kontroli saobraćaja na putu, odnosno mestu na kome je dozvoljeno zaustavljanje i parkiranje vozila zatekne odbačeno vozilo.

Obavljanje poslova uklanjanja vozila iz stava 1. ovog člana organ jedinice lokalne samouprave može poveriti pravnom licu ili preduzetniku koji ispunjava propisane uslove za to.

Pravno lice, odnosno preduzetnik iz stava 6. ovog člana su odgovorni za sve nastale štete od započinjanja uklanjanja do preuzimanja vozila od strane vozača ili vlasnika, odnosno korisnika vozila.

Uklanjanje vozila će se prekinuti ako se vozač pojavi na licu mesta i prihvati da ukloni vozilo.

U slučaju iz stava 8. ovog člana vozač snosi troškove prethodno preduzetih radnji.

Bliže propise o uslovima koje mora da ispunjava pravno lice koje vrši uklanjanje vozila iz ovog člana, kao i o načinu uklanjanja i čuvanja vozila, propisanim evidencijama o uklonjenim vozilima i preduzetim radnjama na uklanjanju donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

Vlada određuje visinu naknade za uklanjanje vozila na predlog ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge.

Lokalna samouprava ne može svojom odlukom da odredi veću visinu naknade za uklanjanje vozila nego što je to propisano odlukom Vlade.

Lice koje vrši uklanjanje, odnosno premeštanje vozila ne sme odrediti veću visinu naknade za uklanjanje vozila nego što je to propisano odlukom Vlade.

+ **Vidi:**

čl. 6. Zakona - 53/2010-12.

XIX. ORGANIZACIJA POSLOVA BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA U PRIVREDNOM DRUŠTVU, DRUGIM PRAVNIM LICIMA, DRŽAVNOM ORGANU, ODNOSNO JEDINICI LOKALNE SAMOUPRAVE I KOD PREDUZETNIKA

Član 297.

Privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno državni organ i organ jedinice lokalne samouprave i preduzetnik koji vrši prevoz u drumskom saobraćaju, dužno je da organizuje i obavlja kontrolu nad ispunjenošću uslova za učešće u saobraćaju na putu njihovih vozila i vozača, a posebno uslovima u pogledu vremena upravljanja i odmora vozača, kao i uslova predviđenih drugim propisima od kojih zavisi bezbednost saobraćaja i vodi propisane evidencije i obezbedi da ti uslovi budu ispunjeni.

Bliže propise o sadržaju i načinu vođenja evidencija o ispunjenosti uslova za učešće u saobraćaju na putu vozila i vozača iz stava 1. ovog člana, uslovima u pogledu vremena upravljanja i odmora vozača, kao i uslova predviđenih drugim propisima od kojih zavisi bezbednost saobraćaja propisuje ministar unutrašnjih poslova.

XX. NADZOR

Član 298.

U vršenju nadzora nadležna ministarstva u okviru svog delokruga preduzimaju i predlažu mere za ostvarivanje i zaštitu javnog interesa, prava i obaveza preduzeća i drugih pravnih lica i građana u oblasti bezbednosti saobraćaja na putevima, saraduju sa drugim državnim organima i organima jedinica lokalne samouprave, međunarodnim organizacijama i organima drugih država, stručnim organizacijama u oblasti saobraćaja na putevima, udruženjima građana i građanima i razmatraju njihove inicijative za rešavanje problema u bezbednosti saobraćaja na putevima.

Član 299.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, obavljaju ministarstvo nadležno za saobraćaj i Ministarstvo unutrašnjih poslova, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 300.

Ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja obavlja nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa u vezi: stanja puta u pogledu uslova za bezbedno odvijanje saobraćaja, tehničkog regulisanja saobraćaja, upravljanja saobraćajem, bezbednosti puta u procesu projektovanja, izgradnje, rekonstrukcije i održavanja, poštovanja propisa u vezi dozvola za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC), obuke i polaganja ispita za stručno osposobljavanje za obavljanje poslova vozača kao i drugi inspeksijski nadzor poveren zakonom.

Član 301.

U vršenju inspeksijskog nadzora ovlašćeno lice organa nadležnog za poslove saobraćaja je dužno i ovlašćeno da:

1) zabrani ovlašćenom licu, organu ili organizaciji upravljanje saobraćajem koje se izvodi protivno zakonu i drugim propisima, tehničkim normativima i standardima, normama kvaliteta i upotrebe materijala,

2) naredi otklanjanje nedostataka u utvrđenom roku, ako utvrdi da se prilikom proizvodnje i upotrebe materijala pri proizvodnji, postavljanju i upotrebi saobraćajne signalizacije, ne primenjuju tehnički propisi, tehnički normativi i standardi i norme kvaliteta, a ako se u utvrđenom roku nedostaci ne otklone, zabrani, odnosno obustavi dalju upotrebu i postavljanje saobraćajne signalizacije,

3) isključi iz saobraćaja vozača zbog nepoštovanja propisa u vezi dozvola za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC),

4) vrši kontrolu tahografa i da isključi iz saobraćaja vozača zbog nepoštovanja propisa vezanih za vreme trajanja upravljanja vozilom.

Ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja može oduzeti dozvolu za prevoz privrednom društvu koje ne poštuje propise u vezi dozvola za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC).

Član 302.

Nadzor nad radom Agencije za bezbednost saobraćaja obavljaju ministarstva nadležna za saobraćaj, zdravlje i prosvetu i Ministarstvo unutrašnjih poslova, shodno svom delokrugu.

Ministarstva iz stava 1. ovog člana rešavaju po žalbama izjavljenim na rešenja Agencije.

Član 303.

Ministarstvo nadležno za poslove zdravlja obavlja inspeksijski nadzor nad radom pravnih lica koja obavljaju obuku i ispit iz prve pomoći, ovlašćenih zdravstvenih ustanova za vršenje zdravstvenih pregleda vozača, zdravstvenih ustanova koje vrše analizu krvi, urina i/ili drugih telesnih materija u cilju utvrđivanja sadržaja alkohola i /ili psihoaktivnih supstanci u organizmu, u pogledu zakonitosti rada i akata, kao i provere kvaliteta stručnog rada u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita, odnosno obavljaju drugi poslovi u skladu sa ovim zakonom.

Ukoliko se prilikom nadzora nad radom pravnog lica iz stava 1. ovog člana utvrdi da je prestalo da ispunjava propisane uslove, odnosno da navedene poslove ne obavlja savesno i u skladu sa zakonom, organ iz stava 1. ovog člana može tom pravnom licu oduzeti dozvolu.

Ukoliko se prilikom nadzora utvrdi da je predavač-ispitivač iz oblasti obuke iz prve pomoći prestao da ispunjava propisane uslove, odnosno da obuku i ispit ne sprovodi savesno i na propisan način, organ iz stava 1. ovog člana može tom predavaču-ispitivaču oduzeti dozvolu.

Član 304.

Ministarstvo nadležno za trgovinu i usluge vrši nadzor u sprovođenju ovog zakona u pogledu odredbi koje se odnose na cenu usluga i naknada koje naplaćuje Agencija i drugih naknada u vezi sa ovim zakonom.

Član 305.

Nadzor nad odvijanjem saobraćaja na putevima, neposrednu kontrolu, regulisanje saobraćaja i preduzimanje posebnih i drugih mera na uspostavljanju bezbednosti saobraćaja, kontrolu učesnika i vozila u saobraćaju, kontrolu privremene saobraćajne signalizacije na mestu gde se izvode radovi ili su nastale prepreke koje ugrožavaju nesmetano i bezbedno odvijanje saobraćaja, u pogledu poštovanja ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, po pravilu obavlja Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Član 306.

Policijski službenik je dužan da pruži odgovarajuću pomoć učesnicima u saobraćaju na putu u skladu sa svojim mogućnostima, datim uslovima i okolnostima i na način kojim neće ugroziti svoju i bezbednost drugih učesnika u saobraćaju.

Prilikom kontrole i regulisanja saobraćaja, policijski službenik ima pravo da zaustavi vozilo, da daje propisane znake i da izdaje naredbe učesnicima u saobraćaju i primenjuje posebne mere i ovlašćenja propisana ovim zakonom, na način da ne ugrozi bezbednost saobraćaja.

Prilikom kontrole, vozač i putnici ne smeju da napuste vozilo osim ako im policijski službenik to ne dozvoli.

Vozač sme da se uključi u saobraćaj tek kada mu policijski službenik to dozvoli.

+ Sudska praksa

Član 307.

Ministarstvo unutrašnjih poslova obavlja nadzor nad poštovanjem propisa iz oblasti osposobljavanja kandidata za vozače.

Ako se u nadzoru utvrdi da pravno lice ne ispunjava propisane uslove teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, naložiće rešenjem otklanjanje nedostataka, odrediti rok i privremeno zabraniti obavljanje osposobljavanja vozača u skladu sa odredbama kojim je propisano da je pravno lice dužno da samo privremeno prekine sa radom shodno odredbama člana 210. st. 3, 4. i 5. ovog zakona.

Žalba na rešenje iz stava 2. ovog člana ne odlaže izvršenje.

Pravno lice kome je privremeno zabranjen rad može nastaviti sa radom tek kada organ koji je doneo rešenje izvrši nadzor i utvrdi da su nedostaci otklonjeni.

Ukoliko se utvrdi da u ostavljenom roku nisu ispunjeni propisani uslovi, organ koji je izdao dozvolu istu će oduzeti.

Ako se u nadzoru utvrdi da pravno lice koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače osposobljavanje ne obavlja na savestan i propisan način, da se propisane evidencije ne vode tačno i na propisani način ili da se vozački ispit ne organizuje i ne sprovodi na savestan i propisan način, organ iz stava 1. ovog člana može oduzeti dozvolu.

Organ iz stava 1. ovog člana oduzeće dozvolu pravnom licu koje obavlja osposobljavanje kandidata za vozače ako ono obavesti u pisanom obliku taj organ da je prestalo da obavlja obuku kandidata za vozače, ili ako se prilikom nadzora utvrdi da osposobljavanje kandidata za vozače pravno lice ne obavlja u trajanju od najmanje šest meseci neprekidno, ili ako se prilikom nadzora utvrdi da nakon isteka privremenog prestanka sa radom nije ispunilo propisne uslove.

Organ iz stava 1. ovog člana oduzeće dozvolu pravnom licu koje vrši osposobljavanje kandidata za vozače ako utvrdi da je nad tim pravnim licem otvoren postupak stečaja.

Organ iz stava 1. ovog člana može poništiti vozački ispit ili njegove pojedine delove ako se prilikom nadzora utvrdi da vozački ispit, odnosno njegovi pojedini delovi nisu sprovedeni savesno i na propisan način u meri da to bitno utiče na odluku ispitne komisije, odnosno na mogućnost da ispitna komisija utvrdi da li kandidat ima potrebno znanje i veštinu za upravljanje vozilom u saobraćaju na putu.

Rešenje iz stava 9. ovog člana može se doneti u roku od dve godine od dana polaganja ispita. Izuzetno, ovo rešenje može biti doneto i nakon isteka navedenog roka, ako je polaganje vozačkog ispita posledica izvršenog krivičnog dela.

Rešenje iz stava 9. ovog člana se može doneti i na zahtev kandidata za vozača koji mora biti podnet najkasnije 30 dana od dana polaganja ispita. U slučaju da se tom prilikom utvrdi da je kandidat za vozača položio vozački ispit, a da ispitna komisija to nije utvrdila, rešenjem će se naložiti pravnom licu da izda uverenje, odnosno potvrdu.

Ukoliko organ iz stava 1. ovog člana nadzorom utvrdi da instruktor vožnje ili ispitivač obavljaju svoju delatnost na nepropisan ili nesavestan način, dostaviće predlog Agenciji za oduzimanje licence, koja može oduzeti licencu tom instruktoru ili ispitivaču.

Žalba izjavljena protiv rešenja o oduzimanju dozvole (licence) iz stava 12. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 308.

Nadzor nad radom privrednog društva ovlašćenog za vršenje tehničkog pregleda vozila vrši Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Ukoliko se prilikom nadzora utvrdi da je privredno društvo prestalo da ispunjava propisane uslove, da su uređaji i oprema pomoću kojih se vrši tehnički pregled vozila neispravni ili ne ispunjavaju druge propisane uslove, ili da se tehnički pregled vozila ne vrši savesno i na propisan način, Ministarstvo

unutrašnjih poslova može oduzeti ovlašćenje za vršenje tehničkog pregleda vozila.

Organ iz stava 1. ovog člana oduzeće dozvolu privrednom društvu ovlašćenom za vršenje tehničkog pregleda vozila, ako utvrdi da je nad njim otvoren postupak stečaja.

Ministarstvo unutrašnjih poslova oduzeće ovlašćenje za vršenje tehničkog pregleda privrednom društvu ovlašćenom za vršenje tehničkog pregleda vozila, ako bude obavješteno u pisanom obliku da je privredno društvo prestalo da obavlja tehničke preglede vozila, ako se prilikom nadzora utvrdi da tehnički pregled vozila privredno društvo ne obavlja u trajanju od tri meseca neprekidno ili da nakon isteka privremenog prestanka sa radom iz čl. 256. i 258. ovog zakona nije ispunilo propisane uslove.

Ako se prilikom nadzora utvrdi da kontrolor tehničkog pregleda vrši tehnički pregled vozila na nepropisan ili nesavestan način, dostaviće dokaz o tome Agenciji koja može oduzeti licencu tom kontroloru.

Žalba izjavljena protiv rešenja o oduzimanju dozvole (licence) iz stava 5. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 309.

Nadzor nad poštovanjem propisa o bezbednosti saobraćaja u privrednim društvima, drugim pravnim licima, državnim organima, jedinicama lokalne samouprave i od strane preduzetnika, koji obavljaju prevoz u drumskom saobraćaju, obavlja Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Prilikom nadzora nad radom pravnih lica iz stava 1. ovog člana nepoštovanje odredbi ovog zakona utvrđuje se uvidom u propisane evidencije.

Član 310.

Ministarstvo unutrašnjih poslova vrši nadzor nad sprovođenjem propisa o probnim vožnjama, izdavanju registracionih nalepnica, izdavanju tablica za privremeno označavanje i utiskivanju identifikacione oznake vozila.

Ukoliko se prilikom nadzora utvrdi da pravno lice ne obavlja poslove izdavanja registracionih nalepnica savesno i na propisan način, Ministarstvo unutrašnjih poslova može oduzeti ovlašćenje.

Ukoliko se prilikom nadzora utvrdi da pravno lice ne obavlja poslove izdavanja tablica za privremeno označavanje savesno i na propisan način, Ministarstvo unutrašnjih poslova može oduzeti ovlašćenje.

Ukoliko se prilikom nadzora utvrdi da pravno lice ne obavlja probnu vožnju na propisan način i u skladu sa odobrenjem, Ministarstvo unutrašnjih poslova može zabraniti dalje vršenje probne vožnje.

Ukoliko se prilikom nadzora utvrdi da pravno lice ne obavlja poslove utiskivanja identifikacionih oznaka vozila na savestan i propisan način, Ministarstvo unutrašnjih poslova može oduzeti ovlašćenje.

Ministarstvo unutrašnjih poslova vrši nadzor nad radom pravnog lica kome su povereni poslovi izdavanja međunarodnih vozačkih dozvola.

Član 311.

Ovlašćeno lice koje obavlja nadzor prema odredbama ovog zakona sastaviće zapisnik o izvršenom nadzoru i primerak ovog zapisnika će uručiti pravnom licu ili organu, preduzetniku, odnosno fizičkom licu kod kojih je izvršen pregled.

Privredna društva, druga pravna lica, organi u kojima se obavlja nadzor iz stava 1. ovog člana, kao i preduzetnici dužni su da ovlašćenom licu omogućе vršenje nadzora, stave na raspolaganje odgovarajuću

dokumentaciju i da daju sve potrebne podatke, dokumentaciju i obaveštenja.

XXI. KAZNENE ODREDBE

1. Posebne nadležnosti u prekršajnom postupku

Član 312.

Za povrede odredbi ovog zakona za čije sprovođenje je nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova, za koje je odredbama o prekršajima predviđena samo novčana kazna, a koje učine pravna lica i preduzetnici, prekršajni postupak u prvom stepenu se vodi pred organom državne uprave nadležnim za sprovođenje ovog zakona.

+ **Sudska praksa**

Član 313.

Za prekršaje kojima je ovim zakonom predviđena novčana kazna u fiksnom iznosu, naplata te kazne će se izvršiti tako što će učinilac uplatiti predviđeni iznos na račun propisan za uplatu javnih prihoda u roku od osam dana od dana izdavanja naloga za plaćanje.

Policijski službenik će učiniocu prekršaja izdati nalog za plaćanje te kazne i obaveštenje da će se u slučaju da kazna ne bude plaćena u ostavljenom roku, protiv njega pokrenuti prekršajni postupak pred organom državne uprave nadležnim za sprovođenje ovog zakona.

Član 314.

Ukoliko se verodostojna isprava iz člana 322. ovog zakona, koristi za dokazivanje prekršaja za koji je propisana novčana kazna u fiksnom iznosu ili je ovaj prekršaj uočen i dokumentovan neposrednim opažanjem policijskog službenika, odnosno drugog lica koje vrši neposredno regulisanje saobraćaja, u skladu sa ovim zakonom, a učinilac prekršaja nije zatečen na licu mesta, organ će pozvati vlasnika, odnosno korisnika vozila da pruži podatke o identitetu lica koje je upravljalo vozilom, što je vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan da učini.

Nakon prikupljanja podataka iz stava 1. ovog člana, teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova pristupiće naplati kazne na način propisan u članu 313. ovog zakona.

Član 314a

Nadležna organizaciona jedinica Ministarstva može odustati od podnošenja zahteva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom organu - ako je prekršaj učinjen zbog toga što je učesnik u saobraćaju čineći radnju prekršaja postupao u cilju zaštite bezbednosti, odnosno zaštite i spasavanja života, zdravlja ili imovine.

+ **Vidi:**

čl. 7. Zakona - 53/2010-12.

2. Posebne odredbe o odgovornosti za prekršaje

Član 315.

Pod uslovom reciprociteta, protiv vozača koji ima prebivalište u Republici Srbiji, a u stranoj zemlji

učini saobraćajni prekršaj po propisima te zemlje, pokrenuće se u Republici Srbiji prekršajni postupak ako to zahteva nadležni strani organ, a vozač za isti prekršaj može biti kažnjen po domaćim propisima ako za taj prekršaj nije bio kažnjen u zemlji u kojoj je prekršaj učinjen.

Član 316.

Ukoliko je motorno, odnosno priključno vozilo predmet ugovora o finansijskom lizingu, zakupu, odnosno poslovno tehničkoj saradnji, a taj podatak je upisan u saobraćajnu dozvolu, odredbe o prekršajnoj odgovornosti vlasnika vozila predviđene ovim zakonom, shodno se primenjuju na lice koje koristi vozilo pod navedenim osnovima.

Ukoliko podatak o korišćenju finansijskog lizinga, zakupa, odnosno poslovno tehničkoj saradnji nije upisan u saobraćajnu dozvolu, u za to predviđenim slučajevima u skladu sa odredbama ovog zakona, odgovara fizičko, odnosno pravno lice koje je upisano u saobraćajnu dozvolu kao vlasnik, odnosno korisnik vozila.

Član 317.

Za povrede Evropskog sporazuma o radu posada na vozilima koja vrše međunarodni transport koje su učinila domaća fizička i pravna lica u međunarodnom prevozu, van teritorije Republike Srbije, navedena lica su odgovorna kao da su ih učinila na teritoriji Republike Srbije.

Član 318.

Ako dete učini prekršaj propisa o bezbednosti saobraćaja na putevima, kazniće se novčanom kaznom propisanom za učinjeni prekršaj roditelj, usvojilac, odnosno staralac deteta, kao da je sam učinio prekršaj, ukoliko je prekršaj učinjen zbog propuštanja dužnog nadzora.

Ukoliko je za određeni prekršaj predviđeno izricanje zaštitne mere odnosno kaznenih poena, roditelju, usvojiocu, odnosno staraocu neće se izreći.

Za prekršaj predviđen ovim zakonom, koji učini maloletnik (lice koje je navršilo 14 godina, a nije punoletno) kazniće se i njegov roditelj, usvojilac, odnosno staralac ukoliko je učinjeni prekršaj posledica propuštanja dužnog nadzora nad maloletnikom, kada su bili u mogućnosti da takav nadzor vrše.

Ukoliko je za određeni prekršaj predviđeno izricanje zaštitne mere, odnosno kaznenih poena, roditelju, usvojiocu, odnosno staraocu neće se izreći.

Član 319.

Instruktor vožnje pod čijim se nadzorom kandidat za vozača obučava u upravljanju motornim vozilom u saobraćaju na putu, odnosno lice koje nadzire vozača koji vozilom upravlja na osnovu probne vozačke dozvole, kazniće se za prekršaj koji učini kandidat za vozača, osim ako nije bio u stanju da spreči prekršaj.

Ukoliko je za određeni prekršaj predviđeno izricanje zaštitne mere odnosno kaznenih poena, instruktoru vožnje, odnosno licu koje nadzire vozača koji vozilom upravlja na osnovu probne vozačke dozvole, neće se izreći, osim u slučaju kada je instruktor vožnje, odnosno lice koje nadzire vozača sa probnom dozvolom pod dejstvom alkohola i /ili drugih psihoaktivnih supstanci.

Član 320.

Ukoliko je uređajima za utvrđivanje prekršaja u saobraćaju ili neposrednim opažanjem policijskog

službenika, odnosno drugog lica koje vrši neposredno regulisanje saobraćaja u skladu sa ovim zakonom dokumentovan, odnosno uočen, neki od prekršaja predviđenih ovim zakonom, kada vozač tog vozila nije identifikovan, vlasnik, odnosno korisnik vozila je odgovoran što je omogućio da se njegovim vozilom učini prekršaj.

Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, u slučaju neovlašćene upotrebe tog vozila, vlasnik, odnosno korisnik vozila neće odgovarati.

3. Obaveze organa koji su odlučivali o povredama odredbi ovog zakona

Član 321.

Organ koji izrekne kaznu, odnosno zaštitnu meru, dužan je da o izrečenoj kazni, odnosno meri obavesti organ koji je podneo zahtev za pokretanje postupka.

Sud koji je doneo pravosnažnu osuđujuću presudu po krivičnim delima protiv bezbednosti saobraćaja koje su učinili vozači motornih vozila, dužan je da o tome obavesti teritorijalno nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova na čijem području osuđeni ima prebivalište u vreme pravosnažnosti presude.

Kada sud izrekne meru bezbednosti zabrane upravljanja motornim vozilom licu koje ima stranu vozačku dozvolu o toj činjenici obavestiće teritorijalno nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova na čijem područje je to krivično delo učinjeno.

Podatke o izrečenim kaznama, zaštitnim merama i merama bezbednosti mogu da koriste pravosudni organi, organi koji vode prekršajni postupak, organi unutrašnjih poslova, ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja, zdravstvene ustanove, organi i organizacije koji se bave pitanjima bezbednosti saobraćaja, kao i organi i organizacije koji vrše javni prevoz ili prevoz za sopstvene potrebe i to za vozače koji su zaposleni u tim organima, odnosno organizacijama.

4. Verodostojna isprava o prekršaju

Član 322.

Verodostojna isprava kojom se dokazuje izvršenje prekršaja, jeste u smislu ovog zakona:

1) video ili foto zapis na kome se jasno mogu videti: vozilo kojim je izvršen prekršaj, registarski broj tog vozila, i bitna obeležja prekršaja,

2) tahografski uložak ili drugi zapis sa tahografskog uređaja,

3) zapisnik o izvršenoj kontroli učesnika u saobraćaju sačinjen u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku,

4) zapisnik o izvršenom uviđaju saobraćajne nezgode, odnosno uviđajna dokumentacija,

5) zapisnik o nadzoru izvršenom na osnovu ovog zakona,

6) zapisnik o izvršenom kontrolnom tehničkom pregledu,

7) zapisnik o izvršenom merenju mase i osovinskog opterećenja,

8) izveštaj o analizi krvi i/ili drugih telesnih materija na sadržaj alkohola i/ili drugih psihoaktivnih supstanci u njima.

5. Kazneni poeni

Član 323.

Vozaču kojem je vozačka dozvola, odnosno probna vozačka dozvola izdata u Republici Srbiji, izriču se kazneni poeni za prekršaje određene ovim zakonom.

Za pojedine prekršaje predviđene ovim zakonom utvrđuju se kazneni poeni od 1 do 18 u zavisnosti od težine prekršaja.

± Sudska praksa

Član 324.

U slučaju sticaja prekršaja, kazneni poeni se određuju za svaki prekršaj pojedinačno i izriče jedinstvena kazna koja predstavlja zbir pojedinačno izrečenih kaznenih poena.

6. Privredni prestupi

Član 325.

Novčanom kaznom u iznosu od 300.000 do 2.500.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice koje postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

1) člana 4. stav 3,

2) člana 29. stav 2,

3) člana 112. stav 1. tačka 2), kada je premašeno osovinsko opterećenje propisano tehničkim normativima za vozila i najveću dozvoljenu ukupnu masu, za više od 5,0% i tačka 3),

4) člana 123. stav 1,

5) člana 156. st. 3, 4, 5, 6, 7, 8. i 10,

6) člana 165. st. 4. i 5,

7) člana 188. stav 1,

8) člana 204. stav 1,

9) člana 207. stav 1,

10) člana 218. stav 2,

11) člana 232. stav 5, ukoliko izda potvrdu licu koje nije položilo teorijski ispit i stav 6,

12) člana 237. stav 4,

13) člana 241. stav 1,

14) člana 249. stav 2, ukoliko stavlja u promet,

15) člana 250. stav 6,

16) člana 252. stav 1, ukoliko nema ovlašćenje Agencije za vršenje pregleda tih uređaja,

17) člana 253. stav 4,

18) člana 255. st. 1, 3. i 5,

- 19) člana 264. stav 8,
- 20) člana 265. stav 4,
- 21) člana 267. stav 5,
- 22) član 268. stav 6,
- 23) člana 269. stav 2,
- 24) člana 296. stav 13.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

+ Sudska praksa

7. Prekršajne kazne za pravno lice

Član 326.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

- 1) člana 4. st. 1. i 2,
- 2) člana 45. stav 2,
- 3) člana 106. stav 5,
- 4) člana 108. stav 5,
- 5) člana 111. stav 2. tačka 1),
- 6) člana 112. stav 1. tačka 1) i st. 5. i 6. ovog člana, kada teret na vozilu premašuje nosivost vozila, odnosno osovinsko opterećenje pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila, za više od 20,0%,
- 7) člana 112. stav 1. tačka 1),
- 8) člana 112. stav 3. tač. 1) i 4),
- 9) člana 115. stav 4,
- 10) člana 116. stav 1,
- 11) člana 121. st. 1. i 2,
- 12) člana 122. stav 1,
- 13) člana 124. stav 6,
- 14) člana 127. st. 1. i 2,
- 15) člana 130. stav 1,
- 16) člana 132. st. 1. i 2,
- 17) člana 133. st. 2, 3, 4. i 5.
- 18) člana 134. st. 1. i 2,
- 19) člana 153. st. 1, 2, 3. i 4,

- 20) člana 154. st. 1, 4. i 5,
- 21) člana 156. st. 1, 2. i 9,
- 22) člana 159. st. 1. i 2,
- 23) člana 163. stav 4,
- 24) člana 165. stav 3,
- 25) člana 173. stav 1,
- 26) člana 177. stav 3,
- 27) člana 178. stav 1, osim u slučaju kada je istekao rok važenja vozačke dozvole,
- 28) člana 186. stav 5,
- 29) člana 187. stav 2, ukoliko je vozač teško, veoma teško ili potpuno alkoholisan i/ili je pod dejstvom psihoaktivnih supstanci,
- 30) člana 188. stav 4,
- 31) člana 190. st. 2. i 3, ukoliko dozvoli da vozilo učestvuje u saobraćaju nakon isteka više od 30 dana od isteka roka iz člana 189,
- 32) člana 203. stav 9,
- 33) člana 204. stav 3,
- 34) člana 205. stav 1, ako tramvajem upravlja vozač tramvaja bez vozačke dozvole i posebne dozvole za upravljanje tramvajem, osim u slučaju kada je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja,
- 35) člana 209,
- 36) člana 211. stav 1, ukoliko evidencije nisu tačne i verodostojne,
- 37) člana 212. stav 1,
- 38) člana 214. stav 3,
- 39) člana 215. stav 3,
- 40) člana 216. st. 1. i 2,
- 41) člana 217. stav 1,
- 42) člana 218. stav 3,
- 43) člana 219. stav 3,
- 44) člana 220. stav 2,
- 45) člana 221. stav 1,
- 46) člana 224. stav 1,
- 47) člana 224. stav 6, osim kada je vozačkoj dozvoli istekao rok važenja,
- 48) člana 226. stav 1,
- 49) člana 227. st. 1, 2. i 4,
- 50) člana 229,

51) člana 235. stav 5,

52) člana 236. stav 5,

53) člana 237. st. 5. i 6,

54) člana 238. st. 3. i 7, na praktičnom delu ispita,

55) člana 242. stav 1,

56) člana 245,

57) člana 246. stav 1, za vozilo koje je tehnički neispravno u pogledu uređaja za zaustavljanje, za upravljanje, pneumatika i uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila,

58) člana 246. st. 3. i 7,

59) člana 246. st. 4. i 5, ukoliko ima ugrađene uređaje i koristi ih,

60) člana 247. stav 1,

61) člana 249. stav 2, ukoliko vozilo učestvuje u saobraćaju,

62) člana 252. stav 4,

63) člana 253. stav 5,

64) člana 256. stav 2,

65) člana 258. st. 1. i 2,

66) člana 261. st. 3. i 4,

67) člana 262. st. 2. i 4,

68) člana 263. stav 1,

69) člana 268. stav 1, ukoliko je vozilo nije upisano u jedinstveni registar vozila,

70) člana 268. stav 12,

71) člana 268. stav 14,

72) člana 269. stav 4,

73) člana 270. stav 4,

74) člana 274. stav 3,

75) člana 277. stav 5,

76) člana 280. stav 8,

77) člana 294. stav 3,

78) člana 297. stav 1,

79) člana 311. stav 2.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 6.000 do 50.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 6.000 do 50.000 dinara odgovorno lice u državnom organu, odnosno organu jedinica lokalne samouprave.

+ Sudska praksa

Član 327.

Novčanom kaznom u iznosu od 60.000 do 600.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice koje postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

- 1) člana 22. stav 5,
- 2) člana 26. stav 3,
- 3) člana 30. stav 2,
- 4) člana 45. stav 3.
- 5) člana 69. st. 1, 3, 4. i 5,
- 6) člana 70. stav 1,
- 7) člana 71. stav 1,
- 8) člana 72,
- 9) člana 85,
- 10) člana 87. stav 2,
- 11) člana 111. st. 1. i 5,

12) člana 112. stav 1. tačka 1) i st. 5. i 6. ovog člana, kada teret na vozilu premašuje nosivost vozila, odnosno osovinsko opterećenje pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila, u rasponu od 5,0 do 20,0 %,

- 13) člana 112. stav 3. tač. 2), 3), 5) i 6) i stav 4,
- 14) člana 113. st. 1, 2. i 3,
- 15) člana 114,
- 16) člana 117. stav 1,
- 17) člana 122. st. 5. i 7,
- 18) člana 125. stav 1,
- 19) člana 128. st. 1. i 2,
- 20) člana 129. st. 1. i 2,
- 21) člana 134. st. 3. i 4,
- 22) člana 151. st. 2. i 3,
- 23) člana 154. stav 2,
- 24) člana 155. stav 1,
- 25) člana 156. stav 11,
- 26) člana 160. stav 2,
- 27) člana 161. stav 3,
- 28) člana 162. stav 2,
- 29) člana 163. stav 1,
- 30) člana 166. stav 6,

- 31) člana 169. st. 2. i 3,
- 32) člana 173. stav 2,
- 33) člana 173. stav 3,
- 34) člana 177. stav 1,
- 35) člana 178. stav 1, kada je istekao rok važenja vozačkoj dozvoli,
- 36) člana 187. stav 1,
- 37) člana 187. stav 2, ukoliko je vozač lako ili srednje alkoholisan, odnosno vozač iz stava 4. blago, lako ili srednje alkoholisan,
- 38) člana 188. stav 3,
- 39) člana 189. stav 3,
- 40) člana 193. stav 1,
- 41) člana 205. stav 1, ako tramvajem upravlja vozač tramvaja bez vozačke dozvole i posebne dozvole za upravljanje tramvajem, u slučaju kada je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja,
- 42) člana 208. stav 1,
- 43) člana 210. st. 6. i 8,
- 44) člana 211. stav 1, ako se evidencije ne vode na propisan način i uredno,
- 45) člana 217. stav 2,
- 46) člana 226. stav 3,
- 47) člana 227. stav 3,
- 48) člana 228. st. 1. i 3,
- 49) člana 230. stav 1,
- 50) člana 232. stav 5, ukoliko potvrdu izda nakon predviđenog roka i stav 6,
- 51) člana 235. stav 4,
- 52) člana 238. stav 3, na teorijskom delu ispita,
- 53) člana 242. stav 3,
- 54) člana 243. st. 1, 2, 4. i 5,
- 55) člana 244. st. 1, 2. i 4,
- 56) člana 246. stav 1, osim u pogledu uređaja za zaustavljanje, za upravljanje, pneumatika, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahografa i graničnika brzine,
- 57) člana 246. st. 4. i 5, ukoliko ima ugrađene uređaje, a ne koristi ih,
- 58) člana 252. stav 5,
- 59) člana 256. st. 3. i 5,
- 60) člana 258. st. 3. i 5,
- 61) člana 259. stav 2,

62) člana 260. st. 1. i 2,

63) člana 261. st. 1, 2. i 5,

64) člana 262. stav 3,

65) člana 264. stav 6, ukoliko dozvoli da vozilo učestvuje u saobraćaju nakon isteka više od 15 dana od isteka roka iz člana 264. stav 4,

66) člana 268. stav 1, ukoliko je istekao rok važenja registracione nalepnice,

67) člana 268. stav 5, ukoliko nema propisane registarske tablice,

68) člana 274. st. 1. i 2,

69) člana 276. stav 1,

70) člana 281. st. 3. i 4,

71) člana 287. stav 5,

72) člana 294. stav 4.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 3.000 do 30.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 3.000 do 30.000 dinara odgovorno lice u državnom organu, odnosno organu jedinice lokalne samouprave.

+ **Vidi:**

čl. 8. Zakona - 53/2010-12.

8. Prekršajne kazne za preduzetnike

Član 328.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik koji postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

1) člana 4. stav 3,

2) člana 29. stav 2,

3) člana 112. stav 1. tačka 2), kada je premašeno osovinsko opterećenje propisano tehničkim normativima za vozila i najveću dozvoljenu ukupnu masu, za više od 5% i tačka 3),

4) člana 123. stav 1,

5) člana 204. stav 1,

6) člana 249. stav 2, ukoliko stavlja u promet,

7) člana 250. stav 6,

8) člana 255. stav 1,

9) člana 296. stav 13.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik koji postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

1) člana 4. st. 1. i 2,

2) člana 45. stav 2,

3) člana 106. stav 5,

4) člana 108. stav 5,

5) člana 111. stav 2. tačka 1),

6) člana 112. stav 1. tačka 1) i st. 5. i 6. ovog člana, kada teret na vozilu premašuje nosivost vozila, odnosno osovinsko opterećenje pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila, za više od 20,0%,

7) člana 112. stav 3. tač. 1) i 4),

8) člana 115. stav 4,

9) člana 116. stav 1,

10) člana 121. st. 1. i 2,

11) člana 122. st. 1,

12) člana 132. st. 1. i 2,

13) člana 133. st. 2, 3, 4. i 5,

14) člana 134. stav 1. i 2,

15) člana 153. st. 1, 3, i 4,

16) člana 154. st. 1, 4. i 5,

17) člana 156. st. 1, 2 i 11,

18) člana 159. st. 1. i 2,

19) člana 163. stav 4,

20) člana 165. stav 3,

21) člana 177. stav 3,

22) člana 178. stav 1, osim u slučaju kada je istekao rok važenja vozačkoj dozvoli,

23) člana 187. stav 2, ukoliko je vozač teško, veoma teško ili potpuno alkoholisan, odnosno pod dejstvom psihoaktivnih supstanci,

24) člana 190. stav 2, ukoliko upravlja vozilom nakon isteka više od 30 dana od isteka roka iz člana 189,

25) člana 203. stav 9,

26) člana 205. stav 1, ako tramvajem upravlja vozač tramvaja bez vozačke dozvole i posebne dozvole za upravljanje tramvajem, osim u slučaju kada je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja,

27) člana 243. st. 1, 2, i 5,

28) člana 244. st. 1. i 4,

29) člana 245,

30) člana 246. stav 1, za vozilo koje je tehnički neispravno u pogledu uređaja za zaustavljanje, za upravljanje, pneumatika i uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila,

31) člana 246. st. 3. i 7,

- 32) člana 246. st. 4. i 5, ukoliko ima ugrađene uređaje i koristi ih,
- 33) člana 247. stav 1,
- 34) člana 249. stav 2, ukoliko vozilo učestvuje u saobraćaju,
- 35) člana 268. stav 1, ukoliko vozilo nije upisano u jedinstveni registar vozila i stav 12,
- 36) člana 274. stav 3,
- 37) člana 276. stav 1,
- 38) člana 277. stav 5,
- 39) člana 280. stav 8,
- 40) člana 294. stav 3,
- 41) člana 297. stav 1,
- 42) člana 311. stav 2.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik koji postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

- 1) člana 22. stav 5,
- 2) člana 26. stav 3,
- 3) člana 30. stav 2,
- 4) člana 45. stav 3,
- 5) člana 69. st. 1, 3. i 5.
- 6) člana 70. stav 1,
- 7) člana 71. stav 1,
- 8) člana 72,
- 9) člana 85,
- 10) člana 87. stav 2,
- 11) člana 111. st. 1. i 5,

12) člana 112. stav 1. tačka 1) i st. 5. i 6. ovog člana, kada teret na vozilu premašuje nosivost vozila, odnosno osovinsko opterećenje pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila, u rasponu od 5,0 do 20,0%,

- 13) člana 112. stav 3. tač. 2), 3), 5) i 6) i stav 4,
- 14) člana 113. st. 1, 2. i 3,
- 15) člana 114,
- 16) člana 117. stav 1,
- 17) člana 122. st. 5. i 7,
- 18) člana 134. st. 3. i 4,
- 19) člana 151. st. 2. i 3,
- 20) člana 154. stav 2,

- 21) člana 155. stav 1,
- 22) člana 160. stav 2,
- 23) člana 161. stav 3,
- 24) člana 162. stav 2,
- 25) člana 163. stav 1,
- 26) člana 166. stav 6,
- 27) člana 177. stav 1,
- 28) člana 178. stav 1, kada je istekao rok važenja vozačkoj dozvoli,
- 29) člana 187. stav 1,
- 30) člana 187. stav 2, ukoliko je vozač lako ili srednje alkoholisan, a vozač iz stava 4. blago, lako ili srednje alkoholisan,
- 31) člana 193. stav 1,
- 32) člana 205. stav 1, ako tramvajem upravlja vozač tramvaja bez vozačke dozvole i posebne dozvole za upravljanje tramvajem, u slučaju kada je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja,
- 33) člana 243. stav 4,
- 34) člana 246. stav 1, osim u pogledu uređaja za zaustavljanje, za upravljanje, pneumatika, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahografa i graničnika brzine,
- 35) člana 252. stav 5,
- 36) člana 268. stav 1, ukoliko je istekao rok važenja registracione nalepnice,
- 37) člana 268. stav 5, ukoliko nema propisane registarske tablice,
- 38) člana 274. st. 1. i 2,
- 39) člana 294. stav 4.

+ **Vidi:**

čl. 9. Zakona - 53/2010-12.

9. Prekršajne kazne za fizičko lice

Član 329.

Kaznom zatvora od 30 do 60 dana i 15 kaznenih poena, kazniće se vozač koji u saobraćaju postupa u gruboj suprotnosti sa pravilima saobraćaja, pri čemu ne pokazuje obzir prema bezbednosti ostalih učesnika u saobraćaju (nasilnička vožnja).

Ukoliko je vozač prilikom nasilničke vožnje prouzrokovao saobraćajnu nezgodu, kazniće se kaznom zatvora od 45 do 60 dana i 17 kaznenih poena.

Vozaču iz stava 1. ovog člana će se izreći i zaštitna mera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od najmanje devet meseci, a u slučaju iz stava 2. ovog člana izreći će se zaštitna mera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od najmanje 10 meseci.

Član 330.

Kaznom zatvora od najmanje 15 dana ili novčanom kaznom od 100.000 dinara do 120.000 dinara i 14 kaznenih poena kazniće se za prekršaj vozač koji:

1) upravlja vozilom bez vozačke dozvole one kategorije kojom upravlja, osim u slučaju kada je vozačkoj dozvoli istekao rok važenja,

2) upravlja turističkim vozom bez vozačke dozvole i posebne dozvole za upravljanje turističkim vozom, osim u slučaju kada je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja,

3) upravlja tramvajem bez vozačke dozvole i posebne dozvole za upravljanje tramvajem, osim u slučaju kada je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja,

4) upravlja vozilom pod dejstvom alkohola više od 2,00 mg/ml, kao i instruktor vožnje, lice koje nadzire vozača sa probnom vozačkom dozvolom i ispitivač na praktičnom delu vozačkog ispita kada učestvuje u saobraćaju,

5) odbije da se podvrgne utvrđivanju prisustva u organizmu alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.), odnosno stručnom pregledu iz člana 280. stav 4. ovog zakona, kao i instruktor vožnje, lice koje nadzire vozača sa probnom vozačkom dozvolom i ispitivač na praktičnom delu vozačkog ispita kada učestvuje u saobraćaju,

6) je isključen iz saobraćaja, a zatečen je u upravljanju vozilom za vreme trajanja tog isključenja,

7) upravlja vozilom u vreme trajanja isključenja tog vozila iz saobraćaja,

8) upravlja motornim vozilom, odnosno tramvajem, za vreme trajanja zaštitne mere, odnosno mere bezbednosti zabrane upravljanja motornim vozilom,

9) se na putu u naselju kreće brzinom koja je preko 70 km/h veća od dozvoljene,

10) se na putu van naselja kreće brzinom koja je preko 80 km/h veća od dozvoljene, kao i vozač iz člana 45. stav 1. tačka 4) ovog zakona, koji se na putu van naselja kreće brzinom koja je preko 70 km/h veća od dozvoljene,

11) se u zoni "usporenog saobraćaja" kreće brzinom koja je preko 50 km/h veća od dozvoljene,

12) se u zoni "30" i zoni "škole" kreće brzinom koja je preko 60 km/h veća od dozvoljene,

13) noću upravlja vozilom na neosvetljenom delu puta, a nema uključeno nijedno svetlo za osvetljavanje puta niti prednje poziciono svetlo,

14) ne zaustavi vozilo ispred pešačkog prelaza na kome se nalazi najmanje jedan pešak, kada mu je svetlosnim saobraćajnim znakom ili znakom ovlašćenog službenog lica prolaz zabranjen,

15) se ne zaustavi pred prelazom puta preko železničke pruge ukoliko je uređaj za zatvaranje saobraćaja spušten ili je počeo da se spušta, ili ako se daju svetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno da se prelazu puta preko železničke pruge približava voz, u slučajevima kada se u vozilu prevozi dete mlađe od 12 godina, ili upravlja autobusom kojim se prevoze putnici, odnosno drugim vozilom kojim se vrši javni prevoz putnika,

16) kao učesnik saobraćajne nezgode u kojoj je neko lice zadobilo telesne povrede, odnosno poginulo, ili je nastala velika materijalna šteta, nije zaustavio vozilo, odnosno nije obavestio policiju i ostao na mestu nezgode do dolaska policije i završetka uviđaja,

17) instruktor vožnje koji obavlja praktičnu obuku kandidata za vozače za vreme trajanja zaštitne mere, odnosno mere bezbednosti zabrane upravljanja motornim vozilom, odnosno koji je izgubio pravo upravljanja motornim vozilom određene kategorije, odnosno kome je vozačka dozvola oduzeta,

18) za kretanje, obilaženje, odnosno preticanje koristi zaustavnu traku na autoputu odnosno motoputu.

Ukoliko je vozač prilikom izvršenja prekršaja iz stava 1. ovog člana prouzrokovao saobraćajnu nezgodu, kazniće se kaznom zatvora od najmanje 45 dana ili novčanom kaznom od 120.000 dinara do 150.000 dinara i 16 kaznenih poena.

Vozaču iz stava 1. ovog člana će se izreći i zaštitna mera zabrane upravljanja motornim vozilom od najmanje osam meseci, a u slučaju iz stava 2. ovog člana u trajanju od najmanje 10 meseci.

+ **Vidi:**

čl. 10. Zakona - 53/2010-12.

čl. 11. Zakona - 101/2011-270.

+ **Sudska praksa**

Član 331.

Novčanom kaznom u iznosu od 15.000 do 30.000 dinara ili kaznom zatvora u trajanju do 30 dana kazniće se za prekršaj lice koje postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

- 1) člana 29. stav 1, ako se uređaj koristi,
- 2) člana 29. stav 2, za lice koje nije preduzetnik,
- 3) člana 31, kazniće se vozač ili lice koje sedi na sedištu u prednjem redu i drži u krilu dete mlađe od 12 godina,
- 4) člana 35. stav 1,
- 5) člana 36. st. 1, 2. i 3,
- 6) člana 43. stav 1. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3), koji se u naselju kreće brzinom koja je od 51 km/h do 70 km/h veća od dozvoljene,
- 7) člana 44. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3), vozač koji se van naselja kreće brzinom koja je od 61 km/h do 80 km/h veća od dozvoljene,
- 8) člana 45. stav 1. tačka 4), vozač koji se u, odnosno van naselja kreće brzinom koja je od 51 km/h do 70 km/h veća od dozvoljene,
- 9) člana 53. st. 1, 2. i 3,
- 10) člana 55. st. 1. i 3. tač. 4), 5), 7), 8), 10), 14) i 15),
- 11) člana 72. stav 4,
- 12) člana 74,
- 13) člana 77. stav 2, vozač koji noću na osvetljenom delu puta upravlja vozilom na kome nije uključeno nijedno svetlo za osvetljavanje puta niti poziciona svetla, kao i vozač koji noću na neosvetljenom delu puta upravlja vozilom na kome su uključena samo poziciona svetla,
- 14) člana 78. stav 2,
- 15) člana 89. stav 2,
- 16) člana 95. st. 1. i 2, kazniće se vodič ukoliko kolonu čine pretežno deca mlađa od 12 godina,
- 17) člana 97. st. 1. i 2, ukoliko sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,
- 18) člana 98, ukoliko sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,
- 19) člana 99. st. 1, 5. i 6,

20) člana 100. stav 1, ukoliko se u vozilu nalazi dete mlađe od 12 godina ili ukoliko upravlja autobusom kojim se prevoze putnici ili drugim vozilom kojim se vrši javni prevoz putnika,

21) člana 101, kazniće se vozač,

22) člana 101, kazniće se pešak koji sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,

23) člana 102, ukoliko se vozilo kreće autoputem,

24) člana 103. stav 1,

25) člana 105. stav 1, ukoliko je vozilo zaustavljeno u saobraćajnoj traci,

26) člana 105. stav 2, ukoliko vozač vrši polukružno okretanje,

27) člana 106. stav 5, kazniće se vlasnik odnosno vozač,

28) člana 107. stav 1,

29) člana 108. stav 5, kazniće se vlasnik odnosno vozač,

30) člana 109. st. 1. i 2,

31) člana 110,

32) člana 112. stav 1. tačka 1) i st. 5. i 6. ovog člana, kada teret na vozilu premašuje nosivost vozila, odnosno osovinsko opterećenje pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila, za više od 20,0%,

33) člana 112. stav 1. tačka 2) kada je premašeno osovinsko opterećenje propisano tehničkim normativima za vozila i najveću dozvoljenu ukupnu masu, za više od 5% i tačka 3),

34) člana 118. stav 2,

35) člana 120. stav 2, u slučaju kada su putnici deca mlađa od 12 godina,

36) člana 121. stav 2, kazniće se vozač čijoj je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja više od šest meseci,

37) člana 123. stav 1,

38) člana 134. st. 1. i 2,

39) člana 142. stav 2,

40) člana 145. stav 5,

41) člana 146. stav 6, kazniće se pešak, odnosno biciklista, ukoliko sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,

42) člana 147. stav 5,

43) člana 156. stav 11,

44) člana 161. stav 2, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je od 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,

45) člana 162. stav 1, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je od 51 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,

46) člana 163. stav 2, vozač koji se kreće brzinom koja je od 51 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,

47) člana 166. stav 1,

- 48) člana 171. stav 2,
- 49) člana 174. stav 1,
- 50) člana 178. stav 1, kazniće se vozač čijoj je vozačkoj dozvoli istekao rok važenja više od šest meseci,
- 51) člana 182. stav 3,
- 52) člana 183. st. 2. i 3,
- 53) člana 187. stav 1,
- 54) člana 187. st. 2. i 4, kazniće se lice pod dejstvom psihoaktivnih supstanci,
- 55) člana 187. st. 2. i 4, kazniće se lica u stanju teške i veoma teške alkoholisanosti,
- 56) člana 203. stav 1,
- 57) člana 205. stav 1, kada je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja više od šest meseci,
- 58) člana 207. stav 1,
- 59) člana 211. stav 1, kazniće se instruktor vožnje koji evidencije ne vodi tačno i verodostojno,
- 60) člana 212. stav 1, kazniće se instruktor vožnje,
- 61) člana 212. stav 2, kazniće se kandidat za vozača,
- 62) člana 215. stav 3, kazniće se instruktor vožnje,
- 63) člana 216. st. 1. i 2,
- 64) člana 217. stav 1,
- 65) člana 221. stav 1,
- 66) člana 224. stav 1,
- 67) člana 224. stav 6, osim kada je vozačkoj dozvoli istekao rok važenja,
- 68) člana 226. stav 1,
- 69) člana 227. st. 1, 2. i 4,
- 70) člana 238. st. 3. i 7, kazniće se ispitivač,
- 71) člana 242. stav 1,
- 72) člana 245. stav 3,
- 73) člana 246. st. 4. i 5, ukoliko ima ugrađene uređaje i koristi ih,
- 74) člana 246. stav 7,
- 75) člana 247,
- 76) člana 248. stav 3,
- 77) člana 250. stav 6,
- 78) člana 262. st. 1. i 4,
- 79) člana 263. stav 1,
- 80) člana 268. stav 1, ukoliko vozilo nije upisano u jedinstveni registar vozila,

- 81) člana 268. stav 5, ukoliko nema propisane registarske tablice,
- 82) člana 273. stav 1,
- 83) člana 274. stav 3,
- 84) člana 277. stav 5,
- 85) člana 280. st. 3. i 4, kazniće se pešak,
- 86) člana 287. stav 3,
- 87) člana 288. stav 3,
- 88) člana 290. stav 2,
- 89) člana 293. stav 2,
- 90) člana 306. stav 4,
- 91) člana 243. st. 1, 2, 4. i 5,
- 92) člana 244.

Ukoliko je lice izvršenjem prekršaja iz stava 1. ovog člana izazvalo neposrednu opasnost za drugog učesnika u saobraćaju, ili prouzrokovalo saobraćajnu nezgodu, odnosno pribavilo sebi ili drugom protivpravnu imovinsku ili drugu korist, kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 60 dana.

+ **Vidi:**

čl. 11. Zakona - 53/2010-12.

+ **Sudska praksa**

Član 332.

Novčanom kaznom u iznosu od 6.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj lice koje postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

- 1) člana 22. st. 2. i 5,
- 2) člana 25. stav 3,
- 3) člana 26. stav 1,
- 4) člana 29. stav 1. ako se uređaj nalazi u vozilu,
- 5) člana 33. stav 1,
- 6) člana 36. stav 4,
- 7) člana 42. stav 1,
- 8) člana 43. stav 1. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3), koji se u naselju kreće brzinom koja je od 21 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 9) člana 44. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3), vozač koji se van naselja kreće brzinom koja je od 41 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,
- 10) člana 45. stav 1. tačka 4, vozač koji se u, odnosno van naselja kreće brzinom koja je od 21 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 11) člana 47,

- 12) člana 50,
- 13) člana 51. stav 5,
- 14) člana 54. stav 2,
- 15) člana 55. stav 2,
- 16) člana 55. stav 3. tač. 1), 2) i 12),
- 17) člana 55. stav 4,
- 18) člana 57. stav 1,
- 19) člana 58. stav 1,
- 20) člana 61. stav 1. tačka 3),
- 21) člana 66. stav 1. tač. 4) i 5),
- 22) člana 67. stav 1. tačka 3),
- 23) člana 69. stav 1,
- 24) člana 71. stav 1,
- 25) člana 72. st. 1, 2. i 3,
- 26) člana 75. stav 2,
- 27) člana 79. stav 1, vozač koji za vreme magle ne uključi svetla za osvetljavanje puta,
- 28) člana 80. stav 1,
- 29) člana 81. stav 1. tačka 4), ukoliko kolonu pešaka čine pretežno deca mlađa od 12 godina,
- 30) člana 81. stav 1. tačka 5), ukoliko se biciklista kreće putem van naselja,
- 31) člana 81. stav 1. tačka 6),
- 32) člana 85,
- 33) člana 86. stav 1,
- 34) člana 88,
- 35) člana 90. stav 1. tačka 1), za vozača motornog vozila,
- 36) člana 91. stav 2, za vozača motornog vozila,
- 37) člana 93. st. 1, 2. i 4, ukoliko sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,
- 38) člana 94, ukoliko sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,
- 39) člana 95. stav 2, kazniće se vodič kolone
- 40) člana 96. st. 1. i 3, ukoliko sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,
- 41) člana 97. stav 3, ukoliko sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,
- 42) člana 98,
- 43) člana 99. st. 2. i 3,
- 44) člana 99. stav 4, ukoliko su pešaci deca mlađa od 12 godina,
- 45) člana 100. stav 1,

46) člana 102, ukoliko se vozilo kreće motoputem,

47) člana 103. stav 2. tačka 2),

48) člana 105. stav 1. ukoliko je vozilo zaustavljeno u zaustavnoj traci,

49) člana 105. stav 2, ukoliko se vozač kreće vozilom unazad,

50) člana 111. stav 1,

51) člana 111. stav 2. tačka 1),

52) člana 111. st. 4. i 5,

53) člana 112. stav 1. tačka 1) i st. 5. i 6, ovog člana, kada teret na vozilu premašuje nosivost vozila, odnosno osovinsko opterećenje pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila, u rasponu od 5,0 do 20,0%,

54) člana 112. stav 3. tač. 1) i 4),

55) člana 113. stav 2,

56) člana 115. stav 4,

57) člana 116. stav 1,

58) člana 117. stav 1,

59) člana 120. stav 2,

60) člana 121. stav 2, kazniće se vozač čijoj je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja ne više od šest meseci,

61) člana 134, st. 3. i 4,

62) člana 143. stav 2,

63) člana 144. stav 3,

64) člana 160. stav 1,

65) člana 161. stav 2, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je od 11 km/h do 30 km/h veća od dozvoljene,

66) člana 162. stav 1, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je od 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,

67) člana 163. stav 2, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je od 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,

68) člana 167,

69) člana 168. stav 1. tač. 2), 3), 4), 5) i 6) i st. 2. i 4,

70) člana 172. st. 1. i 2,

71) člana 177. stav 1,

72) člana 178. stav 1, kazniće se vozač kome je istekao rok važenja vozačke dozvole najviše šest meseci i vozač kome nakon isteka probne vozačke dozvole nije izdata vozačka dozvola,

73) člana 178. stav 3,

74) člana 182. stav 4, kazniće se u slučaju vožnje noću,

75) člana 182. stav 6,

76) člana 183. stav 5,

77) člana 187. st. 2. i 4, kazniće se lice u stanju srednje alkoholisanosti,

78) člana 190. stav 4,

79) člana 193. stav 1,

80) člana 205. stav 1, kazniće se vozač tramvaja kome je istekao rok važenja vozačke dozvole najviše šest meseci, odnosno posebne dozvole za upravljanje tramvajem,

81) člana 205. stav 6,

82) člana 211. stav 1, kazniće se instruktor vožnje ako evidencije ne vodi na propisan način i uredno,

83) člana 214. stav 3,

84) člana 217. stav 2,

85) člana 224. stav 6, u slučaju da je rok važenja vozačke dozvole istekao,

86) člana 226. stav 3,

87) člana 227. stav 3,

88) člana 230. stav 1,

89) člana 242. stav 3,

90) člana 245. st. 1. i 2,

91) člana 246. stav 1, kazniće se vozač koji upravlja vozilom koje je tehnički neispravno u pogledu uređaja za zaustavljanje, za upravljanje, pneumatika i uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila,

92) člana 246. stav 1, kazniće se vlasnik vozila koje je tehnički neispravno u pogledu uređaja za zaustavljanje, za upravljanje, pneumatika i uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, osim ako je vozač tog vozila lice sa kojim živi u bračnoj ili trajnoj vanbračnoj zajednici, krvni srodnik po pravoj liniji, brat, sestra, usvojlac odnosno usvojenik,

93) člana 246. stav 3,

94) člana 246. st. 4. i 5, ukoliko ima ugrađene uređaje, a ne koristi ih,

95) člana 249. stav 2,

96) člana 252. stav 5,

97) člana 259. stav 2,

98) člana 263. stav 8,

99) člana 264. stav 6,

100) člana 268. stav 1, ukoliko je istekao rok važenja registracione nalepnice,

101) člana 269. stav 5,

102) člana 274. st. 1. i 2,

103) člana 276,

104) člana 277. stav 2,

105) člana 291. stav 2,

106) člana 320. stav 1.

Ukoliko je lice izvršenjem prekršaja iz stava 1. ovog člana izazvalo neposrednu opasnost za drugog učesnika u saobraćaju, ili prouzrokovalo saobraćajnu nezgodu, odnosno pribavilo sebi ili drugom protivpravnu imovinsku ili drugu korist, kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 40.000 dinara ili kaznom zatvora do 45 dana.

+ **Vidi:**

čl. 12. Zakona - 101/2011-270.

+ **Sudska praksa**

Član 333.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 dinara kazniće se za prekršaj lice koji postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

- 1) člana 21,
- 2) člana 22. stav 4,
- 3) člana 25. st. 1. i 2,
- 4) člana 26. st. 2. i 3, kazniće se vozač,
- 5) člana 27,
- 6) člana 28. st. 1. i 3,
- 7) člana 30. stav 1,
- 8) člana 31,
- 9) člana 32. st. 1, 2. i 3,
- 10) člana 33. stav 2,
- 11) člana 34,
- 12) člana 37. stav 3,
- 13) člana 38,
- 14) člana 42. stav 2,
- 15) člana 43. stav 1. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3), vozač koji se u naselju kreće brzinom koja je od 11 km/h do 20 km/h veća od dozvoljene,
- 16) člana 44. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3), vozač koji se van naselja kreće brzinom koja je od 21 km/h do 40 km/h veća od dozvoljene,
- 17) člana 45. stav 1. tačka 4), vozač koji se u, odnosno van naselja kreće brzinom koja je od 11 km/h do 20 km/h veća od dozvoljene,
- 18) člana 45. st. 2. i 3. kazniće se vozač,
- 19) člana 46,
- 20) člana 48,
- 21) člana 49,
- 22) člana 51. st. 1, 2. 3, i 4,

- 23) člana 55. stav 3. tač. 3), 9), 11) i 13) i stav 6,
- 24) člana 56,
- 25) člana 59. stav 1. tačka 2) i st. 2. i 3,
- 26) člana 62,
- 27) člana 63,
- 28) člana 64,
- 29) člana 66. stav 1. tač. 1), 2), 3), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18), 19), 20), 21) i 22),
- 30) člana 67. stav 1. tač. 1) i 2),
- 31) člana 68,
- 32) člana 69. st. 3, 4. i 5,
- 33) člana 70. stav 1,
- 34) člana 71. stav 2,
- 35) člana 73,
- 36) člana 76,
- 37) člana 77. stav 2, vozač koji umesto dugih koristi kratka svetla,
- 38) člana 77. stav 3,
- 39) člana 79. stav 1, vozač koji za vreme magle umesto kratkih ili svetala za maglu koristi duga svetla,
- 40) člana 80. stav 2,
- 41) člana 81. stav 1. tačka 1), ukoliko pešak sa sobom vodi dete mlađe od 12 godina,
- 42) člana 81. stav 1. tačka 7),
- 43) člana 82,
- 44) člana 83. stav 1,
- 45) člana 86. stav 2,
- 46) člana 89. st. 3. i 4,
- 47) člana 90, stav 1. tač. 3), 4), 5) i 6), za vozače motornog vozila,
- 48) člana 91. stav 1,
- 49) člana 91. stav 2, za vozača bicikla,
- 50) člana 92,
- 51) člana 93. st. 1. i 5,
- 52) člana 94,
- 53) člana 95. st. 1. i 3, kazniće se vodič kolone,
- 54) člana 96. st. 1. i 3,
- 55) člana 97,

56) člana 99. stav 4,

57) člana 100. stav 2,

58) člana 101, kazniće se pešak,

58a) člana 102. stav 4.

59) člana 103. stav 2. tačka 1) i stav 3,

60) člana 104. st. 1, 4, i 5,

61) člana 105. stav 2, ukoliko se vozač kreće vozilom unazad zaustavnom trakom,

62) člana 105. stav 3,

63) člana 106. stav 6,

64) člana 107. stav 2,

65) člana 108. stav 6,

66) člana 109. stav 4,

67) člana 111. stav 2. tač. 2) i 3),

68) člana 112. stav 3. tač. 2), 3), 5) i 6) i stav 4,

69) člana 113. st. 1. i 3,

70) člana 114,

71) člana 116. stav 3, kazniće se vozač traktora,

72) člana 118. stav 1,

73) člana 119. st. 1, 2. i 4,

74) člana 120. stav 1,

75) člana 121. stav 1,

76) člana 122. st. 1. i 5,

77) člana 131. stav 2, kazniće se vozač koji ne koristi zimsku opremu na propisan način,

78) člana 132. stav 3, osim kada je to ovim zakonom na drugačiji način propisano (svetlosni saobraćajni znakovi, saobraćajni znakovi ograničenja brzine kretanja, zabrane preticanja, prelaženja preko neisprekidane uzdužne linije u traku namenjenu za saobraćaj vozila iz suprotnog smera u svrhu preticanja i dr.),

79) člana 146. stav 6,

80) člana 155. stav 2,

81) člana 160. stav 3, kazniće se vozač koji se ne pridržava odredbi iz dozvole,

82) člana 161. stav 2, kazniće se vozač koji ometa kretanje pešaka i biciklista u zoni usporenog saobraćaja,

83) člana 161 stav 2, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je do 10 km/h veća od dozvoljene,

84) člana 162. stav 1, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je od 11 km/h do 30 km/h veća od dozvoljene,

85) člana 163. stav 2, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je od 11 km/h do 30 km/h veća

od dozvoljene,

86) člana 164. st. 1. i 4,

87) člana 166. stav 6,

88) člana 182. stav 4, kazniće se vozač koji koristi telefon, odnosno druge uređaje za komunikaciju,

89) člana 184. stav 2,

90) člana 187. stav 2, kazniće se vozač u stanju umerene alkoholisanosti,

91) člana 187. stav 4, kazniće lice u stanju blage i umerene alkoholisanosti,

92) člana 190. stav 5,

93) člana 228. st. 1. i 3,

94) član 228. stav 2, kazniće se kandidat za vozača,

95) člana 246. stav 1, osim u pogledu uređaja za zaustavljanje, za upravljanje, pneumatika, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahografa i graničnika brzine,

96) člana 249. stav 4,

97) člana 252. stav 6,

98) člana 272. stav 3,

99) člana 306. stav 3.

Ukoliko je lice izvršenjem prekršaja iz stava 1. ovog člana izazvalo neposrednu opasnost za drugog učesnika u saobraćaju, ili prouzrokovalo saobraćajnu nezgodu kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 6.000 do 18.000 dinara.

+ **Vidi:**

čl. 12. Zakona - 53/2010-12.

čl. 13. Zakona - 101/2011-270.

+ **Sudska praksa**

Član 334.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 dinara kazniće se za prekršaj lice koje postupi suprotno odredbama iz sledećih članova ovog zakona:

1) člana 22. stav 3,

2) člana 28. stav 2,

3) člana 30. stav 2,

4) člana 35. st. 2, 3, 4. i 5,

5) člana 36. stav 5,

6) člana 37. stav 2,

7) člana 40,

8) člana 43. stav 1. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3), vozač koji se u naselju kreće brzinom do 10 km/h većom od dozvoljene,

9) člana 44. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3), vozač koji se van naselja kreće brzinom do 20 km/h

većom od dozvoljene,

10) člana 45. stav 1. tačka 4), vozač koji se u, odnosno van naselja kreće brzinom koja je do 10 km/h veća od dozvoljene,

11) člana 45. stav 1. tač. 5) i 6), vozač koji se u, odnosno van naselja kreće brzinom većom od dozvoljene,

12) člana 52,

13) člana 54. stav 1,

14) člana 59. stav 1. tač. 1) i 3),

15) člana 61. stav 1. tač. 1), 2), 4), 5) i 6),

16) člana 65. stav 1,

17) člana 65. stav 2,

18) člana 67. st. 2, 3, 4. i 5,

19) člana 75. stav 1,

20) člana 77. stav 1,

21) člana 78. stav 3,

22) člana 79. stav 2,

23) člana 81. stav 1. tač. 1), 2), 3) i 4),

24) člana 81. stav 1. tačka 5), kada se biciklista kreće putem u naselju gde postoji ulična rasveta,

25) člana 86. stav 3,

26) člana 87,

27) člana 89. stav 1,

28) člana 90. stav 1. tačka 7), za vozača motornog vozila,

29) člana 90, za vozača bicikla,

30) člana 93. st. 2, 3, 4. i 7,

31) člana 96. stav 2,

32) člana 104. stav 6,

33) člana 116. stav 3, kazniće se vozač motokultivatora,

34) člana 116. stav 4,

35) člana 117. stav 3,

36) člana 122. stav 7,

37) člana 128. stav 1,

38) člana 129,

39) člana 131. stav 2, kazniće se vozač koji ne poseduje zimsku opremu,

40) člana 155. stav 1,

41) člana 162 stav 1, kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je do 10 km/h veća od dozvoljene,

42) člana 163 stav 2. kazniće se vozač koji se kreće brzinom koja je do 10 km/h veća od dozvoljene,

43) člana 164. st. 2. i 3,

44) člana 182. stav 7, kazniće se vozač i lice koje ga nadzire,

45) člana 184. stav 1,

46) člana 205. stav 3,

47) člana 226. stav 2,

48) člana 268. stav 5, ukoliko tablice, odnosno registraciona nalepnica nisu postavljene na propisan način ili su nečitljive,

49) člana 268. stav 11.

Ukoliko je lice izvršenjem prekršaja iz stava 1. ovog člana izazvalo neposrednu opasnost za drugog učesnika u saobraćaju, ili prouzrokovalo saobraćajnu nezgodu kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 15.000 dinara.

+ **Vidi:**

čl. 13. Zakona - 53/2010-12.

čl. 14. Zakona - 101/2011-270.

Član 335.

Za povrede odredbi iz sledećih članova ovog zakona izriču se kumulativno i kazneni poeni:

1) člana 25. stav 3. - 2 kaznena poena,

2) člana 26. stav 1. - 2 kaznena poena,

3) člana 29. stav 1. - 3 kaznena poena ako se uređaj nalazi u vozilu,

4) člana 29. stav 1. - 6 kaznenih poena ako se uređaj koristi,

5) člana 31. - 6 kaznenih poena vozaču ili licu koje sedi na sedištu u prednjem redu i drži u krilu dete mlađe od 12 godina,

6) člana 35. stav 1. - 6 kaznenih poena,

7) člana 36. st. 1, 2. i 3. - 6 kaznenih poena,

8) člana 36. stav 4. - 2 kaznena poena,

9) člana 43. stav 1. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3) - 4 kaznena poena vozaču koji se kreće u naselju brzinom koja je od 21 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,

10) člana 43. stav 1. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3) - 7 kaznenih poena, vozaču koji se kreće u naselju brzinom koja je od 51 km/h do 70 km/h veća od dozvoljene,

11) člana 44. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3) - 3 kaznena poena vozaču koji se kreće van naselja brzinom koja je od 41 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,

12) člana 44. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3) - 6 kaznenih poena vozaču koji se kreće van naselja brzinom koja je od 61 km/h do 80 km/h veća od dozvoljene,

13) člana 45. stav 1. tačka 4) - 7 kaznenih poena vozaču koji se u, odnosno van naselja, kreće brzinom koja je od 51 km/h do 70 km/h veća od dozvoljene,

14) člana 45. stav 1. tačka 4) - 4 kaznena poena vozaču koji se u, odnosno van naselja, kreće brzinom koja je od 21 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,

- 15) člana 47. - 3 kaznena poena,
- 16) člana 50. - 2 kaznena poena,
- 17) člana 53. stav 1. - 6 kaznenih poena,
- 18) člana 53. st. 2. i 3. - 5 kaznenih poena,
- 19) člana 54. stav 2. - 4 kaznena poena,
- 20) člana 55. st. 1. i 3. tač. 4), 5), 7), 8), 10), 14) i 15) - 6 kaznenih poena,
- 21) člana 55. st. 2. i 3. tač. 1), 2) i 12) i stav 4. - 2 kaznena poena,
- 22) člana 57. stav 1. - 2 kaznena poena,
- 23) člana 58. stav 1. - 3 kaznena poena,
- 24) člana 61. stav 1. tačka 3) - 2 kaznena poena,
- 25) člana 66. stav 1. tač. 4) i 5) - 2 kaznena poena,
- 26) člana 67. stav 1. tačka 3. - 2 kaznena poena,
- 27) člana 71. stav 1. - 2 kaznena poena,
- 28) člana 72. stav 4. - 4 kaznena poena,
- 29) člana 74. - 6 kaznenih poena,
- 30) člana 77. stav 2. - 6 kaznenih poena vozaču koji ne koristi ni duga ni kratka svjetla, a koristi samo poziciona svjetla,
- 31) člana 78. stav 2. - 6 kaznenih poena,
- 32) člana 79. stav 1. - 4 kaznena poena,
- 33) člana 80. stav 1. - 2 kaznena poena,
- 34) člana 85. - 2 kaznena poena,
- 35) člana 89. stav 2. - 6 kaznenih poena, osim vozaču bicikla,
- 36) člana 91. stav 2. - 2 kaznena poena za vozača motornog vozila,
- 37) člana 99. stav 1. - 6 kaznenih poena,
- 38) člana 99. stav 2. - 3 kaznena poena,
- 39) člana 99. stav 3. - 3 kaznena poena,
- 40) člana 99. stav 5. - 4 kaznena poena,
- 41) člana 99. stav 6. - 4 kaznena poena,
- 42) člana 100. stav 1. - 4 kaznena poena,
- 43) člana 100. stav 1. - 6 kaznenih poena ukoliko se u vozilu nalaze deca mlađa od 12 godina ili upravlja autobusom kojim se prevoze putnici, odnosno drugim vozilom kojim se vrši javni prevoz putnika,
- 44) člana 101. - 6 kaznenih poena za vozača,
- 45) člana 102. - 3 kaznena poena ukoliko se vozilo kreće autoputem, a 2 kaznena poena ukoliko se vozilo kreće motoputem,

- 46) člana 103. stav 1. - 6 kaznenih poena,
- 47) člana 103. stav 2. tač. 2) - 3 kaznena poena,
- 48) člana 105. stav 2. - 6 kaznenih poena ukoliko se vozač polukružno okreće vozilom,
- 49) člana 105. stav 2. - 3 kaznena poena ukoliko se vozač kreće unazad saobraćajnom trakom,
- 50) člana 107. stav 1. - 6 kaznenih poena,
- 51) člana 109. stav 1. i 2. - 6 kaznenih poena,
- 52) člana 110. - 8 kaznenih poena,
- 53) člana 112. stav 1. tačka 3) - 4 kaznena poena,
- 54) člana 112. stav 3. tačke 1) i 4) - 2 kaznena poena,
- 55) člana 116. stav 1. - 3 kaznena poena,
- 56) člana 117. stav 1. - 2 kaznena poena,
- 57) člana 118. stav 2. - 6 kaznenih poena,
- 58) člana 120. stav 2. - 4 kaznena poena u slučaju kada su putnici deca mlađa od 12 godina,
- 59) člana 120. stav 2. - 2 kaznena poena,
- 60) člana 121. stav 2. - 2 kaznena poena vozaču čijoj je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja ne više od šest meseci,
- 61) člana 121. stav 2. - 5 kaznenih poena vozaču čijoj je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja više od šest meseci,
- 62) člana 142. stav 2. - 6 kaznenih poena,
- 63) člana 143. stav 2. - 2 kaznena poena,
- 64) člana 144. stav 3. - 2 kaznena poena,
- 65) člana 145. stav 5. - 7 kaznenih poena,
- 66) člana 147. stav 5. - 6 kaznenih poena,
- 67) člana 160. stav 1. - 2 kaznena poena,
- 68) člana 161. stav 2. - 4 kaznena poena vozaču koji se kreće brzinom koja je od 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 69) člana 161. stav 2. - 2 kaznena poena vozaču koji se kreće brzinom koja je od 11 km/h do 30 km/h veća od dozvoljene,
- 70) člana 162. stav 1. - 4 kaznena poena vozaču koji se kreće brzinom koja je od 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 71) člana 162. stav 1. - 6 kaznenih poena vozaču koji se kreće brzinom koja je od 51 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,
- 72) člana 163. stav 2. - 4 kaznena poena vozaču koji se kreće brzinom koja je od 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 73) člana 163. stav 2. - 6 kaznenih poena vozaču koji se kreće brzinom koja je od 51 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,
- 74) člana 166. stav 1. - 6 kaznenih poena,

75) člana 171. stav 2. - 2 kaznena poena,

76) člana 172. stav 1. i 2. - 2 kaznena poena,

77) člana 174. stav 1. - 10 kaznenih poena,

78) člana 178. stav 1. - 2 kaznena poena vozaču kome je istekao rok važenja vozačke dozvole do šest meseci,

79) člana 178. stav 1. - 5 kaznenih poena vozaču kome je istekao rok važenja vozačke dozvole više od šest meseci i vozaču kome nakon isteka probne vozačke dozvole nije izdata vozačka dozvola,

80) člana 182. stav 3. - 5 kaznenih poena,

81) člana 182. stav 4. - 2 kaznena poena u slučaju noćne vožnje,

82) člana 183. stav 3. - 3 kaznena poena,

83) člana 187. stav 1. - 2 kaznena poena,

84) člana 187. stav 2. - 8 kaznenih poena vozaču koji je pod dejstvom psihoaktivnih supstanci,

85) člana 187. st. 2. i 4. - 6 kaznenih poena licu u stanju srednje alkoholisanosti,

86) člana 187. st. 2. i 4. - 10 kaznenih poena licu u stanju teške alkoholisanosti,

87) člana 187. st. 2. i 4. - 12 kaznenih poena licu u stanju veoma teške alkoholisanosti,

88) člana 190. stav 4. - 2 kaznena poena,

89) člana 205. stav 1. - 2 kaznena poena vozaču tramvaja kome je istekao rok važenja vozačke dozvole, odnosno posebne dozvole za upravljanje tramvajem najviše šest meseci,

90) člana 205. stav 1. - 5 kaznenih poena vozaču tramvaja kome je istekao rok važenja vozačke dozvole, odnosno posebne dozvole za upravljanje tramvajem više od šest meseci,

91) člana 243. st. 1, 2. i 5. - 2 kaznena poena,

92) člana 245. stav 3. - 2 kaznena poena,

93) člana 264. stav 6. - 2 kaznena poena,

94) člana 268. stav 1. - 6 kaznenih poena, ukoliko vozilo nije upisano u jedinstveni registar vozila

95) člana 268. stav 1. - 2 kaznena poena, ukoliko je istekao rok važenja registracione nalepnice,

96) člana 268. stav 5. - 2 kaznena poena, vozaču koji nema propisane registarske tablice,

97) člana 269. stav 5. - 2 kaznena poena,

98) člana 276. st. 1. i 2. - 2 kaznena poena,

99) člana 287. stav 3. - 6 kaznenih poena,

100) člana 288. stav 3. - 6 kaznenih poena,

101) člana 290. stav 2. - 6 kaznenih poena,

102) člana 291. stav 2. - 2 kaznena poena,

103) člana 293. stav 2. - 6 kaznenih poena,

104) člana 306. stav 4. - 5 kaznenih poena.

+ **Vidi:**

čl. 15. Zakona - 101/2011-270.

Član 336.

Ukoliko je za prekršaj iz člana 331. ovog zakona predviđeno izricanje kaznenih poena, u slučaju kada je izvršenjem tog prekršaja prouzrokovana saobraćajna nezgoda, obavezno će se propisani broj kaznenih poena za taj prekršaj povećati za 3.

Ukoliko je za prekršaj iz člana 332. ovog zakona predviđeno izricanje kaznenih poena, u slučaju kada je izvršenjem tog prekršaja prouzrokovana saobraćajna nezgoda, obavezno će se propisani broj kaznenih poena za taj prekršaj povećati za 1.

Ukoliko je izvršenjem prekršaja izazvana saobraćajna nezgoda, a odredbama ovog zakona za osnovni oblik tog prekršaja nije predviđeno izricanje kaznenih poena, prilikom odlučivanja o odgovornosti obavezno će se izreći najmanje 2 kaznena poena.

Ukoliko se u vreme izvršenja prekršaja u vozilu učinioca prekršaja za koje je predviđeno obavezno izricanje kaznenih poena, nalazi dete mlađe od 12 godina, osim u autobusu kada se ne vrši organizovan prevoz dece, kao i u slučaju činjenja prekršaja iz poglavlja "Obaveze vozača prema pešacima", učiniocu prekršaja će se predviđeni broj kaznenih poena za taj prekršaj uvećati za 2.

Ukoliko vozač prilikom izvršenja prekršaja upravljanja pod dejstvom alkohola u stanju srednje teške, veoma teške, odnosno potpune alkoholisanosti, upravlja autobusom kada se njim prevoze putnici, vozilom kojim se vrši javni prevoz putnika, odnosno prevoz opasnih materija, vanredni prevoz, odnosno vozilom sa pravom prvenstva prolaza ili pod pratnjom, vozaču će se pored propisanih kaznenih poena za taj prekršaj obavezno izreći i dodatna 2 kaznena poena.

Član 337.

Ukoliko je odredbama ovog zakona za izvršenje pojedinih prekršaja predviđeno obavezno izricanje kaznenih poena, a postupajući sudija izrekne opomenu, predviđeni kazneni poeni se moraju izreći.

Član 338.

Zaštitna mera zabrane upravljanja motornim vozilom izriče se kumulativno vozaču za povrede odredbi iz sledećih članova ovog zakona:

- 1) člana 29. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca ako se uređaj koristi,
- 2) člana 31. - u trajanju od najmanje tri meseca vozaču koji drži u krilu dete mlađe od 12 godina,
- 3) člana 35. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca,
- 4) člana 36. st. 1, 2. i 3. - u trajanju od najmanje tri meseca,
- 5) člana 43. stav 1. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3) - u trajanju od najmanje 30 dana ukoliko se u naselju kreće brzinom koja je od 21 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 6) člana 43. stav 1. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3) - u trajanju od najmanje četiri meseca, ukoliko se u naselju kreće brzinom koja je od 51 km/h do 70 km/h veća od dozvoljene,
- 7) člana 44. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3) - u trajanju od najmanje 30 dana, vozaču koji se van naselja kreće brzinom koja je od 41 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,
- 8) člana 44. i člana 45. stav 1. tač. 1), 2) i 3) - u trajanju od najmanje tri meseca, ukoliko se van

naselja kreće brzinom koja je od 61 km/h do 80 km/h veća od dozvoljene,

9) člana 45. stav 1. tačka 4). - u trajanju od najmanje četiri meseca ukoliko se u, odnosno van naselja kreće brzinom koja je od 51 km/h do 70 km/h veća od dozvoljene,

10) člana 45. stav 1. tačka 4) - u trajanju od najmanje 30 dana vozaču koji se u, odnosno van naselja kreće brzinom koja je od 21 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,

11) člana 53. st. 1, 2. i 3, - u trajanju od najmanje tri meseca,

12) člana 54. stav 2, - u trajanju od najmanje 30 dana,

13) člana 55. st. 1. i 3. tač. 4), 5), 7), 8), 10), 14) i 15), - u trajanju od najmanje tri meseca,

14) člana 55. st. 2. i 3. tač. 1) i 2), - u trajanju od najmanje 30 dana,

15) člana 57. stav 1, - u trajanju od najmanje 30 dana,

16) člana 58. stav 1.- u trajanju od najmanje 30 dana,

17) člana 74. - u trajanju od najmanje tri meseca,

18) člana 77. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca vozaču koji ne koristi ni duga ni kratka svetla, a koristi samo poziciona svetla,

19) člana 78. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca,

20) člana 79. stav 1. - u trajanju od najmanje 30 dana,

21) člana 89. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca,

22) člana 99. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca,

23) člana 99. st. 5. i 6. - u trajanju od najmanje dva meseca,

24) člana 100. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca ukoliko se u vozilu nalaze deca mlađa od 12 godina ili upravlja autobusom kojim se prevoze putnici, odnosno drugim vozilom kojim se vrši javni prevoz putnika,

25) člana 101. - u trajanju od najmanje tri meseca,

26) člana 102. - u trajanju od najmanje 30 dana ukoliko se vozilo kreće autoputem,

27) člana 103. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca,

28) člana 105. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca ukoliko se vozač polukružno okreće vozilom,

29) člana 105. stav 2. - u trajanju od najmanje 30 dana ukoliko se kreće unazad saobraćajnom trakom,

30) člana 107. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca,

31) člana 109. st. 1. i 2. - u trajanju od najmanje tri meseca,

32) člana 110. - u trajanju od najmanje šest meseci,

33) člana 112. stav 1. tačka 3) - u trajanju od najmanje tri meseca,

34) člana 118. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca,

35) člana 120. stav 2. - u trajanju od najmanje 30 dana, ukoliko su putnici deca mlađa od 12 godina,

36) člana 121. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca kazniće se vozač čijoj je vozačkoj dozvoli, odnosno posebnoj dozvoli istekao rok važenja više od šest meseci,

- 37) člana 142. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca,
- 38) člana 143. stav 2. - u trajanju od najmanje 30 dana,
- 39) člana 144. stav 3. - u trajanju od najmanje 30 dana,
- 40) člana 145. stav 5. - u trajanju od najmanje četiri meseca,
- 41) člana 147. stav 5. - u trajanju od najmanje tri meseca,
- 42) člana 161. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca, vozaču koji se kreće brzinom koja je za 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 43) člana 162. stav 1. - u trajanju od najmanje dva meseca, vozaču koji se kreće brzinom koja je za 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 44) člana 162. stav 1. - u trajanju od najmanje pet meseci vozaču koji se kreće brzinom koja je za 51 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,
- 45) člana 163. stav 2. - u trajanju od najmanje dva meseca vozaču koji se kreće brzinom koja je za 31 km/h do 50 km/h veća od dozvoljene,
- 46) člana 163. stav 2. - u trajanju od najmanje pet meseci vozaču koji se kreće brzinom koja je za 51 km/h do 60 km/h veća od dozvoljene,
- 47) člana 166. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca,
- 48) člana 171. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca,
- 49) člana 174. stav 1. - u trajanju od najmanje šest meseci,
- 50) člana 178. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca vozaču kome je istekao rok važenja vozačke dozvole više od šest meseci, vozaču kome nakon isteka roka važenja probne vozačke dozvole nije izdata vozačka dozvola,
- 51) člana 182. stav 3. - u trajanju od najmanje 30 dana,
- 52) člana 182. stav 4. - u trajanju od najmanje 30 dana u slučaju noćne vožnje,
- 53) člana 183. stav 3. - u trajanju od najmanje 30 dana,
- 54) člana 187. stav 2. - u trajanju od najmanje šest meseci za vozača pod dejstvom psihoaktivnih supstanci,
- 55) člana 187. st. 2. i 4. - u trajanju od najmanje tri meseca kazniće se lice u stanju srednje alkoholisanosti,
- 56) člana 187. st. 2. i 4. - u trajanju od najmanje šest meseci za lica u stanju teške alkoholisanosti,
- 57) člana 187. st. 2. i 4. - u trajanju od najmanje osam meseci za lice u stanju veoma teške alkoholisanosti,
- 58) člana 205. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca, vozaču tramvaja kome je istekla važnost vozačke dozvole, odnosno posebne dozvole za upravljanje tramvajem za više od šest meseci,
- 59) člana 268. stav 1. - u trajanju od najmanje tri meseca, ukoliko vozilo nije upisano u jedinstveni registar vozila,
- 60) člana 287. stav 3. - u trajanju od najmanje tri meseca,
- 61) člana 288. stav 3. - u trajanju od najmanje tri meseca,
- 62) člana 290. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca,

63) člana 293. stav 2. - u trajanju od najmanje tri meseca.

Zaštitna mera zabrane upravljanja motornim vozilom može se izreći i za druge prekršaje za koje se postupak vodi pred organom za prekršaje.

Ukoliko je izvršenjem prekršaja izazvana saobraćajna nezgoda, a odredbama ovog zakona je za osnovni oblik tog prekršaja predviđeno izricanje zaštitne mere zabrane upravljanja motornim vozilom, trajanje te zaštitne mere će se produžiti za dva meseca, a najviše do 12 meseci.

Ukoliko se u vreme izvršenja prekršaja u vozilu učinioca prekršaja za koje je predviđeno obavezno izricanje zaštitne mere zabrane upravljanja motornim vozilom, nalazi dete starosti do 12 godina, osim u autobusu kada se vrši organizovan prevoz dece, kao i u slučaju činjenja prekršaja iz poglavlja "Obaveze vozača prema pešacima" učiniocu prekršaja će se predviđena zaštitna mera uvećati za dva meseca.

Ukoliko vozač prilikom izvršenja prekršaja upravljanja pod dejstvom alkohola u stanju srednje teške, veoma teške, odnosno potpune alkoholisanosti, upravlja autobusom kada se njim prevoze putnici, vozilom kojim se vrši javni prevoz putnika, prevoz opasnih materija, vanredni prevoz, vozilom sa pravom prvenstva prolaza ili pod pratnjom, vozaču će se propisano trajanje zaštitne mere zabrane upravljanja motornim vozilom za taj prekršaj uvećati za dva meseca.

XXII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 339.

Vlada će obrazovati Telo za koordinaciju poslova bezbednosti saobraćaja na putevima i imenovati članove Tela u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 340.

Vlada će obrazovati Agenciju za bezbednost saobraćaja najkasnije u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija će u roku od dva meseca predložiti nadležnom ministarstvu sledeće podzakonske akte:

1) na osnovu člana 121. ovog zakona, o obuci, načinu sprovođenja ispita i načinu vođenja evidencija za vozača turističkog voza,

2) na osnovu člana 203. ovog zakona o utvrđivanju ispunjenosti uslova za izdavanje dozvola za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC),

3) na osnovu člana 204. ovog zakona, o uslovima koje mora da ispunjava pravno lice koje vrši obuku i proveru znanja za sticanje dozvole za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC), kao i o obuci, načinu sprovođenja ispita i načinu vođenja evidencija,

4) na osnovu člana 205. ovog zakona, o obuci, načinu sprovođenja ispita i načinu vođenja evidencija za vozača tramvaja,

5) na osnovu člana 222. ovog zakona, program za polaganje stručnog ispita za predavača teorijske obuke, programa obaveznih seminara unapređenja znanja, način polaganja stručnog ispita i način polaganja provere znanja, rokovima za održavanje seminara i izgledu i sadržaju obrasca dozvole (licence) i načinu vođenja evidencija o izdatim dozvolama i licencama,

6) na osnovu člana 225. ovog zakona, o seminarima unapređenja znanja, obavljanja provere znanja, način polaganja provere znanja, rokovima za održavanje seminara i izgledu i sadržaju obrasca dozvole (licence) i načinu vođenja evidencija o izdatim dozvolama i licencama,

7) na osnovu člana 239. ovog zakona, o programu za polaganje stručnog ispita za ispitivača, programu obaveznih seminara unapređenja znanja, načinu polaganja stručnog ispita i polaganju provere znanja, rokovima za održavanje seminara i izgledu i sadržaju obrasca dozvole (licence),

8) na osnovu člana 240. ovog zakona, o uslovima koje mora da ispunjava naseljeno mesto u kome se obavlja polaganje praktičnog dela vozačkog ispita,

9) na osnovu člana 249. ovog zakona, o postupku i načinu ispitivanja vozila, izdavanja uverenja i potvrda i vođenju evidencija o obavljenim ispitivanjima,

10) na osnovu člana 263. ovog zakona, o nastavnom programu obuke kontrolora tehničkog pregleda, načinu organizovanja i sprovođenja stručnog ispita za kontrolora tehničkog pregleda, program unapređenja znanja i veština kontrolora tehničkog pregleda i načinu organizovanja i sprovođenja provere znanja i veština kontrolora tehničkog pregleda, sadržaju i izgledu dozvole (licence) za kontrolora tehničkih pregleda, i načinu vođenja evidencija o izdatim dozvolama (licencama).

Član 341.

Bliže propise za sprovođenje ovog zakona donosi ministar unutrašnjih poslova u roku od šest meseci:

1) na osnovu člana 2. ovog zakona, o načinu vršenja kontrole i neposrednog regulisanja saobraćaja na putevima,

2) na osnovu člana 2. ovog zakona, o načinu neposrednog regulisanja saobraćaja na putevima u zoni škole i rada školskih saobraćajnih patrola i saobraćajnih patrola građana uz pribavljeno mišljenje ministra nadležnog za poslove obrazovanja,

3) na osnovu člana 121. ovog zakona, o obuci, načinu sprovođenja ispita i vođenju evidencija,

4) na osnovu člana 166. ovog zakona, o znakovima i naredbama koje daje policijski službenik, o njihovom značenju i načinu davanja,

5) na osnovu člana 183. ovog zakona, o postupku izdavanja, izgledu, sadržini, karakteristikama obrasca vozačke dozvole i probne vozačke dozvole i načinu vođenja evidencija o vozačima kojima su izdate te dozvole,

6) na osnovu člana 186. ovog zakona, o postupku i načinu izdavanja i vođenju evidencija izdatih međunarodnih vozačkih dozvola,

7) na osnovu člana 197. ovog zakona, o načinu vođenja kaznenih poena i evidencija o kaznenim poenima vozača i o oduzetim vozačkim dozvolama,

8) na osnovu člana 202. ovog zakona, o načinu i postupku izvršenja zaštitnih mera, odnosno mera bezbednosti, vođenju evidencija kao i izgledu obrasca kojim se vozač u pisanoj formi obaveštava o vremenu trajanja izrečene mere,

9) na osnovu člana 205. ovog zakona, o obuci, načinu sprovođenja ispita i vođenju evidencija na predlog Agencije,

10) na osnovu čl. 207. i 210. ovog zakona, o vođenju registra privrednih društava, odnosno njihovih ogranaka, odnosno srednjih stručnih škola,

11) na osnovu člana 211. ovog zakona, o sadržaju, načinu vođenja i rokovima čuvanja evidencija o kandidatima koji se osposobljavaju za vozače,

12) na osnovu čl. 213, 214. i 215. ovog zakona, o programu i teorijske i praktične obuke za vozače, kao i o načinu sprovođenja,

13) na osnovu člana 230. ovog zakona, o oznakama za motorno i priključno vozilo za obuku

kandidata za vozače,

14) na osnovu člana 232. ovog zakona, o organizovanju, sprovođenju i načinu polaganja vozačkog ispita, vođenju evidencija, rokovima njihovog čuvanja i uslovima koje mora da ispuni vozilo na kojem se vrši obuka i obavlja vozački ispit,

15) na osnovu člana 240. ovog zakona, o uslovima koje mora ispunjavati naseljeno mesto u kojem se obavlja polaganje praktičnog ispita i evidencijama o mestima koja ispunjavaju propisane uslove,

16) na osnovu člana 253. ovog zakona, o uslovima koje moraju ispunjavati ovlašćena pravna lica koja utiskuju identifikacione oznake, način i postupak utiskivanja na vozilu,

17) na osnovu člana 254. ovog zakona, o tehničkom pregledu vozila,

18) na osnovu člana 255. ovog zakona, o načinu vođenja registra privrednih društava ovlašćenih za vršenje tehničkih pregleda,

19) na osnovu člana 256. ovog zakona, o uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva koja vrše tehnički pregled vozila,

20) na osnovu člana 263. ovog zakona, o nastavnom programu obuke kontrolora tehničkog pregleda, načinu organizovanja i sprovođenja stručnog ispita za kontrolora tehničkog pregleda, programu unapređenja znanja i veština kontrolora tehničkog pregleda i načinu organizovanja i sprovođenja provere znanja i veština kontrolora tehničkog pregleda, sadržaju i izgledu dozvole (licence) za kontrolora tehničkih pregleda, i načinu vođenja evidencija o izdatim dozvolama (licencama) na predlog Agencije,

21) na osnovu člana 268. ovog zakona, o sadržini i načinu vođenja jedinstvenog registra vozila, uslovima za upis vozila u registar, načinu i uslovima za izdavanje saobraćajne dozvole i registarskih tablica i sadržaju, izgledu i tehničkim karakteristikama saobraćajne dozvole i registarskih tablica, načinu postavljanja registarskih tablica,

22) na osnovu člana 278. ovog zakona, o načinu, postupku i sredstvima sprovođenja kao i vođenju obaveznih evidencija o primeni posebnih mera i ovlašćenja,

23) na osnovu člana 297. ovog zakona, o sadržaju i načinu vođenja evidencija o ispunjenosti uslova za učešće u saobraćaju na putu vozila i vozača iz člana 297. stav 1. ovog zakona, uslovima u pogledu vremena upravljanja i odmora vozača, kao i uslova predviđenih drugim propisima od kojih zavisi bezbednost saobraćaja.

Član 342.

Bliže propise za sprovođenje ovog zakona donosi ministar nadležan za poslove saobraćaja u roku od šest meseci:

1) na osnovu člana 2. ovog zakona, o načinu vršenja neposrednog regulisanja saobraćaja na putevima na delu na kome se izvode radovi,

2) na osnovu člana 7. ovog zakona, o podeli motornih i priključnih vozila,

3) na osnovu člana 26. ovog zakona, o označavanju vozila kojima se vrši organizovan prevoz dece, kao i o izgledu i načinu postavljanja posebnog znaka,

4) na osnovu člana 31. ovog zakona, o prevoženju dece i uslovima koje mora da ispunjava bezbednosno sedište - korpa,

5) na osnovu člana 113. ovog zakona, o načinu smeštaja tereta, njegovog obezbeđenja i označavanja,

6) na osnovu člana 115. ovog zakona, o načinu obaljanja vanrednog prevoza i vozilima kojima se taj prevoz obavlja,

7) na osnovu člana 121. ovog zakona, o uslovima u pogledu korišćenja i tehničkih karakteristika turističkog voza,

8) na osnovu člana 131. ovog zakona, o načinu, vremenu posedovanja i korišćenja zimske opreme na vozilu u saobraćaju na putevima,

9) na osnovu člana 132. ovog zakona, o saobraćajnoj signalizaciji,

10) na osnovu člana 153. ovog zakona, u pogledu vrste, izgleda, tehničkih karakteristika i načina postavljanja i mestima na kojima se moraju postaviti branici ili polubranici uređaja za davanje svetlosnih, zvučnih znakova i načinu njihove upotrebe,

11) na osnovu člana 154. ovog zakona, o privremenoj saobraćajnoj signalizaciji, načinu izvođenja radova na putu, izgledu, tehničkim karakteristikama, načinu postavljanja i upotrebe branika i drugih sredstava za obezbeđenje mesta na kome se izvode radovi,

12) na osnovu člana 156. ovog zakona, o strateškoj komparativnoj analizi uticaja novog, odnosno rekonstruisanog puta na bezbednost saobraćaja na putnoj mreži, reviziji bezbednosti saobraćaja, periodičnoj proveru puta u eksploataciji, praćenju stanja bezbednosti saobraćaja, analizi visoko rizičnih deonica, analizi doprinosa puta saobraćajnoj nezgodi sa poginulim licima, obaveštavanju, snimanju saobraćaja i drugih veličina saobraćajnog toka, uslovima koje sa aspekta bezbednosti saobraćaja moraju da ispunjavaju putni objekti i drugi elementi puta,

13) na osnovu člana 156. ovog zakona, o uslovima koje moraju ispunjavati tuneli u pogledu bezbednosti saobraćaja,

14) na osnovu člana 165. ovog zakona, o vrsti, izgledu, tehničkim karakteristikama i načinu postavljanja tehničkih sredstava za usporavanje saobraćaja na putu i posebnih tehničkih sredstava za zaštitu bezbednosti dece,

15) na osnovu člana 166. ovog zakona, o izgledu, načinu davanja znakova koja daju određena lica koja izvode radove na mestima gde je nastala prepreka koja se ne može odmah ukloniti,

16) na osnovu člana 182. ovog zakona, o izgledu, tehničkim karakteristikama i načinu postavljanja posebne oznake na vozila kojim upravlja lice sa probnom vozačkom dozvolom,

17) na osnovu člana 203. stava 6. ovog zakona, o načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje dozvola za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC), na predlog Agencije,

18) na osnovu člana 204. ovog zakona, o programu obuke i seminara unapređenja znanja, načinu polaganja ispita, izgledu i sadržaju obrasca dozvole za obavljanje poslova profesionalnog vozača (CPC), i uverenju o uspešno završenoj proveru znanja za obavljanje poslova vozača, na predlog Agencije,

19) na osnovu čl. 222. i 225. ovog zakona, o programu za polaganje stručnog ispita za predavača teorijske obuke, programu obaveznih seminara unapređenja znanja, načinu polaganja stručnog ispita i polaganju provere znanja, rokovima za održavanje seminara i izgledu i sadržaju obrasca dozvole (licence),

20) na osnovu člana 239. ovog zakona, o programu za polaganje stručnog ispita za ispitivača, programu obaveznih seminara unapređenja znanja, načinu polaganja stručnog ispita i polaganju provere znanja, rokovima za održavanje seminara i izgledu i sadržaju obrasca dozvole (licence),

21) na osnovu člana 244. ovog zakona, o trajanju, upravljanju i odmorima vozača uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova,

22) na osnovu člana 245. ovog zakona, o načinu upotrebe i korišćenja tahografa,

23) na osnovu člana 246. ovog zakona, o uslovima koje moraju da ispunjavaju vozila u saobraćaju na putu u pogledu dimenzija, tehničkih uslova i uređaja, sklopova i opreme i tehničkih normativa,

24) na osnovu člana 286. ovog zakona, o načinu upotrebe sredstava za snimanje i njihovim tehničkim karakteristikama - uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova,

25) na osnovu člana 296. ovog zakona, o uslovima koje mora da ispunjava pravno lice koje vrši uklanjanje vozila, kao i o načinu uklanjanja i čuvanja vozila, propisanim evidencijama o uklonjenim vozilima i preduzetim radnjama na uklanjanju - uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

Član 343.

Bliže propise za sprovođenje ovog zakona donosi ministar nadležan za poslove zdravlja u roku od šest meseci:

1) na osnovu člana 179. ovog zakona, o zdravstvenim propisima koje moraju da ispunjavaju vozači određenih kategorija motornih vozila,

2) na osnovu člana 188. ovog zakona, o uslovima koje mora da ispunjava pravno lice ovlašćeno za vršenje zdravstvenog pregleda u pogledu kadrova, prostora i opreme kao i načinu obavljanja zdravstvenog pregleda, načinu i postupku izdavanja uverenja i vođenja evidencija o obavljenim pregledima i izdatim uverenjima,

3) na osnovu člana 194. ovog zakona, o sastavu, načinu rada i postupku pred drugostepenom komisijom,

4) na osnovu člana 199. ovog zakona, o zdravstvenim uslovima koje mora da ispuni vozač kojem je vozačka dozvola oduzeta zbog nesavesnosti, načinu i postupku obavljanja tih zdravstvenih pregleda i vođenju evidencije o tim zdravstvenim pregledima,

5) na osnovu člana 241. ovog zakona, o uslovima koje mora da ispunjava pravno lice koje vrši obuku iz prve pomoći u pogledu prostorija, opreme i stručnog kadra, kao i programu obuke i načinu organizovanja i sprovođenja ispita i izdavanja potvrde o položenom ispitu, sadržaju, izgledu, načinu njenog izdavanja i vođenju propisanih evidencija,

6) na osnovu člana 242. ovog zakona, o uslovima koje mora da ispunjava predavač - ispitivač iz oblasti prve pomoći, načinu sticanja dozvole (licence), izgledu i sadržaju dozvole (licence) predavača - ispitivača,

7) na osnovu člana 280. ovog zakona, propisuje uslove koje u pogledu stručnih kadrova, opreme i drugih uslova moraju ispunjavati zdravstvene ustanove koje vrše analizu krvi, urina i/ili drugih telesnih materija u cilju utvrđivanja sadržaja alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu koji su zabranjeni za upotrebu pre i za vreme vožnje i načine njihovog uzimanja,

8) na osnovu člana 283. ovog zakona, o uslovima koje mora ispunjavati prostorija za zadržavanje - uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

Član 344.

Bliže propise za sprovođenje ovog zakona donosi ministar nadležan za poslove odbrane u roku od šest meseci:

1) na osnovu člana 2. ovog zakona, o načinu vršenja kontrole i neposrednog regulisanja saobraćaja vojnih vozila na putevima,

2) na osnovu člana 106. ovog zakona, o uređajima za obeležavanje vojnih vozila pod pratnjom,

3) na osnovu člana 108. ovog zakona, o uređajima za obeležavanje vojnih vozila sa pravom prvenstva prolaza,

4) na osnovu člana 207. ovog zakona, o vaspitanju i obrazovanju vojnih lica za vozače motornih vozila,

5) na osnovu člana 243. ovog zakona, o trajanju upravljanja vojnim vozilima i odmorima vozača vojnih vozila,

6) na osnovu člana 268. ovog zakona, o registraciji vozila Vojske Srbije,

7) na osnovu člana 278. ovog zakona, o posebnim merama bezbednosti vojnih učesnika u saobraćaju.

Član 345.

Bliže propise o sadržaju nastavnih planova i programa koji se odnose na bezbednost dece i učenika u saobraćaju, na osnovu člana 6. stava 3. ovog zakona donosi ministar nadležan za poslove obrazovanja u roku od šest meseci.

Bliže propise o programu, uslovima i načinu obrazovanja i polaganja ispita za instruktora vožnje na osnovu člana 223. ovog zakona, donosi ministar nadležan za poslove obrazovanja, u roku od šest meseci.

Bliže propise o uslovima koje moraju da ispunjavaju motorne sanke i vozači motornih sanki, kao i načinu njihove upotrebe na skijalištu na osnovu člana 131. stav 3. ovog zakona, donosi ministar nadležan za uređenje, održavanje i opremanje javnog skijališta i pružanje usluga na skijalištu uz saglasnost ministra unutrašnjih poslova, u roku od šest meseci.

Član 346.

Vlada, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi akte kojima određuje:

1) udeo koji se izdvaja Agenciji iz sredstava naplaćenih novčanih kazni za prekršaje u oblasti bezbednosti saobraćaja,

2) visinu posebnih naknada za obavljanje poslova koje vrši Agencija, kao i naknada za izdavanje dozvola (licenci) i drugih poslova unapređenja bezbednosti saobraćaja u nadležnosti Agencije,

3) najnižu cenu teorijske i praktične obuke na predlog ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge,

4) najnižu cenu za polaganje vozačkog ispita na predlog ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge i Ministarstva unutrašnjih poslova,

5) najnižu cenu redovnog i vanrednog tehničkog pregleda vozila, na predlog ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge,

6) cenu kontrolnog tehničkog pregleda vozila,

7) visinu naknada za vršenje zdravstvenih usluga iz člana 280. ovog zakona,

8) visinu naknade za premeštanje vozila,

9) visinu naknade za uklanjanje nepropisno parkirano vozila na predlog ministarstva nadležnog za trgovinu i usluge.

Član 347.

Propisi doneti na osnovu Zakona o osnovama bezbednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list SFRJ", br. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 i 11/91, "Službeni list SRJ", br. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94,

28/96 i 3/2002) i Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima ("Službeni glasnik SRS", br. 58/82, 15/84, 5/86 i 21/90, "Službeni glasnik RS", br. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 25/97) primenjuju se do donošenja novih podzakonskih propisa, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 348.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važe Zakon o osnovama bezbednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list SFRJ", br. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 i 11/91, "Službeni list SRJ", br. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 i 3/02), osim u pogledu sledećih članova (koji se primenjuju do donošenja podzakonskih akata iz čl. 341, 342, 343, 344. i 345. ovog zakona):

- 1) čl. 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205. i 206,
- 2) čl. 207. i 208,
- 3) čl. 165, 166, 167, 168. i 169,
- 4) čl. 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181. i 182,
- 5) člana 194,

kao i u pogledu kaznenih odredbi koje se odnose na povrede odredbi iz tač. 1) do 5) ovog stava.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima ("Službeni glasnik SRS" br. 53/82, 15/84, 5/86 i 21/90, "Službeni glasnik RS", br. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 25/97), osim u pogledu sledećih članova (koji se primenjuju do donošenja podzakonskih akata iz čl. 341, 342, 343, 344. i 345. ovog zakona):

- 1) čl. 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141. i 142,
- 2) čl. 143, 144, 145, 146. i 147,
- 3) čl. 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109. i 110,
- 4) čl. 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119. i 120,
- 5) čl. 130. i 131,

kao i u pogledu kaznenih odredbi koje se odnose na povrede odredbi iz tač. 1) do 5) ovog stava.

Do uspostavljanja uslova za funkcionisanje i obavljanje poslova Agencije iz člana 9. stav 2. ovog zakona primenjuju se odredbe Zakon o osnovama bezbednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list SFRJ", br. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 i 11/91, "Službeni list SRJ", br. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 i 3/02) i Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima ("Službeni glasnik SRS" br. 53/82, 15/84, 5/86 i 21/90, "Službeni glasnik RS", br. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 25/97).

Odredbe člana 273. ovog zakona primenjuju se počev od 25. jula 2009. godine.

Član 349.

Odredbe ovog zakona koje se tiču kaznenih poena, primenjivaće se danom početka primene propisa o prekršajima kojim se uređuje izricanje kaznenih poena.

Član 350.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na uslove koje mora ispuniti predavač teorijske nastave i ispitivač u pogledu posedovanja dozvole (licence) i polaganja stručnog ispita, ne primenjuju se do isteka

jedne godine od uspostavljanja uslova za funkcionisanje i obavljanje poslova Agencije iz člana 9. stav 2. ovog zakona.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na uslove koje mora ispuniti instruktor vožnje u pogledu posedovanja dozvole (licence), ne primenjuju se do isteka jedne godine od uspostavljanja uslova za funkcionisanje i obavljanje poslova Agencije iz člana 9. stav 2. ovog zakona.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na uslove koje mora ispuniti ispitivač u pogledu posedovanja dozvole (licence) za instruktora vožnje odgovarajuće kategorije, ne primenjuju se do isteka jedne godine od uspostavljanja uslova za funkcionisanje i obavljanje poslova Agencije iz člana 9. stav 2. ovog zakona. Ispitivač mora ispunjavati uslov da mu je do dana stupanja na snagu ovog zakona izdata dozvola za vozača instruktora odgovarajuće kategorije.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na uslove koje mora ispuniti kontrolor tehničkog pregleda vozila u pogledu posedovanja dozvole (licence), polaganja stručnog ispita i obuke za kontrolora tehničkog pregleda, ne primenjuju se do isteka jedne godine od uspostavljanja uslova za funkcionisanje i obavljanje poslova Agencije iz člana 9. stav 2. ovog zakona.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na uslove koje mora ispuniti vozač tramvaja u pogledu posedovanja posebne dozvole za upravljanje tramvajima, ne primenjuju se do isteka jedne godine od uspostavljanja uslova za funkcionisanje i obavljanje poslova Agencije iz člana 9. stav 2. ovog zakona. Do tada vozač tramvaja mora, osim posedovanja vozačke dozvole za upravljanje vozilima B kategorije, ispunjavati i uslove iz člana 192. Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima ("Službeni glasnik SRS", br. 53/82, 15/84, 5/86 i 21/90, "Službeni glasnik RS", br. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 25/97).

Odredbe ovog zakona koje se odnose na uslove koje mora ispuniti vozač turističkog voza u pogledu posedovanja posebne dozvole za upravljanje turističkim vozom, ne primenjuju se do isteka jedne godine od uspostavljanja uslova za funkcionisanje i obavljanje poslova Agencije iz člana 9. stav 2. ovog zakona.

Član 351.

Rešenja kojima se privredna društva za vršenje tehničkog pregleda ovlašćuju prestaju da važe nakon isteka jedne godine od stupanja na snagu podzakonskog akta kojim će biti uređeno pitanje vršenja tehničkih pregleda na osnovu ovog zakona.

Rešenja kojima se utvrđuje ispunjenost uslova za rad centara za obuku vozača prestaju da važe nakon isteka jedne godine od stupanja na snagu podzakonskih akata kojim će biti uređeno pitanje osposobljavanja na osnovu ovog zakona.

Rešenja o ovlašćenju za ispitivanje vozila važe do isteka jedne godine od uspostavljanja uslova za funkcionisanje i obavljanje poslova Agencije iz člana 9. stav 2. ovog zakona.

Postojeće vozačke dozvole važe do isteka roka važenja naznačenog u vozačkoj dozvoli, a najkasnije do pet godina od stupanja na snagu ovog zakona.

Postojeće potvrde o poznavanju saobraćajnih propisa prestaju da važe nakon isteka jedne godine od stupanja na snagu podzakonskog akta kojim će biti uređeno pitanje izdavanja vozačkih dozvola.

Postojeće dozvole za vozače traktora prestaju da važe nakon isteka jedne godine od stupanja na snagu podzakonskog akta kojim će biti uređeno pitanje izdavanja vozačkih dozvola.

Postojeće saobraćajne dozvole, odnosno potvrde o privremenoj registraciji vozila, odnosno potvrde o registraciji traktora koji je namenjen za radove van poljoprivrede i priključnog vozila koje vuče ovaj traktor, važe do isteka roka važenja naznačenog u saobraćajnoj dozvoli, odnosno potvrdi.

Potvrde o registraciji vozila na motorni pogon izdate za radnu mašinu, motokultivator, bicikl sa motorom i potvrda o registraciji traktora namenjenog za obavljanje poljoprivrednih radova i priključno

vozilo koje vuče ovaj traktor, prestaju da važe nakon isteka jedne godine od stupanja na snagu podzakonskog akta kojim će biti uređeno pitanje vršenja tehničkih pregleda na osnovu ovog zakona.

Kandidat za vozača, koji je do dana stupanja na snagu podzakonskih akata kojima se uređuje pitanje osposobljavanja za vozače, završio obuku za upravljanje vozilima određenih kategorija, može pristupiti polaganju vozačkog ispita za tu kategoriju vozila, nakon što obavi dodatnu teorijsku i praktičnu obuku u trajanju od po najmanje tri časa, na način propisan odredbama čl. 232-237. ovog zakona, uz uslov da ispunjava starosne uslove za dobijanje vozačke dozvole iz člana 180. ovog zakona.

Kandidat za vozača, koji je do dana stupanja na snagu podzakonskih akata kojima se uređuje pitanje osposobljavanja za vozače, započeo, a nije završio obuku za upravljanje vozilima određene kategorije, može, ukoliko završi započetu obuku u naredna tri meseca i obavi dodatnu teorijsku i praktičnu obuku u trajanju od po najmanje tri časa, pristupiti polaganju vozačkog ispita za tu kategoriju, na način propisan odredbama čl. 232-237. ovog zakona, uz uslov da ispunjava starosne uslove za dobijanje vozačke dozvole iz člana 180. ovog zakona.

Kandidat za vozača, koji je do dana stupanja na snagu podzakonskih akata kojima se uređuje pitanje osposobljavanja za vozače, položio teorijski deo ispita za određenu kategoriju vozila, može pristupiti polaganju praktičnog dela ispita za tu kategoriju, u roku od 12 meseci od dana polaganja teorijskog dela ispita, ukoliko obavi dodatnu teorijsku i praktičnu obuku u trajanju od po najmanje tri časa, na način propisan odredbama čl. 232-237. ovog zakona, uz uslov da ispunjava starosne uslove za dobijanje vozačke dozvole iz člana 180. ovog zakona. Ovi kandidati za vozača nisu u obavezi da polažu ispit iz prve pomoći.

Član 352.

Prekršaji i privredni prestupi učinjeni pre početka primene ovog zakona, vodiće se po odredbama zakona koji su važili u vreme izvršenja prekršaja, odnosno privrednog prestupa, ukoliko su povrede tih odredbi kažnjive i po ovom zakonu.

Započeti prekršajni postupci koji do početka primene ovog zakona ne budu pravnosnažno rešeni nastaviće se po odredbama zakona koji su važili u vreme izvršenja prekršaja, odnosno podnošenja zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, ukoliko su povrede tih odredbi kažnjive i po ovom zakonu.

Postupak za povrede odredbi Zakona o osnovama bezbednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list SFRJ", br. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 i 11/91) koje su učinjene do dana početka primene ovog zakona, a predstavljaju privredne presteupe, ukoliko su povrede tih odredbi kažnjive i po ovom zakonu, vodiće se kao prekršajni postupci u skladu sa nadležnostima propisanim ovim zakonom, vodeći računa o rokovima zastarelosti za vođenje prekršajnog postupka.

Član 353.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se po isteku šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim člana 273, koji se primenjuje od 25. jula 2009. godine.

PRVI DEO

Sledeći deo